

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ
Α Θ Η Ν Α

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 6η

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2019

Αριθμ. Πρωτ. 75

Προς
όλους τους Συμβολαιογράφους
της χώρας

Ταχ.Δ/ση : Γ. Γενναδίου 4 - Τ.Κ.106 78-Αθήνα
Τηλέφωνα : 210 330 7450,-60,-70,-80,-90
FAX : 210 384 8335
E-mail : notaries@notariat.gr
Πληροφορίες: Ευτ. Καραστάθη (22210-24100)

Κυρίες και Κύριοι Συνάδελφοι,

Στο πλαίσιο του προγράμματος κατάρτισης-εκπαίδευσης για τους συμβολαιογράφους «**Η Ευρώπη για τους Συμβολαιογράφους – Οι Συμβολαιογράφοι για την Ευρώπη III**» (The "Europe for Notaries – Notaries for Europe" Training III 2018-2020), η Ελληνική Συμβολαιογραφία συμμετέχει μαζί με τη Ρουμανική Συμβολαιογραφία καθώς και συναδέλφους από άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, **στα σεμινάρια που** συγχρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα E-Justice της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2014-2020) και θα διοργανωθούν στο **Βουκουρέστι της Ρουμανίας στις 21 και 22 Μαρτίου 2019** στον σύγχρονο συνεδριακό χώρο "Auditorium Pallady".

Το σεμινάριο της **21^{ης} Μαρτίου 2019** θα επικεντρωθεί στην Οδηγία 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20^{ης} Μαΐου 2015 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, ενώ στο σεμινάριο της **22^{ας} Μαρτίου 2019** θα εξετασθούν: α) ο Κανονισμός σχετικά με ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων (ΕΕ 2016/1103) και β) ο Κανονισμός σχετικά με ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων (ΕΕ 2016/1104).

Στα ανωτέρω σεμινάρια θα υπάρχει ταυτόχρονη διερμηνεία στην αγγλική, γαλλική και ρουμανική γλώσσα και δεν υπάρχει κόστος εγγραφής ή συμμετοχής σ' αυτά. Οι ενδιαφερόμενοι συνάδελφοι πρέπει να συμπληρώσουν και να στείλουν ηλεκτρονικά στη διεύθυνση <https://docs.google.com/forms/d/1x8FS0bdUPKdwHVO225esNH4AK2ucXjeI9kqseY>

[hO13Y/edit](#) τη σχετική φόρμα συμμετοχής. Το κόστος μετάβασης / επιστροφής και διαμονής στο Βουκουρέστι βαρύνει τον κάθε συμμετέχοντα.

Σας αποστέλλονται συνημμένα: α) η Οδηγία 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Μαΐου 2015 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, β) ο Κανονισμός σχετικά με ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων (ΕΕ 2016/1103), γ) ο Κανονισμός σχετικά με ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων (ΕΕ 2016/1104), καθώς και δ) το αναλυτικό πρόγραμμα των δύο σεμιναρίων.

Με τιμή

Ο Πρόεδρος
Γεώργιος Ρούσκας

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2015/849 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 20ής Μαΐου 2015

σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ροές παράνομου χρήματος μπορούν να βλάψουν την ακεραιότητα, τη σταθερότητα και το κύρος του χρηματοπιστωτικού τομέα και να απειλήσουν την εσωτερική αγορά της Ένωσης, καθώς και τη διεθνή ανάπτυξη. Η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος), η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και το οργανωμένο έγκλημα παραμένουν σημαντικά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν στο επίπεδο της Ένωσης. Εκτός από την περαιτέρω ανάπτυξη της προσέγγισης του ποινικού δικαίου σε επίπεδο ΕΕ, η στοχοθετημένη και αναλογική πρόληψη της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας είναι απαραίτητη, μπορεί δε να έχει συμπληρωματικά αποτελέσματα.
- (2) Η φερεγγυότητα, η ακεραιότητα και η σταθερότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών, όπως και η αξιοπιστία του χρηματοπιστωτικού συστήματος στο σύνολό του, μπορούν να κλονιστούν σοβαρά από τις προσπάθειες των εγκληματιών και των συνεργών τους να συγκαλύψουν την προέλευση των προϊόντων των εγκληματικών δραστηριοτήτων ή να διοχετεύσουν νόμιμο ή παράνομο χρήμα με σκοπό την τρομοκρατία. Οι μετερχόμενοι τη νομιμοποίηση των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και όσοι χρηματοδοτούν την τρομοκρατία ενδέχεται να προσπαθήσουν να επωφεληθούν από την ελεύθερη κίνηση των κεφαλαίων και την ελεύθερη παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που συνεπάγεται ο ενιαίος χρηματοπιστωτικός χώρος της Ένωσης, για να διευκολύνουν τις παράνομες δραστηριότητές τους. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαία ορισμένα μέτρα συντονισμού σε επίπεδο Ένωσης. Παράλληλα, οι στόχοι της προστασίας της κοινωνίας από το έγκλημα και της προστασίας της σταθερότητας και ακεραιότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ένωσης θα πρέπει να σταθμίζονται έναντι της ανάγκης για δημιουργία ενός ρυθμιστικού περιβάλλοντος που θα επιτρέπει στις επιχειρήσεις να αναπτύσσονται χωρίς να υφίστανται δυσανάλογο κόστος συμμόρφωσης.
- (3) Η παρούσα οδηγία είναι η τέταρτη που έχει σκοπό να αντιμετωπίσει την απειλή της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η οδηγία 91/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ όριζε τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ως αδίκημα σχετικό με τα ναρκωτικά και επέβαλε υποχρεώσεις μόνο στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Με

⁽¹⁾ ΕΕ C 166 της 12.6.2013, σ. 2.

⁽²⁾ ΕΕ C 271 της 19.9.2013, σ. 31.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση της 20ής Απριλίου 2015 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα). Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 20ής Μαΐου 2015 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽⁴⁾ Οδηγία 91/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 1991, για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ΕΕ L 166 της 28.6.1991, σ. 77).

την οδηγία 2001/97/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ επεκτάθηκε το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ, τόσο από την άποψη των καλυπτόμενων εγκλημάτων όσο και ως προς το φάσμα των καλυπτόμενων επαγγελματιών και δραστηριοτήτων. Τον Ιούνιο του 2003, η Ομάδα Χρηματοπιστωτικής Δράσης (Financial Action Task force — FATF) αναθεώρησε τις συστάσεις της προκειμένου να καλύψει τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και προέβλεψε λεπτομερέστερες απαιτήσεις όσον αφορά την εξακρίβωση και τον έλεγχο της ταυτότητας των πελατών, τις καταστάσεις όπου ο υψηλότερος κίνδυνος νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας μπορεί να δικαιολογεί τη λήψη ενισχυμένων μέτρων, καθώς και τις καταστάσεις όπου ο μειωμένος κίνδυνος ενδέχεται να δικαιολογεί λιγότερο αυστηρούς ελέγχους. Οι εν λόγω αλλαγές αποτυπώνονται στην οδηγία 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, καθώς και στην οδηγία 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής ⁽³⁾.

- (4) Η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας διενεργούνται συχνά σε διεθνές επίπεδο. Τα μέτρα που λαμβάνονται αποκλειστικά σε εθνικό ή ακόμα και σε ενωσιακό επίπεδο, χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψιν ο διεθνής συντονισμός και η διεθνής συνεργασία, έχουν πολύ περιορισμένα αποτελέσματα. Τα μέτρα που θεσπίζονται από την Ένωση στον τομέα αυτόν θα πρέπει συνεπώς να είναι συμβατά με άλλες δράσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο άλλων διεθνών φόρουμ, και τουλάχιστον εξίσου αυστηρά με αυτές. Η δράση της Ένωσης θα πρέπει να συνεχίσει να λαμβάνει ιδιαίτερα υπόψη τις συστάσεις της FATF, καθώς και μέσα άλλων διεθνών φορέων που δραστηριοποιούνται στην καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, οι σχετικές ενωσιακές νομικές πράξεις θα πρέπει, όπου κρίνεται σκόπιμο, να ευθυγραμμιστούν με τα διεθνή πρότυπα για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής που εγκρίθηκαν από την FATF τον Φεβρουάριο του 2012 («αναθεωρημένες συστάσεις FATF»).
- (5) Επιπλέον, η εκμετάλλευση του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη διάθεση παράνομων ή ακόμη και νομίμως αποκτηθέντων εσόδων για σκοπούς τρομοκρατίας δημιουργεί σαφείς κινδύνους για την ακεραιότητα, την ορθή λειτουργία, τη φήμη και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Συνεπώς, τα προληπτικά μέτρα που περιλαμβάνονται στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να καλύπτουν τη διαχείριση εσόδων που προέρχονται από σοβαρές εγκληματικές δραστηριότητες και τη συγκέντρωση χρημάτων ή περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την τρομοκρατία.
- (6) Οι συναλλαγές μεγάλων ποσών σε μετρητά προσφέρονται ιδιαίτερα για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Προκειμένου να αυξηθεί η επαγρύπνηση και να μετριαστούν οι κίνδυνοι τους οποίους εγκυμονούν τέτοιες πληρωμές σε μετρητά, τα πρόσωπα που εμπορεύονται αγαθά θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, στον βαθμό που καταβάλλουν ή λαμβάνουν πληρωμές σε μετρητά ύψους 10 000 EUR ή περισσότερο. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να θεσπίσουν χαμηλότερα κατώτατα όρια, πρόσθετους γενικούς περιορισμούς των συναλλαγών τοις μετρητοίς και άλλες αυστηρότερες διατάξεις.
- (7) Η χρήση των προϊόντων ηλεκτρονικού χρήματος θεωρείται ολόένα και περισσότερο υποκατάστατο των τραπεζικών λογαριασμών, που επιπλέον των μέτρων που ορίζονται στην οδηγία 2009/110/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾, δικαιολογεί την υπαγωγή αυτών των προϊόντων στις υποχρεώσεις σχετικά με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΚΕΧ/ΧΤ). Ωστόσο, σε ορισμένες αποδεδειγμένα χαμηλού κινδύνου περιπτώσεις και υπό αυστηρούς όρους μείωσης του κινδύνου, είναι σκόπιμο να μπορούν τα κράτη μέλη να εξαιρούν τα προϊόντα ηλεκτρονικού χρήματος από ορισμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, όπως η εξακρίβωση και ο έλεγχος της ταυτότητας του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου, αλλά όχι από την παρακολούθηση των συναλλαγών ή της επιχειρηματικής σχέσης. Οι όροι μείωσης του κινδύνου θα πρέπει να περιλαμβάνουν απαίτηση ότι τα εξαιρέζοντα προϊόντα ηλεκτρονικού χρήματος θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών και ότι το ποσόν που αποθηκεύεται σε ηλεκτρονικό υπόθεμα θα είναι αρκούντως μικρό ώστε να αποκλείεται η καταστρατήγηση των κανόνων στον τομέα της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η εξαίρεση αυτή θα πρέπει να εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της διακριτικής ευχέρειας που παρέχεται στα κράτη μέλη να επιτρέπουν στις υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν απλουστευμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη σε άλλα προϊόντα ηλεκτρονικού χρήματος που παρουσιάζουν μικρότερους κινδύνους, σύμφωνα με το άρθρο 15.
- (8) Όσον αφορά στις υπόχρεες οντότητες που υπόκεινται στην παρούσα οδηγία, στους κτηματομεσίτες θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνονται οι αντιπρόσωποι εκμίσθωσης ακινήτων κατά περίπτωση.

⁽¹⁾ Οδηγία 2001/97/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Δεκεμβρίου 2001, για την τροποποίηση της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ΕΕ L 344 της 28.12.2001, σ. 76).

⁽²⁾ Οδηγία 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2005, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 309 της 25.11.2005, σ. 15).

⁽³⁾ Οδηγία 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής, της 1ης Αυγούστου 2006, για τη θέσπιση μέτρων εφαρμογής της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον ορισμό του πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου και τα τεχνικά κριτήρια για την εφαρμογή της απλουστευμένης δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη και την εφαρμογή της εξαίρεσης σε περιπτώσεις άσκησης χρηματοπιστωτικής δραστηριότητας σε περιστασιακή ή πολύ περιορισμένη βάση (ΕΕ L 214 της 4.8.2006, σ. 29).

⁽⁴⁾ Οδηγία 2009/110/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για την ανάληψη, άσκηση και προληπτική εποπτεία της δραστηριότητας ιδρύματος ηλεκτρονικού χρήματος, την τροποποίηση των οδηγιών 2005/60/ΕΚ και 2006/48/ΕΚ και την κατάργηση της οδηγίας 2000/46/ΕΚ (ΕΕ L 267 της 10.10.2009, σ. 7).

- (9) Οι επαγγελματίες νομικοί, όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη, θα πρέπει να υπόκεινται στην παρούσα οδηγία, όταν συμμετέχουν σε χρηματοοικονομικές ή εταιρικές συναλλαγές, συμπεριλαμβανομένης της παροχής φορολογικών συμβουλών, όπου υπάρχει ο μεγαλύτερος κίνδυνος κατάχρησης των υπηρεσιών αυτών των επαγγελματιών νομικών με σκοπό τη νομιμοποίηση των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή για σκοπούς χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Σκόπιμο είναι, ωστόσο, να προβλεφθούν εξαιρέσεις από οποιαδήποτε υποχρέωση αναφοράς πληροφοριών που αποκτήθηκαν πριν, κατά τη διάρκεια ή έπειτα από νομικές διαδικασίες ή κατά τη διάρκεια της διαπίστωσης της νομικής θέσης του πελάτη. Συνεπώς, η παροχή νομικών συμβουλών θα πρέπει να εξακολουθεί να υπόκειται στην υποχρέωση τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου, εκτός εάν ο ίδιος ο επαγγελματίας νομικός συμμετέχει σε νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή σε χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, εάν οι νομικές συμβουλές παρέχονται με σκοπό τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας ή εάν ο επαγγελματίας νομικός γνωρίζει ότι ο πελάτης ζητά νομικές συμβουλές με σκοπό τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.
- (10) Υπηρεσίες άμεσα συγκρίσιμες θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ομοίως, όταν παρέχονται από επαγγελματία που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Προκειμένου να διαφυλαχθούν τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ο «Χάρτης»), όσον αφορά τους νόμιμους ελεγκτές, τους εξωτερικούς λογιστές και τους φορολογικούς συμβούλους, οι οποίοι, σε ορισμένα κράτη μέλη, δικαιούνται να υπερασπίζονται ή να εκπροσωπούν έναν πελάτη στα πλαίσια δικαστικών διαδικασιών ή να διαπιστώνουν τη νομική του θέση, οι πληροφορίες τις οποίες αποκτούν κατά την εκτέλεση αυτών των καθηκόντων δεν θα πρέπει να υπόκεινται στις υποχρεώσεις αναφοράς που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία.
- (11) Είναι σημαντικό να επισημανθεί ρητά ότι τα «φορολογικά εγκλήματα» τα σχετικά με άμεσους και έμμεσους φόρους περιλαμβάνονται στον ευρύ ορισμό της «εγκληματικής δραστηριότητας» δυνάμει της παρούσας οδηγίας, σύμφωνα με τις αναθεωρημένες συστάσεις της FATF. Δεδομένου ότι διάφορα φορολογικά αδικήματα μπορούν να ορισθούν σε κάθε κράτος μέλος ως «εγκληματική δραστηριότητα» που τιμωρείται με τις κυρώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 σημείο 4) στοιχείο στ) της παρούσας οδηγίας, οι ορισμοί των φορολογικών εγκλημάτων στο εθνικό δίκαιο ενδέχεται να διαφέρουν. Ενώ δεν επιδιώκεται εναρμόνιση των ορισμών των φορολογικών εγκλημάτων στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιτρέπουν, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο, την ανταλλαγή πληροφοριών και την παροχή συνδρομής μεταξύ των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών της ΕΕ (ΜΧΠ).
- (12) Είναι αναγκαίο να προσδιορίζεται η ταυτότητα κάθε φυσικού προσώπου το οποίο κατέχει νομική οντότητα ή ασκεί έλεγχο επ' αυτής. Προκειμένου να διασφαλισθεί ουσιαστική διαφάνεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν ώστε να καλύπτεται το ευρύτερο δυνατό φάσμα νομικών οντοτήτων που έχουν συσταθεί ή δημιουργηθεί μέσω οποιουδήποτε άλλου μηχανισμού στην επικράτειά τους. Μολονότι ο εντοπισμός ενός συγκεκριμένου ποσοστού συμμετοχής στο κεφάλαιο ή κατοχής δικαιωμάτων ιδιοκτησίας δεν οδηγεί αυτομάτως στην εξεύρεση του πραγματικού δικαιούχου, θα πρέπει να αποτελεί ωστόσο έναν αποδεικτικό παράγοντα μεταξύ άλλων που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Ωστόσο τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αποφασίζουν ότι ένα μικρότερο ποσοστό θα μπορεί να αποτελεί τεκμήριο ιδιοκτησίας ή ελέγχου.
- (13) Η εξακρίβωση και ο έλεγχος της ταυτότητας των πραγματικών δικαιούχων θα πρέπει, κατά περίπτωση, να επεκτείνεται σε νομικές οντότητες που κατέχουν άλλες νομικές οντότητες και οι υπόχρεες οντότητες θα πρέπει να αναζητούν το ή τα φυσικά πρόσωπα, τα οποία τελικά ασκούν έλεγχο μέσω ιδιοκτησίας ή με άλλα μέσα της νομικής οντότητας που είναι ο πελάτης. Ο έλεγχος με άλλα μέσα μπορεί, μεταξύ άλλων, να περιλαμβάνει τα κριτήρια ελέγχου που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, όπως μέσω συμφωνίας μετόχων, της άσκησης δεσπόζουσας επιρροής ή της εξουσίας διορισμού ανωτέρων διοικητικών στελεχών. Ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει φυσικό πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα να μπορεί να εξακριβωθεί και το οποίο είτε τελικά κατέχει είτε ελέγχει μία νομική οντότητα. Σε τέτοιες εξαιρετικές περιπτώσεις, οι υπόχρεες οντότητες, έχοντας εξαντλήσει όλα τα άλλα μέσα εξακρίβωσης, και υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες, μπορούν να θεωρήσουν τα ανώτερα διοικητικά στελέχη ως τους πραγματικούς δικαιούχους.
- (14) Η ανάγκη για ακριβείς και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τον εντοπισμό των εγκληματιών, οι οποίοι αλλιώς θα μπορούσαν να αποκρύπτουν την ταυτότητά τους πίσω από μια εταιρική δομή. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, επομένως, να μεριμνούν ώστε οι οντότητες που έχουν συσταθεί στο έδαφός τους σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία να αποκτούν και να διατηρούν επαρκείς, ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους τους, πέραν των βασικών πληροφοριών όπως η επωνυμία και η διεύθυνση της εταιρείας και η απόδειξη συστάσεως και η νομική ιδιοκτησία. Προκειμένου να βελτιωθεί η διαφάνεια με σκοπό την καταπολέμηση της εκμετάλλευσης των νομικών οντοτήτων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο αποθηκεύονται σε κεντρικό μητρώο που βρίσκεται εκτός της εταιρείας, σε πλήρη συμφωνία με το ενωσιακό δίκαιο. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν για τον σκοπό αυτό κεντρική βάση δεδομένων όπου συγκεντρώνονται οι πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο ή το μητρώο επιχειρήσεων ή άλλο κεντρικό μητρώο. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι οι υπόχρεες οντότητες είναι υπεύθυνες για τη συμπλήρωση του μητρώου. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες στις αρμόδιες αρχές και τις ΜΧΠ, καθώς και ότι παρέχονται στις υπόχρεες οντότητες όταν αυτές λαμβάνουν μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη. Επίσης τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι παρέχεται πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο, σύμφωνα με τους κανόνες για την προστασία των δεδομένων, σε άλλα πρόσωπα που μπορούν να αποδείξουν έννομο συμφέρον όσον αφορά τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και συναφή βασικά

αδικήματα — όπως η διαφθορά, τα φορολογικά εγκλήματα και η απάτη. Τα πρόσωπα που μπορούν να αποδείξουν έννομο συμφέρον θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τη φύση και το ποσοστό του πραγματικού δικαιώματος ιδιοκτησίας, δηλαδή πληροφορίες σχετικά με την κατά προσέγγιση στάθμισή του.

- (15) Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα, δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, να επιτρέπουν πρόσβαση εκτενέστερη από ό,τι προβλέπει η παρούσα οδηγία.
- (16) Η έγκαιρη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο θα πρέπει να εξασφαλίζεται με τρόπο που να μην γίνεται αντιληπτή από την ερευνώμενη εταιρεία.
- (17) Προκειμένου να διασφαλισθούν ίσοι όροι ανταγωνισμού μεταξύ των διαφόρων νομικών μορφών, τα σχήματα καταπιστευματικής διαχείρισης θα πρέπει επίσης να υποχρεούνται να αποκτούν, να διατηρούν και να παρέχουν πληροφορίες για τον πραγματικό δικαιούχο στις υπόχρεες οντότητες που λαμβάνουν μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη και να κοινοποιούν τις εν λόγω πληροφορίες στο κεντρικό μητρώο (ή την κεντρική βάση δεδομένων), θα πρέπει δε να αποκαλύπτουν το καθεστώς λειτουργίας τους στις υπόχρεες οντότητες. Οι νομικές οντότητες, όπως τα ιδρύματα και τα παρεμφερή με τα καταπιστεύματα (trust) νομικά μορφώματα θα πρέπει να υπόκεινται σε ισοδύναμες απαιτήσεις.
- (18) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει επίσης να ισχύει και για τις δραστηριότητες των υπόχρεων οντοτήτων οι οποίες ασκούνται στο διαδίκτυο.
- (19) Οι νέες τεχνολογίες παρέχουν χρονικά και οικονομικά αποδοτικές λύσεις στις επιχειρήσεις και τους πελάτες και κατά συνέπεια θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση του κινδύνου. Οι αρμόδιες αρχές και οι υπόχρεες οντότητες θα πρέπει να επιδεικνύουν προορατικότητα στην καταπολέμηση νέων και καινοτόμων τρόπων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.
- (20) Οι εκπρόσωποι της Ένωσης στα διοικητικά όργανα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης ενθαρρύνονται να εφαρμόζουν την παρούσα οδηγία και να δημοσιεύσουν στην ιστοσελίδα της πολιτικής ΚΕΧ/ΧΤ, οι οποίες να περιέχουν αναλυτικές διαδικασίες για την υλοποίηση των διατάξεων της παρούσας οδηγίας.
- (21) Η χρήση των υπηρεσιών του τομέα των τυχερών παιχνιδιών για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες αποτελεί πηγή ανησυχίας. Προκειμένου να μετριασθούν οι κίνδυνοι που συνδέονται με τις υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να καθιερώσει υποχρέωση των παρόχων υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών υψηλότερου κινδύνου να λαμβάνουν μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη για μειωμένες συναλλαγές ύψους 2 000 EUR και πλέον. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι υπόχρεες οντότητες εφαρμόζουν το ίδιο όριο στην εισπραξη κερδών ή στα στοιχήματα, μεταξύ άλλων και μέσω της αγοράς και ανταλλαγής μαρκών, ή και στα δύο. Οι πάροχοι υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών που διαθέτουν συγκεκριμένους χώρους, όπως καζίνο και αίθουσες τυχερών παιχνιδιών, θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη, εάν ασκείται στο σημείο εισόδου στους χώρους, μπορεί να συνδεθεί με τις συναλλαγές που διενεργούνται από τον πελάτη στους εν λόγω χώρους. Εντούτοις, σε συνθήκες αποδεδειγμένα χαμηλού κινδύνου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εξαιρούν ορισμένες υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών από ορισμένες ή όλες τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας. Η χρήση μιας εξαιρέσης από κράτος μέλος θα πρέπει να εξετάζεται μόνον σε αυστηρά περιορισμένες και δικαιολογημένες περιπτώσεις και εφόσον ο κίνδυνος νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας είναι χαμηλός. Οι εξαιρέσεις αυτές θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο ειδικής εκτίμησης κινδύνου που θα εξετάζει επίσης πόσο εύαλωτες είναι οι σχετικές συναλλαγές. Οι εξαιρέσεις θα πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή. Στην εκτίμηση κινδύνου τα κράτη μέλη θα πρέπει να επισημαίνουν τον τρόπο με τον οποίο έλαβαν υπόψη τυχόν σχετικά πορίσματα των εκθέσεων που εκπονεί η Επιτροπή στο πλαίσιο της υπερεθνικής εκτίμησης κινδύνου.
- (22) Ο κίνδυνος της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας δεν είναι ο ίδιος σε όλες τις περιπτώσεις. Συνεπώς, θα πρέπει να χρησιμοποιείται μια ολιστική προσέγγιση με βάση τον κίνδυνο. Η προσέγγιση βάσει κινδύνου δεν είναι αδικαιολόγητα ανεκτική επιλογή για τα κράτη μέλη και τις υπόχρεες οντότητες. Προϋποθέτει τη λήψη αποφάσεων βάσει τεκμηρίων, ούτως ώστε να υπάρχει αποτελεσματικότερη εστίαση στους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, με τους οποίους βρίσκεται αντιμέτωπη η Ένωση, και σε εκείνους που δρουν στο πλαίσιο αυτό.
- (23) Η προσέγγιση βάσει κινδύνου στηρίζεται στην ανάγκη των κρατών μελών και της Ένωσης να εντοπίζουν, να κατανοούν και να μετριάσουν τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν όσον αφορά τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η σημασία μιας υπερεθνικής προσέγγισης για την επισήμανση των κινδύνων έχει αναγνωριστεί σε διεθνές επίπεδο. Επομένως, η Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών) («EAT»), που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, η Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή (Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων) («EAAΕΣ»), που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1094/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾, και η Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών) («EAKΑΑ»), που συστάθηκε με τον κανονισμό

(1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/78/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ. 12).

(2) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1094/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, για τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/79/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ. 48).

(ΕΕ) αριθ. 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾, θα πρέπει να επιφορτιστούν με την έκδοση γνώμης, μέσω της μεικτής τους επιτροπής, σχετικά με τους κινδύνους που έχουν επιπτώσεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα της Ένωσης.

- (24) Η Επιτροπή είναι στην κατάλληλη θέση ώστε να εξετάζει συγκεκριμένες διασυνοριακές απειλές που ενδέχεται να θιξουν την εσωτερική αγορά και που δεν μπορούν να προσδιορισθούν και να καταπολεμηθούν αποτελεσματικά από μεμονωμένα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμο να της ανατεθεί η ευθύνη συντονισμού της εκτίμησης των κινδύνων που συνδέονται με διασυνοριακές δραστηριότητες. Η συμμετοχή των σχετικών εμπειρογνομών, όπως της ομάδας εμπειρογνομών για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, και εκπροσώπων των ΜΧΠ, καθώς επίσης, κατά περίπτωση, εκπροσώπων άλλων οργανισμών επιπέδου Ένωσης, έχει ουσιαστική σημασία για την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας. Οι εθνικές εκτιμήσεις κινδύνου και εμπειρίες αποτελούν επίσης σημαντική πηγή πληροφοριών για τη διαδικασία. Η εν λόγω εκτίμηση των διασυνοριακών κινδύνων από την Επιτροπή δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, σε κάθε περίπτωση, τα δεδομένα θα πρέπει να είναι πλήρως ανώνυμα. Οι εθνικές και οι ενωσιακές εποπτικές αρχές που είναι αρμόδιες για την προστασία των δεδομένων θα πρέπει να συμμετέχουν μόνο αν η εκτίμηση του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας έχει αντίκτυπο στην ιδιωτική ζωή και την προστασία των δεδομένων φυσικών προσώπων.
- (25) Τα αποτελέσματα των εκτιμήσεων κινδύνου θα πρέπει, εφόσον ενδείκνυται, να τίθενται εγκαίρως στη διάθεση των υπόχρεων οντοτήτων, ούτως ώστε αυτές να είναι σε θέση να εντοπίσουν, να κατανοήσουν, να διαχειριστούν και να μετριάσουν τους δικούς τους κινδύνους.
- (26) Επιπλέον, για να εντοπίσουν, να κατανοήσουν, να διαχειριστούν και να μετριάσουν σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό τους κινδύνους σε επίπεδο Ένωσης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θέτουν το ένα στη διάθεση του άλλου τα αποτελέσματα των οικείων εκτιμήσεων κινδύνου, καθώς και στη διάθεση της Επιτροπής και της ΕΑΤ, της ΕΑΑΕΣ και της ΕΑΚΑΑ (των ΕΕΑ).
- (27) Κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, είναι σκόπιμο να λαμβάνονται υπόψη τα χαρακτηριστικά και οι ανάγκες των μικρών υπόχρεων οντοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της, και να διασφαλιστεί μεταχείριση προσαρμοσμένη στις ειδικές ανάγκες τους και στη φύση των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων.
- (28) Προκειμένου να προστατευθεί η εύρυθμη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ένωσης και της εσωτερικής αγοράς από τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων, σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), ώστε να προσδιορίζει τις δικαιοδοσίες τρίτων χωρών οι οποίες παρουσιάζουν στρατηγικές ανεπάρκειες στα εθνικά καθεστώτα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (οι «τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου»). Η μεταβλητή φύση των απειλών της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, η οποία διευκολύνεται από τη συνεχή εξέλιξη της τεχνολογίας και των μέσων που έχουν στη διάθεσή τους οι εγκληματίες, απαιτεί ταχείς και συνεχείς προσαρμογές του νομικού πλαισίου όσον αφορά τις τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου, με στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση των υφιστάμενων κινδύνων και την αποτροπή της εμφάνισης νέων. Η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις πληροφορίες από διεθνείς οργανισμούς και τα πρότυπα αναφοράς στον τομέα ΚΕΧ/ΧΤ, όπως οι δημόσιες δηλώσεις της FATF, οι εκθέσεις αμοιβαίας αξιολόγησης ή οι λεπτομερείς εκθέσεις αξιολόγησης ή οι δημοσιευμένες εκθέσεις παρακολούθησης, και να προσαρμόζει τις εκτιμήσεις της βάσει των μεταβολών τους, ανάλογα με την περίπτωση.
- (29) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν τουλάχιστον ενισχυμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη τα οποία πρέπει να εφαρμόζουν οι υπόχρεες οντότητες έναντι φυσικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων εγκατεστημένων σε τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου προσδιορισθείσες από την Επιτροπή. Η εξάρτηση από τρίτους εγκατεστημένους σε τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου θα πρέπει επίσης να απαγορεύεται. Χώρες που δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο δεν θα πρέπει αυτομάτως να θεωρούνται ως διαθέσιμες αποτελεσματικά συστήματα ΚΕΧ/ΧΤ και τα φυσικά πρόσωπα ή οι νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες στις εν λόγω χώρες θα πρέπει να αξιολογούνται βάσει του εκτιμώμενου κινδύνου.
- (30) Ο κίνδυνος ο ίδιος έχει μεταβλητό χαρακτήρα, και οι παράμετροι κινδύνου, είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό, ενδέχεται να αυξήσουν ή να μειώσουν τον δυνητικό κίνδυνο που προκύπτει, επηρεάζοντας με τον τρόπο αυτόν τα ενδεδειγμένα επίπεδα προληπτικών μέτρων, όπως τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη. Επομένως, υπάρχουν περιστάσεις στις οποίες θα πρέπει να εφαρμόζονται αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας και άλλες, στις οποίες μπορεί να ενδείκνυται απλουστευμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας.
- (31) Θα πρέπει να αναγνωριστεί ότι ορισμένες καταστάσεις ενέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Μολονότι θα πρέπει να διαπιστώνονται η ταυτότητα και η επιχειρηματική εικόνα όλων των πελατών, υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες απαιτούνται ιδιαίτερα αυστηρές διαδικασίες εξακρίβωσης και ελέγχου της ταυτότητας του πελάτη.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/77/ΕΚ (ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ. 84).

- (32) Αυτό ισχύει ιδίως στις σχέσεις με πρόσωπα που κατέχουν ή κατείχαν σημαντικά δημόσια λειτουργήματα, στο εσωτερικό της Ένωσης και σε διεθνές επίπεδο, και ιδίως πρόσωπα που προέρχονται από χώρες όπου η διαφθορά είναι ευρέως διαδεδομένη. Οι σχέσεις αυτές μπορούν να εκθέσουν ιδίως τον χρηματοπιστωτικό τομέα σε σημαντικούς νομικούς κινδύνους και σε κινδύνους για τη φήμη του. Οι διεθνείς προσπάθειες για την καταπολέμηση της διαφθοράς δικαιολογούν επίσης την ανάγκη να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα πρόσωπα αυτά και να εφαρμοστούν κατάλληλα ενισχυμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη όσον αφορά πρόσωπα που ασκούν ή ασκούσαν σημαντικό δημόσιο λειτουργήμα στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή, καθώς και υψηλόβαθμα πρόσωπα διεθνών οργανισμών.
- (33) Οι διατάξεις σχετικά με τα πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα είναι προληπτικής και όχι κακουργηματικής φύσης και δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι στιγματίζουν πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα ως εμπλεκόμενα σε εγκληματική δραστηριότητα. Η άρνηση επιχειρηματικής σχέσης με πρόσωπο απλώς λόγω του προσδιορισμού του ως πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου είναι αντίθετη με το πνεύμα και το γράμμα της παρούσας οδηγίας και των αναθεωρημένων συστάσεων της FATF.
- (34) Η λήψη έγκρισης από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη για τη σύναψη επιχειρηματικών σχέσεων δεν είναι ανάγκη, σε όλες τις περιπτώσεις, να συνεπάγεται τη λήψη έγκρισης από το διοικητικό συμβούλιο. Η εν λόγω έγκριση θα πρέπει να είναι δυνατόν να χορηγείται από άτομο με επαρκείς γνώσεις της έκθεσης του ιδρύματος ή του οργανισμού στον κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και με επαρκή αρχαιότητα για τη λήψη αποφάσεων που επηρεάζουν την έκθεση σε κίνδυνο.
- (35) Για να αποφεύγεται η επανάληψη των διαδικασιών εξακρίβωσης της ταυτότητας του πελάτη, που οδηγούν σε καθυστερήσεις και έλλειψη αποτελεσματικότητας στις συναλλαγές, είναι σκόπιμο, υπό την προϋπόθεση παροχής κατάλληλων εγγυήσεων, να επιτρέπεται η εισαγωγή στις υπόχρεες οντότητες πελατών των οποίων η εξακρίβωση της ταυτότητας έχει ήδη πραγματοποιηθεί σε άλλο πλαίσιο. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες μια υπόχρεη οντότητα βασίζεται σε τρίτο μέρος, η τελική ευθύνη για τη διαδικασία δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη θα πρέπει να απόκειται στην υπόχρεη οντότητα στην οποία είναι εισηγμένος ο πελάτης. Το τρίτο μέρος, ή το πρόσωπο που εισήγαγε τον πελάτη, θα πρέπει επίσης να εξακολουθεί να υπέχει επίσης ίδια ευθύνη για τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης να αναφέρει ύποπτες συναλλαγές και να τηρεί αρχεία, εφόσον η σχέση του με τον πελάτη εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (36) Στις περιπτώσεις σχέσεων αντιπροσώπευσης ή εξωτερικής ανάθεσης βάσει συμβάσεως μεταξύ υπόχρεων οντοτήτων και εξωτερικών προσώπων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, κάθε υποχρέωση που αφορά την ΚΕΧ/ΧΤ, την οποία υπέχουν οι εν λόγω αντιπρόσωποι ή εξωτερικοί συνεργάτες ως μέρη των υπόχρεων οντοτήτων, μπορεί μόνον να συσταθεί συμβατικά μεταξύ των μερών και δεν απορρέει από την παρούσα οδηγία. Συνεπώς η ευθύνη για τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία θα πρέπει να εξακολουθεί να βαρύνει πρωτίστως την υπόχρεη οντότητα.
- (37) Όλα τα κράτη μέλη έχουν συγκροτήσει, ή θα πρέπει να συγκροτήσουν, λειτουργικά ανεξάρτητες και αυτόνομες ΜΧΠ, με αποστολή να συγκεντρώνουν και να αναλύουν τις πληροφορίες που λαμβάνουν, προκειμένου να διαπιστώνουν σχέσεις μεταξύ ύποπτων συναλλαγών και συναφών εγκληματικών δραστηριοτήτων, ώστε να προλαμβάνεται και να καταπολεμείται η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να έχει την εξουσία και την ικανότητα να εκτελεί ελεύθερα τα καθήκοντά της, συμπεριλαμβανομένης της αυτόνομης απόφασης να αναλύει, να ζητεί και να δημοσιεύει συγκεκριμένες πληροφορίες. Οι ύποπτες συναλλαγές και άλλες πληροφορίες σχετικές με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, συνδεδεμένα βασικά αδικήματα και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας θα πρέπει να γνωστοποιούνται στις ΜΧΠ, οι οποίες θα αποτελούν κεντρική εθνική μονάδα λήψης, ανάλυσης και διαβίβασης προς τις αρμόδιες αρχές των αποτελεσμάτων της ανάλυσής τους. Πρέπει να αναφέρονται όλες οι ύποπτες συναλλαγές, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων απόπειρας συναλλαγής, ανεξάρτητα από το ποσό της συναλλαγής. Στις αναφερόμενες πληροφορίες θα μπορούν να περιλαμβάνονται επίσης πληροφορίες υποβαλλόμενες βάσει της υπέρβασης ενός ποσοτικού ορίου.
- (38) Κατά παρέκκλιση από τη γενική απαγόρευση της διενέργειας ύποπτων συναλλαγών, οι υπόχρεες οντότητες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να διενεργούν ύποπτες συναλλαγές προτού ενημερώσουν τις αρμόδιες αρχές, όταν η αποφυγή της διενέργειας της συναλλαγής είναι αδύνατη ή ενδέχεται να εμποδίσει τη δίωξη των προσώπων υπέρ των οποίων διενεργείται η εικαζόμενη νομιμοποίηση παράνομων εσόδων ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Το γεγονός αυτό, ωστόσο, δεν θίγει τις διεθνείς υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη να δεσμεύουν αμελλήτι κεφάλαια ή άλλα περιουσιακά στοιχεία των τρομοκρατών, των τρομοκρατικών οργανώσεων και όσων χρηματοδοτούν την τρομοκρατία, βάσει των σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.
- (39) Για ορισμένες υπόχρεες οντότητες, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ορίζουν προσηκόντα αυτορρυθμιζόμενο φορέα ως αρχή που πρέπει να ενημερώνεται κατά πρώτον αντί της ΜΧΠ. Σύμφωνα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, ένα σύστημα πρωτοβάθμιας αναφοράς σε αυτορρυθμιζόμενο φορέα αποτελεί σημαντική διασφάλιση που κατοχυρώνει την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων όσον αφορά τις υποχρεώσεις αναφοράς που ισχύουν για τους νομικούς. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν τα μέσα και τον τρόπο για την επίτευξη της προστασίας του επαγγελματικού απορρήτου, της εμπιστευτικότητας και της ιδιωτικής ζωής.
- (40) Εφόσον κράτος μέλος αποφασίζει να ορίσει έναν τέτοιο αυτορρυθμιζόμενο φορέα, μπορεί να επιτρέψει ή να ζητήσει από τον φορέα αυτό να μην διαβιβάζει στη ΜΧΠ οποιαδήποτε πληροφορία αποκτά από πρόσωπα που εκπροσωπούνται από τον εν λόγω φορέα, όταν οι πληροφορίες αυτές έχουν ληφθεί από ή σχετικά με πελάτη τους, κατά την αξιολόγηση της

νομικής κατάστασης του εν λόγω πελάτη ή όταν τον υπερασπίζονται ή τον εκπροσωπούν σε δίκη ή σχετικά με δίκη, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλών για την κίνηση ή την αποφυγή δίκης, ανεξαρτήτως αν οι πληροφορίες λαμβάνονται πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά τη δίκη.

- (41) Υπήρξαν περιπτώσεις κατά τις οποίες οι εργαζόμενοι που ανέφεραν τις υποψίες τους για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες απειλήθηκαν ή εκτέθηκαν σε εχθρικές ενέργειες. Καίτοι η παρούσα οδηγία δεν μπορεί να επέμβει στις δικαστικές διαδικασίες των κρατών μελών, αυτό το ζήτημα είναι καίριο για την αποτελεσματικότητα του συστήματος ΚΕΤ/ΧΤ. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν επίγνωση του εν λόγω προβλήματος και να πράττουν ό,τι μπορούν για να προστατεύσουν τα φυσικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων υπαλλήλων και εκπροσώπων της υπόχρεης οντότητας, από απειλές και εχθρικές ενέργειες αυτού του είδους, καθώς και να παρέχουν, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, την κατάλληλη προστασία στα εν λόγω πρόσωπα, ιδίως σε ό,τι αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων τους και τα δικαιώματά τους στην αποτελεσματική έννομη προστασία και εκπροσώπηση.
- (42) Η οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπως έχει μεταφερθεί στην εθνική νομοθεσία, εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾ εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας. Η καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας αναγνωρίζεται ως σημαντικό ζήτημα δημοσίου συμφέροντος από όλα τα κράτη μέλη. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένης της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ⁽³⁾, όπως τίθεται σε εφαρμογή στην εθνική νομοθεσία.
- (43) Είναι ουσιώδους σημασίας η ευθυγράμμιση της παρούσας οδηγίας με τις αναθεωρημένες συστάσεις της FATF να πραγματοποιηθεί με πλήρη σεβασμό της ενωσιακής νομοθεσίας, ιδίως σε ό,τι αφορά την ενωσιακή νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων όπως αυτά κατοχυρώνονται στον Χάρτη. Ορισμένες πτυχές της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας περιλαμβάνουν τη συλλογή, την ανάλυση, την αποθήκευση και την ανταλλαγή δεδομένων. Η εν λόγω επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να επιτρέπεται με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και μόνο για τους σκοπούς που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, καθώς και τις δραστηριότητες που απαιτούνται δυνάμει της παρούσας οδηγίας όπως η άσκηση δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, η συνεχής εποπτεία, η διερεύνηση και η αναφορά ασυνήθιστων και ύποπτων συναλλαγών, η εξακρίβωση της ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου ενός νομικού προσώπου ή νομικού μορφώματος, ο προσδιορισμός ενός πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου, η ανταλλαγή πληροφοριών από τις αρμόδιες αρχές και η ανταλλαγή πληροφοριών από πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και άλλες υπόχρεες οντότητες. Η συλλογή και η επακόλουθη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις υπόχρεες οντότητες θα πρέπει να περιορίζονται σε ό,τι είναι αναγκαίο για τους σκοπούς της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας και τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν πρέπει να τυγχάνουν περαιτέρω επεξεργασίας κατά τρόπο ασύμβατο με τους σκοπούς αυτούς. Ειδικότερα, θα πρέπει να απαγορεύεται αυστηρά η περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για εμπορικούς σκοπούς.
- (44) Οι αναθεωρημένες συστάσεις της FATF φανερώνουν ότι, προκειμένου να μπορούν να συνεργάζονται πλήρως και να απαντούν γρήγορα σε αιτήματα παροχής πληροφοριών από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, του εντοπισμού ή της διερεύνησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, οι υπόχρεες οντότητες θα πρέπει να διατηρούν, για τουλάχιστον πέντε έτη, τις απαραίτητες πληροφορίες που συγκεντρώνουν μέσω μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη και τα αρχεία των συναλλαγών. Προκειμένου να αποφευχθούν οι διαφορετικές προσεγγίσεις και να τηρηθούν οι απαιτήσεις σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ασφάλειας δικαίου, η διάρκεια της εν λόγω περιόδου διατήρησης θα πρέπει να οριστεί στα πέντε έτη μετά το τέλος μιας επιχειρηματικής σχέσης ή περιστασιακής συναλλαγής. Ωστόσο, αν είναι απαραίτητο για τους σκοπούς της πρόληψης, του εντοπισμού ή της διερεύνησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και αφού αξιολογηθεί η αναγκαιότητα και η αναλογικότητα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επιτρέπουν ή να απαιτούν περαιτέρω τήρηση αρχείων που δεν θα υπερβαίνουν τα πέντε επιπλέον χρόνια, με την επιφύλαξη των διατάξεων του εθνικού ποινικού δικαίου σχετικά με τα αποδεικτικά στοιχεία που ισχύουν στις τρέχουσες ποινικές έρευνες και δικαστικές διαδικασίες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να απαιτούν τη θέσπιση συγκεκριμένων εγγυήσεων που θα εξασφαλίζουν την προστασία των δεδομένων και θα πρέπει να καθορίζουν ποια πρόσωπα ή κατηγορίες προσώπων ή αρχές θα πρέπει να έχουν αποκλειστική πρόσβαση στα διατηρηθέντα δεδομένα.
- (45) Με σκοπό να εξασφαλιστεί η κατάλληλη και αποτελεσματική απονομή δικαιοσύνης στη διάρκεια της μεταφοράς της παρούσας οδηγίας στις εθνικές έννομες τάξεις των κρατών μελών, και προκειμένου να επιτραπεί η ομαλή αλληλεπίδραση της με τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες, πληροφορίες και έγγραφα που σχετίζονται με εν εξελίξει νομικές

(1) Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31).

(2) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1).

(3) Απόφαση πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2008, για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις (ΕΕ L 350 της 30.12.2008, σ. 60).

διαδικασίες για τους σκοπούς της πρόληψης, του εντοπισμού ή της διερεύνησης ενδεχόμενης νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, οι οποίες εκκρεμούσαν στα κράτη μέλη την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να διατηρούνται για περίοδο πέντε ετών από την εν λόγω ημερομηνία, και η περίοδος αυτή θα πρέπει να μπορεί να επεκταθεί για πέντε επιπλέον έτη.

- (46) Τα δικαιώματα πρόσβασης στα δεδομένα του υποκειμένου των δεδομένων ισχύουν για τα προσωπικά δεδομένα που τυγχάνουν επεξεργασίας για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας. Ωστόσο, η πρόσβαση του υποκειμένου των δεδομένων σε οποιοδήποτε πληροφορίες σχετίζονται με αναφορά ύποπτης συναλλαγής θα υπονομευε σοβαρά την αποτελεσματικότητα της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Επομένως μπορούν να δικαιολογηθούν εξαιρέσεις και περιορισμοί του δικαιώματος αυτού σύμφωνα με το άρθρο 13 της οδηγίας 95/46/EK και, κατά περίπτωση, το άρθρο 20 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να ζητήσει τον έλεγχο της νομιμότητας της επεξεργασίας από εποπτική αρχή που αναφέρεται στο άρθρο 28 της οδηγίας 95/46/EK ή, κατά περίπτωση, από τον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, καθώς και το δικαίωμα να προσφύγει ενώπιον δικαστηρίου όπως αναφέρεται στο άρθρο 22 της εν λόγω οδηγίας. Η εποπτική αρχή που αναφέρεται στο άρθρο 28 της οδηγίας 95/46/EK μπορεί επίσης να ενεργήσει αυτεπάγγελα. Με την επιφύλαξη των περιορισμών στο δικαίωμα πρόσβασης, η εποπτική αρχή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ενημερώσει το υποκείμενο των δεδομένων ότι όλες οι απαραίτητες επαληθεύσεις έχουν πραγματοποιηθεί από την εποπτική αρχή, καθώς και όσον αφορά τη νομιμότητα της σχετικής επεξεργασίας.
- (47) Πρόσωπα που απλώς μετατρέπουν έντυπα έγγραφα σε ηλεκτρονικά δεδομένα και ενεργούν στο πλαίσιο συμβολαίου με πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό και πρόσωπα που παρέχουν σε πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς μόνο συστήματα μηνυμάτων ή άλλα συστήματα υποστήριξης για τη μεταφορά χρηματικών ποσών ή συστήματα εκκαθάρισης και διακανονισμού δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (48) Η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας αποτελούν διεθνή προβλήματα και η προσπάθεια καταπολέμησής τους θα πρέπει να είναι παγκόσμια. Όταν τα ενωσιακά πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί έχουν υποκαταστήματα και θυγατρικές που βρίσκονται σε τρίτες χώρες των οποίων η νομοθεσία στον τομέα αυτόν είναι λιγότερο αυστηρή από του κράτους μέλους, προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή πολύ διαφορετικών προτύπων εντός του ιδρύματος ή του οργανισμού ή του ομίλου ιδρυμάτων ή οργανισμών, θα πρέπει τα εν λόγω υποκαταστήματα ή οι θυγατρικές να εφαρμόζουν τα ενωσιακά πρότυπα ή να γνωστοποιούν στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής τους ότι η εφαρμογή των προτύπων αυτών δεν είναι δυνατή.
- (49) Όπου είναι εφικτό, θα πρέπει να παρέχεται ενημερωτική πληροφόρηση στις υπόχρεες οντότητες σχετικά με τη χρησιμότητα των αναφορών ύποπτων συναλλαγών που υποβάλλουν, και τη συνέχεια που δόθηκε. Προς τούτο, και για να είναι δυνατή η επανεξέταση των συστημάτων τους για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να τηρούν και να βελτιώνουν την ποιότητα των σχετικών στατιστικών. Προκειμένου να βελτιωθεί περαιτέρω η ποιότητα και η συνεκτικότητα των στατιστικών δεδομένων που συλλέγονται σε επίπεδο Ένωσης, η Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί την κατάσταση σε κλίμακα Ένωσης όσον αφορά την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και να δημοσιεύει τακτικές επισκοπήσεις.
- (50) Σε περίπτωση που τα κράτη μέλη απαιτήσουν από τους εκδότες ηλεκτρονικού χρήματος και τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους υπό μορφή διαφορετική από υποκατάστημα, και των οποίων η έδρα ευρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος, να ορίζουν ένα κεντρικό σημείο επαφής στο έδαφός τους, τότε θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ορίζουν ότι το εν λόγω κεντρικό σημείο επαφής, ενεργώντας εξ ονόματος του αρμοδίου για τους διορισμούς θεσμικού οργάνου, διασφαλίζει τη συμμόρφωση της εγκατάστασης με τους κανόνες της ΚΕΧ/ΧΤ. Οφείλουν επίσης να διασφαλίζουν ότι η απαίτηση αυτή είναι αναλογική και δεν υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του στόχου της συμμόρφωσης με τους κανόνες της ΚΕΧ/ΧΤ, μεταξύ άλλων διευκολύνοντας την αντίστοιχη εποπτεία τους.
- (51) Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να εξασφαλίζουν, όσον αφορά τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος, τους παρόχους υπηρεσιών προς γραφεία τραπεζικών επιταγών, εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης ή επιχειρήσεις ή τους παρόχους υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών σε εθνικό επίπεδο, ότι τα πρόσωπα που πράγματι διευθύνουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες αυτών των οντοτήτων, καθώς και οι πραγματικοί δικαιούχοι τους, είναι ικανά και έντιμα. Τα κριτήρια για την εκτίμηση της ικανότητας και του ήθους ενός προσώπου θα πρέπει, τουλάχιστον, να αντανακλούν την ανάγκη προστασίας των εν λόγω οντοτήτων από καταχρήσεις για εγκληματικούς σκοπούς από πλευράς των διοικητικών στελεχών ή των πραγματικών δικαιούχων τους.
- (52) Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπόχρη οντότητα λειτουργεί εγκαταστάσεις σε άλλο κράτος μέλος, μεταξύ άλλων και μέσω δικτύου πρακτόρων, η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους καταγωγής θα πρέπει να είναι υπεύθυνη για την εποπτεία της εφαρμογής των πολιτικών και διαδικασιών καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας από την υπόχρη οντότητα σε επίπεδο ομίλου. Αυτή θα μπορούσε να περιλαμβάνει επιτόπου επισκέψεις σε εγκαταστάσεις εδρεύουσες σε άλλο κράτος μέλος. Η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους καταγωγής θα πρέπει να συνεργάζεται στενά με την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής και θα πρέπει να ενημερώνει την τελευταία για κάθε θέμα που θα μπορούσε να επηρεάσει την αξιολόγηση της συμμόρφωσης της εγκατάστασης προς τις υποχρεώσεις της χώρας υποδοχής στον τομέα της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

- (53) Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπόχρη οντότητα λειτουργεί εγκαταστάσεις σε άλλο κράτος μέλος, μεταξύ άλλων και μέσω δικτύου πρακτόρων ή προσώπων που διανέμουν ηλεκτρονικό χρήμα σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 4 της οδηγίας 2009/110/ΕΚ, η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής διατηρεί την ευθύνη για την επιβολή της συμμόρφωσης της εγκατάστασης προς τους κανόνες περί καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, συμπεριλαμβάνοντας, εφόσον απαιτείται, τη διενέργεια επιτόπιων επιθεωρήσεων και εκτός εγκαταστάσεως παρακολούθηση και λαμβάνοντας κατάλληλα και αναλογικά μέτρα για την αντιμετώπιση σοβαρών παραβάσεων των απαιτήσεων αυτών. Η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής θα πρέπει να συνεργάζεται στενά με την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους καταγωγής και θα πρέπει να ενημερώνει την τελευταία για κάθε θέμα που θα μπορούσε να επηρεάσει την αξιολόγηση, από την πρώτη, της εφαρμογής των πολιτικών και διαδικασιών ΚΕΧ/ΧΤ από την υπόχρη οντότητα σε επίπεδο ομίλου. Προς θεραπεία των σοβαρών παραβάσεων των κανόνων ΚΕΧ/ΧΤ που επιβάλλουν τη λήψη άμεσων διορθωτικών μέτρων, η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής θα πρέπει να μπορεί να εφαρμόσει προσωρινά προσηκόντα και αναλογικά διορθωτικά μέτρα, εφαρμοστέα υπό παρόμοιες συνθήκες στις υπόχρες οντότητες του τομέα ευθύνης τους, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι σοβαρές ελλείψεις, κατά περίπτωση, με τη βοήθεια ή τη συνεργασία της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους καταγωγής.
- (54) Λαμβάνοντας υπόψη τον διακρατικό χαρακτήρα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, είναι εξαιρετικά σημαντικό ο συντονισμός και η συνεργασία μεταξύ των ΜΧΠ. Προκειμένου να βελτιωθούν ο συντονισμός και η συνεργασία, και ιδίως για να διασφαλιστεί ότι οι αναφορές ύποπτων συναλλαγών περιέρχονται στη ΜΧΠ του κράτους μέλους όπου θα είναι πλέον χρήσιμη η αναφορά, ορίζονται στην παρούσα οδηγία λεπτομερείς κανόνες.
- (55) Η Πλατφόρμα Μονάδων Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών της ΕΕ (η «Πλατφόρμα ΜΧΠ της ΕΕ»), μια άτυπη ομάδα απαρτιζόμενη από εκπροσώπους των ΜΧΠ και δραστήρια από το 2006, χρησιμοποιείται για να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των ΜΧΠ και την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με θέματα συνεργασίας, όπως η ουσιαστική συνεργασία μεταξύ των ΜΧΠ και μεταξύ αυτών και μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών τρίτων χωρών, η κοινή ανάλυση των διασυνοριακών υποθέσεων, καθώς και οι τάσεις και παράγοντες που σχετίζονται με την εκτίμηση των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας τόσο σε εθνικό όσο και σε υπερεθνικό επίπεδο.
- (56) Η βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ ΜΧΠ εντός της Ένωσης έχει ιδιαίτερη σημασία, προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο διακρατικός χαρακτήρας της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Θα πρέπει να ενθαρρύνεται από τα κράτη μέλη η χρήση ασφαλών συστημάτων για την ανταλλαγή πληροφοριών, και ιδίως του αποκεντρωμένου δικτύου υπολογιστών FIU.net (το «FIU.net») ή του διαδόχου του και των τεχνικών που προσφέρει το FIU.net. Η πρώτη μεταξύ ΜΧΠ ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, για αναλυτικούς σκοπούς, οι οποίες δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία ούτε διαδίδονται, θα πρέπει να επιτρέπεται εκτός και εάν θα ήταν αντίθετη σε θεμελιώδεις αρχές της εθνικής νομοθεσίας. Οι ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με περιπτώσεις εντοπισθείσες από τις ενωσιακές ΜΧΠ οι οποίες ενδεχομένως αφορούν φορολογικά εγκλήματα δεν θα πρέπει να γίνονται εις βάρος των ανταλλαγών πληροφοριών στον τομέα της φορολογίας, σύμφωνα με την οδηγία 2011/16/ΕΕ του Συμβουλίου⁽¹⁾ ή σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη διοικητική συνεργασία επί φορολογικών θεμάτων.
- (57) Προκειμένου να μπορούν να ανταποκριθούν πλήρως και ταχέως σε ερωτήματα των ΜΧΠ, οι υπόχρες οντότητες πρέπει να διαθέτουν αποτελεσματικά συστήματα που τους παρέχουν τη δυνατότητα πλήρους και έγκαιρης πρόσβασης μέσω ασφαλών και εμπιστευτικών διαύλων ενημέρωσης σχετικά με τις επιχειρηματικές σχέσεις που διατηρούν ή διατηρούσαν με συγκεκριμένα πρόσωπα. Σύμφωνα με την ενωσιακή και την εθνική νομοθεσία, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν, παραδείγματος χάριν, να εξετάσουν το ενδεχόμενο δημιουργίας συστημάτων τραπεζικών μητρώων ή συστημάτων ανάκτησης ηλεκτρονικών δεδομένων που θα παρέχουν στις ΜΧΠ πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τους τραπεζικούς λογαριασμούς, με την επιφύλαξη της χορήγησης άδειας από δικαστική αρχή κατά περίπτωση. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν επίσης να εξετάσουν το ενδεχόμενο σύστασης μηχανισμών που θα διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές διαθέτουν διαδικασίες εντοπισμού περιουσιακών στοιχείων χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση προς τον ιδιοκτήτη.
- (58) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παροτρύνουν τις αρμόδιες αρχές τους να διευκολύνουν ταχέως, επικοινωνητικά και αποτελεσματικά την ευρύτερη δυνατή διασυνοριακή συνεργασία για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, με την επιφύλαξη των κανόνων και διαδικασιών που ισχύουν για τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις. Τα κράτη μέλη θα πρέπει ιδίως να εξασφαλίζουν ότι οι ΜΧΠ τους ανταλλάσσουν πληροφορίες ελεύθερα, αυθόρμητα ή κατόπιν αιτήματος με μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών τρίτων χωρών, λαμβάνοντας υπόψη την ενωσιακή νομοθεσία και τις αρχές που αφορούν στην ανταλλαγή πληροφοριών που έχει διατυπώσει η Ομάδα Egmont των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών.
- (59) Η σημασία της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας θα πρέπει να οδηγήσει τα κράτη μέλη στη θέσπιση αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών κυρώσεων και διοικητικών μέτρων στην εθνική νομοθεσία για τις περιπτώσεις αδυναμίας τήρησης των εθνικών διατάξεων για τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας. Τα κράτη μέλη έχουν σήμερα στη διάθεσή τους ένα ευρύ φάσμα διοικητικών κυρώσεων και μέτρων για τις παραβιάσεις των βασικών προληπτικών διατάξεων. Η ποικιλομορφία αυτή ενδέχεται να είναι επιζήμια για τις προσπάθειες που καταβάλλονται για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες

⁽¹⁾ Οδηγία 2011/16/ΕΕ του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 2011, σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας και με την κατάργηση της οδηγίας 77/799/ΕΟΚ (ΕΕ L 64 της 11.3.2011, σ. 1).

δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και υπάρχει κίνδυνος η απάντηση της Ένωσης να είναι κατακερματισμένη. Επομένως, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να προβλέπει ένα σύνολο διοικητικών κυρώσεων και μέτρων που θα έχουν τουλάχιστον στη διάθεσή τους τα κράτη μέλη σε περίπτωση σοβαρών, επαναλαμβανόμενων ή συστηματικών παραβάσεων των απαιτήσεων που αφορούν τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, την τήρηση, την αναφορά ύποπτων συναλλαγών και τους εσωτερικούς ελέγχους των υπόχρεων οντοτήτων. Το σύνολο κυρώσεων και μέτρων θα πρέπει να είναι αρκούντως ευρύ, ώστε τα κράτη μέλη και οι αρμόδιες αρχές να μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τις διαφορές μεταξύ των υπόχρεων οντοτήτων, ιδίως μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών και άλλων υπόχρεων οντοτήτων, όσον αφορά το μέγεθος, τα χαρακτηριστικά και τη φύση της δραστηριότητάς τους. Κατά τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η επιβολή κυρώσεων και διοικητικών μέτρων, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, και ποινικών κυρώσεων, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, δεν παραβιάζει την αρχή *ne bis in idem*.

- (60) Για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των προσώπων που κατέχουν διευθυντική θέση ή κατ' άλλον τρόπο ελέγχουν υπόχρεες οντότητες, οποιαδήποτε ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με ποινικές καταδικαστικές αποφάσεις θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο 2009/315/ΔΕΥ του Συμβουλίου ⁽¹⁾ και την απόφαση 2009/316/ΔΕΥ του Συμβουλίου ⁽²⁾, όπως αυτές μεταφέρθηκαν στο εθνικό δίκαιο, και σύμφωνα με άλλες σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου.
- (61) Τα ρυθμιστικά πρότυπα για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες θα πρέπει να διασφαλίζουν συνεπή εναρμόνιση και επαρκή προστασία των καταθετών, των επενδυτών και των καταναλωτών σε ολόκληρη την Ένωση. Δεδομένου ότι οι ΕΕΑ είναι όργανα με υψηλό βαθμό εξειδικευμένης πείρας, θα ήταν συμφέρον και σκόπιμο να τους ανατεθεί η εκπόνηση σχεδίων ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων που δεν ενέχουν επιλογές πολιτικής, προς υποβολή στην Επιτροπή.
- (62) Η Επιτροπή θα πρέπει να εγκρίνει τα εν λόγω σχέδια ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων, που καταρτίζονται από τις ΕΕΑ δυνάμει της παρούσας οδηγίας, μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξεων δυνάμει του άρθρου 290 ΣΛΕΕ και σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 10 έως 14 των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, (ΕΕ) αριθ. 1094/2010 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010.
- (63) Ενόψει των πολύ σημαντικών τροποποιήσεων που θα πρέπει να επέλθουν στις οδηγίες 2005/60/ΕΚ και 2006/70/ΕΚ σε συνάρτηση με την παρούσα οδηγία, οι οδηγίες αυτές θα πρέπει να συγχωνευθούν και να αντικατασταθούν για λόγους σαφήνειας και συνέπειας.
- (64) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, ήτοι η προστασία του χρηματοπιστωτικού συστήματος μέσω της πρόληψης, του εντοπισμού και της διερεύνησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, επειδή μεμονωμένα μέτρα που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη για την προστασία των χρηματοπιστωτικών τους συστημάτων μπορεί να μη συνάδουν με τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και με τους κανόνες του κράτους δικαίου και της δημόσιας τάξης της Ένωσης, μπορεί όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της δράσης, να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.
- (65) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και ακολουθεί τις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη, και ιδίως το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την επιχειρηματική ελευθερία, την απαγόρευση διακρίσεων, το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου, το τεκμήριο αθωότητας και τα δικαιώματα υπεράσπισης.
- (66) Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Χάρτη, που απαγορεύει κάθε διάκριση, για οποιονδήποτε λόγο, τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, όσον αφορά τις εκτιμήσεις κινδύνου στο πλαίσιο της δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, χωρίς διακρίσεις.
- (67) Σύμφωνα με την κοινή πολιτική δήλωση της 28ης Σεπτεμβρίου 2011 των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα ⁽³⁾, τα κράτη μέλη ανέλαβαν να συνοδεύσουν, σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, την κοινοποίηση των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο με ένα ή περισσότερα έγγραφα στα οποία θα επεξηγείται η σχέση ανάμεσα στα συστατικά στοιχεία μιας οδηγίας και στα αντίστοιχα μέρη των νομικών πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Όσον αφορά την παρούσα οδηγία, ο νομοθέτης θεωρεί ότι η διαβίβαση τέτοιων εγγράφων είναι αιτιολογημένη.
- (68) Ζητήθηκε η γνώμη του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, ο οποίος γνωμοδότησε στις 4 Ιουλίου 2013 ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Απόφαση-πλαίσιο 2009/315/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, σχετικά με τη διοργάνωση και το περιεχόμενο της ανταλλαγής πληροφοριών που προέρχονται από το ποινικό μητρώο μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ L 93 της 7.4.2009, σ. 23).

⁽²⁾ Απόφαση 2009/316/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 6ης Απριλίου 2009, σχετικά με τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου (ECRIS) κατ' εφαρμογή του άρθρου 11 της απόφασης-πλαίσιο 2009/315/ΔΕΥ (ΕΕ L 93 της 7.4.2009, σ. 33).

⁽³⁾ ΕΕ C 369 της 17.12.2011, σ. 14.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 32 της 4.2.2014, σ. 9.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ 1

Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Άρθρο 1

1. Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στην πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ένωσης για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας απαγορεύονται.
3. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, η ακόλουθη συμπεριφορά, όταν τελείται εκ προθέσεως, θεωρείται ως νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος):
 - α) η μετατροπή ή η μεταβίβαση περιουσίας, εν γνώσει του γεγονότος ότι προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα ή από πράξη συμμετοχής σε εγκληματική δραστηριότητα, με σκοπό την απόκρυψη ή τη συγκάλυψη της παράνομης προέλευσής της, ή την παροχή συνδρομής σε οποιονδήποτε ενέχεται στη δραστηριότητα αυτή, προκειμένου να αποφύγει τις έννομες συνέπειες της δραστηριότητάς του·
 - β) η απόκρυψη ή η συγκάλυψη της αλήθειας όσον αφορά τη φύση, προέλευση, διάθεση ή διακίνηση περιουσίας ή τον τόπο στον οποίο αυτή ευρίσκεται, ή την κυριότητα επί περιουσίας ή εκ σχετικών με αυτή δικαιωμάτων, εν γνώσει του γεγονότος ότι προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα ή από πράξη συμμετοχής σε εγκληματική δραστηριότητα·
 - γ) η απόκτηση, η κατοχή ή η χρήση περιουσίας εν γνώσει, κατά τον χρόνο της κτήσης, του γεγονότος ότι η περιουσία προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα ή από πράξη συμμετοχής σε εγκληματική δραστηριότητα·
 - δ) η συμμετοχή σε μια από τις πράξεις που αναφέρονται στα στοιχεία α), β) και γ), η σύσταση οργάνωσης για τη διάπραξη της, η απόπειρα διάπραξης, η υποβοήθηση, η υποκίνηση, η διευκόλυνση ή η παροχή συμβουλών σε τρίτο για τη διάπραξη της.
4. Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες υπάρχει ακόμη και αν οι δραστηριότητες από τις οποίες προέρχεται η προς νομιμοποίηση περιουσία διεξήχθησαν στο έδαφος άλλου κράτους μέλους ή στο έδαφος τρίτης χώρας.
5. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως «χρηματοδότηση της τρομοκρατίας» νοείται η παροχή ή συγκέντρωση κεφαλαίων, καθ' οιονδήποτε τρόπο, άμεσα ή έμμεσα, με την πρόθεση να χρησιμοποιηθούν ή εν γνώσει του γεγονότος ότι θα χρησιμοποιηθούν, στο σύνολό τους ή εν μέρει, για τη διάπραξη εγκλήματος κατά την έννοια των άρθρων 1 έως 4 της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου (1).
6. Η γνώση, η πρόθεση ή ο σκοπός που απαιτούνται ως στοιχεία των πράξεων που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 5 μπορεί να συνάγονται από τα πραγματικά περιστατικά.

Άρθρο 2

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις ακόλουθες οντότητες:
 1. στα πιστωτικά ιδρύματα·
 2. στους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς·
 3. στα ακόλουθα φυσικά ή νομικά πρόσωπα κατά την άσκηση των επαγγελματικών τους δραστηριοτήτων:
 - α) ελεγκτές, εξωτερικούς λογιστές και φορολογικούς συμβούλους·
 - β) συμβολαιογράφους και άλλους ελεύθερους επαγγελματίες νομικούς, όταν συμμετέχουν, είτε ενεργώντας εξ ονόματος και για λογαριασμό των πελατών τους στο πλαίσιο χρηματοπιστωτικών συναλλαγών ή συναλλαγών επί ακινήτων είτε βοηθώντας στον σχεδιασμό ή στη διενέργεια συναλλαγών για τους πελάτες τους σχετικά με:
 - i) την αγορά και πώληση ακινήτων ή επιχειρήσεων·
 - ii) τη διαχείριση χρημάτων, τίτλων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων των πελατών τους·
 - iii) το άνοιγμα ή τη διαχείριση τραπεζικών λογαριασμών, λογαριασμών ταμειυτηρίου ή λογαριασμών τίτλων·

(1) Απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 164 της 22.6.2002, σ. 3).

- iv) την οργάνωση των εισφορών των αναγκαιών για τη σύσταση, λειτουργία ή διοίκηση εταιρειών·
- v) τη σύσταση, λειτουργία ή διοίκηση εταιρειών καταπιστευματικής διαχείρισης (trust), επιχειρήσεων, ιδρυμάτων ή ανάλογων σχημάτων·
- γ) φορείς παροχής υπηρεσιών σε εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης ή επιχειρήσεις που δεν εμπίπτουν ήδη στο πεδίο εφαρμογής του στοιχείου α) ή β)·
- δ) κτηματομεσίτες·
- ε) άλλα πρόσωπα που εμπορεύονται αγαθά, εφόσον η πληρωμή καταβάλλεται ή εισπράττεται σε μετρητά και αφορά ποσό ίσο ή μεγαλύτερο από 10 000 EUR, ανεξαρτήτως του αν η συναλλαγή διενεργείται με μία και μόνη πράξη ή με περισσότερες της μιας πράξεις που φαίνεται να συνδέονται μεταξύ τους·
- στ) παρόχους υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών.

2. Με εξαίρεση τα καζίνο και έπειτα από κατάλληλη εκτίμηση κινδύνου, τα κράτη μέλη δύνανται να αποφασίζουν τη συνολική ή μερική εξαίρεση ορισμένων υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών από τις εθνικές διατάξεις που αποτελούν μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της παρούσας οδηγίας, βάσει του αποδεδειγμένα χαμηλού κινδύνου που ενέχει η φύση και, ενδεχομένως, η κλίμακα των δραστηριοτήτων αυτών των υπηρεσιών.

Ανάμεσα στους παράγοντες που συνυπολογίζουν κατά την εκτίμηση κινδύνου τους, τα κράτη μέλη αξιολογούν πόσο ευάλωτες είναι οι σχετικές συναλλαγές, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά τις χρησιμοποιούμενες μεθόδους πληρωμής.

Στην εκτίμηση κινδύνου τα κράτη μέλη επισημαίνουν τον τρόπο με τον οποίο έλαβαν υπόψη τυχόν σχετικά πορίσματα των εκθέσεων που εκπονεί η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 6.

Κάθε απόφαση η οποία λαμβάνεται από κράτος μέλος σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο πρέπει να κοινοποιείται στην Επιτροπή, μαζί με αιτιολόγηση βασισμένη στη συγκεκριμένη εκτίμηση κινδύνου. Η Επιτροπή κοινοποιεί την απόφαση στα άλλα κράτη μέλη.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι τα πρόσωπα που ασκούν χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες περιστασιακά ή σε πολύ περιορισμένη κλίμακα, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο κίνδυνος νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας είναι χαμηλός, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, εφόσον πληρούνται όλα τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) η χρηματοπιστωτική δραστηριότητα είναι περιορισμένη σε απόλυτους όρους·
- β) η χρηματοπιστωτική δραστηριότητα είναι περιορισμένη με βάση τις διενεργούμενες συναλλαγές·
- γ) η χρηματοπιστωτική δραστηριότητα δεν αποτελεί την κύρια δραστηριότητα των εν λόγω προσώπων·
- δ) η χρηματοπιστωτική δραστηριότητα είναι δευτερεύουσα και συνδέεται άμεσα με την κύρια δραστηριότητα των εν λόγω προσώπων·
- ε) η κύρια δραστηριότητα των εν λόγω προσώπων δεν είναι δραστηριότητα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 σημείο 3 στοιχεία α) έως δ) και στοιχείο στ)·
- στ) η χρηματοπιστωτική δραστηριότητα ασκείται μόνον για τους πελάτες της κύριας δραστηριότητας των εν λόγω προσώπων και, κατά κανόνα, δεν αφορά το ευρύτερο κοινό.

Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται σε πρόσωπα που ασκούν τη δραστηριότητα υπηρεσίας εμβασμάτων, κατά την έννοια του άρθρου 4 σημείο 13) της οδηγίας 2007/64/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (1).

4. Για τους σκοπούς της παραγράφου 3 στοιχείο α), τα κράτη μέλη απαιτούν να μην υπερβαίνει ο συνολικός κύκλος εργασιών από τη χρηματοπιστωτική δραστηριότητα ένα συγκεκριμένο όριο, το οποίο πρέπει να είναι αρκούντως χαμηλό. Το όριο αυτό καθορίζεται σε εθνικό επίπεδο, σε συνάρτηση με το είδος της χρηματοπιστωτικής δραστηριότητας,

5. Για τους σκοπούς της παραγράφου 3 στοιχείο β), τα κράτη μέλη εφαρμόζουν ανώτατο όριο ανά πελάτη και μεμονωμένη συναλλαγή, είτε η συναλλαγή διενεργείται με μία και μόνη πράξη είτε με περισσότερες της μιας πράξεις που φαίνεται να συνδέονται μεταξύ τους. Το μέγιστο αυτό όριο καθορίζεται σε εθνικό επίπεδο, σε συνάρτηση με το είδος της χρηματοπιστωτικής δραστηριότητας. Το εν λόγω όριο είναι αρκούντως χαμηλό ώστε να διασφαλίζει ότι τα είδη των εν λόγω συναλλαγών συνιστούν μη πρακτική και μη αποτελεσματική μέθοδο για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, και το σχετικό ποσό δεν υπερβαίνει τα 1 000 EUR.

6. Για τους σκοπούς της παραγράφου 3 στοιχείο γ), τα κράτη μέλη επιβάλλουν ανώτατο όριο στον κύκλο εργασιών της χρηματοπιστωτικής δραστηριότητας, το οποίο δεν υπερβαίνει το 5 % του συνολικού κύκλου εργασιών του φυσικού ή νομικού προσώπου.

(1) Οδηγία 2007/64/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK και 2006/48/EK και την κατάργηση της οδηγίας 97/5/EK (ΕΕ L 319 της 5.12.2007, σ. 1).

7. Κατά την εκτίμηση του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη δίδουν ιδιαίτερη προσοχή σε οποιαδήποτε χρηματοπιστωτική δραστηριότητα που θεωρείται, λόγω της φύσεώς της, ιδιαίτερα επιδεκτική να χρησιμοποιηθεί ή να αποτελέσει αντικείμενο κατάχρησης για σκοπούς νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

8. Κάθε απόφαση που λαμβάνεται από κράτος μέλος βάσει της παραγράφου 3 αιτιολογείται. Σε περίπτωση που μεταβληθούν οι συνθήκες, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να ανακαλέσουν την εν λόγω απόφαση. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν όλες τις εν λόγω αποφάσεις στην Επιτροπή. Η Επιτροπή τις κοινοποιεί στα υπόλοιπα κράτη μέλη.

9. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν διαδικασίες παρακολούθησης ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου ή λαμβάνουν οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο μέτρο που διασφαλίζει ότι εξαίρεση που παρέχεται με αποφάσεις δυνάμει του παρόντος άρθρου δεν γίνεται αντικείμενο καταχρήσεων.

Άρθρο 3

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) ως «πιστωτικό ίδρυμα» νοείται κάθε πιστωτικό ίδρυμα κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 1 σημείο 1 του κανονισμού αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾, συμπεριλαμβανομένων των υποκαταστημάτων του, κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 1 σημείο 17 του ίδιου κανονισμού, το οποίο βρίσκεται στην Ένωση, ανεξαρτήτως του εάν η έδρα του βρίσκεται στην Ένωση ή σε τρίτη χώρα·
- 2) ως «χρηματοπιστωτικός οργανισμός» νοείται:
 - α) επιχείρηση εκτός από πιστωτικό ίδρυμα, η οποία ασκεί μια τουλάχιστον από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα σημεία 2 έως 12, 14 και 15 του παραρτήματος Ι της οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων των ανταλλακτηρίων συναλλάγματος (bureaux de change)·
 - β) ασφαλιστική επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 13 σημείο 1) της οδηγίας 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾, στον βαθμό που ασκεί δραστηριότητες ασφάλισης ζωής οι οποίες καλύπτονται από την εν λόγω οδηγία·
 - γ) επενδυτική εταιρεία κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 1 σημείο 1) της οδηγίας 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾·
 - δ) οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων που διαθέτουν στο κοινό μέσω της αγοράς μερίδια ή μετοχές τους·
 - ε) ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 5) της οδηγίας 2002/92/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵⁾ όταν δραστηριοποιούνται στον τομέα της ασφάλισης ζωής και άλλων υπηρεσιών με επενδυτικό σκοπό, με εξαίρεση τους συνδεδεμένους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές κατά την έννοια του σημείου 7) του εν λόγω άρθρου·
 - στ) τα υποκαταστήματα των χρηματοπιστωτικών οργανισμών που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως ε), όταν βρίσκονται στην Ένωση, ανεξαρτήτως του εάν η έδρα τους βρίσκεται σε κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα·
- 3) ως «περιουσία» νοούνται περιουσιακά στοιχεία κάθε είδους, ενσώματα ή ασώματα, κινητά ή ακίνητα, υλικά ή άυλα, καθώς και τα νομικά έγγραφα ή πράξεις με οποιαδήποτε μορφή, συμπεριλαμβανόμενης της ηλεκτρονικής ή ψηφιακής, που αποδεικνύουν τίτλο ιδιοκτησίας ή δικαιώματα προς απόκτηση τέτοιων περιουσιακών στοιχείων·
- 4) ως «εγκληματική δραστηριότητα» νοείται κάθε είδους εγκληματική ανάμειξη στη διάπραξη των ακόλουθων σοβαρών εγκλημάτων:
 - α) πράξεων που ορίζονται στα άρθρα 1 έως 4 της απόφασης-πλαίσου 2002/475/ΔΕΥ·
 - β) οποιοδήποτε από τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) της σύμβασης του 1988 των Ηνωμένων Εθνών κατά της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών φαρμάκων και ψυχοτρόπων ουσιών·

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1).

⁽²⁾ Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 338).

⁽³⁾ Οδηγία 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα ΙΙ) (ΕΕ L 335 της 17.12.2009, σ. 1).

⁽⁴⁾ Οδηγία 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, για την τροποποίηση των οδηγιών 85/611/ΕΟΚ και 93/6/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 2000/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 93/22/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 145 της 30.4.2004, σ. 1).

⁽⁵⁾ Οδηγία 2002/92/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 2002, σχετικά με την ασφαλιστική διαμεσολάβηση (ΕΕ L 9 της 15.1.2003, σ. 3).

- γ) δραστηριοτήτων εγκληματικών οργανώσεων, όπως ορίζονται στο άρθρο 1 της κοινής δράσης του Συμβουλίου 98/733/ΔΕΥ⁽¹⁾.
- δ) απατίτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, τουλάχιστον βαρείας, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 και στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁽²⁾.
- ε) δωροδοκίας.
- στ) όλων των αδικημάτων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών με άμεσους και έμμεσους φόρους φορολογικών εγκλημάτων, όπως τα εγκλήματα αυτά ορίζονται στην εθνική νομοθεσία των κρατών μελών, που τιμωρούνται με στερητική της ελευθερίας ποινή ή ένταλμα προσωρινής κράτησης μέγιστης διάρκειας άνω του ενός έτους ή, όσον αφορά τα κράτη μέλη που έχουν ελάχιστο κατώτατο όριο για τα αδικήματα στην έννομη τάξη τους, όλων των αδικημάτων που τιμωρούνται με στερητική της ελευθερίας ποινή ή ένταλμα προσωρινής κράτησης ελάχιστης διάρκειας τουλάχιστον άνω των έξι μηνών.
- 5) ως «αυτορρυθμιζόμενος φορέας» νοείται φορέας που αντιπροσωπεύει μέλη επαγγελματικών κλάδων και παίζει ρόλο στη ρύθμιση αυτών των επαγγελματών, στην άσκηση ορισμένων καθηκόντων εποπτείας ή παρακολούθησης και στην εξασφάλιση της επιβολής των κανόνων που σχετίζονται με αυτά.
- 6) ως «πραγματικός δικαιούχος» νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο ή πρόσωπα, τα οποία τελικά κατέχουν ή ελέγχουν τον πελάτη και/ή το ή τα φυσικά πρόσωπα για λογαριασμό των οποίων διεξάγεται συναλλαγή ή δραστηριότητα και περιλαμβάνει τουλάχιστον:
- α) όσον αφορά τις εταιρείες:
- i) το φυσικό πρόσωπο ή πρόσωπα, τα οποία τελικά έχουν στην κυριότητά τους ή ελέγχουν νομική οντότητα, έχοντας κυριότητα άμεσως ή έμμεσα σε επαρκές ποσοστό των μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου ή ιδιοκτησιακού δικαιώματος της εν λόγω οντότητας, μεταξύ άλλων μέσω μετοχών στον κομιστή, ή μέσω ελέγχου με άλλα μέσα, εκτός από εισηγμένη εταιρεία σε ρυθμιζόμενη αγορά η οποία υπόκειται σε απαιτήσεις γνωστοποίησης κατά την ενωσιακή νομοθεσία ή υπόκειται σε ισοδύναμα διεθνή πρότυπα τα οποία εξασφαλίζουν επαρκή διαφάνεια των πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο.
- Συμμετοχή 25 % συν μια μετοχή ή ιδιοκτησιακό δικαίωμα άνω του 25 % στον πελάτη που κατέχεται από φυσικό πρόσωπο αποτελεί ένδειξη άμεσης ιδιοκτησίας. Συμμετοχή 25 % συν μια μετοχή ή ιδιοκτησιακό δικαίωμα άνω του 25 % στον πελάτη που κατέχεται από εταιρεία, η οποία βρίσκεται υπό τον έλεγχο φυσικού προσώπου ή προσώπων ή από πολλές εταιρείες, οι οποίες βρίσκονται υπό τον έλεγχο του ίδιου φυσικού προσώπου ή προσώπων, αποτελεί ένδειξη έμμεσης ιδιοκτησίας. Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη του δικαιώματος των κρατών μελών να αποφασίζουν ότι ένα μικρότερο ποσοστό μπορεί να αποτελεί ένδειξη ιδιοκτησίας ή ελέγχου. Ο έλεγχος με άλλα μέσα μπορεί να εξακριβωθεί, μεταξύ άλλων, με βάση τα κριτήρια του άρθρου 22 παράγραφοι 1 ως 5 της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³⁾,
- ii) εάν, αφού εξαντληθούν όλα τα δυνατά μέσα και υπό τον όρο ότι δεν υπάρχουν βάσιμες υποψίες, δεν προσδιοριστεί πρόσωπο βάσει του σημείου i), ή εάν υπάρχει αμφιβολία ότι το ή τα πρόσωπα που προσδιορίστηκαν είναι ο ή οι πραγματικοί δικαιούχοι, το ή τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν θέση ή θέσεις ανώτατων διοικητικών στελεχών· οι υπόχρεες οντότητες τηρούν αρχεία των δράσεων που αναλήφθηκαν προκειμένου να προσδιοριστεί ο πραγματικός δικαιούχος βάσει του σημείου i) και του παρόντος σημείου.
- β) σε περίπτωση σχημάτων καταπιστευματικής διαχείρισης (trusts):
- i) ο ιδρυτής·
- ii) ο ή οι καταπιστευματοδόχοι·
- iii) ο προστάτης εάν υπάρχει·
- iv) οι δικαιούχοι ή, όταν τα άτομα που αποτελούν δικαιούχους του νομικού μορφώματος ή της νομικής οντότητας δεν έχουν προσδιοριστεί ακόμη, η κατηγορία προσώπων προς το συμφέρον της οποίας έχει κυρίως συσταθεί ή λειτουργεί το νομικό μόρφωμα ή η νομική οντότητα·
- v) οποιοδήποτε άλλο φυσικό πρόσωπο ασκεί τον τελικό έλεγχο της εταιρείας καταπιστευματικής διαχείρισης μέσω άμεσης ή έμμεσης ιδιοκτησίας ή με άλλα μέσα·

(1) Κοινή δράση 98/733/ΔΕΥ, της 21ης Δεκεμβρίου 1998, που θεσπίστηκε από το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου Κ.3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σχετικά με το αξιόπιστο της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση, στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 351 της 29.12.1998, σ. 1).

(2) ΕΕ C 316 της 27.11.1995, σ. 49.

(3) Οδηγία 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις εννοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 182 της 29.6.2013, σ. 19).

- γ) στην περίπτωση νομικών οντοτήτων όπως τα ιδρύματα και νομικών μορφωμάτων παρεμφερών με τα καταπιστεύματα (trusts), συμπεριλαμβάνονται το ή τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν αντίστοιχη ή ανάλογη θέση με τα πρόσωπα που αναφέρονται στο στοιχείο β)·
- 7) ως «φορέας παροχής υπηρεσιών καταπιστευματικής διαχείρισης ή εταιρικών υπηρεσιών» νοείται κάθε πρόσωπο το οποίο μέσω της επιχειρηματικής του δραστηριότητας παρέχει οποιαδήποτε από τις ακόλουθες υπηρεσίες σε τρίτα μέρη:
- α) συστήνει εταιρείες ή άλλα νομικά πρόσωπα·
 - β) ασκεί καθήκοντα διευθυντή ή γραμματέα εταιρείας, εταίρου προσωπικής εταιρείας ή κατόχου ανάλογης θέσης σε σχέση με άλλα νομικά πρόσωπα, ή μεριμνά ώστε άλλο πρόσωπο να ασκήσει αντίστοιχα καθήκοντα·
 - γ) παρέχει καταστατική έδρα, επιχειρηματική διεύθυνση, ταχυδρομική ή διοικητική διεύθυνση και οποιεσδήποτε άλλες σχετικές υπηρεσίες για εταιρεία, προσωπική εταιρεία ή κάθε άλλο νομικό πρόσωπο ή μηχανισμό·
 - δ) ασκεί καθήκοντα καταπιστευματοδόχου σε εταιρεία ρητής καταπιστευματικής διαχείρισης (express trust) ή ανάλογο νομικό μόρφωμα, ή μεριμνά ώστε άλλο πρόσωπο να ασκήσει ανάλογα καθήκοντα·
 - ε) ασκεί καθήκοντα μετόχου εξ ονόματος άλλου προσώπου, εκτός εταιρείας εισηγμένης σε ρυθμιζόμενη αγορά η οποία υπόκειται σε απαιτήσεις γνωστοποίησης κατά την ενωσιακή νομοθεσία ή υπόκειται σε ισοδύναμα διεθνή πρότυπα, ή μεριμνά ώστε άλλο πρόσωπο να ασκήσει ανάλογα καθήκοντα·
- 8) ως «σχέση ανταπόκρισης» νοείται:
- α) η παροχή τραπεζικών υπηρεσιών από μια τράπεζα («ανταποκριτής») σε άλλη τράπεζα («πελάτης»), συμπεριλαμβανομένων της παροχής τρεχούμενου ή άλλου λογαριασμού υποχρέωσης και συναφών υπηρεσιών, όπως η διαχείριση των ταμειακών διαθεσίμων, οι διεθνείς μεταφορές χρηματικών ποσών, ο συμψηφισμός επιταγών, οι λογαριασμοί πλάγιας πρόσβασης και οι υπηρεσίες ξένου συναλλάγματος·
 - β) οι σχέσεις μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες παρέχονται παρόμοιες υπηρεσίες από ίδρυμα ανταποκριτή σε ίδρυμα πελάτη, και συμπεριλαμβανομένων των καθιερωμένων σχέσεων για συναλλαγές τίτλων ή μεταφορές χρηματικών ποσών·
- 9) ως «πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο» νοείται το φυσικό πρόσωπο στο οποίο έχουν ή είχαν ανατεθεί σημαντικά δημόσια λειτουργήματα, όπως τα εξής:
- α) αρχηγοί κρατών, αρχηγοί κυβερνήσεων, υπουργοί, αναπληρωτές υπουργοί και υφυπουργοί·
 - β) μέλη κοινοβουλίων ή παρόμοιων νομοθετικών σωμάτων·
 - γ) μέλη των διοικητικών οργάνων των πολιτικών κομμάτων·
 - δ) μέλη ανωτάτων δικαστηρίων, συνταγματικών δικαστηρίων ή άλλων δικαιοδοτικών οργάνων υψηλού επιπέδου των οποίων οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε περαιτέρω ένδικα μέσα, πλην εξαιρετικών περιστάσεων·
 - ε) μέλη ελεγκτικών συνεδρίων και διοικητικών συμβουλίων κεντρικών τραπεζών·
 - στ) πρόσβεις, επιτετραμμένοι και υψηλόβαθμοι αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων·
 - ζ) μέλη διοικητικών, διαχειριστικών ή εποπτικών οργάνων κρατικών επιχειρήσεων·
 - η) διευθυντές, αναπληρωτές διευθυντές και μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή πρόσωπα που κατέχουν ισοδύναμη θέση σε διεθνή οργανισμό.
- Κανένα από τα δημόσια λειτουργήματα που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως η) δεν αφορά πρόσωπα κατέχοντα ενδιάμεσες ή χαμηλές θέσεις της υπαλληλικής ιεραρχίας·
- 10) στους «στενούς συγγενείς» περιλαμβάνονται:
- α) ο/η σύζυγος, ή πρόσωπο εξομοιούμενο με σύζυγο, πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου·
 - β) τα τέκνα και οι σύζυγοί τους, ή πρόσωπα εξομοιούμενα με σύζυγο, πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου·
 - γ) οι γονείς πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου·

- 11) ως «πρόσωπα που είναι γνωστά ως στενοί συνεργάτες» νοούνται:
- α) φυσικά πρόσωπα για τα οποία είναι γνωστό ότι είναι από κοινού πραγματικοί δικαιούχοι νομικής οντότητας ή νομικού μορφώματος ή ότι συνδέονται με οποιαδήποτε άλλη στενή επιχειρηματική σχέση με πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο·
 - β) φυσικά πρόσωπα που είναι μόνοι πραγματικοί δικαιούχοι νομικής οντότητας ή νομικού μορφώματος που είναι γνωστό ότι συστάθηκαν προς de facto όφελος πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου·
- 12) ως «ανώτερο διοικητικό στέλεχος» νοείται το στέλεχος ή ο υπάλληλος με επαρκείς γνώσεις της έκθεσης του ιδρύματος ή του οργανισμού στον κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και με επαρκή αρχαιότητα για τη λήψη αποφάσεων που επηρεάζουν την έκθεση σε κίνδυνο και που δεν χρειάζεται, σε όλες τις περιπτώσεις, να είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου·
- 13) ως «επιχειρηματική σχέση» νοείται η επιχειρηματική, επαγγελματική ή εμπορική σχέση η οποία συνδέεται με τις επαγγελματικές δραστηριότητες των υπόχρεων οντοτήτων και η οποία αναμένεται, κατά τον χρόνο σύναψης της επαφής, ότι θα έχει κάποια διάρκεια·
- 14) ως «υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών» νοούνται οι υπηρεσίες χρηματικού στοιχήματος σε τυχερά παιχνίδια, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με κάποιο στοιχείο δεξιοτήτας, όπως λαχεία, παιχνίδια καζίνο, παιχνίδια πόκερ και πράξεις στοιχηματισμού, που προσφέρονται σε συγκεκριμένο χώρο ή με οποιοδήποτε μέσο εξ αποστάσεως, με ηλεκτρονικά μέσα ή με κάθε άλλη τεχνολογία διευκόλυνσης της επικοινωνίας, και ύστερα από ατομικό αίτημα του αποδέκτη των υπηρεσιών·
- 15) ως «όμιλος» νοείται ο όμιλος επιχειρήσεων που αποτελείται από μία μητρική επιχείρηση, τις θυγατρικές της και τις οντότητες στις οποίες η μητρική επιχείρηση ή οι θυγατρικές της διαθέτουν συμμετοχή, καθώς και επιχειρήσεις που συνδέονται μεταξύ τους με σχέση κατά την έννοια του άρθρου 22 της οδηγίας 2013/34/ΕΕ·
- 16) ως «ηλεκτρονικό χρήμα» νοείται το ηλεκτρονικό χρήμα όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 2) της οδηγίας 2009/110/ΕΚ·
- 17) ως «εικονική τράπεζα» νοείται πιστωτικό ή χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή ίδρυμα ασχολούμενο με δραστηριότητες ανάλογες με αυτές που διενεργούνται από πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, το οποίο έχει συσταθεί εντός ζώνης δικαιοδοσίας στην οποία δεν έχει φυσική παρουσία, και άρα πραγματική έδρα και διοίκηση, και το οποίο δεν συνδέεται με ρυθμιζόμενο χρηματοπιστωτικό όμιλο.

Άρθρο 4

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν, σύμφωνα με την προσέγγιση βάσει του κινδύνου, ότι το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας επεκτείνεται στο σύνολό της ή εν μέρει σε επαγγελματικούς κλάδους και κατηγορίες επιχειρήσεων, εκτός των υπόχρεων οντοτήτων του άρθρου 2 παράγραφος 1, που ασχολούνται με δραστηριότητες ιδιαίτερα επιδεκτικές σε χρήσεις για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.
2. Εφόσον κράτος μέλος επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας σε επαγγελματικούς κλάδους ή κατηγορίες επιχειρήσεων εκτός των αναφερομένων στο άρθρο 2 παράγραφος 1, ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά.

Άρθρο 5

Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ αυστηρότερες διατάξεις στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, εντός των ορίων της νομοθεσίας της Ένωσης.

ΤΜΗΜΑ 2

Εκτίμηση των κινδύνων

Άρθρο 6

1. Η Επιτροπή προβαίνει σε εκτίμηση των κινδύνων που συνεπάγονται για την εσωτερική αγορά ή νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και σχετίζονται με διασυνοριακές δραστηριότητες.

Προς τούτο, η Επιτροπή καταρτίζει ως τις 26 Ιουνίου 2017 έκθεση στην οποία επισημαίνονται, αναλύονται και αξιολογούνται αυτοί οι κίνδυνοι σε επίπεδο Ένωσης. Η Επιτροπή αναθεωρεί την έκθεση κάθε δύο χρόνια ή συντομότερα εφόσον κρίνεται σκόπιμο.

2. Η έκθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 καλύπτει τουλάχιστον τα ακόλουθα:
 - α) τους τομείς της εσωτερικής αγοράς που υπόκεινται στον μεγαλύτερο κίνδυνο·

β) τους κινδύνους που συνδέονται με κάθε συγκεκριμένο τομέα·

γ) τα πιο συνηθισμένα μέσα που χρησιμοποιούν οι κακοποιοί για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

3. Η Επιτροπή θέτει την έκθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στη διάθεση των κρατών μελών και των υπόχρεων οντοτήτων προκειμένου να τα/τις βοηθήσει στον εντοπισμό, την κατανόηση, τη διαχείριση και τον μετριασμό του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και για να επιτρέψει σε άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, περιλαμβανομένων των εθνικών νομοθετών, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, των ΕΕΑ και των αντιπροσώπων των ΜΧΠ να κατανοήσουν καλύτερα τους κινδύνους.

4. Η Επιτροπή απευθύνει στα κράτη μέλη συστάσεις σχετικά με τα μέτρα που είναι κατάλληλα για την αντιμετώπιση των εντοπιζόμενων κινδύνων. Σε περίπτωση που τα κράτη μέλη αποφασίσουν να μην εφαρμόσουν κάποια από τις συστάσεις στα εθνικά τους συστήματα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή και αιτιολογούν αυτή τους την απόφαση.

5. Έως τις 26 Δεκεμβρίου 2016, οι ΕΕΑ, μέσω της κοινής επιτροπής, εκδίδουν γνώμη σχετικά με τους κινδύνους τους οποίους συνεπάγονται για τον χρηματοπιστωτικό τομέα της ΕΕ Ένωσης η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας («κοινή γνώμη»). Οι ΕΕΑ, μέσω της κοινής επιτροπής, εκδίδουν στη συνέχεια γνώμη κάθε δύο χρόνια.

6. Κατά την πραγματοποίηση της εκτίμησης των κινδύνων που αναφέρεται στην παράγραφο 1, η Επιτροπή οργανώνει τις εργασίες σε επίπεδο Ένωσης, λαμβάνει υπόψη τις κοινές γνώμες που αναφέρονται στην παράγραφο 5 καθώς και τις συμβολές των εμπειρογνομόνων των κρατών μελών στον τομέα ΚΕΧ/ΧΤ, των εκπροσώπων των ΜΧΠ των κρατών μελών και άλλων οργανισμών της ΕΕ όπου κρίνεται απαραίτητο. Η Επιτροπή θέτει τις κοινές γνώμες στη διάθεση των κρατών μελών και των υπόχρεων οντοτήτων, προκειμένου να τα/τις βοηθήσει στον εντοπισμό, τη διαχείριση και τον μετριασμό του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

7. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ανά διετία ή συχνότερα, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, έκθεση σχετικά με τα πορίσματα που προκύπτουν από τις τακτικές εκτιμήσεις κινδύνων και τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει των εν λόγω πορισμάτων.

Άρθρο 7

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα ενδεδειγμένα μέτρα για τον εντοπισμό, την εκτίμηση, την κατανόηση και τον μετριασμό των κινδύνων που αντιμετωπίζει όσον αφορά τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, καθώς και των ενδεχόμενων ανησυχιών σχετικά με την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο αυτό, και επικαιροποιεί την εν λόγω εκτίμηση κινδύνων.

2. Κάθε κράτος μέλος ορίζει μια αρχή ή καθιερώνει μηχανισμό για τον συντονισμό της αντιμετώπισης των κινδύνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 σε εθνικό επίπεδο. Τα στοιχεία της εν λόγω αρχής ή η περιγραφή του μηχανισμού κοινοποιούνται στην Επιτροπή, στις ΕΕΑ, καθώς και στα άλλα κράτη μέλη.

3. Κατά την πραγματοποίηση των εκτιμήσεων κινδύνων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τα πορίσματα της έκθεσης που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1.

4. Όσον αφορά την εκτίμηση των κινδύνων που αναφέρεται στην παράγραφο 1, κάθε κράτος μέλος:

α) τη χρησιμοποιεί με σκοπό να βελτιώσει το εθνικό του σύστημα ΚΕΧ/ΧΤ, ιδίως εντοπίζοντας τους ενδεχόμενους τομείς στους οποίους οι υπόχρεες οντότητες πρέπει να εφαρμόσουν ενισχυμένα μέτρα και, όπου αρμόζει, προσδιορίζοντας τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν·

β) εντοπίζει, όπου αρμόζει, τομείς ή πεδία που διατρέχουν χαμηλότερο ή υψηλότερο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας·

γ) υποβοηθείται από την εν λόγω εκτίμηση στην κατανομή και την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων όσον αφορά τους πόρους για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας·

δ) χρησιμοποιεί την εν λόγω εκτίμηση για να διασφαλίσει ότι θεσπίζονται κατάλληλοι κανόνες για κάθε τομέα ή πεδίο, ανάλογα με τους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας·

ε) θέτει άμεσα στη διάθεση των υπόχρεων οντοτήτων κατάλληλες πληροφορίες, ώστε να τις διευκολύνει να πραγματοποιήσουν τις δικές τους εκτιμήσεις κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

5. Τα κράτη μέλη θέτουν τα αποτελέσματα των εκτιμήσεων κινδύνου που διενεργούν στη διάθεση της Επιτροπής, των ΕΕΑ και των άλλων κρατών μελών.

Άρθρο 8

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπόχρεες οντότητες λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα προκειμένου να εντοπίζουν και να εκτιμούν τους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που διατρέχουν, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων αυτών που σχετίζονται με τους πελάτες τους, τις χώρες ή τις γεωγραφικές περιοχές, τα προϊόντα, τις υπηρεσίες, τις συναλλαγές ή τους δίαυλοι παροχής τραπεζικών υπηρεσιών. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να είναι ανάλογα προς τη φύση και το μέγεθος των υπόχρεων οντοτήτων.

2. Οι εκτιμήσεις κινδύνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 τεκμηριώνονται, επικαιροποιούνται και τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερόμενων αρμόδιων αρχών και των σχετικών αυτορρυθμιζόμενων φορέων. Οι αρμόδιες αρχές δύνανται να αποφασίσουν ότι δεν χρειάζονται επιμέρους τεκμηριωμένες εκτιμήσεις κινδύνων όταν οι εγγενείς στον τομέα συγκεκριμένοι κίνδυνοι είναι σαφείς και κατανοητοί.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπόχρεες οντότητες διαθέτουν πολιτικές, ελέγχους και διαδικασίες ώστε να μετριάσουν και να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που εντοπίζονται σε επίπεδο Ένωσης, σε επίπεδο κρατών μελών καθώς και στο επίπεδο των υπόχρεων οντοτήτων. Οι εν λόγω πολιτικές, οι έλεγχοι και οι διαδικασίες είναι ανάλογες προς τη φύση και το μέγεθος των εν λόγω υπόχρεων οντοτήτων.

4. Οι πολιτικές, οι έλεγχοι και οι διαδικασίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3 περιλαμβάνουν:

α) τη διαμόρφωση εσωτερικών πολιτικών, ελέγχων και διαδικασιών, όπως υποδείγματα πρακτικών διαχείρισης κινδύνου, δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη, υποβολή αναφορών, τήρηση αρχείων, εσωτερικό έλεγχο, διαχείριση της συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένου, όπου ενδείκνυται λόγω του μεγέθους και της φύσης της δραστηριότητας, του διορισμού υπευθύνου για τον έλεγχο της συμμόρφωσης σε επίπεδο διοίκησης, και έλεγχο της ασφάλειας («screening») των εργαζομένων·

β) όταν ενδείκνυται λόγω του μεγέθους και της φύσης των δραστηριοτήτων, μια ανεξάρτητη υπηρεσία ελέγχου για την εξακρίβωση των εσωτερικών πολιτικών, ελέγχων και διαδικασιών που αναφέρονται στο στοιχείο α).

5. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες να λαμβάνουν έγκριση από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη τους για τις πολιτικές, τους ελέγχους και τις διαδικασίες που εφαρμόζουν, να παρακολουθούν δε και, όπου ενδείκνυται, να ενισχύουν τα μέτρα που έχουν ληφθεί.

ΤΜΗΜΑ 3

Πολιτικά σχετικά με τις τρίτες χώρες

Άρθρο 9

1. Προκειμένου να προστατευθεί η ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, επισημαίνονται οι δικαιοδοσίες τρίτων χωρών που χαρακτηρίζονται από στρατηγικές ανεπάρκειες όσον αφορά τα εθνικά συστήματα ΚΕΧ/ΧΤ, οι οποίες συνεπάγονται σημαντικές απειλές για το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Ένωσης («τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου»).

2. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 64, με σκοπό να επισημανθούν οι τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη τις στρατηγικές ανεπάρκειες, ιδίως όσον αφορά:

α) το νομικό και θεσμικό πλαίσιο καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στην τρίτη χώρα, ιδίως:

i) την ποινικοποίηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,

ii) τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη,

iii) τις απαιτήσεις σχετικά με την τήρηση αρχείων, και

iv) τις αναφορές ύποπτων συναλλαγών·

β) τις εξουσίες των αρμόδιων αρχών της τρίτης χώρας και τις διαδικασίες που εφαρμόζουν με στόχο την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας·

γ) την αποτελεσματικότητα του συστήματος ΚΕΧ/ΧΤ όσον αφορά την αντιμετώπιση των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας εκ μέρους της τρίτης χώρας.

3. Οι εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 θεσπίζονται εντός ενός μηνός από τον εντοπισμό των στρατηγικών ανεπαρκειών που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο.

4. Η Επιτροπή κατά την έκδοση των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 2, λαμβάνει υπόψη, όπου κρίνεται απαραίτητο, τις σχετικές εκτιμήσεις, αξιολογήσεις ή εκθέσεις που συντάσσουν διεθνείς οργανισμοί και φορείς καθορισμού προτύπων με αρμοδιότητες στον τομέα της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας σχετικά με τους κινδύνους που αντιπροσωπεύουν συγκεκριμένες τρίτες χώρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΔΕΟΥΣΑ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΕΛΑΤΗ

ΤΜΗΜΑ 1

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 10

1. Τα κράτη μέλη απαγορεύουν στα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς να τηρούν ανώνυμους λογαριασμούς ή ανώνυμα βιβλιάρια καταθέσεων. Τα κράτη μέλη απαιτούν σε κάθε περίπτωση οι κάτοχοι και οι δικαιούχοι υφιστάμενων ανώνυμων λογαριασμών ή ανώνυμων βιβλιαρίων καταθέσεων να υπαχθούν σε μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη το συντομότερο δυνατόν και οπωσδήποτε πριν χρησιμοποιηθούν καθ' οιονδήποτε τρόπο οι λογαριασμοί ή τα βιβλιάρια καταθέσεων.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για την πρόληψη του κινδύνου αδιαφάνειας από τη χρήση των μετοχών στον κομιστή και των δικαιωμάτων αγοράς μετοχών στον κομιστή.

Άρθρο 11

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη στις εξής περιστάσεις:

- α) όταν συνάπτουν επιχειρηματική σχέση·
- β) όταν πραγματοποιούν περιστασιακή συναλλαγή που:
 - i) ανέρχεται σε ποσό ίσο ή μεγαλύτερο των 15 000 EUR είτε η συναλλαγή αυτή πραγματοποιείται με μία και μόνη πράξη είτε με περισσότερες της μιας πράξεις που φαίνεται να συνδέονται μεταξύ τους, ή
 - ii) αποτελεί μεταφορά χρηματικών ποσών όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 9) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*) άνω των 1 000 EUR·
- γ) για πρόσωπα που εμπορεύονται αγαθά, όταν διενεργούν περιστασιακές συναλλαγές σε μετρητά που ανέρχονται σε ποσό ίσο ή μεγαλύτερο των 10 000 EUR, είτε η συναλλαγή πραγματοποιείται με μία και μόνη πράξη είτε με περισσότερες της μιας πράξεις που φαίνεται να συνδέονται μεταξύ τους·
- δ) για παρόχους υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών, κατά την είσπραξη των κερδών, κατά την κατάθεση του στοιχήματος ή και στις δύο περιπτώσεις, όταν πραγματοποιούν συναλλαγές που ανέρχονται σε ποσό ίσο ή μεγαλύτερο των 2 000 EUR, είτε η συναλλαγή πραγματοποιείται με μία και μόνη πράξη είτε με περισσότερες της μιας πράξεις που φαίνεται να συνδέονται μεταξύ τους·
- ε) όταν υπάρχει υπόνοια νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε παρέκκλιση, εξαίρεση ή κατώτατο όριο·
- στ) όταν υπάρχουν αμφιβολίες για την ακρίβεια ή την επάρκεια των δεδομένων που συγκεντρώθηκαν ήδη για την εξακρίβωση της ταυτότητας του πελάτη.

Άρθρο 12

1. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία α), β) και γ) και του άρθρου 14, και με βάση κατάλληλη αξιολόγηση κινδύνων που δείχνει ότι ο κίνδυνος είναι μικρός, τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν στις υπόχρεες οντότητες να μην εφαρμόσουν ορισμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη σε ό,τι αφορά το ηλεκτρονικό χρήμα, αν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις μετριασμού του κινδύνου:

- α) το μέσο πληρωμής δεν διαθέτει δυνατότητα επαναφόρτισης ή έχει ανώτατο μηνιαίο όριο πράξεων πληρωμής 250 EUR που μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο στο συγκεκριμένο κράτος μέλος·
- β) το ανώτατο ποσό που αποθηκεύεται ηλεκτρονικά δεν υπερβαίνει τα 250 EUR·

(*) Κανονισμός (ΕΕ) 2015/847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, περί στοιχείων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών και περί κατάργησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1781/2006 (βλέπε σελίδα 1 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

- γ) το μέσο πληρωμής χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών·
- δ) το μέσο πληρωμής δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί με ανώνυμο ηλεκτρονικό χρήμα·
- ε) ο εκδότης παρακολουθεί επαρκώς τις συναλλαγές ή την επιχειρηματική σχέση ώστε να είναι δυνατός ο εντοπισμός ασυνήθιστων ή ύποπτων συναλλαγών.

Για τους σκοπούς του στοιχείου β) του πρώτου εδαφίου, τα κράτη μέλη μπορούν να αυξάνουν το εν λόγω όριο ως τα 500 EUR για μέσα πληρωμής που μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο στο εν λόγω κράτος μέλος.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η παρέκκλιση της παραγράφου 1 δεν ισχύει σε περίπτωση εξόφλησης σε μετρητά ή ανάληψης σε μετρητά της νομισματικής αξίας του ηλεκτρονικού χρήματος όταν το εξοφλούμενο ποσό υπερβαίνει τα 100 EUR.

Άρθρο 13

1. Τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη περιλαμβάνουν:

- α) την εξακρίβωση και την επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη βάσει εγγράφων, δεδομένων ή πληροφοριών από αξιόπιστη και ανεξάρτητη πηγή·
- β) την εξακρίβωση της ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου και τη λήψη εύλογων μέτρων για την επαλήθευση της ταυτότητάς του, ώστε η υπόχρεη οντότητα να έχει τη βεβαιότητα ότι γνωρίζει τον πραγματικό δικαιούχο· όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, τις εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης, τις εταιρείες, τα ιδρύματα και τα παρεμφερή νομικά μορφώματα, τη λήψη εύλογων μέτρων για να γίνει κατανοητή η διάρθρωση της κυριότητας και του ελέγχου του πελάτη·
- γ) την αξιολόγηση και, ανάλογα με την περίπτωση, τη συλλογή πληροφοριών για τον σκοπό και τη σκοπούμενη φύση της επιχειρηματικής σχέσης·
- δ) την άσκηση συνεχούς εποπτείας όσον αφορά την επιχειρηματική σχέση, με ενδελεχή εξέταση των συναλλαγών που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια αυτής της σχέσης, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι οι συναλλαγές που διενεργούνται συνάδουν με τις γνώσεις της υπόχρεης οντότητας σχετικά με τον πελάτη, την επιχείρηση και το προφίλ του κινδύνου, και, εφόσον απαιτείται, σχετικά με την προέλευση των χρηματικών ποσών, καθώς και τη διασφάλιση της τήρησης ενημερωμένων εγγράφων, δεδομένων ή πληροφοριών.

Κατά την εφαρμογή των μέτρων των στοιχείων α) και β) του πρώτου εδαφίου, οι υπόχρεες οντότητες επαληθεύουν επίσης ότι κάθε πρόσωπο που σκοπεύει να ενεργήσει για λογαριασμό του πελάτη έχει πράγματι εξουσιοδοτηθεί σχετικά, καθώς και εξακριβώνουν και επαληθεύουν την ταυτότητα του προσώπου αυτού.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν καθεμία από τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Ωστόσο, οι υπόχρεες οντότητες μπορούν να καθορίζουν την έκταση των μέτρων αυτών ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου.

3. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες να λαμβάνουν υπόψη τουλάχιστον τις μεταβλητές που περιλαμβάνονται στο παράρτημα I κατά την εκτίμηση των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπόχρεες οντότητες είναι σε θέση να αποδείξουν στις αρμόδιες αρχές ή τους αυτορρυθμιζόμενους φορείς ότι τα μέτρα είναι ενδεδειγμένα για την αντιμετώπιση των εντοπισθέντων κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

5. Στην περίπτωση ασφάλειας ζωής ή άλλων ασφαλειών με επενδυτικό σκοπό, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, επιπλέον των μέτρων δέουσας επιμέλειας που απαιτούνται για τον πελάτη και τον πραγματικό δικαιούχο, τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί λαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα δέουσας επιμέλειας για τους δικαιούχους ασφαλιστηρίου συμβολαίου ζωής και άλλων ασφαλιστήριων συμβολαίων με επενδυτικό σκοπό, μόλις ταυτοποιηθούν ή προσδιοριστούν οι δικαιούχοι:

- α) στην περίπτωση δικαιούχων που ταυτοποιούνται ως ιδιαιτέρως κατονομαζόμενα πρόσωπα ή νομικά μορφώματα, λαμβάνουν το όνομά τους·
- β) στην περίπτωση δικαιούχων που προσδιορίζονται ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους ή ανά κατηγορία ή με άλλα μέσα, λαμβάνουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τους εν λόγω δικαιούχους ώστε να βεβαιωθούν ότι τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί θα είναι σε θέση να προσδιορίσουν την ταυτότητα του δικαιούχου κατά τον χρόνο της πληρωμής.

Όσον αφορά τα στοιχεία α) και β) του πρώτου εδαφίου, η επαλήθευση της ταυτότητας των δικαιούχων πραγματοποιείται κατά τον χρόνο της πληρωμής. Σε περίπτωση εκχώρησης σε τρίτον, εν όλω ή εν μέρει, της ασφάλειας ζωής ή άλλης ασφάλειας με επενδυτικό σκοπό, τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί που έχουν γνώση της εκχώρησης ταυτοποιούν τον πραγματικό δικαιούχο κατά τον χρόνο της εκχώρησης στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή το νομικό μάρφωμα που λαμβάνει για ίδιο όφελος την αξία του εκχωρούμενου ασφαλιστήριου συμβολαίου.

6. Στην περίπτωση δικαιούχων εταιρειών καταπιστευματικής διαχείρισης ή παρεμφερών νομικών μορφωμάτων οι οποίοι προσδιορίζονται ανάλογα με τα ειδικά χαρακτηριστικά τους ή ανά κατηγορία, η υπόχρεη οντότητα λαμβάνει επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τον δικαιούχο ώστε να βεβαιωθεί ότι θα είναι σε θέση να προσδιορίσει την ταυτότητα του δικαιούχου κατά τον χρόνο της πληρωμής ή τη στιγμή που ο δικαιούχος ασκεί τα κεκτημένα του δικαιώματα.

Άρθρο 14

1. Τα κράτη μέλη απαιτούν να πραγματοποιείται η επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου πριν από τη σύναψη επιχειρηματικής σχέσης ή την πραγματοποίηση της συναλλαγής.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν να ολοκληρώνεται η επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου κατά τη διάρκεια της σύναψης επιχειρηματικής σχέσης, εφόσον αυτό απαιτείται για να μη διακοπεί η ομαλή διεξαγωγή των δραστηριοτήτων και εφόσον ο κίνδυνος νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας είναι μικρός. Στις περιπτώσεις αυτές, οι εν λόγω διαδικασίες ολοκληρώνονται το συντομότερο δυνατόν μετά την αρχική επαφή.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, τα κράτη μέλη δύνανται να επιτρέπουν το άνοιγμα λογαριασμού σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, συμπεριλαμβανομένων λογαριασμών που επιτρέπουν τις συναλλαγές κινητών αξιών, υπό τον όρο ότι υπάρχουν οι κατάλληλες εγγυήσεις που διασφαλίζουν ότι οι συναλλαγές δεν θα πραγματοποιούνται από τον πελάτη ή για λογαριασμό του, προτού εξασφαλιστεί η πλήρης συμμόρφωση με τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη που ορίζονται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) και β).

4. Όταν η υπόχρεη οντότητα δεν μπορεί να συμμορφωθεί προς τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη που ορίζονται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία α), β) ή γ), τα κράτη μέλη απαιτούν να μην μπορεί να πραγματοποιήσει συναλλαγή μέσω τραπεζικού λογαριασμού, να συνάψει επιχειρηματική σχέση ή να πραγματοποιήσει τη συναλλαγή, περατώνουν δε την επιχειρηματική σχέση και εξετάζουν το ενδεχόμενο υποβολής αναφοράς για ύποπτη συναλλαγή στη ΜΧΠ σε σχέση με τον πελάτη σύμφωνα με το άρθρο 33.

Τα κράτη μέλη δεν εφαρμόζουν το πρώτο εδάφιο σε συμβολαιογράφους, άλλους ελεύθερους επαγγελματίες νομικούς, νόμιμους ελεγκτές, εξωτερικούς λογιστές και φοροτεχνικούς, αποκλειστικά και μόνο στο βαθμό που τα εν λόγω πρόσωπα εξακριβώνουν τη νομική θέση για λογαριασμό του πελάτη τους ή την εκτελούν τα καθήκοντά τους στο πλαίσιο της υπεράσπισης ή εκπροσώπησης του εν λόγω πελάτη σε δικαστική διαδικασία ή σχετικά με αυτή, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλών με θέμα την κίνηση ή την αποφυγή κίνησης μιας τέτοιας διαδικασίας.

5. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, όχι μόνον σε όλους τους νέους πελάτες, αλλά και στους υπάρχοντες πελάτες την κατάλληλη χρονική στιγμή, ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου, μεταξύ άλλων και όταν μεταβάλλονται οι σχετικές περιστάσεις του πελάτη.

ΤΜΗΜΑ 2

Απλουστευμένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

Άρθρο 15

1. Όταν ένα κράτος μέλος ή μια υπόχρεη οντότητα εντοπίζει τομείς μικρότερου κινδύνου, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να επιτρέψει στις υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν απλουστευμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη.

2. Πριν εφαρμόσουν απλουστευμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, οι υπόχρεες οντότητες βεβαιώνονται ότι η επιχειρηματική σχέση ή η συναλλαγή παρουσιάζει χαμηλότερο βαθμό κινδύνου.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπόχρεες οντότητες παρακολουθούν επαρκώς τη συναλλαγή και την επιχειρηματική σχέση, ώστε να είναι δυνατός ο εντοπισμός ασυνήθιστων ή ύποπτων συναλλαγών.

Άρθρο 16

Κατά την εκτίμηση των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, που σχετίζονται με κατηγορίες πελατών, γεωγραφικές περιοχές και με συγκεκριμένα προϊόντα, υπηρεσίες, συναλλαγές ή διαύλους παροχής τραπεζικών υπηρεσιών, τα κράτη μέλη και οι υπόχρεες οντότητες λαμβάνουν υπόψη τουλάχιστον τους παράγοντες που αφορούν σε καταστάσεις δυνητικά μικρότερου κινδύνου, οι οποίοι εκτίθενται στο παράρτημα II.

Άρθρο 17

Έως τις 26 Ιουνίου 2017, οι ΕΕΑ εκδίδουν κατευθυντήριες γραμμές που απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές και στα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, σύμφωνα με το άρθρο 16 των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, (ΕΕ) αριθ. 1094/2010, και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010, σχετικά με τους παράγοντες κινδύνου που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε περιπτώσεις όπου θεωρείται σκόπιμη η λήψη απλουστευμένων μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη. Συνεκτιμώνται ιδίως η φύση και το μέγεθος της συναλλαγής και, εφόσον είναι ενδεδειγμένο και αναλογικό, προβλέπονται ειδικά μέτρα.

ΤΜΗΜΑ 3

Αυξημένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

Άρθρο 18

1. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 19 έως 24 και όταν συναλλάσσονται με φυσικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες με εγκατάσταση σε τρίτες χώρες, που χαρακτηρίζονται από την Επιτροπή ως τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου, καθώς επίσης και σε άλλες περιπτώσεις υψηλότερου κινδύνου που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη ή τις υπόχρεες οντότητες, τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες να εφαρμόζουν ενισχυμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, ώστε να διαχειρίζονται και να μετριάσουν κατάλληλα τους κινδύνους αυτούς.

Δεν χρειάζεται να γίνεται αυτόματη εφαρμογή ενισχυμένων μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη σε περίπτωση υποκαταστημάτων ή θυγατρικών πλειοψηφικής συμμετοχής που ευρίσκονται σε τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου και των οποίων την κυριότητα έχουν υπόχρεες οντότητες εγκατεστημένες στην Ένωση, όταν τα εν λόγω υποκαταστήματα ή οι θυγατρικές πλειοψηφικής συμμετοχής τηρούν πλήρως τις πολιτικές και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται σε επίπεδο ομίλου σύμφωνα με το άρθρο 45. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι στις εν λόγω περιπτώσεις οι υπόχρεες οντότητες χρησιμοποιούν προσέγγιση βάσει του κινδύνου.

2. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες να εξετάζουν, στο μέτρο του ευλόγου δυνατού, το ιστορικό και τον σκοπό όλων των πολύπλοκων και ασυνήθιστα μεγάλων συναλλαγών, και όλα τα ασυνήθιστα είδη συναλλαγών, που πραγματοποιούνται χωρίς προφανή οικονομικό ή νόμιμο σκοπό. Συγκεκριμένα, οι υπόχρεες οντότητες αυξάνουν τον βαθμό και τη φύση της παρακολούθησης της επιχειρηματικής σχέσης, προκειμένου να προσδιοριστεί αν οι εν λόγω συναλλαγές ή δραστηριότητες φαίνονται ύποπτες.

3. Κατά την εκτίμηση των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, τα κράτη μέλη και οι υπόχρεες οντότητες λαμβάνουν υπόψη τουλάχιστον τους παράγοντες καταστάσεων δυνητικά υψηλότερου κινδύνου, οι οποίοι παρατίθενται στο παράρτημα III.

4. Έως τις 26 Ιουνίου 2017, οι ΕΕΑ εκδίδουν κατευθυντήριες γραμμές που απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές και στα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, σύμφωνα με το άρθρο 16 των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, (ΕΕ) αριθ. 1094/2010 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010, σχετικά με τους παράγοντες κινδύνου που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ή τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε περιπτώσεις όπου θεωρείται σκόπιμη η λήψη ενισχυμένων μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη. Συνεκτιμώνται ιδίως η φύση και το μέγεθος της επιχείρησης και, εφόσον είναι ενδεδειγμένο, προβλέπονται ανάλογα ειδικά μέτρα.

Άρθρο 19

Όσον αφορά τις διασυννοριακές σχέσεις ανταπόκρισης με ίδρυμα πελάτη από τρίτη χώρα, τα κράτη μέλη, εκτός από τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη που προβλέπονται στο άρθρο 13, απαιτούν από τα πιστωτικά τους ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς τους οργανισμούς:

- α) να συγκεντρώνουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με το ίδρυμα πελάτη για να κατανοήσουν πλήρως τη φύση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του και να εκτιμήσουν, από τις δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες, τη φήμη του ιδρύματος και την ποιότητα της εποπτείας·
- β) να αξιολογούν τους ελέγχους ΚΕΧ/ΧΤ που διενεργεί το ίδρυμα πελάτη·
- γ) να λαμβάνουν έγκριση από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη, πριν από τη σύναψη νέων σχέσεων ανταπόκρισης·
- δ) να τεκμηριώνουν τις αντίστοιχες αρμοδιότητες κάθε ιδρύματος·
- ε) όσον αφορά τους λογαριασμούς πλάγιας πρόσβασης (payable-through accounts), να διασφαλίζουν ότι το ίδρυμα πελάτη επαληθεύει την ταυτότητα των πελατών και ασκεί συνεχή δέουσα επιμέλεια ως προς τους πελάτες που έχουν άμεση πρόσβαση στους λογαριασμούς του ιδρύματος ανταποκριτή και ότι μπορεί να παράσχει στοιχεία και δεδομένα σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια ως προς τους πελάτες, κατόπιν σχετικού αιτήματος του ανταποκριτή.

Άρθρο 20

Όσον αφορά τις συναλλαγές ή τις επιχειρηματικές σχέσεις με πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα, τα κράτη μέλη, επιπλέον των μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη που προβλέπονται στο άρθρο 13, απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες:

- a) να διαθέτουν κατάλληλα συστήματα διαχείρισης του κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων διαδικασιών βασιζόμενων στους κινδύνους, για να καθορίζουν εάν ο πελάτης ή ο πραγματικός δικαιούχος του πελάτη είναι πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο·
- β) να εφαρμόζουν τα ακόλουθα μέτρα στις περιπτώσεις επιχειρηματικών σχέσεων με πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα:
 - i) να λαμβάνουν έγκριση από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη για τη σύναψη ή τη διατήρηση επιχειρηματικών σχέσεων με τέτοια πρόσωπα,
 - ii) να λαμβάνουν επαρκή μέτρα για να διαπιστώνουν την πηγή του πλούτου και την προέλευση των κεφαλαίων τα οποία αφορά η επιχειρηματική σχέση ή η συναλλαγή με τέτοια πρόσωπα,
 - iii) να διενεργούν ενισχυμένη και συνεχή παρακολούθηση των εν λόγω επιχειρηματικών σχέσεων.

Άρθρο 21

Τα κράτη μέλη ζητούν από τις υπόχρεες οντότητες να λαμβάνουν εύλογα μέτρα προκειμένου να καθορίσουν κατά πόσον οι δικαιούχοι ασφαλιστηρίου συμβολαίου ζωής ή άλλου ασφαλιστηρίου συμβολαίου με επενδυτικό σκοπό και/ή, ενδεχομένως, ο πραγματικός δικαιούχος του δικαιούχου είναι πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα. Τα μέτρα αυτά λαμβάνονται το αργότερο κατά τον χρόνο της πληρωμής ή κατά τον χρόνο της εκχώρησης, εν όλω ή εν μέρει, του ασφαλιστηρίου συμβολαίου. Όταν εντοπίζονται υψηλότεροι κίνδυνοι, επιπλέον της εφαρμογής των μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη που προβλέπονται στο άρθρο 13, τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες:

- a) να ενημερώνουν τα ανώτερα διοικητικά στελέχη πριν από την πληρωμή του προϊόντος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου·
- β) να διενεργούν ενισχυμένο έλεγχο ολόκληρης της επιχειρηματικής σχέσης με τον αντισυμβαλλόμενο.

Άρθρο 22

Όταν ένα πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο έχει παύσει να ασκεί σημαντικό δημόσιο λειτουργήμα σε κράτος μέλος ή τρίτη χώρα ή να κατέχει σημαντική δημόσια θέση σε διεθνή οργανισμό, οι υπόχρεες οντότητες απαιτείται να λαμβάνουν για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών υπόψη τον κίνδυνο που συνεχίζει να θέτει το εν λόγω πρόσωπο και να εφαρμόζουν τα κατάλληλα μέτρα, ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου, έως ότου θεωρηθεί ότι το πρόσωπο αυτό δεν ενέχει πλέον κίνδυνο που χαρακτηρίζει ειδικά τα πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα.

Άρθρο 23

Τα μέτρα που αναφέρονται στα άρθρα 20 και 21 εφαρμόζονται επίσης στους στενούς συγγενείς ή στα πρόσωπα που είναι γνωστά ως στενοί συνεργάτες των πολιτικώς εκτεθειμένων προσώπων.

Άρθρο 24

Τα κράτη μέλη απαγορεύουν στα πιστωτικά ιδρύματα και στους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς να συνάπτουν ή να συνεχίζουν σχέση ανταπόκρισης με εικονική τράπεζα και απαιτούν από τα εν λόγω ιδρύματα και τους οργανισμούς να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι δεν συνάπτουν ή δεν συνεχίζουν σχέσεις ανταπόκρισης με πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, ο οποίος είναι γνωστό ότι επιτρέπει να χρησιμοποιούνται οι λογαριασμοί του από εικονική τράπεζα.

ΤΜΗΜΑ 4**Εκτέλεση από τρίτους****Άρθρο 25**

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν στις υπόχρεες οντότητες να βασίζονται σε τρίτα μέρη για την εκπλήρωση των απαιτήσεων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη του άρθρου 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία α), β) και γ). Ωστόσο, η τελική ευθύνη για την εκπλήρωση των εν λόγω απαιτήσεων εξακολουθεί να βαρύνει την υπόχρεη οντότητα η οποία βασίζεται στο τρίτο μέρος.

Άρθρο 26

1. Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος, ως «τρίτα μέρη» νοούνται οι υπόχρεες οντότητες που απαριθμούνται στο άρθρο 2, οι οργανώσεις μέλη ή οι ομοσπονδίες αυτών των υπόχρεων οντοτήτων ή άλλα ιδρύματα ή πρόσωπα που βρίσκονται στα κράτη μέλη ή σε τρίτη χώρα, τα οποία:

- α) εφαρμόζουν μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη και μέτρα τήρησης αρχείων σύμφωνα με αυτά που θεσπίζονται με την παρούσα οδηγία· και
- β) υπόκεινται σε εποπτεία, σύμφωνα με το τμήμα 2 του κεφαλαίου VI, όσον αφορά τη συμμόρφωσή τους προς τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας.

2. Τα κράτη μέλη απαγορεύουν στις υπόχρεες οντότητες να βασίζονται σε τρίτα μέρη εγκαταστημένα σε τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου. Τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν από την εν λόγω απαγόρευση υποκαταστήματα και θυγατρικές πλειοψηφικής συμμετοχής υπόχρεων οντοτήτων εγκατεστημένων στην Ένωση, όταν αυτά τα υποκαταστήματα και οι θυγατρικές τηρούν πλήρως τις πολιτικές και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται σε επίπεδο ομίλου σύμφωνα με το άρθρο 45.

Άρθρο 27

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπόχρεες οντότητες λαμβάνουν από το τρίτο μέρος στο οποίο βασίζονται τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη του άρθρου 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία α), β) και γ).

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπόχρεες οντότητες στις οποίες απευθύνεται ο πελάτης λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι κατάλληλα αντίγραφα των δεδομένων εξακρίβωσης και ελέγχου της ταυτότητας, καθώς και άλλα συναφή έγγραφα για την ταυτότητα του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου, τους διαβιβάζονται αμελλητί, κατόπιν αιτήσεως, από το τρίτο μέρος.

Άρθρο 28

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους καταγωγής (για πολιτικές και διαδικασίες σε επίπεδο ομίλου) και η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής (για υποκαταστήματα και θυγατρικές) μπορούν να θεωρήσουν ότι μια υπόχρεη οντότητα εφαρμόζει τα μέτρα που θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 26 και 27, μέσω του προγράμματος του ομίλου της, εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η υπόχρεη οντότητα βασίζεται σε πληροφορίες που παρέχονται από τρίτο μέρος το οποίο ανήκει στον ίδιο όμιλο·
- β) ο εν λόγω όμιλος εφαρμόζει μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, κανόνες για την τήρηση αρχείων και προγράμματα για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας σύμφωνα με την παρούσα οδηγία ή ισοδύναμους κανόνες·
- γ) η αποτελεσματική εφαρμογή των απαιτήσεων που αναφέρονται στο στοιχείο β) υπόκειται σε εποπτεία σε επίπεδο ομίλου από αρμόδια αρχή του κράτους μέλους καταγωγής ή της τρίτης χώρας.

Άρθρο 29

Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται σε σχέσεις εξωτερικής ανάθεσης ή σχέσεις πρακτόρευσης στο πλαίσιο των οποίων, βάσει συμβατικής ρύθμισης, ο πάροχος της εξωτερικής υπηρεσίας ή ο πράκτορας πρέπει να θεωρείται μέρος της υπόχρεης οντότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟ

Άρθρο 30

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εταιρικές και άλλες νομικές οντότητες που έχουν την εταιρική τους έδρα στην επικράτειά τους υποχρεούνται να αποκτούν και να φυλάσσουν επαρκείς, ακριβείς και τρέχουσες πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους τους, συμπεριλαμβανομένων των λεπτομερειών των δικαιωμάτων που κατέχουν οι πραγματικοί δικαιούχοι.

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εν λόγω οντότητες υποχρεούνται να παρέχουν στις υπόχρεες οντότητες εκτός από τις πληροφορίες σχετικά με τον νόμιμο δικαιούχο, πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο, όταν οι υπόχρεες οντότητες λαμβάνουν μέτρα δέουσας επιμέλειας σύμφωνα με το κεφάλαιο II.

2. Τα κράτη μέλη απαιτούν οι αρμόδιες αρχές και οι ΜΧΠ να μπορούν να έχουν πρόσβαση εγκαίρως στις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 φυλάσσονται σε κεντρικό μητρώο σε κάθε κράτος μέλος, για παράδειγμα σε εμπορικό μητρώο, σε μητρώο εταιρειών σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 2009/101/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ ή σε δημόσιο μητρώο. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα χαρακτηριστικά αυτών των εθνικών μηχανισμών. Οι πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο που περιέχονται στην εν λόγω βάση δεδομένων μπορούν να συλλέγονται σύμφωνα με τα εθνικά συστήματα.

4. Τα κράτη μέλη απαιτούν οι πληροφορίες που φυλάσσονται στο κεντρικό μητρώο που αναφέρεται στην παράγραφο 3 να είναι επαρκείς, ακριβείς και τρέχουσες.

5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι στις πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο έχουν πρόσβαση σε κάθε περίπτωση:

α) οι αρμόδιες αρχές και οι ΜΧΠ, χωρίς κανένα περιορισμό·

β) οι υπόχρεες οντότητες, στο πλαίσιο των μέτρων δέουσας επιμέλειας για τον πελάτη σύμφωνα με το κεφάλαιο II·

γ) κάθε πρόσωπο ή οργανισμός που μπορεί να αποδείξει έννομο συμφέρον.

Τα πρόσωπα ή οι οργανισμοί που αναφέρονται στο στοιχείο γ) έχουν πρόσβαση τουλάχιστον στο όνομα, τον μήνα και το έτος γέννησης, την υπηκοότητα και τη χώρα διαμονής του πραγματικού δικαιούχου, καθώς επίσης και το είδος και την έκταση των δικαιωμάτων που κατέχει.

Για τους στόχους της παρούσας παραγράφου, η πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες περί προστασίας των δεδομένων και μπορεί να υπόκειται σε ηλεκτρονική εγγραφή και σε καταβολή τέλους. Τα τέλη για την πρόσβαση σε πληροφορίες δεν υπερβαίνουν το σχετικό διοικητικό κόστος.

6. Το κεντρικό μητρώο που αναφέρεται στην παράγραφο 3 διασφαλίζει ταχεία και απεριόριστη πρόσβαση των αρμόδιων αρχών και των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών (ΜΧΠ), χωρίς να ειδοποιείται η οντότητα. Επιτρέπει επίσης την ταχεία πρόσβαση των υπόχρεων οντοτήτων, όταν λαμβάνονται μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη.

7. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές και οι ΜΧΠ είναι σε θέση να παρέχουν εγκαίρως τις πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 3 στις αρμόδιες αρχές και τις ΜΧΠ άλλων κρατών μελών.

8. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες να μην βασίζονται αποκλειστικά στο κεντρικό μητρώο που αναφέρεται στην παράγραφο 3 προκειμένου να εκπληρώσουν τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη σύμφωνα με το κεφάλαιο II. Οι απαιτήσεις αυτές πληρούνται χρησιμοποιώντας προσέγγιση που βασίζεται σε εκτίμηση του κινδύνου.

9. Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, κατά περίπτωση εξαίρεση από την πρόσβαση στο σύνολο ή σε μέρος των πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο που αναφέρεται στην παράγραφο 5 στοιχεία β) και γ), όταν η πρόσβαση αυτή θα εξέθετε τον πραγματικό δικαιούχο σε κίνδυνο εξαπάτησης, απαγωγής, εκβιασμού, βίας ή εκφοβισμού ή εάν ο πραγματικός δικαιούχος είναι ανήλικος ή με άλλον τρόπο ανίκανος. Οι εξαιρέσεις που προβλέπονται δυνάμει της παρούσας παραγράφου δεν ισχύουν για τα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και για τις υπόχρεες οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 3 στοιχείο β) όταν πρόκειται για δημοσίους υπαλλήλους.

10. Έως τις 26 Ιουνίου 2019, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση στην οποία αξιολογεί τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές και διαδικασίες για την ασφαλή και αποτελεσματική διασύνδεση των κεντρικών μητρώων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 μέσω της ευρωπαϊκής κεντρικής πλατφόρμας που θεσπίζεται στο άρθρο 4α παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/101/ΕΚ. Όπου αρμόζει, η εν λόγω έκθεση συνοδεύεται από νομοθετική πρόταση.

Άρθρο 31

1. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τους καταπιστευματοδόχους σε σχήμα ρητής καταπιστευματικής διαχείρισης (express trust) που διέπεται από τη νομοθεσία τους να αποκτούν και να διατηρούν επαρκείς, ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους του καταπιστεύματος. Οι εν λόγω πληροφορίες περιλαμβάνουν την ταυτότητα:

α) του ιδρυτή·

β) του ή των καταπιστευματοδόχων·

γ) του προστάτη (ενδεχομένως)·

⁽¹⁾ Οδηγία 2009/101/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, περί συντονισμού των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη μέλη εκ μέρους των εταιρειών, κατά την έννοια του άρθρου 48 δεύτερο εδάφιο της συνθήκης, για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων, με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες (ΕΕ L 258 της 1.10.2009, σ. 11).

- δ) των δικαιούχων ή της κατηγορίας δικαιούχων· και
- ε) οποιουδήποτε άλλου φυσικού προσώπου ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο επί του καταπιστεύματος.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι καταπιστευματοδόχοι γνωστοποιούν την ιδιότητά τους αυτή και παρέχουν εγκαίρως στις υπόχρεες οντότητες τις πληροφορίες της παραγράφου 1, όταν, ως καταπιστευματοδόχοι, συνάπτουν επιχειρηματική σχέση ή πραγματοποιούν περιστασιακή συναλλαγή που υπερβαίνει τα όρια που προβλέπονται στο άρθρο 11 στοιχεία β), γ) και δ).
3. Τα κράτη μέλη απαιτούν οι αρμόδιες αρχές και οι ΜΧΠ να μπορούν να έχουν ταχεία πρόσβαση στις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1.
4. Τα κράτη μέλη απαιτούν οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 να φυλάσσονται σε κεντρικό μητρώο όταν το σχήμα καταπιστευματικής διαχείρισης παράγει φορολογικές υποχρεώσεις. Το κεντρικό μητρώο διασφαλίζει ταχεία και απεριόριστη πρόσβαση των αρμόδιων αρχών και των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών (ΜΧΠ), χωρίς να ειδοποιείται το ερευνώμενο σχήμα. Μπορεί επίσης να επιτρέπει την ταχεία πρόσβαση υπόχρεων οντοτήτων στο πλαίσιο δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη σύμφωνα με το κεφάλαιο II. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα χαρακτηριστικά των εν λόγω εθνικών μηχανισμών.
5. Τα κράτη μέλη απαιτούν οι πληροφορίες που φυλάσσονται στο κεντρικό μητρώο που αναφέρεται στην παράγραφο 4 να είναι επαρκείς, ακριβείς και επίκαιρες.
6. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπόχρεες οντότητες δεν βασίζονται αποκλειστικά στο κεντρικό μητρώο που αναφέρεται στην παράγραφο 4 προκειμένου να εκπληρώσουν τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη που προβλέπει το κεφάλαιο II. Οι απαιτήσεις αυτές πληρούνται χρησιμοποιώντας προσέγγιση που βασίζεται σε εκτίμηση του κινδύνου.
7. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές και οι ΜΧΠ είναι σε θέση να παρέχουν εγκαίρως τις πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 4 στις αρμόδιες αρχές και τις ΜΧΠ άλλων κρατών μελών.
8. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα μέτρα που προβλέπονται στο παρόν άρθρο να εφαρμόζονται σε άλλα είδη νομικών μορφωμάτων με δομή ή λειτουργία παρεμφερή με τα καταπιστεύματα.
9. Έως τις 26 Ιουνίου 2019, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση στην οποία αξιολογεί τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές και διαδικασίες για την ασφαλή και αποτελεσματική διασύνδεση των κεντρικών μητρώων. Όπου αρμόζει, η εν λόγω έκθεση συνοδεύεται από νομοθετική πρόταση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

ΤΜΗΜΑ 1

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 32

1. Κάθε κράτος μέλος συστήνει μια Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (ΜΧΠ) για την πρόληψη, ανίχνευση και αποτελεσματική καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν εγγράφως στην Επιτροπή την ονομασία και τη διεύθυνση των αντίστοιχων ΜΧΠ.
3. Κάθε ΜΧΠ είναι λειτουργικά ανεξάρτητη και αυτόνομη, που σημαίνει ότι έχει την εξουσία και την ικανότητα να εκτελεί ελεύθερα τα καθήκοντά της, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας να λαμβάνει αυτόνομες αποφάσεις να αναλύει, να ζητεί και να δημοσιεύει συγκεκριμένες πληροφορίες. Η ΜΧΠ, ως η κεντρική εθνική μονάδα, είναι υπεύθυνη να παραλαμβάνει και να αναλύει αναφορές για ύποπτες συναλλαγές και άλλες πληροφορίες για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, συναφή βασικά αδικήματα ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η ΜΧΠ είναι υπεύθυνη να διαβιβάζει τα αποτελέσματα των αναλύσεων της και κάθε άλλη συμπληρωματική σχετική πληροφορία στις αρμόδιες αρχές όταν υπάρχουν υπόνοιες για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, συναφή βασικά αδικήματα ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Μπορεί να λαμβάνει συμπληρωματικές πληροφορίες από υπόχρεες οντότητες.

Τα κράτη μέλη παρέχουν στις ΜΧΠ τους επαρκείς οικονομικούς, ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους προκειμένου να είναι σε θέση να φέρουν εις πέρας τα καθήκοντά τους.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ΜΧΠ τους έχουν άμεση ή έμμεση πρόσβαση, εγκαίρως, στις πληροφορίες χρηματοοικονομικής και διοικητικής φύσεως και στις πληροφορίες που αφορούν την επιβολή του νόμου, τις οποίες χρειάζονται προκειμένου να επιτελέσουν σωστά τα καθήκοντά τους. Οι ΜΧΠ είναι σε θέση να ανταποκρίνονται σε αιτήσεις παροχής πληροφοριών από τις αρμόδιες αρχές του αντίστοιχου κράτους μέλους τους, όταν αυτές οι αιτήσεις παροχής πληροφοριών εκκινούν από υπόνοιες για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, συναφή βασικά αδικήματα ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η απόφαση για τη διεξαγωγή ανάλυσης ή την κοινοποίηση πληροφοριών εναπόκειται στην ΜΧΠ.
5. Εάν υπάρχουν αντικειμενικοί λόγοι να υποτεθεί ότι η παροχή αυτών των πληροφοριών θα μπορούσε να έχει αρνητική επίπτωση στις διεξαγόμενες έρευνες ή αναλύσεις ή, σε εξαιρετικές περιστάσεις, στην περίπτωση που η γνωστοποίηση των πληροφοριών θα ήταν σαφώς δυσανάλογη προς τα έννομα συμφέροντα ενός φυσικού ή νομικού προσώπου ή άσχετη με τους σκοπούς για τους οποίους ζητήθηκαν, η ΜΧΠ δεν είναι υποχρεωμένη να ανταποκριθεί στην αίτηση παροχής πληροφοριών.
6. Τα κράτη μέλη ζητούν από τις αρμόδιες αρχές να ενημερώνουν την ΜΧΠ σχετικά με τη χρήση των πληροφοριών που χορήγησε σύμφωνα με το παρόν άρθρο και σχετικά με το αποτέλεσμα των ερευνών ή των επιθεωρήσεων που διενεργήθηκαν με βάση τις εν λόγω πληροφορίες.
7. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η ΜΧΠ είναι εξουσιοδοτημένη να αναλάβει επείγουσα δράση, είτε άμεσα είτε έμμεσα, όταν υπάρχει υπόνοια ότι η συναλλαγή σχετίζεται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή με χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, ώστε να αναστείλει την εκτέλεση μιας συναλλαγής ή να μην συγκατατεθεί στην εκτέλεσή της, προκειμένου να αναλυθεί η συναλλαγή, να επιβεβαιωθεί η υπόνοια και να κοινοποιηθούν τα αποτελέσματα της ανάλυσης στις αρμόδιες αρχές. Η ΜΧΠ είναι εξουσιοδοτημένη να αναλάβει τέτοια δράση, είτε άμεσα είτε έμμεσα, κατόπιν αιτήσεως ΜΧΠ άλλου κράτους μέλους για τις περιόδους και υπό τους όρους που καθορίζονται στην εθνική νομοθεσία της ΜΧΠ στην οποία υποβάλλεται η αίτηση.
8. Τα καθήκοντα ανάλυσης της ΜΧΠ συνίστανται στα εξής:
- σε επιχειρησιακή ανάλυση, η οποία εστιάζεται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις και ειδικούς στόχους ή σε κατάλληλα επιλεγμένες πληροφορίες, ανάλογα με το είδος και τον όγκο των κοινοποιηθεισών πληροφοριών και της αναμενόμενης χρήσης τους μετά την κοινοποίηση· και
 - σε στρατηγική ανάλυση των τάσεων και των συνήθων πρακτικών της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Άρθρο 33

1. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες και, εφόσον απαιτείται, από τους διευθυντές και τους υπαλλήλους τους, να συνεργάζονται πλήρως:
- ενημερώνοντας άμεσα τη ΜΧΠ, με δική τους πρωτοβουλία, π.χ. υποβάλλοντας έκθεση, όταν η υπόχρεη οντότητα γνωρίζει, έχει υποψίες ή εύλογους λόγους να υποπτεύεται ότι τα κεφάλαια ανεξαρτήτως του ύψους τους συνιστούν έσοδα από εγκληματικές δραστηριότητες ή σχετίζονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, καθώς και ανταποκρινόμενοι άμεσα σε αιτήματα της ΜΧΠ για συμπληρωματικές πληροφορίες που αφορούν τέτοιες περιπτώσεις· και
 - παρέχοντας αμελλητί στη ΜΧΠ, άμεσα ή έμμεσα, κατόπιν αιτήματός της, όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στην εφαρμοστέα νομοθεσία.

Πρέπει να αναφέρονται όλες οι ύποπτες συναλλαγές, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων απόπειρας συναλλαγής.

2. Το πρόσωπο που έχει διοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 4 στοιχείο α) διαβιβάζει τις πληροφορίες της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου στη ΜΧΠ του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ευρίσκεται η υπόχρεη οντότητα που τις διαβιβάζει.

Άρθρο 34

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 33 παράγραφος 1, τα κράτη μέλη μπορούν, στην περίπτωση των υπόχρεων οντοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 3 στοιχεία α), β) και δ), να ορίσουν, ως αρχή που πρέπει να λάβει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 33 παράγραφος 1, κατάλληλο αυτορρυθμιζόμενο φορέα του οικείου επαγγελματικού κλάδου.

Υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 2, ο οριζόμενος αυτορρυθμιζόμενος φορέας, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, διαβιβάζει αμέσως αυτούσιες τις πληροφορίες στη ΜΧΠ.

2. Τα κράτη μέλη δεν εφαρμόζουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 33 παράγραφος 1 στους συμβολαιογράφους, άλλους ελεύθερους επαγγελματίες νομικούς, τους νόμιμους ελεγκτές, τους εξωτερικούς λογιστές και φοροτεχνικούς, αποκλειστικά και μόνον στο βαθμό που η εν λόγω εξαίρεση αφορά τις πληροφορίες που λαμβάνουν από ή σχετικά με πελάτη τους, κατά την αξιολόγηση της νομικής κατάστασης του εν λόγω πελάτη ή όταν τον υπερασπίζονται ή τον εκπροσωπούν σε δίκη ή σχετικά με δίκη, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλών για την κίνηση ή την αποφυγή δίκης, ανεξαρτήτως αν οι πληροφορίες λαμβάνονται πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά τη δίκη.

Άρθρο 35

1. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες να απέχουν από τη διενέργεια συναλλαγών για τις οποίες γνωρίζουν ή υποπτεύονται ότι σχετίζονται με προϊόντα εγκληματικών δραστηριοτήτων ή συνδέονται με χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, προτού ολοκληρώσουν τις απαραίτητες ενέργειες κατά το άρθρο 33 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) και συμμορφωθούν με περαιτέρω συγκεκριμένες εντολές της ΜΧΠ ή των αρμόδιων αρχών σύμφωνα με τη νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους.

2. Εφόσον η αποφυγή της διενέργειας των συναλλαγών που αναφέρεται στην παράγραφο 1 είναι αδύνατη ή ενδέχεται να εμποδίσει τις προσπάθειες δίωξης των δικαιούχων ύποπτης συναλλαγής, οι εμπλεκόμενες υπόχρεες οντότητες ενημερώνουν τη ΜΧΠ αμέσως μετά τη συναλλαγή.

Άρθρο 36

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι εάν οι αρμόδιες αρχές που αναφέρονται το άρθρο 48, κατά τη διάρκεια των ελέγχων που πραγματοποιούν στις υπόχρεες οντότητες, ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, ανακαλύψουν γεγονότα που θα μπορούσαν να συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, ενημερώνουν αμελλητί τη ΜΧΠ.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα εποπτικά όργανα, τα οποία είναι επιφορτισμένα, βάσει νομοθετικής ή κανονιστικής διάταξης, με την εποπτεία των αγορών μετοχών, συναλλάγματος και χρηματοοικονομικών παραγώγων, ενημερώνουν τη ΜΧΠ, εάν ανακαλύψουν γεγονότα που θα μπορούσαν να συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Άρθρο 37

Η καλή τη πίστει γνωστοποίηση πληροφοριών από υπόχρεη οντότητα ή από υπάλληλο ή διευθυντή τέτοιας υπόχρεης οντότητας σύμφωνα με τα άρθρα 33 και 34 δεν αποτελεί παράβαση τυχόν συμβατικής ή νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής απαγόρευσης της γνωστοποίησης πληροφοριών, ούτε συνεπάγεται οποιουδήποτε είδους ευθύνη για την υπόχρεη οντότητα ή τους διευθυντές ή τους υπαλλήλους της, ακόμη κι αν οι περιστάσεις δεν τους επέτρεπαν να γνωρίζουν ακριβώς ποια ήταν η βασική εγκληματική δραστηριότητα και ανεξάρτητα από το εάν πράγματι υπήρξε παράνομη δραστηριότητα.

Άρθρο 38

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων και των αντιπροσώπων της υπόχρεης οντότητας, τα οποία αναφέρουν υπόνοιες για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για χρηματοδότηση της τρομοκρατίας εσωτερικά ή στη ΜΧΠ, να τυγχάνουν προστασίας από την έκθεσή τους σε απειλές ή σε εχθρικές ενέργειες, ιδίως δε από εργασιακές ενέργειες που είναι δυσμενείς ή που εισάγουν διακρίσεις.

ΤΜΗΜΑ 2

Απαγόρευση γνωστοποίησης

Άρθρο 39

1. Οι υπόχρεες οντότητες και οι διευθυντές και οι υπάλληλοί τους δεν γνωστοποιούν στον οικείο πελάτη ή σε τρίτους το γεγονός ότι διαβιβάζονται, θα διαβιβαστούν ή διαβιβάστηκαν πληροφορίες σύμφωνα με τα άρθρα 33 ή 34 ή ότι διεξάγεται ή μπορεί να διεξαχθεί ανάλυση όσον αφορά τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

2. Η απαγόρευση της παραγράφου 1 δεν περιλαμβάνει τη γνωστοποίηση στις αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένων των αυτορρυθμιζόμενων φορέων, ή τη γνωστοποίηση για σκοπούς επιβολής του νόμου.

3. Η απαγόρευση της παραγράφου 1 δεν εμποδίζει τη γνωστοποίηση μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών, ή μεταξύ των εν λόγω ιδρυμάτων ή οργανισμών και των υποκαταστημάτων τους και των θυγατρικών που ευρίσκονται σε τρίτες χώρες, των οποίων την κυριότητα έχουν κατά πλειοψηφία, εφόσον τα εν λόγω υποκαταστήματα και οι εν λόγω θυγατρικές συμμορφώνονται πλήρως προς τις πολιτικές και τις διαδικασίες που ισχύουν σε επίπεδο ομίλου, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών για την ανταλλαγή πληροφοριών εντός του ομίλου, σύμφωνα με το άρθρο 45 και εφόσον οι εν λόγω πολιτικές και διαδικασίες ομίλου πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στην παρούσα οδηγία.

4. Η απαγόρευση της παραγράφου 1 δεν εμποδίζει τη γνωστοποίηση μεταξύ υπόχρεων οντοτήτων, όπως αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 3 στοιχεία α) και β), ή οντοτήτων από τρίτες χώρες που επιβάλλουν απαιτήσεις ισοδύναμες με εκείνες της παρούσας οδηγίας, οι οποίες ασκούν τις επαγγελματικές δραστηριότητές τους, είτε σε σχέση εξαρτημένης εργασίας είτε όχι, στο πλαίσιο του ίδιου νομικού προσώπου ή της ευρύτερης δομής στην οποία υπάγεται το πρόσωπο και η οποία διαθέτει κοινή κυριότητα, διοίκηση ή έλεγχο της συμμόρφωσης προς τις σχετικές διατάξεις.

5. Όσον αφορά τις υπόχρεες οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 1, σημείο 2 και σημείο 3 στοιχεία α) και β), σε περιπτώσεις που αφορούν τον ίδιο πελάτη και την ίδια συναλλαγή, στην οποία συμμετέχουν δύο ή περισσότερες υπόχρεες οντότητες, η απαγόρευση της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζει τη γνωστοποίηση μεταξύ των σχετικών υπόχρεων οντοτήτων, με την προϋπόθεση ότι είναι από κράτος μέλος, ή οντότητες σε τρίτη χώρα που επιβάλλει απαιτήσεις ισοδύναμες με εκείνες της παρούσας οδηγίας, και ότι ανήκουν στον ίδιο επαγγελματικό κλάδο και υπόκεινται σε υποχρεώσεις όσον αφορά το επαγγελματικό απόρρητο και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

6. Όταν οι υπόχρεες οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 3 στοιχεία α) και β) επιχειρούν να παρατρέψουν πελάτη από εμπλοκή σε παράνομη δραστηριότητα, αυτό δεν αποτελεί γνωστοποίηση κατά την έννοια της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΑΡΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Άρθρο 40

1. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες να διατηρούν τα ακόλουθα έγγραφα και πληροφορίες, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, για σκοπούς πρόληψης, εντοπισμού και διερεύνησης, από τη ΜΧΠ ή κάθε άλλη αρμόδια αρχή, της ενδεχόμενης νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας:

α) στην περίπτωση της διαδικασίας δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, αντίγραφο των εγγράφων και των πληροφοριών που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη που ορίζονται στο κεφάλαιο II, για χρονικό διάστημα πέντε ετών μετά το τέλος της επιχειρηματικής τους σχέσης με τον πελάτη ή μετά την ημερομηνία της περιστασιακής συναλλαγής·

β) τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία και αρχεία των συναλλαγών, που συνίστανται στα πρωτότυπα έγγραφα ή σε αντίγραφα τα οποία γίνονται δεκτά σε δικαστικές διαδικασίες σύμφωνα με την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία, τα οποία είναι αναγκαία για τον προσδιορισμό των συναλλαγών, για χρονικό διάστημα πέντε ετών μετά το τέλος της επιχειρηματικής τους σχέσης με τον πελάτη ή μετά την ημερομηνία της περιστασιακής συναλλαγής.

Κατά τη λήξη του διαστήματος διατήρησης που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπόχρεες οντότητες διαγράφουν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εκτός εάν προβλέπει άλλως η εθνική νομοθεσία, η οποία προσδιορίζει τις περιστάσεις υπό τις οποίες δύνανται ή οφείλουν να διατηρούν περαιτέρω τα δεδομένα οι υπόχρεες οντότητες. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν ή να απαιτούν περαιτέρω διατήρηση αφού διεξαχθεί διεξοδική αξιολόγηση του αναγκαίου και αναλογικού χαρακτήρα της περαιτέρω αυτής διατήρησης και κριθεί αναγκαία για την πρόληψη, τον εντοπισμό ή τη διερεύνηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Αυτό το διάστημα περαιτέρω διατήρησης δεν υπερβαίνει τα πέντε επιπρόσθετα χρόνια.

2. Όταν στις 25 Ιουνίου 2015 εκκρεμούν σε κράτος μέλος νομικές διαδικασίες όσον αφορά την πρόληψη, τον εντοπισμό, την έρευνα ή την άσκηση δίωξης όταν υπάρχουν υπόνοιες για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και μια υπόχρεη οντότητα έχει πληροφορίες ή έγγραφα σχετικά με τις εν λόγω εκκρεμείς διαδικασίες, η υπόχρεη οντότητα μπορεί να διατηρεί τις εν λόγω πληροφορίες ή έγγραφα σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία για χρονικό διάστημα πέντε ετών από τις 25 Ιουνίου 2015. Τα κράτη μέλη μπορούν, με την επιφύλαξη της εθνικής ποινικής νομοθεσίας περί αποδεικτικών στοιχείων η οποία ισχύει για τις εν εξελίξει ποινικές έρευνες και νομικές διαδικασίες, να επιτρέπουν ή να απαιτούν τη διατήρηση των πληροφοριών ή των εγγράφων αυτών για περαιτέρω διάστημα πέντε ετών όταν έχει διαπιστωθεί ο αναγκαίος και αναλογικός χαρακτήρας αυτής της περαιτέρω διατήρησης για την πρόληψη, τον εντοπισμό, την έρευνα ή την άσκηση δίωξης όταν υπάρχουν υπόνοιες για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Άρθρο 41

1. Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων βάσει της παρούσας οδηγίας υπόκειται στην οδηγία 95/46/ΕΚ, όπως αυτή μεταφέρθηκε στο εθνικό δίκαιο. Προσωπικά δεδομένα που τυγχάνουν επεξεργασίας, δυνάμει της παρούσας οδηγίας, από την Επιτροπή ή τις ΕΕΑ υπόκεινται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

2. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία βάσει της παρούσας οδηγίας από τις υπόχρεες οντότητες μόνο με σκοπό την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 και δεν υποβάλλονται σε άλλη επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο με τους σκοπούς αυτούς. Απαγορεύεται η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βάσει της παρούσας οδηγίας για άλλους σκοπούς όπως π.χ. εμπορικούς σκοπούς.

3. Οι υπόχρεες οντότητες παρέχουν στους νέους πελάτες τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 10 της οδηγίας 95/46/ΕΚ πριν από τη θέσπιση επιχειρηματικής σχέσης ή τη διεξαγωγή περιστασιακής συναλλαγής. Στις εν λόγω πληροφορίες περιλαμβάνεται συγκεκριμένα γενική ανακοίνωση όσον αφορά στις νομικές υποχρεώσεις των υπόχρεων οντοτήτων δυνάμει της παρούσας οδηγίας για επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με σκοπό την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας όπως αναφέρονται στο άρθρο 1 της παρούσας οδηγίας.

4. Κατ' εφαρμογή της απαγόρευσης γνωστοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 39 παράγραφος 1, τα κράτη μέλη θεσπίζουν νομοθετικά μέτρα για τον περιορισμό, εν όλω ή εν μέρει, του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν στο βαθμό που αυτός ο μερικός ή πλήρης περιορισμός συνιστά αναγκαίο και αναλογικό μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία με τη δέουσα συνεκτίμηση των νόμιμων συμφερόντων του ενδιαφερομένου προσώπου:

- α) για να μπορεί η υπόχρεη οντότητα ή η αρμόδια εθνική αρχή να εκπληρώνει ορθά τα καθήκοντά της για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας· ή
- β) για να μην παρεμποδίζεται η διενέργεια επίσημων ή νομικών ερευνών, αναλύσεων ή διαδικασιών για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας και για να εξασφαλιστεί ότι δεν διακυβεύονται η πρόληψη, η διερεύνηση και ο εντοπισμός της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Άρθρο 42

Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητές τους να διαθέτουν συστήματα που τους παρέχουν τη δυνατότητα να ανταποκρίνονται πλήρως και ταχέως σε ερωτήματα της ΜΧΠ ή άλλων αρχών, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο, ως προς το αν διατηρούν ή είχαν διατηρήσει, για ένα διάστημα πέντε ετών πριν από τη διατύπωση του εν λόγω ερωτήματος, επιχειρηματική σχέση με συγκεκριμένα πρόσωπα, καθώς και ως προς το είδος αυτής της επιχειρηματικής σχέσης, μέσα από ασφαλείς διαύλους και με τρόπο που να εξασφαλίζει πλήρως το απόρρητο των ερευνών.

Άρθρο 43

Η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βάσει της παρούσας οδηγίας με σκοπό την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας όπως αναφέρονται στο άρθρο 1 θεωρείται ζήτημα δημόσιου ενδιαφέροντος σύμφωνα με την οδηγία 95/46/ΕΚ.

Άρθρο 44

1. Για τους σκοπούς της συμβολής στην προετοιμασία των εκτιμήσεων των κινδύνων, σύμφωνα με το άρθρο 7, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι είναι σε θέση να επανεξετάζουν την αποτελεσματικότητα των συστημάτων τους όσον αφορά την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, με την τήρηση ολοκληρωμένων στατιστικών για θέματα που αφορούν την αποτελεσματικότητα των συστημάτων αυτών.

2. Οι στατιστικές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν:

- α) μετρήσιμα δεδομένα σχετικά με το μέγεθος και τη σημασία των διαφόρων τομέων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των οντοτήτων και των προσώπων, καθώς και της οικονομικής σημασίας εκάστου τομέα·
- β) μετρήσιμα δεδομένα σχετικά με τις φάσεις αναφοράς, διερεύνησης και δικαστικής διαδικασίας του εθνικού συστήματος ΚΕΧ/ΧΤ, όπου συμπεριλαμβάνονται ο αριθμός αναφορών για ύποπτες συναλλαγές που υποβλήθηκαν στη ΜΧΠ, η συνέχεια που δόθηκε σε αυτές τις αναφορές και, σε ετήσια βάση, ο αριθμός των υποθέσεων που διερευνήθηκαν, ο αριθμός των προσώπων που διώχθηκαν, ο αριθμός των προσώπων που καταδικάστηκαν για αδικήματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, τα είδη των βασικών αδικημάτων, όπου διατίθενται οι σχετικές πληροφορίες, και η αξία, σε ευρώ, των περιουσιακών στοιχείων που δεσμεύθηκαν, κατασχέθηκαν ή δημεύθηκαν·
- γ) εφόσον διατίθενται, δεδομένα που προσδιορίζουν τον αριθμό και το ποσοστό αναφορών οι οποίες οδήγησαν σε περαιτέρω έρευνα, μαζί με την ετήσια έκθεση προς τις υπόχρεες οντότητες, η οποία να παρέχει λεπτομέρειες σχετικά με τη χρησιμότητα των αναφορών που υπέβαλαν και τη συνέχεια που τους δόθηκε·
- δ) δεδομένα όσον αφορά τον αριθμό των διασυνοριακών αιτήσεων παροχής πληροφοριών που υποβλήθηκαν, απορρίφθηκαν και απαντήθηκαν πλήρως ή εν μέρει από τη ΜΧΠ.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για τη δημοσίευση ενοποιημένης επισκόπησης των στατιστικών στοιχείων τους.

4. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή τις στατιστικές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

ΤΜΗΜΑ 1

Εσωτερικές διαδικασίες, κατάρτιση και ανάδραση

Άρθρο 45

1. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες που ανήκουν σε όμιλο να εφαρμόζουν πολιτικές και διαδικασίες σε επίπεδο ομίλου, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών για την προστασία των δεδομένων, καθώς και των πολιτικών και των διαδικασιών για την ανταλλαγή πληροφοριών στο πλαίσιο του ομίλου, για σκοπούς ΚΕΧ/ΧΤ. Οι εν λόγω πολιτικές και διαδικασίες εφαρμόζονται αποτελεσματικά σε επίπεδο υποκαταστημάτων και θυγατρικών, των οποίων την κυριότητα έχουν οι υπόχρεες οντότητες κατά πλειοψηφία, που ευρίσκονται σε κράτη μέλη και τρίτες χώρες.

2. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες που λειτουργούν εγκαταστάσεις σε άλλο κράτος μέλος να εξασφαλίζουν ότι οι εν λόγω εγκαταστάσεις τηρούν τις εθνικές διατάξεις αυτού του άλλου κράτους μέλους για τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση που οι υπόχρεες οντότητες διαθέτουν υποκαταστήματα ή θυγατρικές, των οποίων την κυριότητα έχουν κατά πλειοψηφία, που ευρίσκονται σε τρίτες χώρες όπου οι ελάχιστες απαιτήσεις ΚΕΧ/ΧΤ είναι λιγότερο αυστηρές από εκείνες του κράτους μέλους, τα υποκαταστήματά τους και οι θυγατρικές τους, των οποίων την κυριότητα έχουν κατά πλειοψηφία, που ευρίσκονται στις τρίτες χώρες εφαρμόζουν τις απαιτήσεις του κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των δεδομένων, στον βαθμό που το επιτρέπει η νομοθεσία της τρίτης χώρας.

4. Τα κράτη μέλη και οι ΕΕΑ ενημερώνονται αμοιβαία σχετικά με τις περιπτώσεις στις οποίες η νομοθεσία μιας τρίτης χώρας δεν επιτρέπει την εφαρμογή των πολιτικών και διαδικασιών που απαιτούνται κατά την παράγραφο 1. Σε αυτές τις περιπτώσεις, μπορεί να αναληφθεί συντονισμένη δράση προκειμένου να επιτευχθεί λύση.

5. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες, σε περίπτωση που η νομοθεσία μιας τρίτης χώρας δεν επιτρέπει την εφαρμογή των πολιτικών και διαδικασιών που απαιτούνται κατά την παράγραφο 1, να εξασφαλίζουν ότι τα υποκαταστήματα και οι θυγατρικές, των οποίων την κυριότητα έχουν κατά πλειοψηφία, στην εν λόγω τρίτη χώρα εφαρμόζουν επιπρόσθετα μέτρα ώστε να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τον κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και να ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής τους. Εάν τα επιπρόσθετα μέτρα δεν επαρκούν, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής εφαρμόζουν συμπληρωματικές εποπτικές δράσεις: μεταξύ άλλων, απαιτούν από τον όμιλο να μην συνάψει ή να τερματίσει επιχειρηματικές σχέσεις και να μην εκτελέσει συναλλαγές και, εφόσον είναι απαραίτητο, ζητούν από τον όμιλο να παύσει τις δραστηριότητές του στην οικεία τρίτη χώρα.

6. Οι ΕΕΑ καταρτίζουν σχέδια ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων, όπου εξειδικεύεται το είδος των επιπρόσθετων μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 5, καθώς και οι ελάχιστες ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβαίνουν πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί σε περίπτωση που η νομοθεσία μιας τρίτης χώρας δεν επιτρέπει την εφαρμογή των μέτρων που απαιτούνται κατά τις παραγράφους 1 και 3.

Οι ΕΕΑ υποβάλλουν τα σχέδια ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στην Επιτροπή έως τις 26 Δεκεμβρίου 2016.

7. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων που αναφέρονται στην παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με τα άρθρα 10 έως 14 των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, (ΕΕ) αριθ. 1094/2010 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010.

8. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να επιτρέπεται η ανταλλαγή πληροφοριών εντός του ομίλου. Πληροφορίες για υπόνοιες ότι τα κεφάλαια αποτελούν προϊόντα εγκληματικής δραστηριότητας ή σχετίζονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας που αναφέρονται στη ΜΧΠ αποτελούν αντικείμενο ανταλλαγής εντός του ομίλου, εκτός αν υποδεικνύει άλλως η ΜΧΠ.

9. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τους εκδότες ηλεκτρονικού χρήματος όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 3) της οδηγίας 2009/110/ΕΚ και από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 σημείο 9) της οδηγίας 2007/64/ΕΚ, που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους υπό μορφή διαφορετική από υποκατάστημα, και των οποίων η έδρα ευρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος, να ορίζουν ένα κεντρικό σημείο επαφής στο έδαφός τους, προκειμένου να εξασφαλίζει για λογαριασμό του αρμόδιου για τον ορισμό ιδρύματος τη συμμόρφωση με τους κανόνες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και για να διευκολύνει την εποπτεία από τις αρμόδιες αρχές, μεταξύ άλλων, με την παροχή εγγράφων και πληροφοριών στις αρμόδιες αρχές κατόπιν σχετικού αιτήματος.

10. Οι ΕΕΑ καταρτίζουν σχέδια ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων που ορίζουν τα κριτήρια για τον προσδιορισμό των περιστάσεων υπό τις οποίες ενδείκνυται ο καθορισμός ενός κεντρικού σημείου επαφής, σύμφωνα με την παράγραφο 9, καθώς και σχετικά με τα καθήκοντα που θα πρέπει να αναλάβουν τα κεντρικά σημεία επαφής.

Οι ΕΕΑ υποβάλλουν τα σχέδια ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στην Επιτροπή έως τις 26 Ιουνίου 2017.

11. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων που αναφέρονται στην παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με τα άρθρα 10 έως 14 των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, (ΕΕ) αριθ. 1094/2010 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010.

Άρθρο 46

1. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες να λαμβάνουν μέτρα ανάλογα προς τους κινδύνους, τη φύση και το μέγεθός τους, ώστε οι υπάλληλοί τους να λάβουν γνώση των διατάξεων που έχουν θεσπιστεί δυνάμει της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών απαιτήσεων για την προστασία των δεδομένων.

Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη συμμετοχή των υπαλλήλων σε ειδικά τρέχοντα προγράμματα κατάρτισης, τα οποία τους εκπαιδεύουν να εντοπίζουν τις δραστηριότητες που τυχόν συνδέονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και τους διδάσκουν να ενεργούν σωστά σε παρόμοιες περιπτώσεις.

Όταν φυσικό πρόσωπο, εμπίπτει σε οποιαδήποτε από τις κατηγορίες που προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 3, αναλαμβάνει επαγγελματική δραστηριότητα ως υπάλληλος νομικού προσώπου, οι δυνάμει του παρόντος τμήματος υποχρεώσεις βαρύνουν το νομικό πρόσωπο και όχι το φυσικό.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπόχρεες οντότητες έχουν πρόσβαση σε ενημερωμένες πληροφορίες σχετικά με τις πρακτικές των μετερχομένων τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και των χρηματοδοτών της τρομοκρατίας, καθώς και τις ενδείξεις για τον εντοπισμό υπόπτων συναλλαγών.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, όπου είναι εφικτό, προβλέπεται έγκαιρη ανάδραση προς τις υπόχρεες οντότητες σχετικά με την αποτελεσματικότητα των αναφορών για εικαζόμενη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις αναφορές αυτές.

4. Τα κράτη μέλη ζητούν από τις υπόχρεες οντότητες, όπου είναι εφικτό, να ορίζουν το μέλος του διοικητικού συμβουλίου που φέρει την ευθύνη για την εφαρμογή των νόμων, κανονισμών και διοικητικών διατάξεων που απαιτούνται για τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία.

ΤΜΗΜΑ 2

Εποπτεία

Άρθρο 47

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος και οι υπηρεσίες ρευστοποίησης επιταγών, καθώς και οι φορείς παροχής υπηρεσιών σε εταιρείες καταπιστευματικής διαχείρισης και σε επιχειρήσεις έχουν λάβει άδεια ή έχουν εγγραφεί σε μητρώο, ενώ οι πάροχοι υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών υπόκεινται σε ρυθμίσεις.

2. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις αρμόδιες αρχές να διασφαλίζουν ότι τα πρόσωπα που κατέχουν διοικητική θέση στις οντότητες της παραγράφου 1 ή είναι οι πραγματικοί δικαιούχοι των εν λόγω οντοτήτων είναι ικανά και έντιμα πρόσωπα.

3. Όσον αφορά τις υπόχρεες οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 3 στοιχεία α), β) και δ), τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εμποδίσουν τους εγκληματίες που έχουν καταδικασθεί για σχετικά αδικήματα ή τους συνεργούς τους να κατέχουν διοικητική θέση στις εν λόγω υπόχρεες οντότητες ή να είναι οι πραγματικοί δικαιούχοι τους.

Άρθρο 48

1. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις αρμόδιες αρχές να παρακολουθούν αποτελεσματικά και να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, ώστε να εξασφαλίζεται συμμόρφωση με την παρούσα οδηγία.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές έχουν επαρκή εξουσία, συμπεριλαμβανομένης της εξουσίας να απαιτούν την προσκόμιση οποιωνδήποτε πληροφοριών σχετικών με την παρακολούθηση της συμμόρφωσης και να διενεργούν ελέγχους, και διαθέτουν επαρκείς οικονομικούς, ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους για την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το προσωπικό των εν λόγω αρχών διατηρεί υψηλό επαγγελματικό επίπεδο, μεταξύ άλλων και σε ζητήματα εμπιστευτικότητας και προστασίας των δεδομένων, διακρίνεται για την ακεραιότητά του και διαθέτει τα απαιτούμενα προσόντα.

3. Στην περίπτωση πιστωτικών ιδρυμάτων, χρηματοπιστωτικών οργανισμών και παρόχων υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών, οι αρμόδιες αρχές έχουν ενισχυμένες εποπτικές εξουσίες.
4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο η υπόχρεη οντότητα λειτουργεί εγκαταστάσεις να διασφαλίζουν με εποπτικές δράσεις ότι οι εν λόγω εγκαταστάσεις τηρούν τις εθνικές διατάξεις αυτού του κράτους μέλους οι οποίες μεταφέρουν την παρούσα οδηγία. Στην περίπτωση των εγκαταστάσεων που αναφέρονται στο άρθρο 45 παράγραφος 9, η εν λόγω εποπτεία μπορεί να περιλαμβάνει τη λήψη κατάλληλων και αναλογικών μέτρων για την αντιμετώπιση σοβαρών ελλείψεων που απαιτούν άμεσες λύσεις. Τα εν λόγω μέτρα είναι προσωρινά και λήγουν όταν αντιμετωπισθούν οι ελλείψεις που έχουν επισημανθεί, μεταξύ άλλων, με τη συνδρομή ή τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών του κράτους μέλους καταγωγής της υπόχρεης οντότητας, σύμφωνα με το άρθρο 45 παράγραφος 2.
5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο η υπόχρεη οντότητα έχει εγκαταστάσεις συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο έχει την έδρα της η υπόχρεη οντότητα, προκειμένου να διασφαλίζεται αποτελεσματική εποπτεία της τήρησης των απαιτήσεων της παρούσας οδηγίας.
6. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, όταν εφαρμόζεται προσέγγιση εποπτείας που βασίζεται στους κινδύνους, οι αρμόδιες αρχές:
- α) να έχουν σαφή κατανόηση των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, οι οποίοι υπάρχουν στο κράτος μέλος τους·
 - β) να έχουν πρόσβαση επιτόπου και εκτός τόπου σε όλες τις πληροφορίες τις σχετικές με τους συγκεκριμένους εγχώριους και διεθνείς κινδύνους που συνδέονται με τους πελάτες, τα προϊόντα και τις υπηρεσίες των υπόχρεων οντοτήτων· και
 - γ) να βασίζονται τη συχνότητα και την ένταση της εποπτείας επιτόπου και εκτός τόπου στο προφίλ κινδύνου των υπόχρεων οντοτήτων, και στους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, οι οποίοι υπάρχουν στο εν λόγω κράτος μέλος.
7. Η αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου υπόχρεων οντοτήτων όσον αφορά τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων μη συμμόρφωσης, επανεξετάζεται τόσο σε τακτά χρονικά διαστήματα όσο και όταν συμβαίνουν σημαντικά γεγονότα ή εξελίξεις στη διαχείριση τους και στις επιχειρηματικές δραστηριότητες.
8. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες αρχές να λαμβάνουν υπόψη το βαθμό διακριτικής ευχέρειας που παραχωρείται στην υπόχρεη οντότητα, και να εξετάζουν δεόντως τις αξιολογήσεις ως προς τους κινδύνους, που αποτελούν τη βάση αυτής της ευχέρειας, καθώς και την επάρκεια και την εφαρμογή των εσωτερικών πολιτικών, ελέγχων και διαδικασιών της υπόχρεης οντότητας.
9. Στην περίπτωση των υπόχρεων οντοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 3 στοιχεία α), β) και δ), τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν την εκτέλεση των καθηκόντων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου από αυτορρυθμιζόμενους φορείς, αρκεί οι εν λόγω αυτορρυθμιζόμενοι φορείς να συμμορφώνονται με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.
10. Έως τις 26 Ιουνίου 2017, οι ΕΕΑ εκδίδουν κατευθυντήριες γραμμές που απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 16 των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, (ΕΕ) αριθ. 1094/2010 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010, σχετικά με τα χαρακτηριστικά μιας προσέγγισης εποπτείας που βασίζεται στους κινδύνους και τα προς λήψη μέτρα, όταν ασκείται εποπτεία που βασίζεται στους κινδύνους. Συνεκτιμώνται ιδίως η φύση και το μέγεθος της επιχείρησης και, εφόσον είναι ενδεδειγμένο και ανάλογο, προβλέπονται ειδικά μέτρα.

ΤΜΗΜΑ 3

Συνεργασία

Υποτμήμα I

Εθνική συνεργασία

Άρθρο 49

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι ιδύνοντες, οι ΜΧΠ, οι εποπτικές αρχές και άλλες αρμόδιες αρχές, που συμμετέχουν στην ΚΕΧ/ΧΤ, να διαθέτουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς που να τους επιτρέπουν να συνεργάζονται και να συντονίζονται σε εθνικό επίπεδο όσον αφορά την ανάπτυξη και την εφαρμογή πολιτικών και δραστηριοτήτων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, μεταξύ άλλων, με σκοπό την εκπλήρωση της υποχρέωσής τους δυνάμει του άρθρου 7.

Υποτήμα II

Συνεργασία με τις ΕΕΑ

Άρθρο 50

Οι αρμόδιες αρχές παρέχουν στις ΕΕΑ όλες τις πληροφορίες που τους είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των καθηκόντων τους βάσει της παρούσας οδηγίας.

Υποτήμα III

Συνεργασία μεταξύ των ΜΧΠ και με την Επιτροπή

Άρθρο 51

Η Επιτροπή μπορεί να παρέχει τη συνδρομή που απαιτείται ενδεχομένως για τη διευκόλυνση του συντονισμού, συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ ΜΧΠ εντός της Ένωσης. Μπορεί να συγκαλεί τακτικά συνεδριάσεις της πλατφόρμας μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών της ΕΕ, η οποία αποτελείται από εκπροσώπους των ΜΧΠ των κρατών μελών, με σκοπό τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των ΜΧΠ, την ανταλλαγή απόψεων και την παροχή συμβουλών επί θεμάτων εκτέλεσης που έχουν σημασία για τις ΜΧΠ και τους φορείς υποβολής αναφορών καθώς και επί θεμάτων σχετικών με τη συνεργασία, όπως η αποτελεσματική συνεργασία των ΜΧΠ, ο εντοπισμός ύποπτων συναλλαγών με διασυνοριακή διάσταση, η τυποποίηση των μορφοτύπων αναφοράς μέσω του δικτύου FIU.net ή του διαδόχου του, η κοινή ανάλυση διασυνοριακών υποθέσεων, ο εντοπισμός τάσεων και παραγόντων που αφορούν την εκτίμηση των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο.

Άρθρο 52

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ΜΧΠ συνεργάζονται μεταξύ τους στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, ανεξαρτήτως οργανωτικού καθεστώτος.

Άρθρο 53

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ΜΧΠ ανταλλάσσουν, αυθόρμητα ή κατόπιν αιτήματος, κάθε πληροφορία που μπορεί να είναι χρήσιμη για την επεξεργασία ή την ανάλυση πληροφοριών από τη ΜΧΠ όσον αφορά τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, καθώς και το εμπλεκόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ακόμη κι αν το είδος των βασικών αδικημάτων στα οποία μπορεί να εμπλέκεται δεν αναγνωρίζεται κατά την ανταλλαγή.

Το αίτημα περιλαμβάνει τα πραγματικά περιστατικά και το σχετικό πλαίσιο, τους λόγους υποβολής του αιτήματος και τον τρόπο με τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν οι ζητούμενες πληροφορίες. Είναι δυνατή η εφαρμογή διαφόρων μηχανισμών ανταλλαγής, εφόσον αυτό συμφωνηθεί μεταξύ των ΜΧΠ, ιδίως όσον αφορά τις ανταλλαγές μέσω του FIU.net ή του διαδόχου του.

Όταν μια ΜΧΠ λαμβάνει αναφορά δυνάμει του άρθρου 33 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), που αφορά άλλο κράτος μέλος, την προωθεί αμελλητί στη ΜΧΠ του εν λόγω κράτους μέλους.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η ΜΧΠ στην οποία απευθύνεται το αίτημα οφείλει να χρησιμοποιεί όλες τις διαθέσιμες εξουσίες της που θα χρησιμοποιούσε υπό κανονικές συνθήκες σε εθνικό επίπεδο για τη λήψη και την ανάλυση πληροφοριών, όταν απαντά σε αίτημα για πληροφορίες, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, από άλλη ΜΧΠ. Η ΜΧΠ στην οποία απευθύνεται το αίτημα απαντά εγκαίρως.

Όταν μια ΜΧΠ θέλει να λάβει επιπρόσθετες πληροφορίες από υπόχρη οντότητα που εδρεύει σε άλλο κράτος μέλος και που δραστηριοποιείται στο έδαφός του, το αίτημα απευθύνεται στη ΜΧΠ του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου εδρεύει η υπόχρη οντότητα. Η εν λόγω ΜΧΠ διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση τα αιτήματα και τις απαντήσεις.

3. Η ΜΧΠ μπορεί να αρνηθεί την ανταλλαγή πληροφοριών μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου η ανταλλαγή θα μπορούσε να αντίκειται σε θεμελιώδεις αρχές του εθνικού της δικαίου. Οι εν λόγω εξαιρέσεις προσδιορίζονται κατά τρόπο ώστε να προλαμβάνονται η κατάχρηση και οι αδικαιολόγητοι περιορισμοί της ελεύθερης ανταλλαγής πληροφοριών για σκοπούς ανάλυσης.

Άρθρο 54

Πληροφορίες και έγγραφα που λαμβάνονται δυνάμει των άρθρων 52 και 53 χρησιμοποιούνται για την εκπλήρωση των καθηκόντων των ΜΧΠ, όπως ορίζονται στην παρούσα οδηγία. Κατά την ανταλλαγή πληροφοριών και εγγράφων σύμφωνα με τα άρθρα 52 και 53, η ΜΧΠ που τα διαβιβάζει μπορεί να επιβάλλει περιορισμούς και προϋποθέσεις ως προς τη χρήση των πληροφοριών αυτών. Η παραλήπτρια ΜΧΠ συμμορφώνεται με τους εν λόγω περιορισμούς και προϋποθέσεις.

Άρθρο 55

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πληροφορίες που αποτελούν αντικείμενο ανταλλαγής δυνάμει των άρθρων 52 και 53 να χρησιμοποιούνται μόνο για τον σκοπό για τον οποίο ζητήθηκαν ή παρασχέθηκαν, και οιαδήποτε διάδοση των εν λόγω πληροφοριών από την παραλήπτρια ΜΧΠ σε οιαδήποτε άλλη αρχή, οργανισμό ή υπηρεσία, ή οιαδήποτε χρήση των πληροφοριών αυτών για σκοπούς πέραν των αρχικώς εγκριθέντων, να υπόκειται σε προηγούμενη άδεια από τη ΜΧΠ που παρέχει τις πληροφορίες.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η προηγούμενη συγκατάθεση της ερωτώμενης ΜΧΠ για τη διάδοση των πληροφοριών στις αρμόδιες αρχές παρέχεται αμελλητί και στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό. Η ερωτώμενη ΜΧΠ δεν αρνείται να δώσει τη συγκατάθεσή της για τη διάδοση των πληροφοριών, εκτός εάν αυτό δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεών της για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, θα μπορούσε να παρακωλύσει τη διενέργεια ποινικής έρευνας, θα ήταν σαφώς δυσανάλογο προς τα έννομα συμφέροντα ενός φυσικού ή νομικού προσώπου ή του κράτους μέλους της ερωτώμενης ΜΧΠ ή διαφορετικά δεν θα συμμορφωνόταν με θεμελιώδεις αρχές της εθνικής νομοθεσίας του εν λόγω κράτους μέλους. Οιαδήποτε τέτοια άρνηση συγκατάθεσης επεξηγείται δεόντως.

Άρθρο 56

1. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις οικείες ΜΧΠ να χρησιμοποιούν προστατευμένους διαύλους επικοινωνίας μεταξύ τους και ενθαρρύνουν τη χρήση του FIU.net ή του διαδόχου του.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι οικείες ΜΧΠ, προς εκπλήρωση των καθηκόντων τους που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, να συνεργάζονται για την εφαρμογή τεχνολογιών αιχμής σύμφωνα με την οικεία εθνική νομοθεσία. Οι εν λόγω τεχνολογίες επιτρέπουν στις ΜΧΠ να συγκρίνουν τα δεδομένα τους με αυτά άλλων ΜΧΠ ανώνυμα, με διασφάλιση πλήρους προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, προκειμένου να εντοπίζονται πρόσωπα που ενδιαφέρουν τις ΜΧΠ σε άλλα κράτη μέλη και να προσδιορίζονται τα έσοδά τους και τα αντίστοιχα χρηματικά ποσά.

Άρθρο 57

Οι διαφορές μεταξύ των ορισμών των φορολογικών εγκλημάτων σύμφωνα με το εκάστοτε εθνικό δίκαιο δεν εμποδίζουν την ικανότητα των ΜΧΠ να ανταλλάσσουν πληροφορίες ή να παρέχουν συνδρομή σε άλλη ΜΧΠ, στον μέγιστο δυνατό βαθμό δυνάμει της οικείας εθνικής νομοθεσίας.

ΤΜΗΜΑ 4

Κυρώσεις

Άρθρο 58

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπόχρεες οντότητες μπορούν να υπέχουν ευθύνη για παραβάσεις των εθνικών διατάξεων για τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας σύμφωνα με το παρόν άρθρο και τα άρθρα 59 έως 61. Οι τυχόν σχετικές κυρώσεις ή μέτρα πρέπει να είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά.

2. Με την επιφύλαξη του δικαιώματος των κρατών μελών να προβλέπουν και να επιβάλλουν ποινικές κυρώσεις, τα κράτη μέλη θεσπίζουν κανόνες σχετικά με τις διοικητικές κυρώσεις και μέτρα και διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές τους μπορούν να επιβάλλουν τέτοιες κυρώσεις και μέτρα σε περίπτωση παράβασης των εθνικών διατάξεων που μεταφέρουν την παρούσα οδηγία στο εθνικό δίκαιο και διασφαλίζουν την εφαρμογή τους.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν να μη θεσπίσουν κανόνες για διοικητικές κυρώσεις ή μέτρα για παραβάσεις που υπόκεινται σε ποινικές κυρώσεις στο εθνικό τους δίκαιο. Σε αυτή την περίπτωση, τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις σχετικές διατάξεις της ποινικής νομοθεσίας.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι όπου νομικά πρόσωπα υπέχουν ευθύνη για παραβάσεις εθνικών διατάξεων που μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο την παρούσα οδηγία, μπορούν να επιβάλλονται κυρώσεις και μέτρα στα μέλη του διοικητικού οργάνου και σε άλλα φυσικά πρόσωπα τα οποία, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, ευθύνονται για την παράβαση.

4. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές διαθέτουν όλες τις εξουσίες εποπτείας και έρευνας που είναι αναγκαίες για την άσκηση των καθηκόντων τους.

5. Οι αρμόδιες αρχές ασκούν τις εξουσίες επιβολής διοικητικών κυρώσεων και μέτρων σύμφωνα με την παρούσα οδηγία και το εθνικό δίκαιο, με οποιονδήποτε από τους ακόλουθους τρόπους:

- α) άμεσα·
- β) σε συνεργασία με άλλες αρχές·
- γ) υπό την ευθύνη τους με ανάθεση καθηκόντων στις εν λόγω άλλες αρχές·
- δ) με αίτηση προς τις αρμόδιες δικαστικές αρχές.

Όταν ασκούν τις εξουσίες τους για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων και μέτρων, οι αρμόδιες αρχές συνεργάζονται στενά, προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι εν λόγω διοικητικές κυρώσεις ή μέτρα θα φέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα και συντονίζουν τις ενέργειές τους όταν ασχολούνται με διασυννοριακές υποθέσεις.

Άρθρο 59

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι το παρόν άρθρο εφαρμόζεται τουλάχιστον σε περιπτώσεις σοβαρής, επαναλαμβανόμενης ή συστηματικής παράβασης —ή παράβασης που συνδυάζει τα ανωτέρω κριτήρια— των υποχρεωών οντοτήτων να συμμορφωθούν προς τις απαιτήσεις που ορίζονται:

- α) στα άρθρα 10 έως 24 (δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη)·
- β) στα άρθρα 33, 34 και 35 (αναφορά ύποπτων συναλλαγών)·
- γ) στο άρθρο 40 (τήρηση αρχείων)· και
- δ) στα άρθρα 45 και 46 (εσωτερικοί έλεγχοι).

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, οι διοικητικές κυρώσεις και μέτρα που μπορούν να εφαρμοστούν περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής:

- α) δημόσια δήλωση η οποία αναφέρει το φυσικό ή νομικό πρόσωπο και τη φύση της παράβασης·
- β) εντολή που υποχρεώνει το φυσικό ή νομικό πρόσωπο να διακόψει τη συμπεριφορά του και να μην την επαναλάβει·
- γ) όταν υπόχρεη οντότητα υπόκειται σε χορήγηση άδειας λειτουργίας, ανάκληση ή αναστολή της άδειας·
- δ) προσωρινή απαγόρευση σε πρόσωπα που ασκούν διοικητικά καθήκοντα σε υπόχρεη οντότητα, ή σε κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο που θεωρείται υπαίτιο για την παράβαση, της άσκησης διοικητικών καθηκόντων σε υπόχρεες οντότητες·
- ε) ανώτατες διοικητικές χρηματικές κυρώσεις που ανέρχονται, κατ' ελάχιστον, είτε στο διπλάσιο του ποσού του κέρδους που προήλθε από την παράβαση, εφόσον το κέρδος μπορεί να προσδιοριστεί, είτε σε 1 000 000 EUR.

3. Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι, κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2 στοιχείο ε), όταν η υπόχρεη οντότητα είναι πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικός οργανισμός, μπορούν να εφαρμοστούν επίσης οι ακόλουθες κυρώσεις:

- α) σε περιπτώσεις νομικών προσώπων, ανώτατες διοικητικές χρηματικές κυρώσεις τουλάχιστον 5 000 000 EUR ή 10 % του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών σύμφωνα με τους τελευταίους διαθέσιμους λογαριασμούς που έχει εγκρίνει το διοικητικό όργανο. Εάν η υπόχρεη οντότητα είναι μητρική επιχείρηση ή θυγατρική μιας μητρικής επιχείρησης που οφείλει να καταρτίζει ενοποιημένους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς σύμφωνα με το άρθρο 22 της οδηγίας 2013/34/ΕΕ, ο σχετικός συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών ισούται με τον συνολικό ετήσιο κύκλο εργασιών ή το αντίστοιχο είδος εισοδημάτων σύμφωνα με τις σχετικές λογιστικές οδηγίες και τους πιο πρόσφατους ενοποιημένους λογαριασμούς που έχουν εγκριθεί από το διοικητικό όργανο της τελικής μητρικής επιχείρησης·

- β) σε περιπτώσεις φυσικών προσώπων, ανώτατες διοικητικές χρηματικές κυρώσεις τουλάχιστον 5 000 000 EUR ή, στα κράτη μέλη των οποίων το επίσημο νόμισμα δεν είναι το ευρώ, αντίστοιχης αξίας στο εθνικό νόμισμα κατά την 25η Ιουνίου 2015.
4. Τα κράτη μέλη μπορούν να εξουσιοδοτήσουν τις αρμόδιες αρχές να επιβάλλουν επιπρόσθετα είδη διοικητικών κυρώσεων, πέραν όσων αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχεία α) έως δ) ή να επιβάλλουν διοικητικές χρηματικές κυρώσεις ανώτερες αυτών που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο ε) και στην παράγραφο 3.

Άρθρο 60

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές δημοσιεύουν στον επίσημο διαδικτυακό τους τόπο τις μη υποκείμενες σε προσφυγή αποφάσεις επιβολής διοικητικής κύρωσης ή μέτρου για παράβαση των εθνικών διατάξεων για τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας αμέσως μετά την κοινοποίηση της εν λόγω απόφασης στο πρόσωπο κατά του οποίου επιβλήθηκε η κύρωση. Η δημοσίευση περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστον, πληροφορίες σχετικά με τη μορφή και τη φύση της παράβασης και την ταυτότητα των υπαίτιων προσώπων. Τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να εφαρμόζουν το παρόν εδάφιο όταν οι αποφάσεις επιβολής μέτρων λαμβάνονται στο πλαίσιο έρευνας.

Σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή θεωρήσει ότι η δημοσίευση της ταυτότητας των υπαίτιων προσώπων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο ή των προσωπικών δεδομένων αυτών των προσώπων είναι δυσανάλογη, κατόπιν αξιολόγησης που διενεργείται κατά περίπτωση σχετικά με την αναλογικότητα της δημοσίευσης των δεδομένων αυτών, ή σε περίπτωση που η δημοσίευση θέτει σε κίνδυνο τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών ή την έκβαση έρευνας που βρίσκεται σε εξέλιξη, οι αρμόδιες αρχές:

- α) αναβάλλουν τη δημοσίευση της απόφασης για την επιβολή διοικητικής κύρωσης ή μέτρου μέχρις ότου εκλείψουν οι λόγοι μη δημοσίευσης·
- β) δημοσιεύουν την απόφαση επιβολής διοικητικής κύρωσης ή μέτρου χωρίς παράθεση ονομάτων και με τρόπο σύμφωνο προς την εθνική νομοθεσία, εφόσον η ανώνυμη δημοσίευση εξασφαλίζει αποτελεσματική προστασία των προσωπικών δεδομένων. Σε περίπτωση απόφασης ανώνυμης δημοσίευσης διοικητικής κύρωσης ή μέτρου, η δημοσίευση των σχετικών στοιχείων μπορεί να αναβληθεί για εύλογο χρονικό διάστημα εφόσον μπορεί να προβλεφθεί ότι εντός αυτού του χρονικού διαστήματος θα εκλείψουν οι λόγοι της ανώνυμης δημοσίευσης·
- γ) δεν δημοσιεύουν την απόφαση επιβολής διοικητικής κύρωσης ή μέτρου, στην περίπτωση που θεωρείται ότι οι επιλογές που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β) δεν επαρκούν για να διασφαλιστεί:
- i) ότι δεν θα τεθεί σε κίνδυνο η σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών, ή
- ii) ο αναλογικός χαρακτήρας της δημοσίευσης της απόφασης σε σχέση με μέτρα που θεωρούνται ήσσονος σημασίας.

2. Σε περίπτωση που τα κράτη μέλη επιτρέπουν τη δημοσίευση αποφάσεων κατά των οποίων έχει ασκηθεί προσφυγή, οι αρμόδιες αρχές πρέπει επίσης να δημοσιεύουν, χωρίς καθυστέρηση, στον επίσημο διαδικτυακό τους τόπο τις σχετικές πληροφορίες και μεταγενέστερες πληροφορίες για την έκβαση της προσφυγής. Επιπλέον, δημοσιεύεται κάθε απόφαση που ακυρώνει προηγούμενη απόφαση επιβολής διοικητικής κύρωσης ή μέτρου.

3. Οι αρμόδιες αρχές εξασφαλίζουν ότι κάθε δημοσίευση σύμφωνα με το παρόν άρθρο θα παραμείνει στον επίσημο διαδικτυακό τόπο τους για διάστημα πέντε ετών από την ημερομηνία ανάρτησής της. Ωστόσο, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στη δημοσίευση διατηρούνται στον επίσημο διαδικτυακό τόπο της αρμόδιας αρχής μόνο για το χρονικό διάστημα που απαιτείται σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες περί προστασίας δεδομένων.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, κατά τον καθορισμό του είδους και του επιπέδου των διοικητικών κυρώσεων ή μέτρων, οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν υπόψη τους όλες τις σχετικές περιστάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται κατά περίπτωση:

- α) η σοβαρότητα και η διάρκεια της παράβασης·
- β) ο βαθμός ευθύνης του υπαίτιου φυσικού ή νομικού προσώπου·
- γ) η οικονομική ισχύς του υπαίτιου φυσικού ή νομικού προσώπου, όπως προκύπτει, για παράδειγμα, από τον συνολικό κύκλο εργασιών του υπαίτιου νομικού προσώπου ή από το ετήσιο εισόδημα του υπαίτιου φυσικού προσώπου·
- δ) το κέρδος που αποκόμισε από την παράβαση το υπαίτιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, στον βαθμό που μπορεί να προσδιοριστεί·
- ε) οι ζημιές τρίτων που προκλήθηκαν από την παράβαση, στον βαθμό που μπορούν να προσδιοριστούν·

- στ) ο βαθμός συνεργασίας του υπαίτιου φυσικού ή νομικού προσώπου με την αρμόδια αρχή·
- ζ) προηγούμενες παραβάσεις του υπαίτιου φυσικού ή νομικού προσώπου.

5. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα νομικά πρόσωπα δύνανται να υπέχουν ευθύνη για τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 59 παράγραφος 1 και οι οποίες διαπράττονται προς όφελός τους από οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί είτε ατομικώς είτε ως μέλος οργάνου του εν λόγω νομικού προσώπου και κατέχει διευθυντική θέση εντός αυτού, βάσει οποιουδήποτε από τα εξής:

- α) εξουσίας εκπροσώπησης του νομικού προσώπου·
- β) εξουσίας λήψης αποφάσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου· ή
- γ) εξουσίας άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.

6. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν επίσης ότι νομικά πρόσωπα είναι δυνατό να θεωρηθούν υπεύθυνα και στην περίπτωση που η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου, από πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου, κατέστησε δυνατή τη διάπραξη μιας από τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 59 παράγραφος 1 επ' ωφελεία νομικού προσώπου από πρόσωπο το οποίο τελεί υπό την εξουσία του.

Άρθρο 61

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές θεσπίζουν αποτελεσματικούς και αξιόπιστους μηχανισμούς για την ενθάρρυνση των καταγγελιών στις αρμόδιες αρχές ενδεχόμενων ή πραγματικών παραβάσεων των εθνικών διατάξεων που μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο την παρούσα οδηγία.

2. Οι μηχανισμοί της παραγράφου 1 περιλαμβάνουν τουλάχιστον:

- α) ειδικές διαδικασίες για την παραλαβή καταγγελιών για παραβάσεις, και την παρακολούθηση της έκβασής τους·
- β) κατάλληλη προστασία των υπαλλήλων ή των προσώπων με παρόμοιο καθεστώς των υπόχρεων οντοτήτων που καταγγέλλουν παραβάσεις που διεπράχθησαν εντός της υπόχρεης οντότητας·
- γ) κατάλληλη προστασία του κατηγορουμένου προσώπου·
- δ) προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τόσο του προσώπου που καταγγέλλει τις παραβάσεις, όσο και του φυσικού προσώπου που φέρεται ότι διέπραξε παράβαση, σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στην οδηγία 95/46/ΕΚ·
- ε) σαφείς κανόνες ώστε να εξασφαλίζεται η εμπιστευτικότητα σε όλες τις περιπτώσεις σχετικά με το πρόσωπο που καταγγέλλει τις παραβάσεις οι οποίες έχουν διαπραχθεί εντός της υπόχρεης οντότητας, εκτός εάν η αποκάλυψη της ταυτότητάς του απαιτείται από το εθνικό δίκαιο στο πλαίσιο περαιτέρω ερευνών ή επακόλουθης δικαστικής διαδικασίας.

3. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις υπόχρεες οντότητες να καθιερώνουν κατάλληλες διαδικασίες που θα επιτρέπουν στους υπαλλήλους ή στα πρόσωπα με παρόμοιο καθεστώς να καταγγέλλουν παραβάσεις εσωτερικά, μέσω ειδικού, ανεξάρτητου και ανώνυμου διαύλου, ανάλογου προς τον χαρακτήρα και το μέγεθος της εκάστοτε υπόχρεης οντότητας.

Άρθρο 62

1. Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι αρμόδιες αρχές τους ενημερώνουν τις ΕΕΑ σχετικά με όλες τις διοικητικές κυρώσεις και τα μέτρα που έχουν επιβληθεί δυνάμει των άρθρων 58 και 59 στα πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένης κάθε προσφυγής που έχει ασκηθεί και της έκβασής της.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές τους ελέγχουν, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο, την ύπαρξη σχετικής καταδίκης στο ποινικό μητρώο του ενδιαφερομένου προσώπου. Οποιαδήποτε ανταλλαγή πληροφοριών για τον σκοπό αυτό γίνεται σύμφωνα με την απόφαση 2009/316/ΔΕΥ και την απόφαση-πλαίσιο 2009/315/ΔΕΥ, όπως εφαρμόζονται στο εθνικό δίκαιο.

3. Οι ΕΕΑ πρέπει να διατηρούν διαδικτυακό τόπο με συνδέσμους προς τις δημοσιεύσεις που αναρτά κάθε αρμόδια αρχή σχετικά με τις διοικητικές κυρώσεις και μέτρα που έχουν επιβληθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 60 στα πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και να δίνουν πληροφορίες σχετικά με το χρονικό διάστημα για το οποίο κάθε κράτος μέλος διατηρεί τις δημοσιεύσεις των διοικητικών κυρώσεων και μέτρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 63

Στο άρθρο 25 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾, το στοιχείο δ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«δ) ο κεντρικός αντισυμβαλλόμενος είναι εγκατεστημένος ή έχει άδεια λειτουργίας από την Επιτροπή, σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ^(*), σε τρίτη χώρα η οποία δεν χαρακτηρίζεται από στρατηγικές ανεπάρκειες όσον αφορά στο εθνικό καθεστώς καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας οι οποίες συνεπάγονται σημαντικές απειλές για το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Ένωσης.

(*) Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ. 73).».

Άρθρο 64

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που προβλέπεται στο άρθρο 9 ανατίθεται στην Επιτροπή για αόριστο χρονικό διάστημα από τις 25 Ιουνίου 2015.
3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 9 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή από το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην απόφαση αυτή. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτή. Δεν θίγει το κύρος των ήδη σε ισχύ κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
4. Η Επιτροπή, μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
5. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη η οποία εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 9 τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός μηνός από την κοινοποίηση της εν λόγω πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή εφόσον, πριν από τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η εν λόγω προθεσμία παρατείνεται κατά ένα μήνα με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 65

Έως τις 26 Ιουνίου 2019, η Επιτροπή συντάσσει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και την υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Άρθρο 66

Οι οδηγίες 2005/60/ΕΚ και 2006/70/ΕΚ καταργούνται με ισχύ από τις 26 Ιουνίου 2017.

Οι αναφορές στις καταργούμενες οδηγίες θεωρείται ότι γίνονται στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που εμφανίζεται στο παράρτημα IV.

Άρθρο 67

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως τις 26 Ιουνίου 2017. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω μέτρων.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα εν λόγω μέτρα, αυτά περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος διατύπωσης αυτής της αναφοράς καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, για τα εξωχρηματοπιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (ΕΕ L 201 της 27.7.2012, σ. 1).

Άρθρο 68

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 69

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 20 Μαΐου 2015.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο
Η Πρόεδρος
Z. KALNIŅA-LUKAŠEVICA

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Παρατίθεται κατωτέρω ενδεικτικός κατάλογος των μεταβλητών κινδύνου τις οποίες λαμβάνουν υπόψη οι υπόχρεες οντότητες, όταν πρόκειται να προσδιορίσουν σε ποιο βαθμό θα εφαρμόσουν μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 3:

- i) ο σκοπός ενός λογαριασμού ή μιας σχέσης·
 - ii) το επίπεδο των περιουσιακών στοιχείων που θα κατατεθούν από τον πελάτη ή το μέγεθος των πραγματοποιούμενων συναλλαγών·
 - iii) η κανονικότητα ή η διάρκεια της επιχειρηματικής σχέσης.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Παρατίθεται κατωτέρω ενδεικτικός κατάλογος των παραγόντων και των τύπων αποδεικτικών στοιχείων ως προς την ύπαρξη δυνητικά χαμηλότερου κινδύνου, που αναφέρονται στο άρθρο 16:

1. Παράγοντες κινδύνου ως προς τον πελάτη:
 - α) ανώνυμες εταιρείες εισηγμένες στο χρηματιστήριο που υπόκεινται στις απαιτήσεις γνωστοποίησης (είτε βάσει των κανόνων του χρηματιστηρίου είτε βάσει του νόμου ή εκτελεστών μέσων), οι οποίες συνεπάγονται απαιτήσεις για να διασφαλιστεί επαρκής διαφάνεια του πραγματικού δικαιούχου·
 - β) δημόσιες υπηρεσίες ή επιχειρήσεις·
 - γ) πελάτες που είναι κάτοικοι γεωγραφικών περιοχών χαμηλότερου κινδύνου, όπως καθορίζονται στο σημείο 3.
2. Παράγοντες κινδύνου ως προς προϊόντα, υπηρεσίες, συναλλαγές ή διαύλους παράδοσης:
 - α) ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής, όπου τα ασφάλιστρα είναι χαμηλά·
 - β) συμβόλαια συνταξιοδοτικής ασφάλισης, εάν δεν περιέχουν επιλογή πρόωρης εξαγοράς και το συμβόλαιο δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εγγύηση·
 - γ) τα συνταξιοδοτικά ή ανάλογα καθεστώτα που προσφέρουν συνταξιοδοτικές παροχές στους εργαζομένους, στα οποία οι εισφορές καταβάλλονται μέσω αφαιρέσης από τον μισθό και των οποίων οι κανόνες δεν επιτρέπουν τη μεταφορά των δικαιωμάτων των μελών·
 - δ) χρηματοοικονομικά προϊόντα ή υπηρεσίες που παρέχουν κατάλληλα καθορισμένες και περιορισμένες υπηρεσίες σε ορισμένες κατηγορίες πελατών, ούτως ώστε να αυξηθεί η πρόσβαση για σκοπούς χρηματοοικονομικής ένταξης·
 - ε) προϊόντα όπου οι κίνδυνοι νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας περιορίζονται από άλλους παράγοντες, όπως τα όρια χρηματικών ποσών ή η διαφάνεια της ιδιοκτησίας (π.χ. ορισμένα είδη ηλεκτρονικού χρήματος).
3. Γεωγραφικοί παράγοντες κινδύνου:
 - α) κράτη μέλη·
 - β) τρίτες χώρες που διαθέτουν αποτελεσματικά συστήματα ΚΕΧ/ΧΤ·
 - γ) τρίτες χώρες που έχουν αναγνωριστεί από αξιόπιστες πηγές ως χαμηλού επιπέδου δωροδοκίας ή άλλων εγκληματικών δραστηριοτήτων·
 - δ) τρίτες χώρες οι οποίες, σύμφωνα με αξιόπιστες πηγές όπως αμοιβαίες εκτιμήσεις, λεπτομερείς εκθέσεις αξιολόγησης ή δημοσιευμένες εκθέσεις παρακολούθησης, έχουν θεσπίσει ρυθμίσεις για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που συνάδουν προς τις αναθεωρημένες συστάσεις της FATF και εφαρμόζουν αποτελεσματικά τις εν λόγω ρυθμίσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Παρατίθεται κατωτέρω ενδεικτικός κατάλογος των παραγόντων και των τύπων αποδεικτικών στοιχείων ως προς την ύπαρξη δυνητικά υψηλότερου κινδύνου, που αναφέρονται στο άρθρο 18 παράγραφος 3:

1. Παράγοντες κινδύνου ως προς τον πελάτη:
 - α) η επιχειρηματική σχέση αναπτύσσεται σε ασυνήθιστες περιστάσεις·
 - β) πελάτες που είναι κάτοικοι γεωγραφικών περιοχών υψηλότερου κινδύνου που καθορίζονται στο σημείο 3·
 - γ) νομικά πρόσωπα ή μηχανισμοί που είναι φορείς κατοχής προσωπικών περιουσιακών στοιχείων·
 - δ) εταιρείες που έχουν μετόχους ασκούντες καθήκοντα εξ ονόματος άλλου προσώπου ή μετοχές στον κομιστή (ανώνυμες)·
 - ε) επιχειρήσεις έντασης μετρητών·
 - στ) η ιδιοκτησιακή δομή της εταιρείας φαίνεται ασυνήθιστη ή υπερβολικά πολύπλοκη, δεδομένης της φύσης των δραστηριοτήτων της εταιρείας.
2. Παράγοντες κινδύνου ως προς προϊόντα, υπηρεσίες, συναλλαγές ή διαύλους παράδοσης:
 - α) ιδιωτική τραπεζική·
 - β) προϊόντα ή συναλλαγές που ενδέχεται να ευνοούν την ανωνυμία·
 - γ) επιχειρηματικές σχέσεις ή συναλλαγές εξ αποστάσεως, (χωρίς φυσική παρουσία των μερών), χωρίς ορισμένες διασφαλίσεις όπως ηλεκτρονικές υπογραφές·
 - δ) πληρωμές που λαμβάνονται από άγνωστους ή άσχετους τρίτους·
 - ε) νέα προϊόντα και νέες επιχειρηματικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων νέων μηχανισμών παράδοσης, καθώς και χρήση νέων ή αναπτυσσόμενων τεχνολογιών τόσο για νέα όσο και για προϋπάρχοντα προϊόντα.
3. Γεωγραφικοί παράγοντες κινδύνου:
 - α) με την επιφύλαξη του άρθρου 9, χώρες στις οποίες έχει διαπιστωθεί, σύμφωνα με αξιόπιστες πηγές όπως αμοιβαίες εκτιμήσεις, λεπτομερείς εκθέσεις αξιολόγησης ή δημοσιευμένες εκθέσεις παρακολούθησης, η έλλειψη αποτελεσματικών συστημάτων ΚΕΧ/ΧΤ·
 - β) χώρες στις οποίες έχουν διαπιστωθεί, σύμφωνα με αξιόπιστες πηγές, υψηλά επίπεδα δωροδοκίας ή άλλων εγκληματικών δραστηριοτήτων·
 - γ) χώρες που υπόκεινται σε κυρώσεις, εμπορικό αποκλεισμό ή παρεμφερή μέτρα που έχουν επιβληθεί, για παράδειγμα, από την Ένωση ή τα Ηνωμένα Έθνη·
 - δ) χώρες που παρέχουν χρηματοδότηση ή στήριξη σε τρομοκρατικές δραστηριότητες ή που στο έδαφός τους δρουν οργανώσεις χαρακτηρισμένες ως τρομοκρατικές.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Πίνακας αντιστοιχίας

Παρούσα οδηγία	Οδηγία 2005/60/ΕΚ	Οδηγία 2006/70/ΕΚ
—		Άρθρο 1
—		Άρθρο 3
—		Άρθρο 5
—		Άρθρο 6
—		Άρθρο 7
Άρθρο 1	Άρθρο 1	
Άρθρο 2	Άρθρο 2	
Άρθρο 2 παράγραφοι 3 έως 9		Άρθρο 4
Άρθρο 3	Άρθρο 3	
Άρθρο 3 παράγραφοι 9, 10 και 11		Άρθρο 2 παράγραφοι 1, 2 και 3
Άρθρο 4	Άρθρο 4	
Άρθρο 5	Άρθρο 5	
Άρθρα 6 έως 8	—	
Άρθρο 10	Άρθρο 6	
Άρθρο 11	Άρθρο 7	
Άρθρο 13	Άρθρο 8	
Άρθρο 14	Άρθρο 9	
Άρθρο 11 στοιχείο δ)	Άρθρο 10 παράγραφος 1	
—	Άρθρο 10 παράγραφος 2	
Άρθρα 15, 16 και 17	Άρθρο 11	
—	Άρθρο 12	
Άρθρα 18 έως 24	Άρθρο 13	
Άρθρο 22		Άρθρο 2 παράγραφος 4
Άρθρο 25	Άρθρο 14	
—	Άρθρο 15	
Άρθρο 26	Άρθρο 16	
—	Άρθρο 17	
Άρθρο 27	Άρθρο 18	
Άρθρο 28	—	
Άρθρο 29	Άρθρο 19	
Άρθρο 30	—	
Άρθρο 31	—	
—	Άρθρο 20	
Άρθρο 32	Άρθρο 21	
Άρθρο 33	Άρθρο 22	

Παρούσα οδηγία	Οδηγία 2005/60/ΕΚ	Οδηγία 2006/70/ΕΚ
Άρθρο 34	Άρθρο 23	
Άρθρο 35	Άρθρο 24	
Άρθρο 36	Άρθρο 25	
Άρθρο 37	Άρθρο 26	
Άρθρο 38	Άρθρο 27	
Άρθρο 39	Άρθρο 28	
—	Άρθρο 29	
Άρθρο 40	Άρθρο 30	
Άρθρο 45	Άρθρο 31	
Άρθρο 42	Άρθρο 32	
Άρθρο 44	Άρθρο 33	
Άρθρο 45	Άρθρο 34	
Άρθρο 46	Άρθρο 35	
Άρθρο 47	Άρθρο 36	
Άρθρο 48	Άρθρο 37	
Άρθρο 49	—	
Άρθρο 50	Άρθρο 37α	
Άρθρο 51	Άρθρο 38	
Άρθρα 52 έως 57	—	
Άρθρα 58 έως 61	Άρθρο 39	
—	Άρθρο 40	
—	Άρθρο 41	
—	Άρθρο 41α	
—	Άρθρο 41β	
Άρθρο 65	Άρθρο 42	
—	Άρθρο 43	
Άρθρο 66	Άρθρο 44	
Άρθρο 67	Άρθρο 45	
Άρθρο 68	Άρθρο 46	
Άρθρο 69	Άρθρο 47	

II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2016/1103 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 24ης Ιουνίου 2016

για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 81 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη την απόφαση (ΕΕ) 2016/954 του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2016, για την έγκριση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων για τις περιουσιακές σχέσεις των διεθνών ζευγαριών, που καλύπτει τόσο τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων όσο και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου της νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ως στόχο τη διατήρηση και ανάπτυξη ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, εντός του οποίου εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων. Για τη σταδιακή δημιουργία ενός τέτοιου χώρου, η Ένωση πρέπει να θεσπίσει μέτρα περί δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις με διασυνοριακές επιπτώσεις, ιδίως όταν αυτό απαιτείται για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
- (2) Σύμφωνα με το σημείο γ) του άρθρου 81 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), τα μέτρα αυτά ενδέχεται να περιλαμβάνουν και μέτρα που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά την άρση των συγκρούσεων ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο και τη δικαιοδοσία.
- (3) Κατά τη σύνοδό του στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων και άλλων αποφάσεων των δικαστικών αρχών ως ακρογωνιαίο λίθο της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις και κάλεσε το Συμβούλιο και την Επιτροπή να υιοθετήσουν πρόγραμμα μέτρων για την υλοποίηση της εν λόγω αρχής.
- (4) Στις 30 Νοεμβρίου 2000 θεσπίστηκε ένα κοινό πρόγραμμα Επιτροπής και Συμβουλίου περί των μέτρων για την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των αποφάσεων επί αστικών και εμπορικών υποθέσεων ⁽³⁾. Το πρόγραμμα περιγράφει τα μέτρα σχετικά με την εναρμόνιση των κανόνων περί σύγκρουσης δικαίων τα οποία έχουν σκοπό να διευκολύνουν την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων και προβλέπει την κατάρτιση νομικής πράξης στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.

⁽¹⁾ ΕΕ L 159 της 16.6.2016, σ. 16.

⁽²⁾ Γνώμη της 23ης Ιουνίου 2016 (δεν έχει δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽³⁾ ΕΕ C 12 της 15.1.2001, σ. 1.

- (5) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, που συνήλθε στις Βρυξέλλες στις 4 και 5 Νοεμβρίου 2004, θέσπισε νέο πρόγραμμα, με τίτλο «Το πρόγραμμα της Χάγης: ενίσχυση της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση»⁽¹⁾. Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει πράσινη βίβλο για τη ρύθμιση της σύγκρουσης δικαίων όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, καθώς και του ζητήματος της διεθνούς δικαιοδοσίας και της αμοιβαίας αναγνώρισης. Το πρόγραμμα τονίζει την ανάγκη να θεσπιστεί πράξη στον συγκεκριμένο τομέα.
- (6) Η Επιτροπή εξέδωσε, στις 17 Ιουλίου 2006, πράσινη βίβλο για τη ρύθμιση της σύγκρουσης νόμων όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, συμπεριλαμβανομένου του ζητήματος της διεθνούς δικαιοδοσίας και της αμοιβαίας αναγνώρισης. Η πράσινη βίβλος οδήγησε σε ευρεία διαβούλευση σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, σε ευρωπαϊκό πλαίσιο, τα ζευγάρια κατά την εκκαθάριση της κοινής περιουσίας και με τα νομικά μέσα που διαθέτουν για την επίλυση αυτών των προβλημάτων.
- (7) Κατά τη συνεδρίαση του στις Βρυξέλλες στις 10 και 11 Δεκεμβρίου 2009, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε νέο πολυετές πρόγραμμα καλούμενο «το πρόγραμμα της Στοκχόλμης — Μια ανοικτή και ασφαλής Ευρώπη που εξυπηρετεί και προστατεύει τους πολίτες»⁽²⁾. Στο εν λόγω πρόγραμμα το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκτιμά ότι η αμοιβαία αναγνώριση θα πρέπει να επεκταθεί σε τομείς οι οποίοι δεν καλύπτονται ακόμη αλλά είναι ουσιώδεις για την καθημερινή ζωή, όπως για παράδειγμα οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, λαμβανομένων υπόψη των νομικών συστημάτων των κρατών μελών και της πολιτικής τους στον τομέα της δημόσιας τάξης (*ordre public*), καθώς και των εθνικών τους παραδόσεων.
- (8) Στην «Εκθεση του 2010 για την ιθαγένεια της Ένωσης: άρση των εμποδίων στα δικαιώματα των πολιτών της Ένωσης», η οποία εκδόθηκε στις 27 Οκτωβρίου 2010, η Επιτροπή ανακοίνωσε την υποβολή νομοθετικής πρότασης η οποία θα επιτρέπει την κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και κυρίως την υπέρβαση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν τα ζευγάρια κατά τη διαχείριση της περιουσίας τους ή τη διανομή της.
- (9) Στις 16 Μαρτίου 2011 η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων.
- (10) Στη συνεδρίαση της 3ής Δεκεμβρίου 2015, το Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν ήταν δυνατό να επιτευχθεί ομοφωνία για την έκδοση των προτάσεων κανονισμών σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων και ότι, επομένως, δεν ήταν δυνατόν να επιτευχθούν οι στόχοι συνεργασίας σε αυτόν τον τομέα εντός εύλογης χρονικής περιόδου από την Ένωση στο σύνολό της.
- (11) Από τον Δεκέμβριο 2015 έως τον Φεβρουάριο 2016, το Βέλγιο, η Βουλγαρία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Γερμανία, η Ελλάδα, η Ισπανία, η Γαλλία, η Κροατία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο, η Μάλτα, οι Κάτω Χώρες, η Αυστρία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία, η Φινλανδία, και η Σουηδία απήθηναν αίτημα στην Επιτροπή δηλώνοντας ότι επιθυμούν την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ τους στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των διεθνών ζευγαριών και, συγκεκριμένα, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, και ζητώντας από την Επιτροπή να υποβάλει σχετική πρόταση στο Συμβούλιο. Με επιστολή της στην Επιτροπή τον Μάρτιο του 2016, η Κύπρος δήλωσε ότι επιθυμεί να συμμετέχει στην καθιέρωση της ενισχυμένης συνεργασίας. Η Κύπρος επανέλαβε τη δήλωσή της κατά τις εργασίες του Συμβουλίου.
- (12) Στις 9 Ιουνίου 2016 το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΕΕ) 2016/954 για την έγκριση της εν λόγω ενισχυμένης συνεργασίας.
- (13) Σύμφωνα με το άρθρο 328 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι ενισχυμένες συνεργασίες, κατά την καθιέρωσή τους, είναι ανοιχτές σε όλα τα κράτη μέλη, με την επιφύλαξη της τήρησης των ενδεχόμενων προϋποθέσεων συμμετοχής που ορίζει η απόφαση εξουσιοδότησης. Παραμένουν επίσης ανοικτές ανά πάσα στιγμή, με την επιφύλαξη της τήρησης, επιπλέον των εν λόγω προϋποθέσεων, των πράξεων που έχουν ήδη θεσπιστεί στο πλαίσιο αυτό. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία θα πρέπει να εξασφαλίζουν την προώθηση της συνεργασίας όσο το δυνατόν περισσότερων κρατών μελών. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και να ισχύει άμεσα μόνον στα κράτη μέλη τα συμμετέχοντα στην ενισχυμένη συνεργασία στον τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων για τις περιουσιακές σχέσεις των διεθνών ζευγαριών, που καλύπτει τόσο τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων όσο και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, δυνάμει της απόφασης (ΕΕ) 2016/954, ή δυνάμει απόφασης εκδιδόμενης βάσει του δευτέρου ή τρίτου εδαφίου του άρθρου 331 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

⁽¹⁾ ΕΕ C 53 της 3.3.2005, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ C 115 της 4.5.2010, σ. 1.

- (14) Σύμφωνα με το άρθρο 81 της ΣΛΕΕ, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων οι οποίες έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις.
- (15) Για λόγους ασφάλειας δικαίου υπέρ των έγγαμων ζευγαριών όσον αφορά τα περιουσιακά τους στοιχεία και για την εξασφάλιση προβλεψιμότητας μέχρι ένα βαθμό, ενδείκνυται να καλυφθεί με μία ενιαία πράξη το σύνολο των κανόνων που διέπουν τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων.
- (16) Για να επιτευχθούν οι ανωτέρω στόχοι, θα πρέπει να συγκεντρωθούν στον παρόντα κανονισμό οι διατάξεις σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση ή, κατά περίπτωση, την αποδοχή, την εκτελεστότητα και την εκτέλεση αποφάσεων, δημόσιων εγγράφων και δικαστικών συμβιβασμών.
- (17) Ο παρών κανονισμός δεν καλύπτει την έννοια του «γάμου», η οποία ορίζεται από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών.
- (18) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να καλύπτει όλα τα νομικά ζητήματα που άπτονται των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, σε σχέση τόσο με την καθημερινή διαχείριση των περιουσιακών αγαθών τους όσο και με την εκκαθάριση του καθεστώτος περιουσιακών σχέσεων, η οποία επέρχεται κυρίως λόγω χωρισμού του ζεύγους ή θανάτου ενός εκ των μελών του. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ο όρος «περιουσιακές σχέσεις των συζύγων» θα πρέπει να ερμηνεύεται αυτόνομα και να περιλαμβάνει όχι μόνο κανόνες από τους οποίους δεν μπορούν να παρεκκλίνουν οι σύζυγοι, αλλά και προαιρετικούς κανόνες τους οποίους μπορεί να συμφωνήσουν οι σύζυγοι σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο, καθώς και τυποποιημένους κανόνες του εφαρμοστέου δικαίου. Δεν περιλαμβάνει μόνο ρυθμίσεις περιουσιακών σχέσεων που προβλέπονται ειδικά και αποκλειστικά σε ορισμένα εθνικά νομικά συστήματα στην περίπτωση γάμου αλλά και περιουσιακές σχέσεις, μεταξύ των συζύγων και στις σχέσεις τους με τρίτους, οι οποίες δημιουργούνται άμεσα από τη γαμική σχέση ή τη λύση της.
- (19) Χάρην σαφήνειας, ορισμένα ζητήματα που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως συνδεδόμενα με τον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, θα πρέπει να εξαιρεθούν ρητώς της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (20) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει συνενώς να εφαρμόζεται σε ζητήματα γενικής ικανότητας δικαιοπραξίας των συζύγων· ωστόσο, η εξαίρεση αυτή δεν θα πρέπει να καλύπτει τις ειδικές εξουσίες και τα ειδικά δικαιώματα είτε ενός των συζύγων είτε αμφοτέρων των συζύγων όσον αφορά τα περιουσιακά αγαθά, είτε μεταξύ τους είτε σε σχέση με τρίτους, δεδομένου ότι οι ανωτέρω εξουσίες και δικαιώματα θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (21) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε άλλα παρεμπιπτόντα θέματα, όπως η ύπαρξη, η εγκυρότητα ή η αναγνώριση ενός γάμου, τα οποία εξακολουθούν διεπόμενα από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου τους.
- (22) Δεδομένου ότι οι υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ συζύγων διέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου⁽¹⁾, αυτές θα πρέπει να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, όπως και τα ζητήματα κληρονομικής διαδοχής ενός αποθανόντος συζύγου, τα οποία καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾.
- (23) Θέματα δικαιωμάτων μεταβίβασης ή προσαρμογής μεταξύ συζύγων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω γήρατος ή αναπηρίας, ανεξαρτήτως της φύσης τους, τα οποία εκτήθησαν κατά τη διάρκεια του γάμου και τα οποία δεν παρήγαγαν συνταξιοδοτικά έσοδα κατά τη διάρκεια του γάμου θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, λαμβάνοντας υπόψη τα ειδικά συστήματα που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη. Ωστόσο, η εξαίρεση αυτή θα πρέπει να ερμηνεύεται αυστηρώς. Επομένως, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να διέπει ιδίως το ζήτημα του χαρακτηρισμού των περιουσιακών συνταξιοδοτικών στοιχείων, τα ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί σε έναν σύζυγο κατά τη διάρκεια του γάμου και την πιθανή αποζημίωση που θα χορηγηθεί στην περίπτωση σύνταξης βάσει κοινών περιουσιακών στοιχείων.
- (24) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να επιτρέπει τη δημιουργία ή τη μεταβίβαση, ως αποτέλεσμα των περιουσιακών σχέσεων συζύγων, δικαιώματος επί ακίνητης ή κινητής περιουσίας, βάσει του εφαρμοστέου δικαίου στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων. Δεν θα πρέπει ωστόσο να θίγει τον κλειστό αριθμό («numerus clausus») των εμπράγματων δικαιωμάτων που είναι γνωστά στο εθνικό δίκαιο ορισμένων κρατών μελών. Ένα κράτος μέλος δεν θα πρέπει να υποχρεούται να αναγνωρίσει ένα εμπράγματο δικαίωμα επί περιουσιακών στοιχείων ευρισκομένων στο έδαφός του, εάν το εν λόγω δικαίωμα είναι άγνωστο στο δίκαιο του.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής (ΕΕ L 7 της 10.1.2009, σ. 1).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου (ΕΕ L 201 της 27.7.2012, σ. 107).

- (25) Ωστόσο, για να μπορούν παρ' όλα αυτά οι σύζυγοι να απολαύουν σε άλλο κράτος μέλος των δικαιωμάτων που δημιουργήθηκαν ή μεταβιβάστηκαν σε αυτούς ως αποτέλεσμα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει την προσαρμογή του αγνώστου εμπράγματος δικαιώματος στο εγγύτερο ισοδύναμο εμπράγματο δικαίωμα που προβλέπει η νομοθεσία του εν λόγω άλλου κράτους μέλους. Στο πλαίσιο της προσαρμογής αυτής θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι σκοποί και τα συμφέροντα που επιδιώκονται από το εμπράγματο δικαίωμα και τα αποτελέσματα που επιφέρει. Για τον καθορισμό του εγγύτερου ισοδύναμου εθνικού δικαιώματος, οι αρχές ή τα αρμόδια πρόσωπα του κράτους το δικαίο του οποίου εφαρμόστηκε στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, ενδέχεται να κληθούν να παράσχουν περαιτέρω πληροφορίες για τη φύση και τα αποτελέσματα του δικαιώματος. Προς το σκοπό αυτό, θα μπορούσαν να χρησιμοποιούνται τα υπάρχοντα δίκτυα δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις καθώς και οποιαδήποτε άλλα διαθέσιμα μέσα που διευκολύνουν την κατανόηση του αλλοδαπού δικαίου.
- (26) Η προσαρμογή άγνωστων εμπράγματων δικαιωμάτων, όπως προβλέπεται ρητά στον παρόντα κανονισμό, δεν θα πρέπει να αποκλείει άλλες μορφές προσαρμογής στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (27) Οι προϋποθέσεις καταχώρισης δικαιώματος επί ακινήτων ή κινητών περιουσιακών στοιχείων σε μητρώο θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Ως εκ τούτου το δικαίο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο (για την ακίνητη περιουσία, το δικαίο της τοποθεσίας του πράγματος) θα καθορίζει υπό ποιες νομικές προϋποθέσεις, πώς θα γίνεται η καταχώριση και ποιες αρχές, όπως κτηματολογικά γραφεία ή συμβολαιογράφοι, είναι υπεύθυνες να ελέγχουν αν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις και αν τα έγγραφα που υποβλήθηκαν επαρκούν ή περιέχουν τις απαιτούμενες πληροφορίες. Ειδικότερα, οι αρχές μπορούν να ελέγχουν ότι το δικαίωμα του συζύγου επί της περιουσίας που αναφέρεται στο έγγραφο που υποβάλλεται προς καταχώριση, είναι δικαίωμα που καταχωρίζεται ως τέτοιο στο μητρώο ή αποδεικνύεται με άλλο τρόπο σύμφωνα με το δικαίο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο. Προς αποφυγή επικάλυψης εγγράφων, οι αρχές καταχώρισης θα πρέπει να δέχονται τα έγγραφα που συντάχθηκαν σε άλλο κράτος μέλος από τις αρμόδιες αρχές και των οποίων η κυκλοφορία προβλέπεται από τον παρόντα κανονισμό. Αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει τις αρχές που συμμετέχουν στη καταχώριση να καλούν το πρόσωπο που ζητεί την καταχώριση να υποβάλει πρόσθετες πληροφορίες ή να προσκομίσει συμπληρωματικά έγγραφα που απαιτούνται από το δικαίο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο, για παράδειγμα πληροφορίες ή έγγραφα που αφορούν την πληρωμή φόρων. Η αρμόδια αρχή μπορεί να υποδείξει στο πρόσωπο που ζητεί την καταχώριση τον τρόπο με τον οποίο είναι δυνατόν να δοθούν οι πληροφορίες ή τα έγγραφα που λείπουν.
- (28) Τα αποτελέσματα της καταχώρισης δικαιώματος σε μητρώο θα πρέπει επίσης να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Συνεπώς, το κατά πόσον, π.χ. η καταχώριση έχει δηλωτικό ή συστατικό αποτέλεσμα θα πρέπει να κρίνεται από το δικαίο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο. Επομένως, εφόσον, π.χ. η κτήση δικαιώματος επί ακινήτου απαιτεί καταχώριση σε μητρώο σύμφωνα με το δικαίο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο, για να διασφαλιστεί *erga omnes* το αποτέλεσμα της εγγραφής ή να προστατευθούν δικαιοπράξεις, η χρονική στιγμή κτήσης του δικαιώματος θα πρέπει να καθορίζεται από το δικαίο του εν λόγω κράτους μέλους.
- (29) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να σέβεται τα διάφορα καθεστώτα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων τα οποία ισχύουν στα κράτη μέλη. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, στον όρο «δικαστήριο» θα πρέπει συνεπώς να δοθεί ευρεία έννοια έτσι ώστε να καλύπτει όχι μόνο τα δικαστήρια κατά κυριολεξία, που ασκούν δικαστικά καθήκοντα, αλλά και, για παράδειγμα, τους συμβολαιογράφους που ασκούν σε ορισμένα κράτη μέλη δικαστικά καθήκοντα σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων των συζύγων κατά τον ίδιο τρόπο με τα δικαστήρια, καθώς και τους συμβολαιογράφους και επαγγελματίες του νομικού κλάδου, οι οποίοι σε ορισμένα κράτη μέλη ασκούν δικαστικά καθήκοντα για τις περιουσιακές σχέσεις συζύγων κατ' εξουσιοδότηση δικαστηρίου. Όλα τα δικαστήρια, όπως ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, θα πρέπει να δεσμεύονται από τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Αντίθετα, ο όρος «δικαστήριο» δεν θα πρέπει να καλύπτει μη δικαστικές αρχές κράτους μέλους που έχουν εξουσιοδοτηθεί δυνάμει του εθνικού δικαίου να επιλαμβάνονται υποθέσεων περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, όπως είναι οι συμβολαιογράφοι στα περισσότερα κράτη μέλη, εφόσον, όπως συμβαίνει συνήθως, δεν ασκούν δικαστικά καθήκοντα.
- (30) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να επιτρέπει σε όλους τους συμβολαιογράφους, που έχουν αρμοδιότητα σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στα κράτη μέλη, να μπορούν να ασκούν αυτήν την αρμοδιότητα. Το κατά πόσον οι συμβολαιογράφοι συγκεκριμένου κράτους μέλους δεσμεύονται από τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό, θα πρέπει να εξαρτάται από το εάν καλύπτονται ή όχι από τον όρο «δικαστήριο» για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού.
- (31) Οι πράξεις που εκδίδονται από συμβολαιογράφους σε θέματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στα κράτη μέλη θα πρέπει να κυκλοφορούν σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Όταν οι συμβολαιογράφοι ασκούν δικαστικά καθήκοντα θα πρέπει να δεσμεύονται από τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας όπως ορίζονται στον παρόντα κανονισμό και οι αποφάσεις που εκδίδουν θα πρέπει να κυκλοφορούν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού για την αναγνώριση, την εκτελεστότητα και την εκτέλεση των αποφάσεων. Όταν οι συμβολαιογράφοι δεν ασκούν δικαστικά καθήκοντα δεν θα πρέπει να δεσμεύονται από τους εν λόγω κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας και τα δημόσια έγγραφα που εκδίδουν θα πρέπει να κυκλοφορούν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού περί δημόσιων εγγράφων.

- (32) Για να λαμβάνεται υπόψη η αυξανόμενη κινητικότητα των ζευγαριών κατά τη διάρκεια του έγγαμου βίου και για να διευκολύνεται η ορθή απονομή δικαιοσύνης, οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας όπως ορίζονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να επιτρέπουν τη διαχείριση των διαφορών σχετιζομένων υποθέσεων των πολιτών από τα δικαστήρια του ίδιου κράτους μέλους. Για αυτόν τον σκοπό, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι η διεθνής δικαιοδοσία στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων ασκείται στο κράτος μέλος τα δικαστήρια του οποίου καλούνται να αποφανθούν επί υπόθεσης κληρονομικής διαδοχής ενός συζύγου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 ή διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου⁽¹⁾.
- (33) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει ότι, όταν εκκρεμούν διαδικασίες σχετικά με την κληρονομική διαδοχή ενός συζύγου ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους επιληφθέντος δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 650/2012, τα δικαστήρια αυτού του κράτους πρέπει να έχουν διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται επί θεμάτων περιουσιακών σχέσεων των συζύγων τα οποία ανακύπτουν σε σχέση με τη συγκεκριμένη υπόθεση κληρονομικής διαδοχής.
- (34) Ομοίως, θέματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων που προκύπτουν σε σχέση με διαδικασίες ενώπιον του δικαστηρίου κράτους μέλους που έχει επιληφθεί του διαζυγίου, του δικαστικού χωρισμού ή της ακύρωσης του γάμου δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003, θα πρέπει να κρίνονται από τα δικαστήρια του συγκεκριμένου κράτους μέλους, εκτός εάν η διεθνής δικαιοδοσία σε υπόθεση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου μπορεί να βασίζεται μόνο σε ειδικούς λόγους άσκησης διεθνούς δικαιοδοσίας. Στις εν λόγω περιπτώσεις, δεν θα πρέπει να επιτρέπεται η συγκέντρωση διεθνούς δικαιοδοσίας χωρίς τη συμφωνία των συζύγων.
- (35) Στην περίπτωση που θέματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων δεν συνδέονται με διαδικασίες ενώπιον του δικαστηρίου ενός κράτους μέλους σχετικά με την κληρονομική διαδοχή ενός συζύγου ή με το διαζύγιο, τον δικαστικό χωρισμό ή την ακύρωση του γάμου, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει μια κλίμακα διαδοχικών συνδετικών στοιχείων βάσει των οποίων προσδιορίζεται η διεθνής δικαιοδοσία, αρχίζοντας από τη συνήθη διαμονή των συζύγων, κατά τον χρόνο που επιλαμβάνεται το δικαστήριο. Αυτά τα συνδετικά στοιχεία έχουν τεθεί λόγω της αυξανόμενης κινητικότητας των πολιτών και για να διασφαλίζουν την ύπαρξη ενός πραγματικού συνδετικού στοιχείου μεταξύ των συζύγων και του κράτους μέλους στο οποίο ασκείται διεθνής δικαιοδοσία.
- (36) Για μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου, προβλεψιμότητα και αυτονομία των μερών, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα στα μέρη, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να συνάψουν συμφωνία παρέκτασης δικαιοδοσίας υπέρ των δικαστηρίων του κράτους μέλους το δίκαιο του οποίου εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων ή υπέρ των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο τελέστηκε ο γάμος.
- (37) Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού και για να προβλεφθούν όλες οι πιθανές καταστάσεις, το κράτος μέλος τέλεσης του γάμου θα πρέπει να είναι το κράτος μέλος ενώπιον των αρχών του οποίου τελέστηκε ο γάμος.
- (38) Τα δικαστήρια ενός κράτους μέλους μπορεί να κρίνουν ότι, δυνάμει του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου τους, ο γάμος δεν μπορεί να αναγνωριστεί για σκοπούς διαδικασιών σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων. Σε αυτή την περίπτωση, τα δικαστήρια μπορεί να πρέπει, κατ' εξαίρεση, να κηρύξουν εαυτά αναρμόδια δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Τα δικαστήρια πρέπει να ενεργούν ταχύτατα και το οικείο μέρος πρέπει να έχει τη δυνατότητα να απευθυνθεί σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος στο οποίο μπορεί να ασκηθεί διεθνής δικαιοδοσία βάσει των συνδετικών στοιχείων, ανεξαρτήτως της σειράς των σχετικών λόγων άσκησης διεθνούς δικαιοδοσίας στην κλίμακα, με σεβασμό παράλληλα στην αυτονομία των μερών. Οποιοδήποτε δικαστήριο το οποίο επιλαμβάνεται υπόθεσης κατόπιν της κήρυξης αναρμοδιότητας άλλου δικαστηρίου, με την εξαίρεση των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο τελέστηκε ο γάμος, ενδέχεται επίσης κατ' εξαίρεση να χρειαστεί να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο υπό τις ίδιες προϋποθέσεις. Ωστόσο, ο συνδυασμός των διαφορών κανόνων περί διεθνούς δικαιοδοσίας θα πρέπει να διασφαλίζει ότι τα μέρη έχουν κάθε δυνατότητα να προσφύγουν στα δικαστήρια ενός κράτους μέλους το οποίο θα δεχθεί ότι είναι αρμόδιο για σκοπούς εφαρμογής των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.
- (39) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εμποδίζει τους διάδικους να επιλύσουν εξωδικαστικά τις περιουσιακές σχέσεις τους με φιλικό διακανονισμό ενώπιον συμβολαιογράφου σε κράτος μέλος της επιλογής τους, αν το επιτρέπει το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους. Αυτό θα πρέπει να ισχύει ακόμη και όταν το εφαρμοστέο δίκαιο που δίδει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δεν είναι το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους.
- (40) Για να εξασφαλιστεί ότι τα δικαστήρια όλων των κρατών μελών θα μπορούν, για τους ίδιους λόγους, να ασκούν διεθνή δικαιοδοσία επί των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να απαριθμεί εξαντλητικά τους λόγους για τους οποίους μπορεί να ασκηθεί αυτή η επικουρική διεθνής δικαιοδοσία.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000 (ΕΕ L 338 της 23.12.2003, σ. 1).

- (41) Προκειμένου να θεραπεύονται, ειδικότερα, καταστάσεις αρνησιδικίας, θα πρέπει επίσης να προβλεφθεί στον παρόντα κανονισμό αναγκαστική δικαιοδοσία (φόρουμ necessitatis) που θα επιτρέπει σε δικαστήριο κράτους μέλους, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να αποφαινεται επί υπόθεσης περιουσιακών σχέσεων των συζύγων η οποία σχετίζεται στενά με τρίτο κράτος. Αυτό μπορεί να συμβεί όταν η έναρξη διαδικασίας στο εν λόγω τρίτο κράτος είναι ανέφικτη, παραδείγματος χάριν λόγω εμφυλίου πολέμου, ή όταν δεν μπορεί ευλόγως να αναμένεται ότι ο σύζυγος θα κινηθεί ή θα διεξαγάγει διαδικασία στο κράτος αυτό. Η εν λόγω διεθνής δικαιοδοσία που βασίζεται στο φόρουμ necessitatis θα πρέπει, ωστόσο, να ασκηθεί μόνον όταν η υπόθεση παρουσιάζει επαρκή σχέση με το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου.
- (42) Χάριν της απρόσκοπτης απονομής δικαιοσύνης θα πρέπει να αποφεύγεται η έκδοση αντικρουομένων αποφάσεων σε διαφορετικά κράτη μέλη. Προς τον σκοπό αυτόν, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει γενικούς δικονομικούς κανόνες, παρεμφερείς με εκείνους άλλων νομικών πράξεων της Ένωσης στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις. Ένας από αυτούς είναι ο κανόνας περί εκκρεμοδικίας ο οποίος εφαρμόζεται εάν η ίδια υπόθεση περιουσιακών σχέσεων των συζύγων εισάγεται ενώπιον διαφορετικών δικαστηρίων σε διάφορα κράτη μέλη. Ο κανόνας καθορίζει ποιο δικαστήριο θα πρέπει να προβεί στην εκδίκαση της υπόθεσης.
- (43) Για να είναι δυνατό για τους συζύγους να αξιοποιήσουν, υπό συνθήκες πλήρους ασφάλειας δικαίου, τα πλεονεκτήματα της εσωτερικής αγοράς, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να τους επιτρέπει να γνωρίζουν εκ των προτέρων το δικαιο που θα εφαρμοσθεί στις περιουσιακές σχέσεις τους. Θα πρέπει να θεσπιστούν επομένως εναρμονισμένοι κανόνες περί σύγκρουσης δικαίων προς αποφυγήν αντιφατικών αποτελεσμάτων. Ο κύριος κανόνας θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων θα διέπονται από ένα δικαιο δυνάμενο να προβλεφθεί και με το οποίο συνδέεται στενά. Για λόγους ασφάλειας δικαίου και προς αποφυγή κατάτμησης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δικαιο θα πρέπει να διέπει το σύνολο αυτών των σχέσεων, δηλαδή όλα τα περιουσιακά στοιχεία που καλύπτονται από αυτές τις σχέσεις, ανεξάρτητα από τη φύση τους και από το εάν αυτά βρίσκονται σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτο κράτος.
- (44) Το δικαιο που ορίζεται διά του παρόντος κανονισμού πρέπει να εφαρμόζεται ακόμα και όταν δεν είναι το δικαιο κράτους μέλους.
- (45) Προκειμένου να διευκολύνει τους συζύγους στη διαχείριση των περιουσιακών αγαθών τους, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να τους επιτρέπει να επιλέγουν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές τους σχέσεις δικαιο, ανεξάρτητα από τον χαρακτήρα των περιουσιακών αγαθών ή τον τόπο στον οποίο ευρίσκονται, μεταξύ των δικαίων που έχουν στενή σχέση με τους συζύγους λόγω της συνήθους διαμονής ή της ιθαγένειας καθενός εξ αυτών. Αυτή η επιλογή θα μπορεί να γίνει οποτεδήποτε, πριν από τον γάμο, κατά την τέλεση του γάμου ή κατά τη διάρκεια του γάμου.
- (46) Χάριν ασφαλείας δικαίου των συναλλαγών και για να αποτραπεί οποιαδήποτε μεταβολή του ισχύοντος για τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δικαίου χωρίς σχετική ενημέρωση των συζύγων, δεν πρέπει να επέρχεται οποιαδήποτε μεταβολή όσον αφορά το δικαιο που εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων χωρίς ρητή έκφραση της βούλησης των μερών για μια τέτοια μεταβολή. Η μεταβολή την οποία αποφασίζουν οι σύζυγοι δεν θα πρέπει να έχει αναδρομικό αποτέλεσμα, εκτός εάν οι σύζυγοι το αποφασίσουν ρητώς. Η μεταβολή ουδέποτε δύναται να παραβιάζει δικαιώματα τρίτων.
- (47) Θα πρέπει να τεθούν κανόνες για το ουσιαστικό και το τυπικό κύρος της συμφωνίας επιλογής εφαρμοστέου δικαίου έτσι ώστε οι σύζυγοι να μπορούν να προβαίνουν ευκολότερα σε συνειδητή επιλογή και να γίνεται σεβαστή η συναίνεσή τους, με στόχο να εξασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου και η καλύτερη πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Όσον αφορά το κύρος, θα πρέπει να θεσπιστούν ορισμένες διασφαλίσεις για να είναι βέβαιο ότι οι σύζυγοι έχουν επίγνωση των συνεπειών της επιλογής τους. Η συμφωνία επιλογής εφαρμοστέου δικαίου θα πρέπει οπωσδήποτε να είναι έγγραφη και να φέρει ημερομηνία και υπογραφή αμφοτέρων των συζύγων. Εντούτοις, αν το δικαιο του κράτους μέλους στο οποίο οι δύο σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας προβλέπει πρόσθετους τυπικούς κανόνες, αυτοί θα πρέπει να τηρούνται. Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας οι σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε διαφορετικά κράτη μέλη που προβλέπουν διαφορετικούς τυπικούς κανόνες, είναι αρκετό να τηρηθούν οι τυπικοί κανόνες του ενός από αυτά τα κράτη. Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας μόνον ο ένας των συζύγων έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος που προβλέπει πρόσθετους τυπικούς κανόνες, αυτοί οι κανόνες θα πρέπει να τηρηθούν.
- (48) Η συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων αποτελεί μια μορφή διευθέτησης περιουσιακών σχέσεων, της οποίας το παραδεκτό και η αποδοχή διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών. Για να διευκολυνθεί στα κράτη μέλη η αποδοχή των περιουσιακών δικαιωμάτων των συζύγων που έχουν αποκτηθεί μέσω συμφωνίας περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, θα πρέπει να καθοριστούν κανόνες σχετικά με το τυπικό κύρος των συμφωνιών περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων. Η συμφωνία θα πρέπει τουλάχιστον να είναι έγγραφη και να φέρει ημερομηνία και υπογραφή αμφοτέρων των συζύγων. Ωστόσο, η συμφωνία θα πρέπει να πληροί επίσης συμπληρωματικές τυπικές προϋποθέσεις οριζόμενες στο εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεων των συζύγων δικαιο, όπως καθορίζεται στον παρόντα κανονισμό και στο δικαιο του κράτους μέλους στο οποίο οι σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να καθορίζει το δικαιο που θα διέπει το ουσιαστικό κύρος της εν λόγω συμφωνίας.

- (49) Αν δεν έχει επιλεγεί εφαρμοστέο δίκαιο και προκειμένου να συνδυαστεί η προβλεψιμότητα και η ασφάλεια δικαίου με την πραγματικότητα της ζωής του ζευγαριού, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να θεσπίζει εναρμονισμένους κανόνες σύγκρουσης νόμων βασισμένους σε μία κλίμακα διαδοχικών συνδετικών στοιχείων που να επιτρέπουν να καθορισθεί το εφαρμοστέο δίκαιο για το σύνολο των περιουσιακών αγαθών των συζύγων. Τοιουτοτρόπως, η πρώτη κοινή συνήθης διαμονή των συζύγων αμέσως μετά τον γάμο θα πρέπει να συνιστά το πρώτο κριτήριο, πριν από το δίκαιο της κοινής ιθαγένειας των συζύγων κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου. Αν δεν συντρέχει κανένα από αυτά τα κριτήρια ή δεν υπάρχει πρώτη κοινή συνήθης διαμονή των συζύγων σε περίπτωση διπλής κοινής ιθαγένειας αυτών κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου, θα πρέπει τότε να εφαρμόζεται ως τρίτο κριτήριο το δίκαιο του κράτους με το οποίο οι σύζυγοι έχουν από κοινού τους πλέον στενούς δεσμούς. Κατ' εφαρμογή του τελευταίου κριτηρίου θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι περιστάσεις, με τη διευκρίνιση ότι αυτοί οι στενοί δεσμοί θα πρέπει να εξετάζονται κατά τη στιγμή της σύναψης του γάμου.
- (50) Όταν ο παρών κανονισμός αναφέρει ως συνδετικό στοιχείο την ιθαγένεια, το ζήτημα του τρόπου αντιμετώπισης ενός προσώπου που έχει ιθαγένειες περισσότερων κρατών αποτελεί παρεμπίπτον θέμα που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και θα πρέπει να υπόκειται στο εθνικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των διεθνών συμβάσεων, στο πλαίσιο του απολύτου σεβασμού των γενικών αρχών της Ένωσης. Το ζήτημα αυτό δεν θα πρέπει να επηρεάζει το κύρος επιλογής εφαρμοστέου δικαίου η οποία πραγματοποιείται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
- (51) Όσον αφορά τον καθορισμό του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δικαίου όταν δεν έχει επιλεγεί εφαρμοστέο δίκαιο και δεν έχει συναφθεί συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, η δικαστική αρχή ενός κράτους μέλους, εφόσον ζητηθεί από οποιονδήποτε από τους συζύγους, θα πρέπει, σε εξαιρετικές περιπτώσεις —αν οι σύζυγοι έχουν μετακομίσει στο κράτος της συνήθους διαμονής τους για μεγάλο χρονικό διάστημα— να μπορεί να αποφανθεί ότι το δίκαιο αυτού του κράτους μπορεί να εφαρμόζεται, εάν οι σύζυγοι έχουν βασιστεί σε αυτό. Σε κάθε περίπτωση, η μεταβολή δεν δύναται να παραβιάζει δικαιώματα τρίτων.
- (52) Το δίκαιο που ορίζεται ως εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων θα πρέπει να διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων που προκαλούνται από τον διαφορετικό χαρακτήρισμό των περιουσιακών στοιχείων ενός εκ των συζύγων ή αμφοτέρων των συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου και μετά τη λύση του, έως την εκκαθάριση της περιουσίας. Θα πρέπει να καλύπτονται επίσης οι επιπτώσεις των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στις νομικές σχέσεις μεταξύ ενός συζύγου και τρίτων. Ωστόσο, ένας σύζυγος μπορεί να επικαλεστεί το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δίκαιο έναντι τρίτου για σκοπούς ρύθμισης των εν λόγω επιπτώσεων μόνο όταν οι νομικές σχέσεις μεταξύ του συζύγου και του τρίτου δημιουργήθηκαν σε μια χρονική στιγμή που το τρίτο πρόσωπο γνώριζε ή έπρεπε να γνωρίζει το συγκεκριμένο δίκαιο.
- (53) Λόγοι δημοσίου συμφέροντος, όπως η προστασία της πολιτικής, κοινωνικής ή οικονομικής οργάνωσης ενός κράτους μέλους, θα πρέπει να δικαιολογούν την αναγνώριση στα δικαστήρια και σε άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της δυνατότητας να κάνουν χρήση, εκτάκτως, εξαιρέσεως για λόγους υπερισχυουσών διατάξεων αναγκαστικού δικαίου. Αντιστοίχως, η έννοια των «υπερισχυουσών διατάξεων αναγκαστικού δικαίου» θα πρέπει να καλύπτει κανόνες επιτακτικού χαρακτήρα, όπως κανόνες για την προστασία της οικογενειακής στέγης. Παρ' όλα αυτά, η εν λόγω παρέκκλιση από την εφαρμογή του δικαίου των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων χρήζει συσταλτικής ερμηνείας, ούτως ώστε να μην αντιστρατεύεται τον γενικό στόχο του παρόντος κανονισμού.
- (54) Λόγοι δημοσίου συμφέροντος θα πρέπει να παρέχουν επίσης τη δυνατότητα στα δικαστήρια και σε άλλες αρμόδιες αρχές που επιλαμβάνονται υποθέσεων περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στα κράτη μέλη, να μην λαμβάνουν υπόψη, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ορισμένες διατάξεις αλλοδαπού δικαίου εφόσον σε μια συγκεκριμένη περίπτωση η εφαρμογή των διατάξεων αυτών θα ήταν προδήλως ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη (*ordre public*) του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους. Εντούτοις, τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές δεν θα πρέπει να μπορούν να προβάλλουν εξαίρεση δημοσίας τάξεως προκειμένου να μην εφαρμόσουν το δίκαιο ενός άλλου κράτους ή για να αρνηθούν να αναγνωρίσουν ή, κατά περίπτωση, να αποδεχθούν ή να εκτελέσουν απόφαση, δημόσιο έγγραφο ή δικαστικό συμβιβασμό που προέρχονται από άλλο κράτος μέλος, εφόσον η άρνηση θα ήταν αντίθετη προς τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Χάρτης»), και ιδίως προς το άρθρο 21 του Χάρτη για την απαγόρευση των διακρίσεων.
- (55) Επειδή υπάρχουν κράτη στα οποία συνυπάρχουν δύο ή περισσότερα συστήματα δικαίου ή σύνολα κανόνων τα οποία αφορούν τα ζητήματα που ρυθμίζονται από τον παρόντα κανονισμό, ενδείκνυται να προβλεφθεί σε ποιο μέτρο οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται στις διάφορες εδαφικές ενότητες αυτών των κρατών.
- (56) Στο πλαίσιο του γενικού στόχου του παρόντος κανονισμού, ο οποίος συνίσταται στην αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων που εκδίδονται στα κράτη μέλη σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει κανόνες σχετικά με την αναγνώριση, την εκτελεσιμότητα και την εκτέλεση των αποφάσεων, παρεμφερείς με εκείνους άλλων νομικών πράξεων της Ένωσης στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις.

- (57) Για να λαμβάνονται υπόψη τα διαφορετικά συστήματα για τη ρύθμιση υποθέσεων περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στα κράτη μέλη, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να διασφαλίζει την αποδοχή και την εκτελεστότητα σε όλα τα κράτη μέλη των δημόσιων εγγράφων σε υπόθεση περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.
- (58) Τα δημόσια έγγραφα θα πρέπει να έχουν την ίδια αποδεικτική ισχύ σε άλλο κράτος μέλος με αυτή που έχουν στο κράτος μέλος προέλευσης ή την πλέον παρόμοια ισχύ. Κατά τον προσδιορισμό της αποδεικτικής ισχύος ενός δημόσιου εγγράφου σε άλλο κράτος μέλος ή της πλέον παρόμοιας ισχύος, θα πρέπει να γίνεται παραπομπή στο είδος και την εμβέλεια της αποδεικτικής ισχύος του δημόσιου εγγράφου στο κράτος μέλος προέλευσης. Η αποδεικτική ισχύς ενός δημόσιου εγγράφου σε άλλο κράτος μέλος θα πρέπει συνεπώς να εξαρτάται από το δικαιο του κράτους μέλους προέλευσης.
- (59) Η «γνησιότητα» δημόσιου εγγράφου θα πρέπει να αποτελεί αυτοτελή έννοια που καλύπτει στοιχεία όπως η αυθεντικότητα του εγγράφου, οι τυπικές προϋποθέσεις του εγγράφου, οι εξουσίες της αρχής που συντάσσει το έγγραφο και η διαδικασία σύνταξης του εγγράφου. Θα πρέπει να καλύπτει επίσης τα πραγματικά στοιχεία που έχουν καταχωριστεί στο δημόσιο έγγραφο από την οικεία αρχή, όπως το γεγονός ότι τα αναφερόμενα μέρη εμφανίστηκαν ενώπιον αυτής της αρχής την αναφερόμενη ημερομηνία και ότι προέβησαν στις αναφερόμενες δηλώσεις. Οποιοδήποτε μέρος επιθυμεί να αμφισβητήσει τη γνησιότητα δημόσιου εγγράφου θα πρέπει να το πράξει ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου στο κράτος μέλος προέλευσης του δημόσιου εγγράφου σύμφωνα με το δικαιο αυτού του κράτους μέλους.
- (60) Ο όρος «τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο» θα πρέπει να ερμηνεύεται ότι αφορά το ουσιαστικό περιεχόμενο που έχει καταγραφεί στο δημόσιο έγγραφο. Οποιοδήποτε μέρος επιθυμεί να αμφισβητήσει τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο θα πρέπει να το πράξει ενώπιον των δικαστηρίων που έχουν διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού, τα οποία θα πρέπει να αποφασίζουν επί της αμφισβήτησης σύμφωνα με το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δικαιο.
- (61) Εάν εγερθεί παρεμπιπτόντως θέμα σχετικό με τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο στο πλαίσιο διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, το δικαστήριο αυτό θα πρέπει να έχει δικαιοδοσία να επιληφθεί του θέματος.
- (62) Το αμφισβητηθέν δημόσιο έγγραφο δεν θα πρέπει να έχει αποδεικτική ισχύ σε κράτος μέλος διαφορετικό του κράτους μέλους προέλευσης ενόσω η αμφισβήτηση εκκρεμεί. Εάν η αμφισβήτηση αφορά μόνο συγκεκριμένο στοιχείο σχετικό με τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί στο δημόσιο έγγραφο, το υπό αμφισβήτηση δημόσιο έγγραφο δεν θα πρέπει να έχει αποδεικτική ισχύ σε κράτος μέλος διαφορετικό του κράτους προέλευσης όσον αφορά το ζήτημα που αμφισβητήθηκε, για όσο χρονικό διάστημα εκκρεμεί η αμφισβήτηση. Ένα δημόσιο έγγραφο το οποίο ύστερα από αμφισβήτηση κηρύσσεται άκυρο, θα πρέπει να παύει να έχει οποιαδήποτε αποδεικτική ισχύ.
- (63) Η αρχή στην οποία υποβάλλονται δύο ασυμβίβαστα δημόσια έγγραφα, στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να αξιολογήσει εάν και σε ποιο από τα δημόσια έγγραφα θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης. Εφόσον από τις περιστάσεις αυτές δεν καθίσταται σαφές εάν και σε ποιο δημόσιο έγγραφο θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα, το ζήτημα θα πρέπει να κρίνεται από τα δικαστήρια που έχουν διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή εφόσον εγερθεί παρεμπιπτόντως ως σχετικό θέμα στο πλαίσιο διαδικασίας από το δικαστήριο που έχει επιληφθεί της εν λόγω διαδικασίας. Σε περίπτωση ασυμβατότητας μεταξύ δημόσιου εγγράφου και απόφασης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι λόγοι μη αναγνώρισης των αποφάσεων δυνάμει του παρόντος κανονισμού.
- (64) Η αναγνώριση και η εκτέλεση μιας απόφασης που αφορά τις περιουσιακές σχέσεις συζύγων δυνάμει του παρόντος κανονισμού δεν πρέπει κατ' ουδένα τρόπο να υποδηλώνουν την αναγνώριση του γάμου στον οποίο βασίζονται οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων για τις οποίες εκδόθηκε η απόφαση.
- (65) Θα πρέπει να ρυθμιστεί η σχέση μεταξύ του παρόντος κανονισμού και των διμερών ή πολυμερών συμβάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στις οποίες έχουν προσχωρήσει τα κράτη μέλη.
- (66) Ο παρών κανονισμός δεν πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη που είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της 6ης Φεβρουαρίου 1931 μεταξύ της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας η οποία περιέχει διατάξεις διεθνούς δικαίου σχετικά με το γάμο, την υιοθεσία και την επιμέλεια, όπως αναθεωρήθηκε το 2006· της σύμβασης της 19ης Νοεμβρίου 1934 μεταξύ της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας η οποία περιέχει διατάξεις ιδιωτικού διεθνούς δικαίου σχετικά με την κληρονομική διαδοχή, τις διαθήκες και τη διαχείριση της κληρονομιάς περιουσίας, όπως αναθεωρήθηκε τον Ιούνιο 2012· και της σύμβασης της

11ης Οκτωβρίου 1977 μεταξύ της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας για την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές υποθέσεις να συνεχίσουν να εφαρμόζουν ορισμένες διατάξεις αυτών των συμβάσεων, εφόσον προβλέπουν απλουστευμένες και εσπευσμένες διαδικασίες για την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.

- (67) Για να διευκολύνεται η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να προβλέπεται υποχρέωση των κρατών μελών να γνωστοποιούν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τις νομοθετικές και δικονομικές διατάξεις που αφορούν τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις που ίδρυσε η απόφαση 2001/470/EK του Συμβουλίου⁽¹⁾. Για να δημοσιεύονται εγκαίρως στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* όλες οι πληροφορίες που συνδέονται με την πρακτική εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να γνωστοποιήσουν τις πληροφορίες αυτές στην Επιτροπή πριν από την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (68) Επίσης, για να διευκολυνθεί η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και να αξιοποιηθούν οι σύγχρονες τεχνολογίες των επικοινωνιών, θα πρέπει να προβλεφθούν τυποποιημένα έντυπα για τις βεβαιώσεις που θα προσκομίζονται στο πλαίσιο της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας μιας απόφασης, ενός δημόσιου εγγράφου ή ενός δικαστικού συμβιβασμού.
- (69) Κατά τον υπολογισμό των χρονικών περιόδων και των προθεσμιών που προβλέπει ο παρών κανονισμός, είναι σκόπιμο να εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου⁽²⁾.
- (70) Για να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή σχετικά με την κατάρτιση και μεταγενέστερη τροποποίηση των βεβαιώσεων και των εντύπων για την κήρυξη της εκτελεστότητας των αποφάσεων, των δικαστικών συμβιβασμών και των δημοσίων εγγράφων. Οι αρμοδιότητες αυτές θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³⁾.
- (71) Για την έκδοση των εκτελεστικών πράξεων με σκοπό τη σύνταξη και τη μεταγενέστερη τροποποίηση των βεβαιώσεων και των εντύπων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να χρησιμοποιείται η συμβουλευτική διαδικασία.
- (72) Οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, ήτοι η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η δυνατότητα που παρέχεται στους συζύγους να ρυθμίσουν τις μεταξύ τους και έναντι τρίτων περιουσιακές σχέσεις κατά τη διάρκεια της έγγαμης συμβίωσης καθώς και κατά τη στιγμή της εκκαθάρισης των περιουσιακών αγαθών τους, καθώς επίσης η μεγαλύτερη προβλεψιμότητα και ασφάλεια δικαίου, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη αλλά μπορούν, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων του παρόντος κανονισμού, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, κατά περίπτωση μέσω ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών. Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ένωση είναι επομένως αρμόδια να αποφασίζει. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια προς επίτευξη των στόχων αυτών.
- (73) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη, ιδίως δε από τα άρθρα 7, 9, 17, 21 και 47, που αφορούν, αντίστοιχα, τον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, το δικαίωμα γάμου και ίδρυσης οικογένειας σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες, το δικαίωμα ιδιοκτησίας, την απαγόρευση διακρίσεων και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τα δικαστήρια και οι λοιπές αρμόδιες αρχές των κρατών μελών οφείλουν να σέβονται τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.

Δεν εφαρμόζεται σε φορολογικά, τελωνειακά ή διοικητικά ζητήματα.

⁽¹⁾ Απόφαση 2001/470/EK του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2001, σχετικά με τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 174 της 27.6.2001, σ. 25).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1971, περί καθορισμού των κανόνων που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες (ΕΕ L 124 της 8.6.1971, σ. 1).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

2. Εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού τα ακόλουθα:
- α) η δικαιοπρακτική ικανότητα των συζύγων·
 - β) η ύπαρξη, η εγκυρότητα ή η αναγνώριση ενός γάμου·
 - γ) οι υποχρεώσεις διατροφής·
 - δ) η κληρονομική διαδοχή ενός αποθανόντος συζύγου·
 - ε) η κοινωνική ασφάλιση·
 - στ) το δικαίωμα μεταβίβασης ή προσαρμογής μεταξύ συζύγων, στην περίπτωση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου, συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω γήρατος ή αναπηρίας τα οποία αποκτούνται κατά τη διάρκεια του γάμου και τα οποία δεν έχουν παράγει συνταξιοδοτικά έσοδα κατά τη διάρκεια του γάμου·
 - ζ) η φύση εμπράγματων δικαιωμάτων επί περιουσιακών αγαθών· και
 - η) οιαδήποτε καταχώριση σε μητρώο δικαιωμάτων επί ακίνητης ή κινητής περιουσίας, περιλαμβανομένων των νομικών απαιτήσεων της καταχώρισης, και τα αποτελέσματα της καταχώρισης ή της μη καταχώρισης αυτών των δικαιωμάτων σε μητρώο.

Άρθρο 2

Αρμοδιότητα στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων εντός των κρατών μελών

Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την αρμοδιότητα των αρχών των κρατών μελών να επιλαμβάνονται υποθέσεων περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.

Άρθρο 3

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:
- α) «περιουσιακές σχέσεις των συζύγων»: σύνολο κανόνων σχετικών με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων μεταξύ τους και έναντι τρίτων, οι οποίες προκύπτουν ως αποτέλεσμα του γάμου ή της λύσης του·
 - β) «συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων»: συμφωνία μεταξύ συζύγων ή μελλοντικών συζύγων διά της οποίας αυτοί οργανώνουν τις περιουσιακές σχέσεις τους·
 - γ) «δημόσιο έγγραφο»: έγγραφο σε υπόθεση περιουσιακών σχέσεων των συζύγων που έχει συνταχθεί ή καταχωρισθεί επίσημα ως δημόσιο έγγραφο σε κράτος μέλος και του οποίου η γνησιότητα:
 - i) αφορά την υπογραφή και το περιεχόμενο του δημόσιου εγγράφου· και
 - ii) πιστοποιείται από δημόσια ή άλλη αρχή, εξουσιοδοτημένη προς τούτο από το κράτος μέλος προέλευσης·
 - δ) «απόφαση»: απόφαση σε υπόθεση περιουσιακών σχέσεων των συζύγων που εκδόθηκε από δικαστήριο κράτους μέλους, όποια κι αν είναι η ονομασία της, όπως απόφαση για τον προσδιορισμό από τον γραμματέα των δικαστικών εξόδων ή δαπανών·
 - ε) «δικαστικός συμβιβασμός»: συμβιβασμός σε υπόθεση περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, ο οποίος επικυρώθηκε από δικαστήριο ή καταρτίσθηκε ενώπιον δικαστηρίου κατά τη διάρκεια διαδικασίας·

- στ) «κράτος μέλος προέλευσης»: το κράτος μέλος στο οποίο, εκδόθηκε η απόφαση, συντάχθηκε το δημόσιο έγγραφο ή εγκρίθηκε ή επετεύχθη ο δικαστικός συμβιβασμός·
- ζ) «κράτος μέλος εκτέλεσης»: το κράτος μέλος στο οποίο επιδιώκεται η αναγνώριση και/ή η εκτέλεση της απόφασης, του δημόσιου εγγράφου ή του δικαστικού συμβιβασμού.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού με τον όρο «δικαστήριο» νοούνται οποιαδήποτε δικαστική αρχή και όλες οι άλλες αρχές και οι επαγγελματίες του νομικού κλάδου με αρμοδιότητα σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, που ασκούν δικαστικά καθήκοντα ή ενεργούν κατ' ανάθεση εξουσίας από δικαστική αρχή ή υπό τον έλεγχό της, εφόσον αυτές οι άλλες αρχές και οι επαγγελματίες του νομικού κλάδου προσφέρουν τα ίδια δικονομικά εγγύα όσον αφορά την αμεροληψία και το δικαίωμα ακρόασης όλων των μερών και ότι οι αποφάσεις τους, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υπάγονται:

- α) επιδέχονται έφεσης ή αναθεώρησης από δικαστική αρχή· και
- β) έχουν ανάλογη ισχύ και αποτέλεσμα με απόφαση δικαστικής αρχής για το ίδιο θέμα.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις άλλες αρχές και επαγγελματίες του νομικού κλάδου που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο σύμφωνα με το άρθρο 64.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

Άρθρο 4

Διεθνής δικαιοδοσία σε περίπτωση θανάτου ενός εκ των συζύγων

Όταν δικαστήριο κράτους μέλους επιλαμβάνεται υπόθεσης κληρονομικής διαδοχής συζύγου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012, τα δικαστήρια αυτού του κράτους έχουν διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται επί θεμάτων περιουσιακών σχέσεων των συζύγων τα οποία ανακύπτουν σχετικά με τη συγκεκριμένη υπόθεση κληρονομικής διαδοχής.

Άρθρο 5

Διεθνής δικαιοδοσία σε περίπτωση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, όταν δικαστήριο ενός κράτους μέλους επιλαμβάνεται αίτησης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003, τα δικαστήρια αυτού του κράτους έχουν διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται επί ζητημάτων των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων που έχουν σχέση με την αίτηση.
2. Η διεθνής δικαιοδοσία στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων δυνάμει της παραγράφου 1 υπόκειται στη συμφωνία των συζύγων, στην περίπτωση που το δικαστήριο το οποίο επιλαμβάνεται της αίτησης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου:
- α) είναι το δικαστήριο κράτους μέλους στο οποίο ο αιτών έχει τη συνήθη διαμονή του και έχει διαμείνει εκεί για τουλάχιστον ένα έτος αμέσως πριν από την υποβολή της αίτησης, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) πέμπτη περίπτωση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003·
- β) είναι το δικαστήριο κράτους μέλους της ιθαγένειας του αιτούντος και ο αιτών έχει τη συνήθη διαμονή του εκεί και έχει διαμείνει εκεί για τουλάχιστον έξι μήνες αμέσως πριν από την υποβολή της αίτησης, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) έκτη περίπτωση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003·
- γ) επιλαμβάνεται της υπόθεσης σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 σε περιπτώσεις μετατροπής του δικαστικού χωρισμού σε διαζύγιο· ή
- δ) επιλαμβάνεται της υπόθεσης σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 σε περιπτώσεις επικουρικής βάσης δικαιοδοσίας.

3. Εάν η αναφερόμενη στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου συμφωνία συνάπτεται πριν το δικαστήριο να κληθεί να αποφανθεί επί θεμάτων περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, η συμφωνία πρέπει να συμμορφώνεται με το άρθρο 7 παράγραφος 2.

Άρθρο 6

Διεθνής δικαιοδοσία σε άλλες περιπτώσεις

Όταν κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει των άρθρων 4 ή 5 ή σε άλλες περιπτώσεις πλην αυτών που ορίζονται στα εν λόγω άρθρα, διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται επί των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων ασκούν τα δικαστήρια του κράτους μέλους:

- α) στην επικράτεια του οποίου έχουν τη συνήθη διαμονή τους οι σύζυγοι κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείψει αυτής·
- β) στην επικράτεια του οποίου είχαν την τελευταία συνήθη διαμονή τους οι σύζυγοι, εφόσον ένας εξ αυτών εξακολουθεί να διαμένει εκεί κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείψει αυτής·
- γ) στην επικράτεια του οποίου έχει τη συνήθη διαμονή του ο εναγόμενος κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείψει αυτής·
- δ) της κοινής ιθαγένειας των συζύγων κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο.

Άρθρο 7

Παρέκταση αρμοδιότητας

1. Στις αναφερόμενες στο άρθρο 6 περιπτώσεις, τα μέρη μπορεί να συμφωνήσουν ότι τα δικαστήρια του κράτους μέλους το δικαίωμα του οποίου είναι εφαρμοστέο δυνάμει του άρθρου 22 ή του άρθρου 26 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή β) ή τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο τελέσθηκε ο γάμος έχουν αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται για τις περιουσιακές σχέσεις των εν λόγω συζύγων.

2. Η συμφωνία της παραγράφου 1 καταρτίζεται εγγράφως και φέρει ημερομηνία και υπογραφή των μερών. Κάθε διαβίβαση διά της ηλεκτρονικής οδού που εξασφαλίζει σε μόνιμη βάση τη μεταγενέστερη πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας θεωρείται καταρτισθείσα εγγράφως.

Άρθρο 8

Διεθνής δικαιοδοσία που βασίζεται στην παράσταση του εναγομένου ενώπιον του δικαστηρίου

1. Πέραν των περιπτώσεων όπου η διεθνή δικαιοδοσία απορρέει από άλλες διατάξεις του παρόντος κανονισμού, το δικαστήριο κράτους μέλους του οποίου το δικαίωμα εφαρμόζεται δυνάμει του άρθρου 22 ή του άρθρου 26 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή στοιχείο β), και ενώπιον του οποίου ο εναγόμενος παρίσταται, αποκτά διεθνή δικαιοδοσία. Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται, εάν η παράσταση έχει ως σκοπό την αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας ή στις αναφερόμενες στο άρθρο 4 ή στο άρθρο 5 παράγραφος 1 περιπτώσεις.

2. Πριν κηρύξει εαυτό αρμόδιο δυνάμει της παραγράφου 1, το δικαστήριο μεριμνά ώστε ο εναγόμενος να ενημερωθεί για το δικαίωμά του να αμφισβητήσει τη διεθνή δικαιοδοσία και για τις συνέπειες της παράστασης ή της μη παράστασης.

Άρθρο 9

Εναλλακτική διεθνή δικαιοδοσία

1. Κατ' εξαίρεση, εάν δικαστήριο του κράτους μέλους στο οποίο ασκείται διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει των άρθρων 4, 6, 7 ή 8 κρίνει ότι ο εν λόγω γάμος δεν αναγνωρίζεται από το ιδιωτικό διεθνές δικαίωμά του για σκοπούς περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, το εν λόγω δικαστήριο δύναται να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο. Εάν το δικαστήριο αποφασίσει να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο, οφείλει να το πράξει χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

2. Στην περίπτωση που αρμόδιο δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 4 ή του άρθρου 6 κηρύξει εαυτό αναρμόδιο και, εφόσον τα μέρη συμφωνήσουν να αναθέσουν διεθνή δικαιοδοσία στα δικαστήρια οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 7, διεθνή δικαιοδοσία σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων ασκούν τα δικαστήρια του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Σε άλλες περιπτώσεις, διεθνής δικαιοδοσία σε θέματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων ασκείται από τα δικαστήρια οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους δυνάμει του άρθρου 6 ή του άρθρου 8 ή από τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο τελέσθηκε ο γάμος.

3. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που έχει εκδοθεί για τα μέρη απόφαση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου η οποία μπορεί να αναγνωριστεί στο κράτος μέλος του δικάζοντος δικαστή.

Άρθρο 10

Επικουρική διεθνής δικαιοδοσία

Στην περίπτωση που κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει των άρθρων 4, 5, 6, 7 ή 8 ή στην περίπτωση που όλα τα δικαστήρια σύμφωνα με το άρθρο 9 έχουν κηρύξει εαυτά αναρμόδια και κανένα δικαστήριο δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 2, τα δικαστήρια κράτους μέλους έχουν διεθνή δικαιοδοσία εφόσον ένας εκ των συζύγων ή αμφότεροι οι σύζυγοι έχουν ακίνητη περιουσία στην επικράτεια αυτού του κράτους μέλους. Ωστόσο, σε αυτή την περίπτωση, το επιληφθέν δικαστήριο έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινεται μόνο σχετικά με την εν λόγω ακίνητη περιουσία.

Άρθρο 11

Αναγκαστική δικαιοδοσία (φόρουμ necessitatis)

Στην περίπτωση που κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει των άρθρων 4, 5, 6, 7, 8 ή 10 ή στην περίπτωση που όλα τα δικαστήρια σύμφωνα με το άρθρο 9 έχουν κηρύξει εαυτά αναρμόδια και κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 2 ή του άρθρου 10, τα δικαστήρια κράτους μέλους μπορούν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να αποφαινούνται επί των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, σε περίπτωση που αποδεικνύεται αδύνατη ή μη εύλογη η κίνηση ή η διεξαγωγή διαδικασίας σε τρίτη χώρα με την οποία συνδέεται στενά η συγκεκριμένη υπόθεση.

Η υπόθεση πρέπει να παρουσιάζει επαρκή δεσμό με το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου.

Άρθρο 12

Ανταγωγή

Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η διαδικασία δυνάμει των άρθρων 5, 6, 7, 8, του άρθρου 9 παράγραφος 2, των άρθρων 10 ή 11 είναι επίσης αρμόδιο να εξετάσει την ανταγωγή, στο μέτρο που αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 13

Περιορισμός των διαδικασιών

1. Όταν η περιουσία του θανόντος του οποίου η κληρονομική διαδοχή εμπίπτει στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται σε τρίτο κράτος, το δικαστήριο που επελήφθη της υπόθεσης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων μπορεί, κατόπιν αιτήσεως ενός των διαδίκων, να αποφασίσει να μην αποφανθεί επί ενός ή περισσότερων από τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία, εάν αναμένεται ότι η απόφασή του περί των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων δεν θα αναγνωριστεί και, κατά περίπτωση, δεν θα κηρυχθεί εκτελεστή στο συγκεκριμένο τρίτο κράτος.

2. Η παράγραφος 1 δεν θίγει το δικαίωμα των διαδίκων να περιορίσουν το πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους του επιληφθέντος δικαστηρίου.

Άρθρο 14

Επιληφθέν δικαστήριο

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ένα δικαστήριο λογίζεται ως επιληφθέν:

- α) από την ημερομηνία κατάθεσης στο δικαστήριο του εισαγωγικού εγγράφου της δίκης ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου, εφόσον ο ενάγων δεν παρέλειψε στη συνέχεια να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για την κοινοποίηση ή την επίδοση του εγγράφου στον εναγόμενο·
- β) εάν το έγγραφο πρέπει να κοινοποιηθεί ή να επιδοθεί προτού κατατεθεί στο δικαστήριο, από την ημερομηνία παραλαβής του από την αρχή που είναι υπεύθυνη για την κοινοποίηση ή την επίδοση, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενάγων δεν παρέλειψε στη συνέχεια να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για την κατάθεση του εγγράφου στο δικαστήριο· ή
- γ) εφόσον η διαδικασία τίθεται σε κίνηση αυτεπαγγέλτως, μόλις ληφθεί από το δικαστήριο η απόφαση για την έναρξη των διαδικασιών, ή, αν η απόφαση αυτή δεν απαιτείται, μόλις η υπόθεση καταχωρισθεί στο μητρώο του δικαστηρίου.

Άρθρο 15

Έρευνα της διεθνούς δικαιοδοσίας

Το δικαστήριο κράτους μέλους που επιλαμβάνεται υπόθεσης η οποία αφορά τις περιουσιακές σχέσεις συζύγων και για την οποία δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού διαπιστώνει αυτεπάγγελτα την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του.

Άρθρο 16

Έρευνα του παραδεκτού

1. Όταν εναγόμενος που έχει τη συνήθη διαμονή του στο έδαφος κράτους άλλου από το κράτος μέλος στο οποίο ασκείται η αγωγή δεν παρίσταται, το αρμόδιο κατά τον παρόντα κανονισμό δικαστήριο υποχρεούται να αναστείλει τη διαδικασία μέχρις ότου εξακριβωθεί ότι ο εναγόμενος ήταν σε θέση να παραλάβει το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο εγκαίρως ώστε να προετοιμάσει την υπεράσπισή του, ή ότι πραγματοποιήθηκαν όλες οι αναγκαίες προς τούτο ενέργειες.
2. Το άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ εφαρμόζεται αντί της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εάν το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο έπρεπε να διαβιβασθεί από το ένα κράτος μέλος στο άλλο δυνάμει του εν λόγω κανονισμού.
3. Όταν δεν είναι εφαρμοστέες οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1393/2007, εφαρμόζεται το άρθρο 15 της σύμβασης της Χάγης, της 15ης Νοεμβρίου 1965, για την επίδοση και την κοινοποίηση στο εξωτερικό δικαστικών και εξώδικων πράξεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, εάν το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο έπρεπε να διαβιβαστεί στην αλλοδαπή σύμφωνα με τη συγκεκριμένη σύμβαση.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξώδικων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις (επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων) και κατάργησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1348/2000 του Συμβουλίου (ΕΕ L 324 της 10.12.2007, σ. 79).

Άρθρο 17

Εκκρεμοδικία

1. Αν έχουν ασκηθεί αγωγές με το ίδιο αντικείμενο και εκ της ίδιας αιτίας μεταξύ των ιδίων διαδίκων ενώπιον δικαστηρίων διαφορετικών κρατών μελών, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που επελήφθη πρώτο αναστέλλει αυτεπάγγελτα τη διαδικασία του μέχρι να διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο.
2. Στις αναφερόμενες στην παράγραφο 1 περιπτώσεις, εφόσον ζητηθεί από δικαστήριο που έχει επιληφθεί διαφοράς, οποιοδήποτε άλλο επιληφθέν δικαστήριο οφείλει να ενημερώσει αμελλητί το πρώτο δικαστήριο για την ημερομηνία κατά την οποία επελήφθη της υποθέσεως.
3. Όταν διαπιστωθεί η δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο, κάθε δικαστήριο που επιλαμβάνεται μεταγενέστερα οφείλει να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο προς χάριν αυτού του δικαστηρίου.

Άρθρο 18

Συναφείς αγωγές

1. Όταν συναφείς αγωγές εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων διαφόρων κρατών μελών, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που έχει πρώτο επιληφθεί μπορεί να αναστείλει την εκδίκαση.
2. Όταν οι αγωγές της παραγράφου 1 εκκρεμούν σε πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που έχει πρώτο επιληφθεί δύναται επίσης, με αίτηση ενός από τους διαδίκους, να διαπιστώσει την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του, υπό την προϋπόθεση ότι το πρώτο δικαστήριο έχει διεθνή δικαιοδοσία και για τις δύο αγωγές και ότι το δίκαιο του επιτρέπει την ένωση συναφών υποθέσεων.
3. Θεωρούνται συναφείς, για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, αγωγές που συνδέονται μεταξύ τους τόσο στενά ώστε να υπάρχει συμφέρον να εξεταστούν και να εκδικαστούν ταυτόχρονα, για να αποφευχθεί ο κίνδυνος έκδοσης ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων σε περίπτωση που οι υποθέσεις εκδικάζονταν χωριστά.

Άρθρο 19

Ασφαλιστικά μέτρα

Τα ασφαλιστικά μέτρα που προβλέπονται από το δίκαιο κράτους μέλους μπορούν να ζητηθούν από τις δικαστικές αρχές του κράτους αυτού, έστω και αν δικαστήριο άλλου κράτους έχει, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, διεθνή δικαιοδοσία για την ουσία της υπόθεσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ

Άρθρο 20

Καθολική εφαρμογή

Το δίκαιο που ορίζεται από τον παρόντα κανονισμό ως εφαρμοστέο εφαρμόζεται ακόμη και αν δεν πρόκειται για δίκαιο κράτους μέλους.

Άρθρο 21

Ενότητα του εφαρμοστέου δικαίου

Το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δικαιο δυνάμει των άρθρων 22 ή 26 εφαρμόζεται σε όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αφορούν οι σχέσεις αυτές, ανεξαρτήτως της τοποθεσίας τους.

Άρθρο 22

Επιλογή του εφαρμοστέου δικαίου

1. Οι σύζυγοι ή οι μέλλοντες σύζυγοι μπορούν να συμφωνήσουν να ορίσουν ή να αλλάξουν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις τους δικαιο, εφόσον αυτό το δικαιο είναι ένα από τα ακόλουθα:
 - α) το δικαιο του κράτους στο οποίο οι σύζυγοι ή οι μέλλοντες σύζυγοι ή ένας εξ αυτών έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας· ή
 - β) το δικαιο του κράτους της ιθαγένειας ενός εκ των συζύγων ή των μελλοντικών συζύγων κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας.
2. Ελλείψει αντίθετης συμφωνίας των συζύγων, η μεταβολή του εφαρμοστέου δικαίου στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου έχει αποτελέσματα μόνο για το μέλλον.
3. Καμία αναδρομική μεταβολή του εφαρμοστέου δικαίου δυνάμει της παραγράφου 2 δεν επιτρέπεται να θίγει δικαιώματα τρίτων μερών που απορρέουν από αυτό το δικαιο.

Άρθρο 23

Τυπικό κύρος της συμφωνίας επιλογής εφαρμοστέου δικαίου

1. Η συμφωνία που προβλέπεται στο άρθρο 22 διατυπώνεται εγγράφως, φέρει ημερομηνία και υπογραφή αμφοτέρων των συζύγων. Κάθε διαβίβαση διά της ηλεκτρονικής οδού που εξασφαλίζει σε μόνιμη βάση τη μεταγενέστερη πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας θεωρείται ότι έχει καταρτισθεί εγγράφως.
2. Αν το δικαιο του κράτους μέλους στο οποίο αμφότεροι οι σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας προβλέπει πρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις για τις συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, αυτές θα πρέπει να τηρούνται.
3. Εάν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας οι σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε διαφορετικά κράτη μέλη και αν τα δικαία των εν λόγω κρατών προβλέπουν ανόμοιες τυπικές προϋποθέσεις για τις συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, η συμφωνία είναι τυπικώς έγκυρη εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπει το δικαιο μιας από τις εν λόγω χώρες.
4. Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας ο ένας μόνον εκ των συζύγων έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος, το οποίο προβλέπει πρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις για συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, εφαρμόζονται οι εν λόγω προϋποθέσεις.

Άρθρο 24

Συναίνεση και ουσιαστικό κύρος

1. Η ύπαρξη και το κύρος μιας συμφωνίας περί επιλογής του δικαίου ή μιας διάταξης του διέπονται από το δικαιο που θα ήταν εφαρμοστέο επί της συμφωνίας δυνάμει του άρθρου 22, αν η συμφωνία ή η διάταξη ήταν έγκυρη.

2. Ωστόσο, για να αποδείξει ένας σύζυγος ότι δεν έχει συναινέσει, μπορεί να επικαλεστεί το δικαίο της χώρας όπου είχε τη συνήθη διαμονή του κατά τον χρόνο υποβολής της αγωγής ενώπιον του δικαστηρίου, αν από τις περιστάσεις συνάγεται ότι δεν θα ήταν εύλογο να προσδιοριστεί το αποτέλεσμα της συμπεριφοράς του σύμφωνα με το δικαίο που ορίζεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 25

Τυπικό κύρος της συμφωνίας περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων

1. Η συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων διατυπώνεται εγγράφως, φέρει ημερομηνία και υπογραφή αμφοτέρων των συζύγων. Κάθε διαβίβαση διά της ηλεκτρονικής οδού που εξασφαλίζει σε μόνιμη βάση τη μεταγενέστερη πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας θεωρείται ότι έχει καταρτισθεί εγγράφως.

2. Αν το δικαίο του κράτους μέλους στο οποίο αμφότεροι οι σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας προβλέπει πρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις για τις συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, αυτές θα πρέπει να πληρούνται.

Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας οι σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε διαφορετικά κράτη μέλη και αν τα δίκαια των εν λόγω κρατών προβλέπουν ανόμοιες τυπικές προϋποθέσεις για τις συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, η συμφωνία είναι τυπικώς έγκυρη εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπει το δικαίο μιας από τις εν λόγω χώρες.

Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας ο ένας μόνον εκ των συζύγων έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος, το οποίο προβλέπει πρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις για συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, εφαρμόζονται οι εν λόγω προϋποθέσεις.

3. Αν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δικαίο επιβάλει επιπρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις, οι εν λόγω προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται.

Άρθρο 26

Εφαρμοστέο δικαίο ελλείπει επιλογής των μερών

1. Ελλείπει συμφωνίας επιλογής δικαίου σύμφωνα με το άρθρο 22, το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δικαίο είναι το δικαίο του κράτους:

α) της πρώτης κοινής συνήθους διαμονής των συζύγων μετά την τέλεση του γάμου ή, ελλείψει αυτού·

β) της κοινής ιδιγένειας των συζύγων κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου ή, ελλείψει αυτού·

γ) με το οποίο οι σύζυγοι έχουν από κοινού τον στενότερο δεσμό κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις.

2. Εάν οι σύζυγοι έχουν περισσότερες από μία από κοινού ιδιγένειες κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου, εφαρμόζονται μόνο τα στοιχεία α) και γ) της παραγράφου 1.

3. Κατ' εξαίρεση και εφόσον υποβληθεί αίτηση από οποιονδήποτε από τους συζύγους, η δικαστική αρχή που έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί θεμάτων περιουσιακών σχέσεων των συζύγων μπορεί να αποφασίσει ότι οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων θα διέπονται από το δικαίο διαφορετικού κράτους από αυτό του οποίου το δικαίο είναι εφαρμοστέο δυνάμει της παραγράφου 1 στοιχείο α), εάν ο αιτών αποδείξει ότι:

α) οι σύζυγοι διατηρούσαν την τελευταία κοινή συνήθη διαμονή τους στο εν λόγω άλλο κράτος για σημαντικά μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε σύγκριση με το οριζόμενο στην παράγραφο 1 στοιχείο α) κράτος· και

β) αμφότεροι οι σύζυγοι βασίστηκαν στο δικαίο του εν λόγω άλλου κράτους κατά τη ρύθμιση ή τον σχεδιασμό των περιουσιακών τους σχέσεων.

Το δικαίο του εν λόγω άλλου κράτους εφαρμόζεται από τη στιγμή της τέλεσης του γάμου, εκτός εάν ένας εκ των συζύγων διαφωνεί. Στη δεύτερη περίπτωση, το δικαίο του εν λόγω άλλου κράτους παράγει αποτελέσματα από τον καθορισμό της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής στο εν λόγω έτερο κράτος.

Η εφαρμογή του δικαίου του έτερου κράτους δεν θίγει τα δικαιώματα τρίτων που απορρέουν από το εφαρμοστέο δυνάμει της παραγράφου 1 στοιχείο α) δικαίο.

Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που οι σύζυγοι έχουν συνάψει συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεών τους πριν από τον καθορισμό της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής τους στο εν λόγω άλλο κράτος.

Άρθρο 27

Πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δικαίου

Το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δικαίο δυνάμει του παρόντος κανονισμού καθορίζει, μεταξύ άλλων:

- α) τον διαφορετικό χαρακτηρισμό των περιουσιακών αγαθών οποιουδήποτε εκ των συζύγων ή αμφότερων των συζύγων κατά τη διάρκεια και μετά τον γάμο·
- β) τη μεταφορά περιουσιακών αγαθών από μια κατηγορία σε άλλη·
- γ) την ευθύνη του ενός συζύγου για τις υποχρεώσεις και τις οφειλές του άλλου συζύγου·
- δ) τις εξουσίες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις οποιουδήποτε εκ των συζύγων ή αμφότερων των συζύγων σχετικά με τα περιουσιακά αγαθά·
- ε) τη λύση των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και τον καταμερισμό, τη διανομή ή την εκκαθάριση της περιουσίας·
- στ) τις επιπτώσεις των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στις νομικές σχέσεις μεταξύ ενός συζύγου και τρίτων· και
- ζ) το ουσιαστικό κύρος της συμφωνίας περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.

Άρθρο 28

Αποτελέσματα έναντι τρίτων

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 27 στοιχείο στ), ένας σύζυγος δεν μπορεί να επικαλεστεί το δικαίο που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων μεταξύ τους έναντι τρίτου σε μια διαφορά μεταξύ του τρίτου και οποιουδήποτε εκ των συζύγων ή αμφότερων των συζύγων, εκτός εάν το τρίτο πρόσωπο γνώριζε ή, ενεργώντας με τη δέουσα επιμέλεια, όφειλε να γνωρίζει αυτό το δικαίο.

2. Το τρίτο μέρος θεωρείται ότι γνωρίζει ποιο δικαίο διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, εάν

α) είναι το δικαίο:

- i) του κράτους το δικαίο του οποίου εφαρμόζεται στη συναλλαγή μεταξύ ενός συζύγου και του τρίτου μέρους·
- ii) του κράτους στο οποίο ο συμβαλλόμενος σύζυγος και το τρίτο μέρος διατηρούν τη συνήθη διαμονή τους· ή
- iii) στις περιπτώσεις ύπαρξης ακίνητης περιουσίας, του κράτους στο οποίο βρίσκεται η ακίνητη περιουσία·

ή

β) οποιοσδήποτε εκ των συζύγων έχει συμμορφωθεί με τις ισχύουσες απαιτήσεις γνωστοποίησης ή καταχώρησης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, οι οποίες προσδιορίζονται στο δικαίο:

- i) του κράτους το δικαίο του οποίου εφαρμόζεται στη συναλλαγή μεταξύ ενός συζύγου και του τρίτου μέρους·

- ii) του κράτους στο οποίο ο συμβαλλόμενος σύζυγος και το τρίτο μέρος διατηρούν τη συνήθη διαμονή τους· ή
 - iii) στις περιπτώσεις ύπαρξης ακίνητης περιουσίας, του κράτους στο οποίο βρίσκεται η ακίνητη περιουσία.
3. Στην περίπτωση που ένας σύζυγος δεν μπορεί να επικαλεστεί έναντι τρίτου το δικαίωμα που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δυνάμει της παραγράφου 1, οι επιπτώσεις του καθεστώτος των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων έναντι του τρίτου θα διέπονται από:
- α) το δικαίωμα του κράτους το δικαίωμα του οποίου εφαρμόζεται στη συναλλαγή μεταξύ ενός συζύγου και του τρίτου μέρους· ή
 - β) στις περιπτώσεις ύπαρξης ακίνητης περιουσίας ή καταχωρισμένων περιουσιακών στοιχείων ή δικαιωμάτων, το δικαίωμα του κράτους στο οποίο βρίσκεται η ακίνητη περιουσία ή έχουν καταχωρισθεί τα περιουσιακά στοιχεία ή τα δικαιώματα.

Άρθρο 29

Προσαρμογή εμπραγμάτων δικαιωμάτων

Σε περίπτωση που ένα πρόσωπο επικαλείται εμπράγματο δικαίωμα το οποίο έχει βάσει του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δικαίου, και το εν λόγω εμπράγματο δικαίωμα δεν είναι γνωστό στη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο γίνεται η επίκλησή του, το δικαίωμα αυτό προσαρμόζεται, εφόσον είναι απαραίτητο και κατά το μέτρο του δυνατού, στο εγγύτερο ισοδύναμο δικαίωμα βάσει του δικαίου αυτού του κράτους, λαμβανομένων υπόψη των σκοπών και των συμφερόντων που επιδιώκονται από το συγκεκριμένο εμπράγματο δικαίωμα και των αποτελεσμάτων που συνδέονται με αυτό.

Άρθρο 30

Υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου

1. Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να περιορίσουν την εφαρμογή των υπερισχυουσών διατάξεων αναγκαστικού δικαίου του δικαίου του δικάζοντος δικαστή.
2. Οι υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου είναι διατάξεις η τήρηση των οποίων κρίνεται πρωταρχικής σημασίας από ένα κράτος μέλος για τη διασφάλιση των δημοσίων συμφερόντων του, όπως η πολιτική, κοινωνική ή οικονομική οργάνωσή του, σε βαθμό που να επιβάλλεται η εφαρμογή τους σε κάθε κατάσταση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής τους, ανεξάρτητα από το δικαίωμα που κατά τα άλλα είναι εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 31

Δημόσια τάξη του δικάζοντος δικαστή

Η εφαρμογή μιας διάταξης του δικαίου οποιουδήποτε κράτους που καθορίζεται από τον παρόντα κανονισμό μπορεί να αποκλειστεί μόνον εάν η εφαρμογή αυτή είναι προδήλως ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη του δικάζοντος δικαστή.

Άρθρο 32

Αποκλεισμός της αναπαραπομπής

Ως δικαίωμα ενός κράτους που ορίζεται ως εφαρμοστέο από τον παρόντα κανονισμό, νοούνται οι ισχύοντες στο κράτος αυτό κανόνες δικαίου, εκτός από τους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

Άρθρο 33

Κράτη με περισσότερα του ενός συστήματα δικαίου — σύγκρουση δικαίων εδαφικού χαρακτήρα

1. Σε περίπτωση που το δικαιο που ορίζεται ως εφαρμοστέο από τον παρόντα κανονισμό είναι το δικαιο κράτους το οποίο αποτελείται από περισσότερες εδαφικές ενότητες, η καθεμία από τις οποίες έχει τους δικούς της κανόνες δικαίου για τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, οι κανόνες του εν λόγω κράτους περί εσωτερικής σύγκρουσης δικαίων θα καθορίσουν τη σχετική εδαφική ενότητα της οποίας οι κανόνες δικαίου εφαρμόζονται.
2. Ελλείψει σχετικών κανόνων περί εσωτερικής σύγκρουσης δικαίων:
 - α) οποιαδήποτε παραπομπή στο δικαιο του κράτους που αναφέρεται στην παράγραφο 1 θεωρείται, για τους σκοπούς του καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με τις διατάξεις περί της συνήθους διαμονής των συζύγων, ως παραπομπή στο δικαιο της εδαφικής ενότητας στην οποία οι σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους·
 - β) οποιαδήποτε παραπομπή στο δικαιο του κράτους που αναφέρεται στην παράγραφο 1 θεωρείται, για τους σκοπούς του καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με τις διατάξεις περί της ιθαγένειας των συζύγων, ως παραπομπή στο δικαιο της εδαφικής ενότητας με την οποία οι σύζυγοι έχουν τον στενότερο δεσμό·
 - γ) οποιαδήποτε παραπομπή στο δικαιο του κράτους που αναφέρεται στην παράγραφο 1 θεωρείται, για τους σκοπούς του καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με οιοδήποτε άλλες διατάξεις που αφορούν άλλα στοιχεία ως συνδετικούς παράγοντες, ως παραπομπή στο δικαιο της εδαφικής ενότητας στην οποία βρίσκεται το συγκεκριμένο στοιχείο.

Άρθρο 34

Κράτη με περισσότερα του ενός συστήματα δικαίου — σύγκρουση δικαίων προσωπικού χαρακτήρα

Όσον αφορά κράτος που έχει δύο ή περισσότερα συστήματα δικαίου ή σύνολα κανόνων που εφαρμόζονται σε διαφορετικές κατηγορίες προσώπων σε σχέση με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, οποιαδήποτε παραπομπή στο δικαιο του εν λόγω κράτους θεωρείται ως παραπομπή στο σύστημα δικαίου ή το σύνολο των κανόνων που καθορίζεται από τους ισχύοντες κανόνες στο συγκεκριμένο κράτος. Σε περίπτωση έλλειψης τέτοιων κανόνων εφαρμόζεται το σύστημα δικαίου ή το σύνολο των κανόνων με το οποίο οι σύζυγοι έχουν τον στενότερο δεσμό.

Άρθρο 35

Μη εφαρμογή του παρόντος κανονισμού σε εσωτερικές συγκρούσεις δικαίων

Τα κράτη μέλη που περιλαμβάνουν διάφορες εδαφικές ενότητες από τις οποίες καθεμία έχει τους δικούς της κανόνες δικαίου για τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, δεν υποχρεούνται να εφαρμόζουν τον παρόντα κανονισμό στις συγκρούσεις δικαίων που αφορούν αποκλειστικά τις εδαφικές αυτές ενότητες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ, ΕΚΤΕΛΕΣΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Άρθρο 36

Αναγνώριση

1. Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζονται στα υπόλοιπα κράτη μέλη, χωρίς να απαιτείται καμία ειδική διαδικασία.

2. Σε περίπτωση αμφισβήτησης, κάθε ενδιαφερόμενος που επικαλείται ως κύριο ζήτημα την αναγνώριση απόφασης μπορεί να ζητήσει να διαπιστωθεί, με τις διαδικασίες που προβλέπονται στα άρθρα 44 έως 57, ότι η απόφαση πρέπει να αναγνωριστεί.
3. Εάν η επίκληση της αναγνώρισης γίνεται παρεμπιπτόντως ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, το δικαστήριο αυτό έχει διεθνή δικαιοδοσία να κρίνει σχετικά.

Άρθρο 37

Λόγοι μη αναγνώρισης

Απόφαση δεν αναγνωρίζεται:

- α) εάν η αναγνώριση είναι προδήλως αντίθετη στη δημόσια τάξη (ordre public) του κράτους μέλους αναγνώρισης·
- β) σε περίπτωση που εκδόθηκε ερήμην, αν το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε στον εναγόμενο εγκαίρως και κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί αυτός να αμυνθεί, εκτός εάν ο εναγόμενος παρέλειψε να ασκήσει ένδικο μέσο κατά της απόφασης ενώ μπορούσε να το πράξει·
- γ) είναι ασυμβίβαστη με απόφαση που εκδόθηκε σε διαδικασία μεταξύ των ιδίων διαδικών στο κράτος μέλος στο οποίο ζητείται η αναγνώριση·
- δ) είναι ασυμβίβαστη με προγενέστερη απόφαση που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτο κράτος μεταξύ των ιδίων διαδικών σχετικά με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία, εφόσον η προγενέστερη απόφαση πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την αναγνώρισή της στο κράτος μέλος στο οποίο ζητείται η αναγνώριση.

Άρθρο 38

Θεμελιώδη δικαιώματα

Το άρθρο 37 του παρόντος κανονισμού εφαρμόζεται από τα δικαστήρια και άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών με σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις θεμελιώδεις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη και ιδίως στο άρθρο 21 που αφορά την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων.

Άρθρο 39

Απαγόρευση έρευνας της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου προέλευσης

1. Η δικαιοδοσία του δικαστηρίου του κράτους μέλους προέλευσης δεν ερευνάται.
2. Το κριτήριο της δημόσιας τάξης που προβλέπεται στο άρθρο 37 δεν εφαρμόζεται στους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας των άρθρων 4 έως 11.

Άρθρο 40

Απαγόρευση της επί της ουσίας αναθεώρησης της απόφασης

Η επί της ουσίας αναθεώρηση απόφασης που εκδίδεται σε κράτος μέλος απαγορεύεται.

Άρθρο 41**Αναστολή της διαδικασίας αναγνώρισης**

Το δικαστήριο κράτους μέλους ενώπιον του οποίου ζητείται αναγνώριση απόφασης που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος δύναται να αναστείλει τη διαδικασία, αν η απόφαση αυτή έχει προσβληθεί με τακτικό ένδικο μέσο στο κράτος μέλος προέλευσης.

Άρθρο 42**Εκτελεστότητα**

Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος και οι οποίες είναι εκτελεστές στο εν λόγω κράτος, καθίστανται εκτελεστές σε άλλο κράτος μέλος αφού κηρυχθούν εκεί εκτελεστές, κατόπιν αιτήσεως κάθε ενδιαφερομένου, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 44 έως 57.

Άρθρο 43**Καθορισμός κατοικίας**

Για να κρίνει αν, για τους σκοπούς της διαδικασίας που προβλέπεται στα άρθρα 44 έως 57, ο διάδικος έχει την κατοικία του στο κράτος μέλος εκτέλεσης, το επιληφθέν δικαστήριο εφαρμόζει το εσωτερικό δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους.

Άρθρο 44**Κατά τόπον αρμόδια δικαστήρια**

1. Η αίτηση κήρυξης της εκτελεστότητας υποβάλλεται στο δικαστήριο ή στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους εκτέλεσης, η ονομασία του οποίου έχει κοινοποιηθεί από το εν λόγω κράτος μέλος στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 64.
2. Η κατά τόπον αρμοδιότητα καθορίζεται από την κατοικία του προσώπου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση ή από τον τόπο εκτέλεσης.

Άρθρο 45**Διαδικασία**

1. Η διαδικασία υποβολής της αίτησης διέπεται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους εκτέλεσης.
2. Ο αιτών δεν απαιτείται να διαθέτει ταχυδρομική διεύθυνση ούτε εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο στο κράτος μέλος εκτέλεσης.
3. Η αίτηση συνοδεύεται υποχρεωτικά από τα ακόλουθα έγγραφα:
 - α) αντίγραφο της απόφασης το οποίο πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας·
 - β) βεβαίωση που εκδίδεται από το δικαστήριο ή την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προέλευσης με χρήση του εντύπου που θα καταρτιστεί με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 67 παράγραφος 2, με την επιφύλαξη του άρθρου 46.

Άρθρο 46

Μη προσκόμιση της βεβαίωσης

1. Εάν η βεβαίωση που προβλέπει το άρθρο 45 παράγραφος 3 στοιχείο β) δεν προσκομιστεί, το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή μπορούν να ορίσουν προθεσμία για την προσκόμισή της ή να δεχθούν ισοδύναμο έγγραφο ή εφόσον κρίνουν ότι έχουν επαρκώς ενημερωθεί, να απαλλάξουν τον αιτούντα από το βάρος αυτό.
2. Το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή μπορούν να ζητήσουν την προσκόμιση μεταφράσεων ή μεταγραμματισμών των εγγράφων. Η μετάφραση πραγματοποιείται από πρόσωπο που είναι εξουσιοδοτημένο να μεταφράζει σε ένα εκ των κρατών μελών.

Άρθρο 47

Κήρυξη εκτελεστότητας

Η απόφαση κηρύσσεται εκτελεστή μόλις ολοκληρωθούν οι διατυπώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 45, χωρίς έλεγχο των λόγων μη αναγνώρισης όπως καθορίζονται στο άρθρο 37. Ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση δεν δύναται στο στάδιο αυτό της διαδικασίας να καταθέσει προτάσεις.

Άρθρο 48

Γνωστοποίηση της απόφασης επί της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας

1. Η απόφαση επί της αίτησης για την κήρυξη της εκτελεστότητας γνωστοποιείται αμελλητί στον αιτούντα κατά τη διαδικασία που προβλέπει το δικαίο του κράτους μέλους εκτέλεσης.
2. Η κήρυξη της εκτελεστότητας επιδίδεται ή κοινοποιείται στον καθ' ου η εκτέλεση, μαζί με την απόφαση, εφόσον αυτή δεν έχει ήδη επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον εν λόγω διάδικο.

Άρθρο 49

Ένδικο μέσο κατά της απόφασης επί της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας

1. Κατά της απόφασης που εκδίδεται επί της αιτήσεως για την κήρυξη της εκτελεστότητας μπορεί να ασκηθεί ένδικο μέσο και από τους δυο διαδίκους.
2. Το ένδικο μέσο ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου η ονομασία του οποίου έχει γνωστοποιηθεί από το οικείο κράτος μέλος στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 64.
3. Το ένδικο μέσο εκδικάζεται σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τη διαδικασία της αμφισβητούμενης διαδικασίας.
4. Αν ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση ερημοδικήσει ενώπιον του δικαστηρίου που επιλαμβάνεται του ένδικου μέσου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 16 ακόμα και αν ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση δεν έχει την κατοικία του στο έδαφος κάποιου από τα κράτη μέλη.
5. Το ένδικο μέσο κατά της κήρυξης εκτελεστότητας ασκείται εντός προθεσμίας 30 ημερών από την επίδοση ή την κοινοποίησή της. Εάν ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους άλλου από εκείνο στο οποίο κηρύχθηκε η εκτελεστότητα, η προθεσμία για την άσκηση του ένδικου μέσου είναι 60 ημέρες από την ημέρα που έγινε η επίδοση ή η κοινοποίηση προσωπικά ή στην κατοικία του. Η προθεσμία δεν παρεκτείνεται λόγω αποστάσεως.

Άρθρο 50**Διαδικασία προσβολής της απόφασης επί του ενδίκου μέσου**

Η απόφαση επί του ενδίκου μέσου μπορεί να προσβληθεί μόνο με το ένδικο μέσο που έχει γνωστοποιηθεί από το οικείο κράτος μέλος στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 64.

Άρθρο 51**Απόρριψη ή ανάκληση κήρυξης της εκτελεστότητας**

Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκήθηκε το ένδικο μέσο δυνάμει του άρθρου 49 ή του άρθρου 50 απορρίπτει ή ανακαλεί την κήρυξη της εκτελεστότητας μόνον εφόσον συντρέχει λόγος από τους οριζόμενους στο άρθρο 37 χωρίς καθυστέρηση.

Άρθρο 52**Αναστολή της διαδικασίας**

Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται το ένδικο μέσο σύμφωνα με το άρθρο 49 ή το άρθρο 50 αναστέλλει, με αίτηση του διαδίκου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση, τη διαδικασία αν στο κράτος μέλος προέλευσης ανασταλεί η εκτελεστότητα της απόφασης λόγω της άσκησης ενδίκου μέσου.

Άρθρο 53**Προσωρινά ή ασφαλιστικά μέτρα**

1. Όταν μια απόφαση πρέπει να αναγνωριστεί σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο, ο αιτών δύναται να ζητήσει προσωρινά ή ασφαλιστικά μέτρα σύμφωνα με το δικαίωμα του κράτους μέλους εκτέλεσης χωρίς να απαιτείται να κηρυχθεί εκτελεστή η απόφαση δυνάμει του άρθρου 46.
2. Η κήρυξη της εκτελεστότητας εμπεριέχει αυτοδικαίως τη δυνατότητα λήψης ασφαλιστικών μέτρων.
3. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 49 παράγραφος 5, κατά της κήρυξης της εκτελεστότητας και έως ότου εκδοθεί απόφαση για την προσφυγή αυτή, μπορούν να ληφθούν μόνο ασφαλιστικά μέτρα επί της περιουσίας του προσώπου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση.

Άρθρο 54**Μερική εκτελεστότητα**

1. Εάν η απόφαση έκρινε επί πολλών αξιώσεων, και η εκτελεστότητα δεν μπορεί να κηρυχθεί για όλες, το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή κηρύσσει την εκτελεστότητα για μία ή περισσότερες από τις αξιώσεις.
2. Ο αιτών δύναται να ζητήσει την κήρυξη εκτελεστότητας για ορισμένα μόνο μέρη μίας απόφασης.

Άρθρο 55

Δικαστική αρωγή

Ο αιτών ο οποίος στο κράτος μέλος προέλευσης έχει εν όλω ή εν μέρει λάβει νομική αρωγή ή απαλλαγή από τα έξοδα ή τις δαπάνες, δικαιούται, σε οιαδήποτε διαδικασία κήρυξης της εκτελεστότητας, να επωφεληθεί από την ευνοϊκότερη νομική αρωγή ή να τύχει της πλέον εκτεταμένης απαλλαγής από έξοδα και δαπάνες, η οποία προβλέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης.

Άρθρο 56

Καμία εγγυοδοσία ή κατάθεση χρηματικού ποσού

Σε διάδικο που ζητεί σε κράτος μέλος την αναγνώριση, την εκτελεστότητα ή την εκτέλεση απόφασης η οποία έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος, καμία εγγυοδοσία ή κατάθεση χρηματικού ποσού, ανεξάρτητα από την ονομασία της, δεν μπορεί να επιβληθεί με την αιτιολογία ότι είναι αλλοδαπός ή ότι δεν έχει την κατοικία του ή τη διαμονή του στο κράτος μέλος εκτέλεσης.

Άρθρο 57

Καμία φορολογική επιβάρυνση ή τέλος

Καμία φορολογική επιβάρυνση ή τέλος ανάλογα με την αξία της διαφοράς δεν επιβάλλεται στο κράτος μέλος εκτέλεσης κατά τη διαδικασία κήρυξης της εκτελεστότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΙ

Άρθρο 58

Αποδοχή των δημόσιων εγγράφων

1. Δημόσιο έγγραφο που καταρτίζεται σε ένα κράτος μέλος έχει την ίδια αποδεικτική ισχύ σε άλλο κράτος μέλος με αυτή που έχει στο κράτος μέλος προέλευσης ή την πλησιέστερη ισχύ, υπό τον όρο ότι αυτό δεν αντιβαίνει προδήλως στη δημόσια τάξη (*ordre public*) του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Το πρόσωπο που επιθυμεί να χρησιμοποιήσει δημόσιο έγγραφο σε άλλο κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει από την αρχή που εκδίδει το δημόσιο έγγραφο στο κράτος μέλος προέλευσης να συμπληρώσει το έντυπο που θα καταρτιστεί σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 67 παράγραφος 2, περιγράφοντας την αποδεικτική ισχύ του δημόσιου εγγράφου στο κράτος μέλος προέλευσης.

2. Τυχόν αμφισβήτηση της γνησιότητας δημόσιου εγγράφου γίνεται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους προέλευσης και κρίνεται με βάση το δίκαιο του εν λόγω κράτους. Το δημόσιο έγγραφο που αμφισβητήθηκε δεν έχει αποδεικτική ισχύ σε άλλο κράτος μέλος για όσο χρονικό διάστημα η αμφισβήτηση εκκρεμεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου.

3. Τυχόν αμφισβήτηση που αφορά τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο γίνεται ενώπιον των δικαστηρίων που έχουν διεθνή δικαιοδοσία βάσει του παρόντος κανονισμού και κρίνεται σύμφωνα με το εφαρμοστέο βάσει του κεφαλαίου III δίκαιο. Το δημόσιο έγγραφο που αμφισβητήθηκε δεν έχει αποδεικτική ισχύ σε κράτος μέλος άλλο από το κράτος μέλος προέλευσης όσον αφορά το στοιχείο που αμφισβητήθηκε, για όσο χρονικό διάστημα η αμφισβήτηση εκκρεμεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου.

4. Εάν το αποτέλεσμα της διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους εξαρτάται από απόφαση σχετικά με παρεμπίπτον θέμα όσον αφορά τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, το εν λόγω δικαστήριο έχει δικαιοδοσία ως προς το θέμα αυτό.

Άρθρο 59

Εκτελεστότητα των δημόσιων εγγράφων

1. Τα δημόσια έγγραφα που είναι εκτελεστά στο κράτος μέλος προέλευσης κηρύσσονται εκτελεστά σε άλλο κράτος μέλος κατόπιν αιτήσεως κάθε ενδιαφερόμενου μέρους σύμφωνα με τη διαδικασία των άρθρων 44 έως 57.
2. Για τους σκοπούς του άρθρου 45 παράγραφος 3 στοιχείο β), η αρχή που έχει εκδώσει το δημόσιο έγγραφο εκδίδει, κατόπιν αιτήσεως κάθε ενδιαφερόμενου μέρους, βεβαίωση με χρήση του εντύπου που θα καταρτιστεί με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 67 παράγραφος 2.
3. Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται ένδικο μέσο δυνάμει του άρθρου 49 ή του άρθρου 50 αρνείται να εκδώσει ή ανακαλεί δήλωση κήρυξης της εκτελεστότητας μόνον εάν η εκτέλεση του συγκεκριμένου δημόσιου εγγράφου είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη (*ordre public*) του κράτους μέλους εκτέλεσης.

Άρθρο 60

Εκτελεστότητα δικαστικών συμβιβασμών

1. Δικαστικοί συμβιβασμοί που είναι εκτελεστοί στο κράτος μέλος προέλευσης κηρύσσονται εκτελεστοί σε άλλο κράτος μέλος κατόπιν αίτησης κάθε ενδιαφερόμενου μέρους σύμφωνα με τη διαδικασία των άρθρων 44 έως 57.
2. Για τους σκοπούς του άρθρου 45 παράγραφος 3 στοιχείο β), το δικαστήριο που ενέκρινε το συμβιβασμό ή ενώπιον του οποίου αυτός συνήφθη, εκδίδει κατόπιν αίτησης κάθε ενδιαφερομένου μέρους, βεβαίωση με χρήση του εντύπου που θα καταρτιστεί σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 67 παράγραφος 2.
3. Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται ένδικο μέσο δυνάμει του άρθρου 49 ή του άρθρου 50 αρνείται να εκδώσει ή ανακαλεί δήλωση κήρυξης της εκτελεστότητας μόνον εάν η εκτέλεση του συγκεκριμένου δημόσιου εγγράφου είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη (*ordre public*) του κράτους μέλους εκτέλεσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 61

Επικύρωση ή άλλη ανάλογη διατύπωση

Καμία επικύρωση ή άλλη ανάλογη διατύπωση δεν απαιτείται για έγγραφα τα οποία εκδίδονται σε κράτος μέλος στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 62

Σχέση με τις ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την εφαρμογή διμερών ή πολυμερών συμβάσεων των οποίων ένα ή περισσότερα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη κατά τον χρόνο έκδοσης του παρόντος κανονισμού ή απόφασης σύμφωνα με το δεύτερο ή τρίτο εδάφιο του άρθρου 331 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, και οι οποίες διέπουν θέματα τα οποία ρυθμίζονται με τον παρόντα κανονισμό, υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών δυνάμει του άρθρου 351 της ΣΛΕΕ.

2. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1, ο παρών κανονισμός υπερισχύει, στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, των συμβάσεων που συνάπτουν μεταξύ τους στο βαθμό που αυτές αφορούν θέματα ρυθμιζόμενα από τον παρόντα κανονισμό.

3. Ο παρών κανονισμός δεν εμποδίζει την εφαρμογή της σύμβασης της 6ης Φεβρουαρίου 1931 μεταξύ της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας η οποία περιέχει διατάξεις ιδιωτικού διεθνούς δικαίου σχετικά με το γάμο, την υιοθεσία και την επιμέλεια, όπως αναθεωρήθηκε το 2006· της σύμβασης της 19ης Νοεμβρίου 1934 μεταξύ της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας η οποία περιέχει διατάξεις ιδιωτικού διεθνούς δικαίου σχετικά με την κληρονομική διαδοχή, τις διαθήκες και τη διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας, όπως αναθεωρήθηκε τον Ιούνιο 2012· και της σύμβασης της 11ης Οκτωβρίου 1977 μεταξύ της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας για την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές υποθέσεις από τα κράτη μέλη τα οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη αυτών των συμβάσεων, εφόσον προβλέπουν απλουστευμένες και πιο ταχείες διαδικασίες για την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.

Άρθρο 63

Διαθέσιμες πληροφορίες για το κοινό

Τα κράτη μέλη, προκειμένου να καταστούν οι πληροφορίες διαθέσιμες στο κοινό μέσω του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις, παρέχουν στην Επιτροπή συνοπτική περιγραφή των εθνικών τους νομοθετικών διατάξεων και διαδικασιών που ισχύουν για τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, περιλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με το είδος της αρχής που είναι αρμόδια για τις περιουσιακές αυτές σχέσεις και σχετικά με τις επιπτώσεις όσον αφορά τρίτα μέρη αναφερόμενα στο άρθρο 28.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν για τη διαρκή επικαιροποίηση των πληροφοριών.

Άρθρο 64

Πληροφορίες σχετικά με τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων αρχών και τις διαδικασίες

1. Έως τις 29 Απριλίου 2018, τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή:

- α) τα δικαστήρια ή τις αρχές που είναι αρμόδιες να εξετάζουν τις αιτήσεις για κήρυξη της εκτελεστότητας σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 και τα ένδικα μέσα κατά αποφάσεων εκδοθεισών επί των αιτήσεων αυτών σύμφωνα με το άρθρο 49 παράγραφος 2·
- β) τα ένδικα μέσα κατά της απόφασης επί του ενδίκου μέσου που προβλέπονται στο άρθρο 50.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση των πληροφοριών αυτών.

2. Η Επιτροπή δημοσιεύει τις πληροφορίες που γνωστοποιήθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 1 στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, πλην των διευθύνσεων και των λοιπών στοιχείων επικοινωνίας επαφής των δικαστηρίων και των αρχών που αναφέρονται στο στοιχείο α) της παραγράφου 1.

3. Η Επιτροπή θέτει στη διάθεση του κοινού όλες τις πληροφορίες που της διαβιβάζονται δυνάμει της παραγράφου 1 με τη χρήση οποιουδήποτε κατάλληλου μέσου, ιδίως μέσω του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Άρθρο 65

Κατάρτιση και μεταγενέστερη τροποποίηση του καταλόγου πληροφοριών που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2

1. Η Επιτροπή, με βάση τις κοινοποιήσεις των κρατών μελών, καταρτίζει τον κατάλογο των άλλων αρχών και επαγγελματιών του νομικού κλάδου που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση στις πληροφορίες του καταλόγου αυτού. Η Επιτροπή τροποποιεί τον κατάλογο αναλόγως.
3. Η Επιτροπή δημοσιεύει τον κατάλογο και κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση του καταλόγου αυτού στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
4. Η Επιτροπή μεριμνά ώστε το κοινό να λάβει γνώση όλων των πληροφοριών που γνωστοποιούνται δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο, ιδίως μέσω του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Άρθρο 66

Σύνταξη και μεταγενέστερη τροποποίηση των βεβαιώσεων και των εντύπων που προβλέπονται στο άρθρο 45 παράγραφος 3 στοιχείο β) και στα άρθρα 58, 59 και 60.

Η Επιτροπή εγκρίνει εκτελεστικές πράξεις για τη σύνταξη και μεταγενέστερη τροποποίηση των βεβαιώσεων και των εντύπων που προβλέπονται στο άρθρο 45 παράγραφος 3 στοιχείο β) και στα άρθρα 58, 59 και 60. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 67 παράγραφος 2.

Άρθρο 67

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 68

Ρήτρα επανεξέτασης

1. Έως τις 29 Ιανουαρίου 2027, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Η έκθεση αυτή συνοδεύεται, ενδεχομένως, από προτάσεις προσαρμογής του παρόντος κανονισμού.
2. Έως τις 29 Ιανουαρίου 2024 η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 9 και 38 του παρόντος κανονισμού. Η έκθεση αυτή αξιολογεί ιδίως τον βαθμό στον οποίο αυτά τα άρθρα έχουν διασφαλίσει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη.
3. Για τους σκοπούς των εκθέσεων των παραγράφων 1 και 2, τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή στοιχεία που αφορούν την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού από τα δικαστήριά τους.

Άρθρο 69

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται μόνο σε νομικές διαδικασίες που κινούνται, σε επίσημα έγγραφα που συντάσσονται ή καταχωρούνται επίσημως και σε δικαστικούς συμβιβασμούς που εγκρίνονται ή συνάπτονται κατά ή μετά τις 29 Ιανουαρίου 2019, με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 3.
2. Εάν η αγωγή ασκήθηκε στο κράτος προέλευσης πριν τις 29 Ιανουαρίου 2019, οι αποφάσεις που εκδίδονται μετά την εν λόγω ημερομηνία αναγνωρίζονται και εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου IV, εφόσον οι κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας που εφαρμόστηκαν είναι σύμφωνοι με αυτούς που προβλέπονται από τις διατάξεις του κεφαλαίου II.

3. Το κεφάλαιο III ισχύει μόνο για τους συζύγους που έχουν τελέσει γάμο ή που έχουν ορίσει το εφαρμοστέο στις περιουσιακές τους σχέσεις δίκαιο μετά τις 29 Ιανουαρίου 2019.

Άρθρο 70

Έναρξη ισχύος

1. Ο παρών κανονισμός τίθεται σε ισχύ την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

2. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία στον τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων επί περιουσιακών σχέσεων διεθνών ζευγαριών, που καλύπτει ζητήματα γαμικών περιουσιακών σχέσεων και περιουσιακών συνεπειών καταχωρισμένων συμβιώσεων, όπως η ενισχυμένη αυτή συνεργασία εγκρίθηκε με την απόφαση (ΕΕ) 2016/954.

Τίθεται σε εφαρμογή στις 29 Ιανουαρίου 2019, εκτός από τα άρθρα 63 και 64, τα οποία τίθενται σε εφαρμογή στις 29 Απριλίου 2018, και τα άρθρα 65, 66 και 67, τα οποία τίθενται σε εφαρμογή στις 29 Ιουλίου 2016. Για τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία δυνάμει απόφασης εκδοθείσας σύμφωνα με το άρθρο 331 παράγραφος 1 δεύτερο ή τρίτο εδάφιο της ΣΛΕΕ, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται από την ημερομηνία που ορίζεται στη συγκεκριμένη απόφαση.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα συμμετέχοντα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Λουξεμβούργο, 24 Ιουνίου 2016.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

A.G. KOENDERS

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2016/1104 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 24ης Ιουνίου 2016****για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 81 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη την απόφαση (ΕΕ) 2016/954 του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2016, για την έγκριση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων για τις περιουσιακές σχέσεις των διεθνών ζευγαριών, που καλύπτει τόσο τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων όσο και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου της νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ένωση έχει θέσει ως στόχο τη διατήρηση και ανάπτυξη ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, εντός του οποίου εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων. Για τη σταδιακή δημιουργία ενός τέτοιου χώρου, η Ένωση πρέπει να θεσπίσει μέτρα περί δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις με διασυνοριακές επιπτώσεις, ιδίως όταν αυτό απαιτείται για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
- (2) Σύμφωνα με το σημείο γ) του άρθρου 81 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), τα μέτρα αυτά ενδέχεται να περιλαμβάνουν μέτρα που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά την άρση των συγκρούσεων ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο και τη δικαιοδοσία.
- (3) Κατά τη σύνοδό του στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων και άλλων αποφάσεων των δικαστικών αρχών ως ακρογωνιαίο λίθο της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις, και κάλεσε το Συμβούλιο και την Επιτροπή να υιοθετήσουν πρόγραμμα μέτρων για την υλοποίηση της εν λόγω αρχής.
- (4) Στις 30 Νοεμβρίου 2000 θεσπίστηκε ένα κοινό πρόγραμμα Επιτροπής και Συμβουλίου περί των μέτρων για την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των αποφάσεων επί αστικών και εμπορικών υποθέσεων ⁽³⁾. Το πρόγραμμα περιγράφει τα μέτρα σχετικά με την εναρμόνιση των κανόνων περί σύγκρουσης δικαίων τα οποία έχουν σκοπό να διευκολύνουν την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων και προβλέπει την κατάρτιση νομικής πράξης στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και των περιουσιακών συνεπειών του χωρισμού των εκτός γάμου ζευγαριών.
- (5) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, που συνήλθε στις Βρυξέλλες στις 4 και 5 Νοεμβρίου 2004, θέσπισε νέο πρόγραμμα, με τίτλο «Το πρόγραμμα της Χάγης: ενίσχυση της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση» ⁽⁴⁾. Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει Πράσινη Βίβλο για τη ρύθμιση της σύγκρουσης δικαίων όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, καθώς και του ζητήματος της διεθνούς δικαιοδοσίας και της αμοιβαίας αναγνώρισης. Το πρόγραμμα τονίζει την ανάγκη να θεσπιστεί πράξη στον συγκεκριμένο τομέα.

⁽¹⁾ ΕΕ L 159 της 16.6.2016, σ. 16.

⁽²⁾ Γνωμοδότηση της 23ης Ιουνίου 2016 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽³⁾ ΕΕ C 12 της 15.1.2001, σ. 1.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 53 της 3.3.2005, σ. 1.

- (6) Στις 17 Ιουλίου 2006 η Επιτροπή εξέδωσε Πράσινη Βίβλο για τη ρύθμιση της σύγκρουσης νόμων όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, συμπεριλαμβανομένου του ζητήματος της διεθνούς δικαιοδοσίας και της αμοιβαίας αναγνώρισης. Η Πράσινη Βίβλος οδήγησε σε ευρεία διαβούλευση σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, σε ευρωπαϊκό πλαίσιο, τα ζευγάρια κατά την εκκαθάριση της κοινής περιουσίας και με τα μέσα έννομης προστασίας που διαθέτουν για την επίλυση αυτών των προβλημάτων. Στην Πράσινη Βίβλο ξεετάζονταν επίσης όλα τα ζητήματα ιδιωτικού διεθνούς δικαίου που αντιμετωπίζουν τα ζευγάρια που συνδέονται με άλλου είδους σχέσεις πλην του γάμου, π.χ. τα ζευγάρια που έχουν συνάψει σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης, καθώς και τα ειδικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν αυτά τα ζευγάρια.
- (7) Κατά τη συνεδρίαση του στις Βρυξέλλες στις 10 και 11 Δεκεμβρίου 2009, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε νέο πολυετές πρόγραμμα καλούμενο «Το πρόγραμμα της Στοκχόλμης — Μια ανοικτή και ασφαλής Ευρώπη που εξυπηρετεί και προστατεύει τους πολίτες»⁽¹⁾. Στο εν λόγω πρόγραμμα το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκτιμά ότι η αμοιβαία αναγνώριση θα πρέπει να επεκταθεί σε τομείς οι οποίοι δεν καλύπτονται ακόμη αλλά είναι ουσιώδεις για την καθημερινή ζωή, όπως, για παράδειγμα, στις περιουσιακές συνέπειες του χωρισμού ζευγαριών, λαμβανομένων υπόψη των νομικών συστημάτων των κρατών μελών και της πολιτικής τους στον τομέα της δημόσιας τάξης (*ordre public*), καθώς και των εθνικών τους παραδόσεων.
- (8) Στην «Έκθεση του 2010 για την ιθαγένεια της ΕΕ: άρση των εμποδίων στα δικαιώματα των πολιτών της Ένωσης», η οποία εκδόθηκε στις 27 Οκτωβρίου 2010, η Επιτροπή ανακοίνωσε την υποβολή νομοθετικής πρότασης η οποία θα επιτρέπει την κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και κυρίως την υπέρβαση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν τα ζευγάρια κατά τη διαχείριση της περιουσίας τους ή τη διανομή της.
- (9) Στις 16 Μαρτίου 2011 η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, και πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων.
- (10) Στη συνεδρίαση της 3ης Δεκεμβρίου 2015, το Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν ήταν δυνατό να επιτευχθεί ομοφωνία για την έγκριση των προτάσεων κανονισμών σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων και ότι, επομένως, δεν ήταν δυνατόν να επιτευχθούν οι στόχοι συνεργασίας σε αυτόν τον τομέα εντός εύλογης χρονικής περιόδου από την Ένωση στο σύνολό της.
- (11) Από τον Δεκέμβριο του 2015 έως τον Φεβρουάριο του 2016, το Βέλγιο, η Βουλγαρία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Γερμανία, η Ελλάδα, η Ισπανία, η Γαλλία, η Κροατία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο, η Μάλτα, οι Κάτω Χώρες, η Αυστρία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία, η Φινλανδία και η Σουηδία απηύθυναν αίτημα στην Επιτροπή δηλώνοντας ότι επιθυμούν την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ τους στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των διεθνών ζευγαριών και, συγκεκριμένα, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, και ζητώντας από την Επιτροπή να υποβάλει σχετική πρόταση στο Συμβούλιο. Με επιστολή της τον Μάρτιο 2016 η Κύπρος ζήτησε να συμμετάσχει στην καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας. Η Κύπρος επανέλαβε τη δήλωσή της κατά τις εργασίες του Συμβουλίου.
- (12) Στις 9 Ιουνίου 2016 το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΕΕ) 2016/954 για την έγκριση μιας τέτοιας ενισχυμένης συνεργασίας.
- (13) Σύμφωνα με το άρθρο 328 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι ενισχυμένες συνεργασίες, κατά την καθιέρωσή τους, είναι ανοιχτές σε όλα τα κράτη μέλη, με την επιφύλαξη της τήρησης των ενδεχόμενων προϋποθέσεων συμμετοχής που ορίζει η απόφαση εξουσιοδότησης. Παραμένουν επίσης ανοικτές ανά πάσα στιγμή, με την επιφύλαξη της τήρησης —επιπλέον των εν λόγω προϋποθέσεων— των πράξεων που έχουν ήδη θεσπιστεί στο πλαίσιο αυτό. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία θα πρέπει να εξασφαλίζουν την προώθηση της συνεργασίας όσο το δυνατόν περισσότερων κρατών μελών. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και να εφαρμόζεται άμεσα μόνο στα συμμετέχοντα στην ενισχυμένη συνεργασία κράτη μέλη στον τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων για τις περιουσιακές σχέσεις των διεθνών ζευγαριών, που καλύπτει τόσο τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων όσο και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, δυνάμει της απόφασης (ΕΕ) 2016/954 ή δυνάμει απόφασης εκδιδόμενης βάσει του δευτέρου ή τρίτου εδαφίου του άρθρου 331 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.
- (14) Σύμφωνα με το άρθρο 81 της ΣΛΕΕ, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων οι οποίες έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις.

⁽¹⁾ ΕΕ C 115 της 4.5.2010, σ. 1.

- (15) Προκειμένου να υπάρχει ασφάλεια δικαίου για τα ζευγάρια που δεν έχουν συνάψει γάμο όσον αφορά τα περιουσιακά τους στοιχεία και να τους προσφερθεί ένας κάποιος βαθμός προβλεψιμότητας, ενδείκνυται να καλυφθεί με μία ενιαία πράξη το σύνολο των κανόνων που διέπουν τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων.
- (16) Η αντιμετώπιση των μορφών συμβίωσης πέραν του γάμου διαφέρει στη νομοθεσία των κρατών μελών, και επιβάλλεται διάκριση μεταξύ των ζευγαριών των οποίων η συμβίωση έχει επισημοποιηθεί με την καταχώρισή της ενώπιον δημόσιας αρχής και των ζευγαριών που συζούν σε ανεπίσημη ελεύθερη ένωση. Αν και σε ορισμένα κράτη μέλη υπάρχουν νομοθετικές ρυθμίσεις για τα ζευγάρια αυτής της τελευταίας κατηγορίας, πρέπει να διακρίνονται από τις σχέσεις καταχωρισμένης συμβίωσης, των οποίων ο επίσημος χαρακτήρας επιτρέπει τη συνεκτίμηση των ιδιαιτεροτήτων τους και τον καθορισμό των κανόνων που τις διέπουν, στο πλαίσιο νομικής πράξης της Ένωσης. Για να διευκολυνθεί η απρόσκοπτη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, ενδείκνυται να εξαλειφθούν τα εμπόδια για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων που έχουν καταχωρίσει τη μεταξύ τους συμβίωση, ιδίως δε οι δυσκολίες που τα ζευγάρια αυτά συναντούν κατά τη διαχείριση ή τη διανομή της περιουσίας τους. Για να επιτευχθούν οι ανωτέρω στόχοι, θα πρέπει να συγκεντρωθούν στον παρόντα κανονισμό οι διατάξεις σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση ή, κατά περίπτωση, την αποδοχή, την εκτελεστότητα και την εκτέλεση αποφάσεων, δημόσιων εγγράφων και δικαστικών συμβιβασμών.
- (17) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να καλύπτει τα ζητήματα που έχουν σχέση με τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων. Η έννοια της «καταχωρισμένης συμβίωσης» θα πρέπει εδώ να οριστεί μόνο σε σχέση με τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού. Το ακριβές περιεχόμενο της έννοιας αυτής θα πρέπει να εξακολουθήσει οριζόμενο από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών. Καμία διάταξη του παρόντος κανονισμού δεν πρέπει να υποχρεώνει ένα κράτος μέλος του οποίου το δίκαιο δεν προβλέπει τον θεσμό της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης να εισάγει τον θεσμό αυτό στην εθνική νομοθεσία του.
- (18) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να καλύπτει όλα τα ζητήματα αστικού δικαίου που άπτονται των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, σε σχέση τόσο με την καθημερινή διαχείριση των περιουσιακών αγαθών τους όσο και με την εκκαθάρισή τους, η οποία επέρχεται κυρίως λόγω χωρισμού του ζεύγους ή θανάτου ενός εκ των συντρόφων.
- (19) Ο παρών κανονισμός δεν πρέπει να εφαρμόζεται σε τομείς του αστικού δικαίου πέραν των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων. Χάρη σαφήνειας, ορισμένα ζητήματα που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι συνδέονται με τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων θα πρέπει να εξαιρεθούν ρητώς της εφαρμογής του.
- (20) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει συνεπώς να εφαρμόζεται σε ζητήματα γενικής ικανότητας δικαιοπραξίας των συντρόφων. Ωστόσο, η εξαίρεση αυτή δεν θα πρέπει να καλύπτει τις ειδικές εξουσίες και τα ειδικά δικαιώματα είτε ενός των συντρόφων είτε αμφοτέρων των συντρόφων όσον αφορά τα περιουσιακά αγαθά, είτε μεταξύ τους είτε σε σχέση με τρίτους, δεδομένου ότι οι ανωτέρω εξουσίες και δικαιώματα θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (21) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε άλλα παρεμπόδιοντα θέματα, όπως στην ύπαρξη, την εγκυρότητα ή την αναγνώριση μιας σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης, τα οποία εξακολουθούν να διέπονται από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου τους.
- (22) Δεδομένου ότι οι υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ συζύγων διέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου ⁽¹⁾, αυτές θα πρέπει να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, όπως και τα ζητήματα κληρονομικής διαδοχής ενός αποθανόντος συντρόφου, τα οποία καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾.
- (23) Θέματα δικαιωμάτων μεταβίβασης ή προσαρμογής μεταξύ συντρόφων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω γήρατος ή αναπηρίας, ανεξαρτήτως της φύσης τους, τα οποία εκτήθησαν κατά τη διάρκεια της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης και τα οποία δεν παρήγαγαν συνταξιοδοτικά έσοδα κατά τη διάρκεια της σχέσης θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών συστημάτων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη. Ωστόσο, η εξαίρεση αυτή θα πρέπει να ερμηνεύεται αυστηρώς. Επομένως, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να διέπει ιδίως το ζήτημα του χαρακτηρισμού των περιουσιακών συνταξιοδοτικών στοιχείων, τα ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί σε έναν σύντροφο κατά τη διάρκεια της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης και την πιθανή αποζημίωση που θα χορηγηθεί στην περίπτωση συνταξιοδοτικού προγράμματος που χρηματοδοτείται με κοινά περιουσιακά στοιχεία.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής (ΕΕ L 7 της 10.1.2009, σ. 1).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομηγίου (ΕΕ L 201 της 27.7.2012, σ. 107).

- (24) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να επιτρέπει τη δημιουργία ή τη μεταβίβαση, ως αποτέλεσμα των περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων, δικαιώματος επί ακίνητης ή κινητής περιουσίας, βάσει του εφαρμοστέου δικαίου στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων. Δεν θα πρέπει ωστόσο να θίγει τον κλειστό αριθμό («numerus clausus») των εμπράγματων δικαιωμάτων που είναι γνωστά στο εθνικό δίκαιο ορισμένων κρατών μελών. Ένα κράτος μέλος δεν θα πρέπει να υποχρεούται να αναγνωρίσει ένα εμπράγματο δικαίωμα επί περιουσιακών στοιχείων ευρισκομένων στο έδαφός του, εάν το εν λόγω δικαίωμα είναι άγνωστο στο δίκαιό του.
- (25) Ωστόσο, για να μπορούν παρ' όλα αυτά οι σύντροφοι να απολαύουν σε άλλο κράτος μέλος τα δικαιώματα που δημιουργήθηκαν ή μεταβιβάστηκαν σε αυτούς ως αποτέλεσμα των περιουσιακών σχέσεων μιας καταχωρισμένης συμβίωσης, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει την προσαρμογή του άγνωστου εμπράγματου δικαιώματος στο εγγύτερο ισόδυναμο εμπράγματο δικαίωμα που προβλέπει η νομοθεσία του εν λόγω άλλου κράτους μέλους. Στο πλαίσιο της προσαρμογής αυτής θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι σκοποί και τα συμφέροντα που επιδιώκονται από το εμπράγματο δικαίωμα και τα αποτελέσματα που επιφέρει. Προκειμένου να καθοριστεί το εγγύτερο ισόδυναμο εθνικό δικαίωμα, οι αρχές ή τα αρμόδια πρόσωπα του κράτους του οποίου το δίκαιο εφαρμόστηκε στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων ενδέχεται να κληθούν να παράσχουν περαιτέρω πληροφορίες για τη φύση και τα αποτελέσματα του δικαιώματος. Προς τον σκοπό αυτό, θα μπορούσαν να χρησιμοποιούνται τα υπάρχοντα δίκτυα δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις καθώς και οποιαδήποτε άλλα διαθέσιμα μέσα που διευκολύνουν την κατανόηση του αλλοδαπού δικαίου.
- (26) Η προσαρμογή άγνωστων εμπράγματων δικαιωμάτων, όπως προβλέπεται ρητά στον παρόντα κανονισμό, δεν θα πρέπει να αποκλείει άλλες μορφές προσαρμογής στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (27) Οι προϋποθέσεις καταχώρισης δικαιώματος επί ακίνητων ή κινητών περιουσιακών στοιχείων σε μητρώο θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Ως εκ τούτου, το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο (για την ακίνητη περιουσία, το δίκαιο της τοποθεσίας του πράγματος) θα καθορίζει υπό ποιες νομικές προϋποθέσεις, και πώς, θα γίνεται η καταχώριση, καθώς και ποιες αρχές, όπως κτηματολογικά γραφεία ή συμβολαιογράφοι, είναι υπεύθυνες να ελέγχουν αν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις και αν τα έγγραφα που υποβλήθηκαν επαρκούν ή περιέχουν τις απαιτούμενες πληροφορίες. Ειδικότερα, οι αρχές μπορούν να ελέγχουν ότι το δικαίωμα του συντρόφου επί της περιουσίας που αναφέρεται στο έγγραφο που υποβάλλεται προς καταχώριση είναι δικαίωμα που καταχωρίζεται ως τέτοιο στο μητρώο ή αποδεικνύεται με άλλον τρόπο σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο. Προς αποφυγή διπλής καταχώρισης εγγράφων, οι αρχές καταχώρισης θα πρέπει να δέχονται τα έγγραφα που συντάχθηκαν από τις αρμόδιες αρχές σε άλλο κράτος μέλος και των οποίων η κυκλοφορία προβλέπεται από τον παρόντα κανονισμό. Αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει τις αρχές που συμμετέχουν στη καταχώριση να καλούν το πρόσωπο που ζητεί την καταχώριση να υποβάλει πρόσθετες πληροφορίες ή να προσκομίσει συμπληρωματικά έγγραφα που απαιτούνται από το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο, για παράδειγμα πληροφορίες ή έγγραφα που αφορούν την πληρωμή φόρων. Η αρμόδια αρχή μπορεί να υποδείξει στο πρόσωπο που ζητεί την καταχώριση τον τρόπο με τον οποίο είναι δυνατόν να δοθούν οι πληροφορίες ή τα έγγραφα που λείπουν.
- (28) Τα αποτελέσματα της καταχώρισης δικαιώματος σε μητρώο θα πρέπει επίσης να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Συνεπώς, το κατά πόσον, π.χ., η καταχώριση έχει δηλωτικό ή συστατικό αποτέλεσμα θα πρέπει να κρίνεται από το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο. Επομένως, εφόσον, π.χ., η κτήση δικαιώματος επί ακινήτου απαιτεί καταχώριση σε μητρώο σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο, προκειμένου να διασφαλιστεί *erga omnes* το αποτέλεσμα της εγγραφής ή να προστατευθούν δικαιοπραξίες, η χρονική στιγμή κτήσης του δικαιώματος θα πρέπει να καθορίζεται από το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους.
- (29) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να σέβεται τα διάφορα καθεστώτα περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων τα οποία ισχύουν στα κράτη μέλη. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, στον όρο «δικαστήριο» θα πρέπει συνεπώς να δοθεί ευρεία έννοια ώστε να καλύπτει όχι μόνο τα δικαστήρια κατά κυριολεξία, που ασκούν δικαστικά καθήκοντα, αλλά και, για παράδειγμα, τους συμβολαιογράφους που ασκούν σε ορισμένα κράτη μέλη δικαιοδοτικά καθήκοντα σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων κατά τον ίδιο τρόπο με τα δικαστήρια, καθώς και τους συμβολαιογράφους και επαγγελματίες του νομικού κλάδου, οι οποίοι σε ορισμένα κράτη μέλη ασκούν δικαιοδοτικά καθήκοντα σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων κατ' εξουσιοδότηση δικαστηρίου. Όλα τα δικαστήρια, όπως ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, θα πρέπει να δεσμεύονται από τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Αντίθετα, ο όρος «δικαστήριο» δεν θα πρέπει να καλύπτει μη δικαστικές αρχές κράτους μέλους που έχουν εξουσιοδοτηθεί δυνάμει του εθνικού δικαίου να επιλαμβάνονται υποθέσεων περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων, όπως είναι οι συμβολαιογράφοι στα περισσότερα κράτη μέλη, εφόσον, όπως συμβαίνει συνήθως, δεν ασκούν δικαιοδοτικά καθήκοντα.
- (30) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να επιτρέπει σε όλους τους συμβολαιογράφους, που έχουν αρμοδιότητα σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων στα κράτη μέλη, να ασκούν αυτήν την αρμοδιότητα. Το κατά πόσον οι συμβολαιογράφοι συγκεκριμένου κράτους μέλους δεσμεύονται από τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να εξαρτάται από το εάν καλύπτονται ή όχι από τον όρο «δικαστήριο» για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού.

- (31) Οι πράξεις που εκδίδονται από συμβολαιογράφους σε θέματα περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων στα κράτη μέλη θα πρέπει να κυκλοφορούν σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Όταν οι συμβολαιογράφοι ασκούν δικαιοδοτικά καθήκοντα θα πρέπει να δεσμεύονται από τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας του παρόντος κανονισμού και οι αποφάσεις που εκδίδουν θα πρέπει να κυκλοφορούν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού για την αναγνώριση, την εκτελεστότητα και την εκτέλεση των αποφάσεων. Όταν οι συμβολαιογράφοι δεν ασκούν δικαιοδοτικά καθήκοντα δεν θα πρέπει να δεσμεύονται από αυτούς τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας και τα δημόσια έγγραφα που εκδίδουν θα πρέπει να κυκλοφορούν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού περί δημόσιων εγγράφων.
- (32) Για να λαμβάνεται υπόψη η αυξανόμενη κινητικότητα των ζευγαριών και να διευκολύνεται η ορθή απονομή δικαιοσύνης, οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να επιτρέπουν τη διαχείριση των διαφόρων σχετικών υποθέσεων των πολιτών από τα δικαστήρια του ίδιου κράτους μέλους. Για αυτόν τον σκοπό, ο κανονισμός θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι η διεθνής δικαιοδοσία στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων ασκείται στο κράτος μέλος του οποίου τα δικαστήρια καλούνται να αποφανθούν επί υπόθεσης κληρονομικής διαδοχής ενός συντρόφου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 ή λύσης ή ακύρωσης της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης.
- (33) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει ότι, όταν εκκρεμούν διαδικασίες σχετικά με την κληρονομική διαδοχή ενός συντρόφου ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους επιληφθέντος δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 650/2012, τα δικαστήρια αυτού του κράτους πρέπει να έχουν διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται επί θεμάτων περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων τα οποία ανακύπτουν σε σχέση με τη συγκεκριμένη υπόθεση κληρονομικής διαδοχής.
- (34) Ομοίως, θέματα περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων τα οποία ανακύπτουν σε σχέση με διαδικασίες ενώπιον του δικαστηρίου ενός κράτους μέλους στο οποίο έχει υποβληθεί αίτηση λύσης ή ακύρωσης μιας σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης θα πρέπει να κρίνονται από τα δικαστήρια αυτού του κράτους μέλους, κατόπιν συναίνεσης των συντρόφων.
- (35) Στην περίπτωση που θέματα περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων δεν συνδέονται με διαδικασίες ενώπιον του δικαστηρίου ενός κράτους μέλους σχετικά με την κληρονομική διαδοχή ενός συντρόφου ή τη λύση ή ακύρωση της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει μια κλίμακα διαδοχικών συνδυασμένων στοιχείων βάσει των οποίων προσδιορίζεται η διεθνής δικαιοδοσία, αρχίζοντας από τη συνήθη διαμονή των συντρόφων κατά τον χρόνο που επιλαμβάνεται το δικαστήριο. Το τελευταίο επίπεδο στην κλίμακα συνδυασμένων στοιχείων διεθνούς δικαιοδοσίας θα πρέπει να είναι το κράτος μέλος δυνάμει του δικαίου του οποίου πραγματοποιήθηκε η υποχρεωτική καταχώριση της συμβίωσης για την εγκαθίδρυσή της. Αυτά τα συνδυαστικά στοιχεία έχουν τεθεί λόγω της αυξανόμενης κινητικότητας των πολιτών και για να διασφαλίζουν την ύπαρξη ενός πραγματικού συνδυαστικού στοιχείου μεταξύ των συντρόφων και του κράτους μέλους στο οποίο ασκείται διεθνή δικαιοδοσία.
- (36) Δεδομένου ότι δεν προβλέπεται σε όλα τα κράτη μέλη ο θεσμός της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης, τα δικαστήρια ενός κράτους μέλους του οποίου το δίκαιο δεν προβλέπεται ο θεσμός της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης ενδέχεται να πρέπει, κατ' εξαίρεση, να κηρύξουν εαυτά αναρμόδια δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Σε αυτή την περίπτωση, τα δικαστήρια πρέπει να ενεργούν ταχύτατα και το οικείο μέρος πρέπει να έχει τη δυνατότητα να απευθυνθεί σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος στο οποίο μπορεί να ασκηθεί διεθνή δικαιοδοσία βάσει των συνδυασμένων στοιχείων, ανεξαρτήτως της σειράς των σχετικών λόγων άσκησης διεθνούς δικαιοδοσίας στην κλίμακα, με σεβασμό, παράλληλα, στην αυτονομία των μερών. Οποιοδήποτε δικαστήριο το οποίο επιλαμβάνεται υπόθεσης κατόπιν της κήρυξης αναρμοδιότητας άλλου δικαστηρίου, με την εξαίρεση των δικαστηρίων του κράτους μέλους δυνάμει του δικαίου του οποίου δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης, το οποίο έχει διεθνή δικαιοδοσία βάσει συμφωνίας παρέκτασης αρμοδιότητας ή βάσει της παράστασης του εναγομένου, ενδέχεται επίσης κατ' εξαίρεση να χρειαστεί να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο υπό τις ίδιες προϋποθέσεις. Τέλος, σε περίπτωση που κανένα δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να επιληφθεί της υπόθεσης με βάση τις λοιπές διατάξεις του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να τεθεί στον παρόντα κανονισμό κανόνας περί επικουρικής δικαιοδοσίας, προκειμένου να αποτραπεί κάθε ενδεχόμενο αρνησιδικίας.
- (37) Για μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου, προβλεψιμότητα και αυτονομία των μερών, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα στα μέρη, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να συνάψουν συμφωνία παρέκτασης δικαιοδοσίας υπέρ των δικαστηρίων του κράτους μέλους του οποίου το δίκαιο εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων ή υπέρ των δικαστηρίων του κράτους μέλους δυνάμει του δικαίου του οποίου δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης.
- (38) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εμποδίζει τους διαδίκους να επιλύσουν εξωδικαστικά την υπόθεση με φιλικό διακανονισμό ενώπιον συμβολαιογράφου σε κράτος μέλος της επιλογής τους, αν το επιτρέπει το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους. Αυτό θα πρέπει να ισχύει ακόμη και όταν το εφαρμοστέο δίκαιο που δέπει τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δεν είναι το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους.
- (39) Για να εξασφαλιστεί ότι τα δικαστήρια όλων των κρατών μελών θα μπορούν, για τους ίδιους λόγους, να ασκούν διεθνή δικαιοδοσία επί των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να απαριθμεί εξαντλητικά τους λόγους για τους οποίους μπορεί να ασκηθεί αυτή η επικουρική διεθνή δικαιοδοσία.

- (40) Προκειμένου να θεραπεύονται, ειδικότερα, καταστάσεις αρνησιδικίας, θα πρέπει επίσης να προβλεφθεί στον παρόντα κανονισμό αναγκαστική δικαιοδοσία (*forum necessitatis*), που θα επιτρέπει σε δικαστήριο κράτους μέλους, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να αποφαινεται επί υπόθεσης περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων η οποία σχετίζεται στενά με τρίτο κράτος. Αυτό μπορεί να συμβεί όταν η έναρξη διαδικασίας στο εν λόγω τρίτο κράτος είναι ανέφικτη, παραδείγματος χάριν λόγω εμφυλίου πολέμου, ή όταν δεν μπορεί ευλόγως να αναμένεται ότι ο σύντροφος θα κινήσει ή θα διεξαγάγει διαδικασία στο κράτος αυτό. Η εν λόγω διεθνής δικαιοδοσία που βασίζεται στο *forum necessitatis* θα πρέπει, ωστόσο, να ασκηθεί μόνον όταν η υπόθεση παρουσιάζει επαρκή σχέση με το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου.
- (41) Χάριν της απρόσκοπτης απονομής δικαιοσύνης θα πρέπει να αποφεύγεται η έκδοση αντικρουόμενων αποφάσεων σε διαφορετικά κράτη μέλη. Προς τον σκοπό αυτό, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει γενικούς δικονομικούς κανόνες, παρεμφερείς με εκείνους άλλων νομικών πράξεων της Ένωσης στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις. Ένας από αυτούς είναι ο κανόνας περί εκκρεμοδικίας, ο οποίος εφαρμόζεται εάν η ίδια υπόθεση περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων εισάγεται ενώπιον διαφορετικών δικαστηρίων σε διάφορα κράτη μέλη. Ο κανόνας καθορίζει ποιο δικαστήριο θα πρέπει να προβεί στην εκδίκαση της υπόθεσης.
- (42) Για να είναι δυνατό για τους πολίτες να αξιοποιήσουν, υπό συνθήκες πλήρους ασφάλειας δικαίου, τα πλεονεκτήματα της εσωτερικής αγοράς, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να τους επιτρέπει να γνωρίζουν εκ των προτέρων το δικαιο που θα εφαρμοστεί στις περιουσιακές σχέσεις τους. Θα πρέπει να θεσπιστούν επομένως εναρμονισμένοι κανόνες περί σύγκρουσης δικαίων προς αποφυγήν αντιφατικών αποτελεσμάτων. Ο κύριος κανόνας θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων θα διέπονται από ένα δικαιο δυνάμενο να προβλεφθεί και με το οποίο συνδέονται στενά. Για λόγους ασφάλειας δικαίου και προς αποφυγή κατάτμησης των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, το εφαρμοστέο δικαιο θα πρέπει να διέπει το σύνολο των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, δηλαδή όλες τις περιουσιακές σχέσεις που καλύπτονται από τη σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης, ανεξάρτητα από τη φύση τους και από το εάν αυτές υπάρχουν σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτο κράτος.
- (43) Το δικαιο που ορίζεται διά του παρόντος κανονισμού πρέπει να εφαρμόζεται ακόμα και όταν δεν είναι το δικαιο κράτους μέλους.
- (44) Προκειμένου να διευκολύνει τους συντρόφους στη διαχείριση των περιουσιακών αγαθών τους, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να τους επιτρέπει να επιλέγουν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές τους σχέσεις δικαιο, ανεξάρτητα από τη φύση των περιουσιακών αγαθών ή τον τόπο στον οποίο βρίσκονται, μεταξύ των δικαίων που έχουν στενή σχέση με τους συντρόφους, παραδείγματος χάριν λόγω της συνήθους διαμονής ή της ιθαγένειας καθενός από αυτούς. Ωστόσο, για να μην καθίσταται κενή περιεχομένου η επιλογή δικαίου και, επομένως, για να μη βρεθούν οι σύντροφοι σε νομικό κενό, το επιλεγόμενο δικαιο θα πρέπει να περιορίζεται σε ένα δικαιο στο οποίο αναγνωρίζονται περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων. Η επιλογή αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε στιγμή, πριν από την καταχώριση της συμβίωσης, κατά την καταχώριση της συμβίωσης ή κατά τη διάρκεια της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης.
- (45) Χάριν ασφαλείας δικαίου των συναλλαγών και για να αποτραπεί οποιαδήποτε μεταβολή του ισχύοντος για τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δικαίου χωρίς σχετική ενημέρωση των συντρόφων, δεν πρέπει να επέρχεται οποιαδήποτε μεταβολή όσον αφορά το δικαιο που εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων χωρίς ρητή έκφραση της βούλησης των μερών για μια τέτοια μεταβολή. Η μεταβολή την οποία αποφασίζουν οι σύντροφοι δεν θα πρέπει να έχει αναδρομικό αποτέλεσμα, εκτός εάν οι σύζυγοι το αποφασίσουν ρητώς. Η μεταβολή ουδέποτε δύναται να παραβιάζει δικαιώματα τρίτων.
- (46) Θα πρέπει να τεθούν κανόνες για το ουσιαστικό και το τυπικό κύρος μιας συμφωνίας επιλογής εφαρμοστέου δικαίου έτσι ώστε οι σύντροφοι να μπορούν να προβαίνουν ευκολότερα σε συνειδητή επιλογή και να γίνεται σεβαστή η συναίνεσή τους, με στόχο να εξασφαλιστούν η ασφάλεια δικαίου και η καλύτερη πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Όσον αφορά το κύρος, θα πρέπει να θεσπιστούν ορισμένες διασφαλίσεις για να είναι βέβαιο ότι οι σύντροφοι έχουν επίγνωση των συνεπειών της επιλογής τους. Η συμφωνία επιλογής εφαρμοστέου δικαίου θα πρέπει οπωσδήποτε να είναι έγγραφη και να φέρει ημερομηνία και υπογραφή αμφοτέρων των συντρόφων. Εντούτοις, αν το δικαιο του κράτους μέλους στο οποίο οι δύο σύντροφοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας προβλέπει πρόσθετους τυπικούς κανόνες, αυτοί θα πρέπει να τηρούνται. Επί παραδείγματι, τέτοιοι πρόσθετοι τυπικοί κανόνες είναι δυνατό να ισχύουν σε κράτος μέλος στο οποίο η συμφωνία ενσωματώνεται σε συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων. Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας οι σύντροφοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε διαφορετικά κράτη μέλη που προβλέπουν διαφορετικούς τυπικούς κανόνες, θα πρέπει να είναι αρκετό να τηρηθούν οι τυπικοί κανόνες του ενός από αυτά τα κράτη. Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας μόνον ο ένας από τους συντρόφους έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος που προβλέπει πρόσθετους τυπικούς κανόνες, αυτοί οι κανόνες θα πρέπει να τηρηθούν.
- (47) Η συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων αποτελεί μια μορφή διευθέτησης περιουσιακών σχέσεων, της οποίας το παραδεκτό και η αποδοχή διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών. Για να διευκολυνθεί στα κράτη μέλη η αποδοχή των περιουσιακών δικαιωμάτων που έχουν αποκτηθεί μέσω συμφωνίας περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, θα πρέπει να καθοριστούν κανόνες σχετικά με το τυπικό κύρος των συμφωνιών

περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων. Η συμφωνία θα πρέπει τουλάχιστον να είναι έγγραφη και να φέρει ημερομηνία και υπογραφή και των δύο συντρόφων. Ωστόσο, η συμφωνία θα πρέπει να πληροί επίσης συμπληρωματικές τυπικές προϋποθέσεις οριζόμενες στο εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δίκαιο, όπως καθορίζεται στον παρόντα κανονισμό και στο δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο οι σύντροφοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να καθορίζει το δίκαιο που θα διέπει το ουσιαστικό κύρος της εν λόγω συμφωνίας.

- (48) Αν δεν έχει επιλεγεί εφαρμοστέο δίκαιο και προκειμένου να συνδυαστούν η προβλεψιμότητα και η ασφάλεια δικαίου με την πραγματικότητα της ζωής του ζευγαριού, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να ορίζει ότι στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων εφαρμόζεται το δίκαιο του κράτους βάσει του οποίου πραγματοποιήθηκε η υποχρεωτική καταχώριση της συμβίωσης ώστε αυτή να συσταθεί.
- (49) Όταν ο παρών κανονισμός αναφέρει ως συνδετικό στοιχείο την ιθαγένεια, το ζήτημα του τρόπου αντιμετώπισης ενός προσώπου που έχει ιθαγένειες περισσότερων κρατών αποτελεί παρεμπόδιον θέμα, που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και θα πρέπει να υπόκειται στο εθνικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των διεθνών συμβάσεων, στο πλαίσιο του απόλυτου σεβασμού των γενικών αρχών της Ένωσης. Το ζήτημα αυτό δεν θα πρέπει να επηρεάζει το κύρος επιλογής εφαρμοστέου δικαίου η οποία πραγματοποιείται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
- (50) Όσον αφορά τον καθορισμό του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων δικαίου όταν δεν έχει επιλεγεί εφαρμοστέο δίκαιο και δεν έχει συναφθεί συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, η δικαστική αρχή ενός κράτους μέλους, εφόσον ζητηθεί από οποιονδήποτε από τους συντρόφους, θα πρέπει, σε εξαιρετικές περιπτώσεις —αν οι σύντροφοι έχουν μετακομίσει στο κράτος της συνήθους διαμονής τους για μεγάλο χρονικό διάστημα— να μπορεί να αποφανθεί ότι το δίκαιο αυτού του κράτους μπορεί να εφαρμόζεται εάν οι σύντροφοι έχουν βασιστεί σε αυτό. Σε κάθε περίπτωση, η μεταβολή δεν δύναται να παραβιάζει δικαιώματα τρίτων.
- (51) Το δίκαιο που ορίζεται ως εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων θα πρέπει να διέπει τις συνέπειες που προκαλούνται από τον διαφορετικό χαρακτηρισμό των περιουσιακών στοιχείων ενός ή και των δύο συντρόφων κατά τη διάρκεια της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης και μετά τη λύση της, έως την εκκαθάριση της περιουσίας. Θα πρέπει να καλύπτονται επίσης οι επιπτώσεις των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων στις νομικές σχέσεις μεταξύ ενός συντρόφου και τρίτων. Ωστόσο, ένας σύντροφος μπορεί να επικαλεστεί το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δίκαιο έναντι τρίτου για σκοπούς ρύθμισης των εν λόγω επιπτώσεων μόνον όταν οι νομικές σχέσεις μεταξύ του/της συντρόφου και του τρίτου δημιουργήθηκαν σε μια χρονική στιγμή που το τρίτο πρόσωπο γνώριζε ή έπρεπε να γνωρίζει το συγκεκριμένο δίκαιο.
- (52) Λόγοι δημόσιου συμφέροντος, όπως η προστασία της πολιτικής, κοινωνικής ή οικονομικής οργάνωσης ενός κράτους μέλους, θα πρέπει να δικαιολογούν την αναγνώριση στα δικαστήρια και σε άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της δυνατότητας να κάνουν χρήση, εκτάκτως, εξαιρέσεως για λόγους υπερισχυουσών διατάξεων υποχρεωτικού χαρακτήρα. Αντιστοίχως, η έννοια των «υπερισχυουσών διατάξεων υποχρεωτικού χαρακτήρα» θα πρέπει να καλύπτει κανόνες επιτακτικού χαρακτήρα, όπως κανόνες για την προστασία της οικογενειακής στέγης. Παρ' όλα αυτά, η εν λόγω παρέκκλιση από την εφαρμογή του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δικαίου χρήζει συσταλτικής ερμηνείας, ούτως ώστε να μην αντιστρατεύεται τον γενικό στόχο του παρόντος κανονισμού.
- (53) Λόγοι δημόσιου συμφέροντος θα πρέπει να παρέχουν επίσης τη δυνατότητα στα δικαστήρια και σε άλλες αρμόδιες αρχές που επιλαμβάνονται υποθέσεων περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων στα κράτη μέλη, να μη λαμβάνουν υπόψη, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ορισμένες διατάξεις αλλοδαπού δικαίου εφόσον σε μια συγκεκριμένη περίπτωση η εφαρμογή των διατάξεων αυτών θα ήταν προδήλως ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη (*ordre public*) του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους. Εντούτοις, τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές δεν θα πρέπει να μπορούν να προβάλλουν εξαίρεση δημοσίας τάξεως προκειμένου να μην εφαρμόσουν το δίκαιο ενός άλλου κράτους ή για να αρνηθούν να αναγνωρίσουν —ή κατά περίπτωση να αποδεχθούν— ή να εκτελέσουν απόφαση, δημόσιο έγγραφο ή δικαστικό συμβιβασμό που προέρχονται από άλλο κράτος μέλος, εφόσον η άρνηση θα ήταν αντίθετη προς τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Χάρτης»), και ιδίως προς το άρθρο 21 περί της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων.
- (54) Επειδή υπάρχουν κράτη στα οποία συνυπάρχουν δύο ή περισσότερα συστήματα δικαίου ή σύνολα κανόνων τα οποία αφορούν τα ζητήματα που ρυθμίζονται από τον παρόντα κανονισμό, ενδείκνυται να προβλεφθεί σε ποιο μέτρο οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται στις διάφορες εδαφικές ενότητες αυτών των κρατών.
- (55) Στο πλαίσιο του γενικού στόχου του παρόντος κανονισμού, ο οποίος συνίσταται στην αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων που εκδίδονται στα κράτη μέλη σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει κανόνες σχετικά με την αναγνώριση, την εκτελεστικότητα και την εκτέλεση των αποφάσεων παρεμφερείς με εκείνους άλλων νομικών πράξεων της Ένωσης στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις.

- (56) Για να λαμβάνονται υπόψη τα διαφορετικά συστήματα για τη ρύθμιση υποθέσεων περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων στα κράτη μέλη, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να διασφαλίζει την αποδοχή και την εκτελεστότητα σε όλα τα κράτη μέλη των δημόσιων εγγράφων σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων.
- (57) Τα δημόσια έγγραφα θα πρέπει να έχουν την ίδια αποδεικτική ισχύ σε άλλο κράτος μέλος με αυτή που έχουν στο κράτος μέλος προέλευσης ή την πλέον παρόμοια ισχύ. Κατά τον προσδιορισμό της αποδεικτικής ισχύος ενός δημόσιου εγγράφου σε άλλο κράτος μέλος ή της πλέον παρόμοιας ισχύος, θα πρέπει να γίνεται παραπομπή στο είδος και την εμβέλεια της αποδεικτικής ισχύος του δημόσιου εγγράφου στο κράτος μέλος προέλευσης. Η αποδεικτική ισχύς ενός δημόσιου εγγράφου σε άλλο κράτος μέλος θα πρέπει συνεπώς να εξαρτάται από το δικαιο του κράτους μέλους προέλευσης.
- (58) Η «γνησιότητα» δημόσιου εγγράφου θα πρέπει να αποτελεί αυτοτελή έννοια που καλύπτει στοιχεία όπως η αυθεντικότητα του εγγράφου, οι τυπικές προϋποθέσεις του εγγράφου, οι εξουσίες της αρχής που συντάσσει το έγγραφο και η διαδικασία σύνταξης του εγγράφου. Θα πρέπει να καλύπτει επίσης τα πραγματικά στοιχεία που έχουν καταχωριστεί στο δημόσιο έγγραφο από την οικεία αρχή, όπως το γεγονός ότι τα αναφερόμενα μέρη εμφανίστηκαν ενώπιον αυτής της αρχής την αναφερόμενη ημερομηνία και ότι προέβησαν στις αναφερόμενες δηλώσεις. Οποιοδήποτε μέρος επιθυμεί να αμφισβητήσει τη γνησιότητα δημόσιου εγγράφου θα πρέπει να το πράξει ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου στο κράτος μέλος προέλευσης του δημόσιου εγγράφου σύμφωνα με το δικαιο αυτού του κράτους μέλους.
- (59) Ο όρος «τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο» θα πρέπει να ερμηνεύεται ως αναφερόμενος στο ουσιαστικό περιεχόμενο που έχει καταγραφεί στο δημόσιο έγγραφο. Οποιοδήποτε μέρος επιθυμεί να αμφισβητήσει τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο θα πρέπει να το πράξει ενώπιον των δικαστηρίων που έχουν διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού, τα οποία θα πρέπει να αποφασίζουν επί της αμφισβήτησης σύμφωνα με το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δικαιο.
- (60) Εάν εγερθεί παρεμπιπτόντως θέμα σχετικό με τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο στο πλαίσιο διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, το δικαστήριο αυτό θα πρέπει να έχει δικαιοδοσία να επιληφθεί του θέματος.
- (61) Το αμφισβητηθέν δημόσιο έγγραφο δεν θα πρέπει να έχει αποδεικτική ισχύ σε κράτος μέλος διαφορετικό του κράτους μέλους προέλευσης ενόσω η αμφισβήτηση εκκρεμεί. Εάν η αμφισβήτηση αφορά μόνο συγκεκριμένο στοιχείο σχετικό με τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί στο δημόσιο έγγραφο, το υπό αμφισβήτηση δημόσιο έγγραφο δεν θα πρέπει να έχει αποδεικτική ισχύ σε κράτος μέλος διαφορετικό του κράτους μέλους προέλευσης όσον αφορά το ζήτημα που αμφισβητήθηκε, για όσο χρονικό διάστημα εκκρεμεί η αμφισβήτηση. Ένα δημόσιο έγγραφο το οποίο ύστερα από αμφισβήτηση κηρύσσεται άκυρο θα πρέπει να παύει να έχει οποιαδήποτε αποδεικτική ισχύ.
- (62) Η αρχή στην οποία υποβάλλονται δύο ασυμβίβαστα δημόσια έγγραφα, στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να αξιολογήσει εάν και σε ποιο από τα δημόσια έγγραφα θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης. Εφόσον από τις περιστάσεις αυτές δεν καθίσταται σαφές εάν και σε ποιο δημόσιο έγγραφο θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα, το ζήτημα θα πρέπει να κρίνεται από τα δικαστήρια που έχουν διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή εφόσον εγερθεί παρεμπιπτόντως ως σχετικό θέμα στο πλαίσιο διαδικασίας από το δικαστήριο που έχει επιληφθεί της εν λόγω διαδικασίας. Σε περίπτωση ασυμβατότητας μεταξύ δημόσιου εγγράφου και απόφασης, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι λόγοι μη αναγνώρισης των αποφάσεων δυνάμει του παρόντος κανονισμού.
- (63) Η αναγνώριση και η εκτέλεση μιας απόφασης που αφορά τις περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων δυνάμει του παρόντος κανονισμού δεν πρέπει κατ' ουδέναν τρόπο να υποδηλώνουν την αναγνώριση της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης για την οποία εκδόθηκε η απόφαση.
- (64) Θα πρέπει να ρυθμιστεί η σχέση μεταξύ του παρόντος κανονισμού και των διμερών ή πολυμερών συμβάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων στις οποίες έχουν προσχωρήσει τα κράτη μέλη.
- (65) Για να διευκολύνεται η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να προβλέπεται υποχρέωση των κρατών μελών να γνωστοποιούν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τις νομοθετικές και δικονομικές διατάξεις που αφορούν τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις που ίδρυσε η απόφαση 2001/470/ΕΚ του Συμβουλίου⁽¹⁾. Για να δημοσιεύονται εγκαίρως

(¹) Απόφαση 2001/470/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2001, σχετικά με τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 174 της 27.6.2001, σ. 25).

στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* όλες οι πληροφορίες που συνδέονται με την πρακτική εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να γνωστοποιήσουν τις πληροφορίες αυτές στην Επιτροπή πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

- (66) Επίσης, για να διευκολυνθεί η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και να αξιοποιηθούν οι σύγχρονες τεχνολογίες των επικοινωνιών, θα πρέπει να προβλεφθούν τυποποιημένα έντυπα για τις βεβαιώσεις που θα προσκομίζονται στο πλαίσιο της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας μιας απόφασης, ενός δημόσιου εγγράφου ή ενός δικαστικού συμβιβασμού.
- (67) Κατά τον υπολογισμό των χρονικών περιόδων και των προθεσμιών που προβλέπει ο παρών κανονισμός, είναι σκόπιμο να εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου ⁽¹⁾.
- (68) Για να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή σχετικά με την κατάρτιση και μεταγενέστερη τροποποίηση των βεβαιώσεων και των εντύπων για την κήρυξη της εκτελεστότητας των αποφάσεων, των δικαστικών συμβιβασμών και των δημοσίων εγγράφων. Οι αρμοδιότητες αυτές θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾.
- (69) Για την έκδοση των εκτελεστικών πράξεων για τη σύνταξη και τη μεταγενέστερη τροποποίηση των βεβαιώσεων και των εντύπων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να χρησιμοποιείται η συμβουλευτική διαδικασία.
- (70) Οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, δηλαδή η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η δυνατότητα που παρέχεται στους συντρόφους να ρυθμίζουν τις μεταξύ τους και έναντι τρίτων περιουσιακές σχέσεις κατά τη διάρκεια της κοινής τους ζωής καθώς και κατά τη στιγμή της εκκαθάρισης των περιουσιακών αγαθών τους, καθώς επίσης η μεγαλύτερη προβλεψιμότητα και ασφάλεια δικαίου, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, αλλά μπορούν, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων του παρόντος κανονισμού, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, κατά περίπτωση μέσω ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών. Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), η Ένωση είναι επομένως αρμόδια να αποφασίζει. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια προς επίτευξη των στόχων αυτών.
- (71) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη, ιδίως δε από τα άρθρα 7, 9, 17, 21 και 47, που αφορούν, αντίστοιχα, τον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, το δικαίωμα ίδρυσης οικογένειας σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες, το δικαίωμα ιδιοκτησίας, την απαγόρευση διακρίσεων και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τα δικαστήρια και οι λοιπές αρμόδιες αρχές των κρατών μελών οφείλουν να σέβονται τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων.

Δεν εφαρμόζεται σε φορολογικά, τελωνειακά ή διοικητικά ζητήματα.

2. Εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού τα ακόλουθα:

- α) η δικαιοπρακτική ικανότητα των συντρόφων·
β) η ύπαρξη, η εγκυρότητα ή η αναγνώριση μιας σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης·

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1971, περί καθορισμού των κανόνων που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες (ΕΕ L 124 της 8.6.1971, σ. 1).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

- γ) οι υποχρεώσεις διατροφής·
- δ) η κληρονομική διαδοχή του/της αποθανόντος/-ούσας συντρόφου·
- ε) η κοινωνική ασφάλιση·
- στ) το δικαίωμα μεταβίβασης ή προσαρμογής μεταξύ συντρόφων, στην περίπτωση λύσης ή ακύρωσης της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης, συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω γήρατος ή αναπηρίας τα οποία αποκτώνται κατά τη διάρκεια της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης και τα οποία δεν έχουν παραγάγει συνταξιοδοτικά έσοδα κατά τη διάρκεια της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης·
- ζ) η φύση εμπράγματων δικαιωμάτων επί περιουσιακών αγαθών· και
- η) οποιαδήποτε καταχώριση σε μητρώο δικαιωμάτων επί ακίνητης ή κινητής περιουσίας, περιλαμβανομένων των νομικών απαιτήσεων της καταχώρισης, και τα αποτελέσματα της καταχώρισης ή της μη καταχώρισης αυτών των δικαιωμάτων σε μητρώο.

Άρθρο 2

Αρμοδιότητα στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων εντός των κρατών μελών

Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την αρμοδιότητα των αρχών των κρατών μελών να επιλαμβάνονται υποθέσεων περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων.

Άρθρο 3

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:
 - α) «σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης»: το καθεστώς που διέπει την κοινή ζωή δύο ανθρώπων, το οποίο προβλέπεται στο εθνικό δίκαιο, πρέπει να καταχωρίζεται δυνάμει αυτού του δικαίου και πληροί τις νομικές διατυπώσεις που απαιτούνται από το δίκαιο αυτό για τη δημιουργία του·
 - β) «περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων»: σύνολο κανόνων σχετικών με τις περιουσιακές σχέσεις των συντρόφων μεταξύ τους και έναντι τρίτων, οι οποίες προκύπτουν ως αποτέλεσμα της νομικής σχέσης που δημιουργείται από την καταχώριση της σχέσης συμβίωσης ή τη λύση της·
 - γ) «συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων»: συμφωνία μεταξύ συντρόφων ή μελλοντικών συντρόφων διά της οποίας αυτοί/-ές οργανώνουν τις περιουσιακές σχέσεις τους·
 - δ) «δημόσιο έγγραφο»: έγγραφο σε υπόθεση περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων που έχει συνταχθεί ή καταχωριστεί επίσημα ως δημόσιο έγγραφο σε κράτος μέλος και του οποίου η γνησιότητα:
 - i) αφορά την υπογραφή και το περιεχόμενο του δημόσιου εγγράφου, και
 - ii) πιστοποιείται από δημόσια ή άλλη αρχή, εξουσιοδοτημένη προς τούτο από το κράτος μέλος προέλευσης·
 - ε) «απόφαση»: απόφαση σε υπόθεση περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων που εκδόθηκε από δικαστήριο κράτους μέλους, όποια κι αν είναι η ονομασία της, όπως απόφαση για τον προσδιορισμό από τον γραμματέα των δικαστικών εξόδων ή δαπανών·
 - στ) «δικαστικός συμβιβασμός»: συμβιβασμός σε υπόθεση περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων, ο οποίος επικυρώθηκε από δικαστήριο ή κατατίστηκε ενώπιον δικαστηρίου κατά τη διάρκεια διαδικασίας·
 - ζ) «κράτος μέλος προέλευσης»: το κράτος μέλος στο οποίο εκδόθηκε η απόφαση, συντάχθηκε το δημόσιο έγγραφο ή εγκρίθηκε ή επετεύχθη ο δικαστικός συμβιβασμός·
 - η) «κράτος μέλος εκτέλεσης»: το κράτος μέλος στο οποίο επιδιώκεται η αναγνώριση και/ή η εκτέλεση της απόφασης, του δημόσιου εγγράφου ή του δικαστικού συμβιβασμού·

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, με τον όρο «δικαστήριο» νοούνται οποιαδήποτε δικαστική αρχή και όλες οι άλλες αρχές και οι επαγγελματίες του νομικού κλάδου με αρμοδιότητα σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων, που ασκούν δικαστικά καθήκοντα ή ενεργούν κατ' ανάθεση εξουσίας από δικαστική αρχή ή υπό τον έλεγχό της, εφόσον αυτές οι άλλες αρχές και οι επαγγελματίες του νομικού κλάδου προσφέρουν τα ίδια δικονομικά εχέγγυα όσον αφορά την αμεροληψία και το δικαίωμα ακρόασης όλων των μερών και ότι οι αποφάσεις τους, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υπάγονται:

- α) επιδέχονται έφεσης ή αναθεώρησης από δικαστική αρχή· και
- β) έχουν ανάλογη ισχύ και αποτέλεσμα με απόφαση δικαστικής αρχής για το ίδιο θέμα.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις άλλες αρχές και τους επαγγελματίες του νομικού κλάδου που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο σύμφωνα με το άρθρο 64.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

Άρθρο 4

Διεθνής δικαιοδοσία σε περίπτωση θανάτου ενός εκ των συντρόφων

Όταν δικαστήριο κράτους μέλους επιλαμβάνεται υπόθεσης κληρονομικής διαδοχής καταχωρισμένου συντρόφου δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 650/2012, τα δικαστήρια αυτού του κράτους έχουν διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται επί θεμάτων περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων τα οποία ανακύπτουν σχετικά με τη συγκεκριμένη υπόθεση κληρονομικής διαδοχής.

Άρθρο 5

Διεθνής δικαιοδοσία σε περιπτώσεις λύσης ή ακύρωσης

1. Όταν δικαστήριο κράτους μέλους επιλαμβάνεται υπόθεσης λύσης ή ακύρωσης σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης, τα δικαστήρια αυτού του κράτους έχουν διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται επί ζητημάτων των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων τα οποία ανακύπτουν σχετικά με τη συγκεκριμένη υπόθεση λύσης ή ακύρωσης, εφόσον οι σύντροφοι συναινούν σχετικά.

2. Εάν η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου συμφωνία συνάπτεται πριν το δικαστήριο κληθεί να αποφανθεί επί θεμάτων περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, η συμφωνία πρέπει είναι σύμφωνη με το άρθρο 7.

Άρθρο 6

Διεθνής δικαιοδοσία σε άλλες περιπτώσεις

Όταν κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με τα άρθρα 4 ή 5 ή σε άλλες περιπτώσεις πλην αυτών που ορίζονται στα εν λόγω άρθρα, διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται επί των περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων ασκούν τα δικαστήρια του κράτους μέλους:

- α) στην επικράτεια του οποίου έχουν τη συνήθη διαμονή τους οι σύντροφοι κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείψει αυτής·
- β) στην επικράτεια του οποίου είχαν την τελευταία συνήθη διαμονή τους οι σύντροφοι, εφόσον ένας εξ αυτών εξακολουθεί να διαμένει εκεί κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείψει αυτής·
- γ) στην επικράτεια του οποίου έχει τη συνήθη διαμονή του ο εναγόμενος κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείψει αυτής·
- δ) της κοινής ιθαγένειας των συντρόφων κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείψει αυτής·
- ε) δυνάμει του δικαίου του οποίου δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης.

*Άρθρο 7***Παρέκταση αρμοδιότητας**

1. Στις αναφερόμενες στο άρθρο 6 περιπτώσεις, τα μέρη μπορεί να συμφωνήσουν ότι τα δικαστήρια του κράτους μέλους του οποίου το δικαιο είναι εφαρμοστέο σύμφωνα με το άρθρο 22 ή το άρθρο 26 παράγραφος 1 ή τα δικαστήρια του κράτους μέλους δυνάμει του δικαίου του οποίου δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης έχουν αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται για τις περιουσιακές σχέσεις των εν λόγω καταχωρισμένων συντρόφων.
2. Η συμφωνία της παραγράφου 1 καταρτίζεται εγγράφως και φέρει ημερομηνία και υπογραφή των μερών. Κάθε διαβίβαση διά της ηλεκτρονικής οδού που εξασφαλίζει σε μόνιμη βάση τη μεταγενέστερη πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας θεωρείται καταρτιοδείσα εγγράφως.

*Άρθρο 8***Διεθνής δικαιοδοσία που βασίζεται στην παράσταση του εναγομένου ενώπιον του δικαστηρίου**

1. Πέραν των περιπτώσεων όπου η διεθνής δικαιοδοσία απορρέει από άλλες διατάξεις του παρόντος κανονισμού, το δικαστήριο κράτους μέλους του οποίου το δικαιο εφαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 22 ή το άρθρο 26 παράγραφος 1, και ενώπιον του οποίου ο εναγόμενος παρίσταται, αποκτά διεθνή δικαιοδοσία. Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται εάν η παράσταση έχει ως σκοπό την αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας ή στις αναφερόμενες στο άρθρο 4 περιπτώσεις.
2. Πριν κηρύξει εαυτό αρμόδιο δυνάμει της παραγράφου 1, το δικαστήριο μεριμνά ώστε ο εναγόμενος να ενημερωθεί για το δικαίωμά του να αμφισβητήσει τη διεθνή δικαιοδοσία και για τις συνέπειες της παράστασης ή της μη παράστασης.

*Άρθρο 9***Εναλλακτική διεθνής δικαιοδοσία**

1. Εάν δικαστήριο κράτους μέλους το οποίο έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 4, του άρθρου 5 ή του άρθρου 6 στοιχεία α), β), γ) ή δ) κρίνει ότι το δικαιο του δεν προβλέπει τον θεσμό της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης, δύναται να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο. Εάν το δικαστήριο αποφασίσει να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο, οφείλει να το πράξει χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.
2. Στην περίπτωση που δικαστήριο αναφερόμενο στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου κηρύξει εαυτό αναρμόδιο και, εφόσον τα μέρη συμφωνήσουν να αναθέσουν διεθνή δικαιοδοσία στα δικαστήρια οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 7, διεθνή δικαιοδοσία σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων ασκούν τα δικαστήρια του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Σε άλλες περιπτώσεις, διεθνής δικαιοδοσία επί των περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων ασκείται από τα δικαστήρια οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους δυνάμει του άρθρου 6 ή του άρθρου 8.

3. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που έχει εκδοθεί για τα μέρη απόφαση λύσης ή ακύρωσης σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης η οποία μπορεί να αναγνωριστεί στο κράτος μέλος εκδίκασης της υπόθεσης.

*Άρθρο 10***Επικουρική διεθνής δικαιοδοσία**

Στην περίπτωση που κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει των άρθρων 4, 5, 6, 7 ή 8 ή στην περίπτωση που όλα τα δικαστήρια σύμφωνα με το άρθρο 9 έχουν κηρύξει εαυτά αναρμόδια και κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 6 στοιχείο ε), του άρθρου 7 ή του άρθρου 8, τα δικαστήρια κράτους μέλους έχουν διεθνή δικαιοδοσία εφόσον ένας εκ των συντρόφων ή αμφότεροι οι σύντροφοι έχουν ακίνητη περιουσία στην επικράτεια αυτού του κράτους μέλους. Ωστόσο, σε αυτή την περίπτωση, το επιληφθέν δικαστήριο έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινεται μόνο σχετικά με την εν λόγω ακίνητη περιουσία.

Άρθρο 11

Αναγκαστική δικαιοδοσία (forum necessitatis)

Στην περίπτωση που κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει των άρθρων 4, 5, 6, 7, 8 ή 10 ή στην περίπτωση που όλα τα δικαστήρια σύμφωνα με το άρθρο 9 έχουν κηρύξει εαυτά αναρμόδια και κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 6 (στοιχείο ε) ή των άρθρων 7, 8 ή 10, τα δικαστήρια κράτους μέλους μπορούν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να αποφαινούνται επί των περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων, σε περίπτωση που αποδεικνύεται αδύνατη ή μη εύλογη η κίνηση ή η διεξαγωγή διαδικασίας σε τρίτη χώρα με την οποία συνδέεται στενά η συγκεκριμένη υπόθεση.

Η υπόθεση πρέπει να παρουσιάζει επαρκή δεσμό με το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου.

Άρθρο 12

Ανταγωγή

Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η διαδικασία δυνάμει των άρθρων 4, 5, 6, 7, 8, 10 ή 11 είναι επίσης αρμόδιο να εξετάσει την ανταγωγή στο μέτρο που αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 13

Περιορισμός των διαδικασιών

1. Όταν η περιουσία του θανόντος του οποίου η κληρονομική διαδοχή εμπίπτει στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται σε τρίτο κράτος, το δικαστήριο που επελήφθη της υπόθεσης των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων μπορεί, κατόπιν αιτήσεως ενός των διαδίκων, να αποφασίσει να μην αποφανθεί επί ενός ή περισσότερων από τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία, εάν αναμένεται ότι η απόφασή του περί των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων δεν θα αναγνωριστεί και, κατά περίπτωση, δεν θα κηρυχθεί εκτελεστή στο συγκεκριμένο τρίτο κράτος.
2. Η παράγραφος 1 δεν θίγει το δικαίωμα των διαδίκων να περιορίσουν το πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας σύμφωνα με το δικαίο του κράτους μέλους του επιληφθέντος δικαστηρίου.

Άρθρο 14

Επιληφθέν δικαστήριο

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ένα δικαστήριο λογίζεται ως επιληφθέν:

- α) από την ημερομηνία κατάθεσης στο δικαστήριο του εισαγωγικού εγγράφου της δίκης ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου, εφόσον ο ενάγων δεν παρέλειψε στη συνέχεια να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για την κοινοποίηση ή την επίδοση του εγγράφου στον εναγόμενο·
- β) εάν το έγγραφο πρέπει να επιδοθεί προτού κατατεθεί στο δικαστήριο, μόλις παραληφθεί από την αρχή που είναι υπεύθυνη για την επίδοση, εφόσον ο ενάγων δεν παρέλειψε στη συνέχεια να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για την κατάθεση του εγγράφου στο δικαστήριο· ή
- γ) εφόσον η διαδικασία τίθεται σε κίνηση αυτεπαγγέλτως, μόλις ληφθεί από το δικαστήριο η απόφαση για την έναρξη των διαδικασιών, ή, αν η απόφαση αυτή δεν απαιτείται, μόλις η υπόθεση καταχωριστεί στο μητρώο του δικαστηρίου.

Άρθρο 15

Έρευνα της διεθνούς δικαιοδοσίας

Το δικαστήριο κράτους μέλους διαπιστώνει αυτεπάγγελτα την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του, εφόσον επιλαμβάνεται υπόθεσης η οποία αφορά περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων για την οποία δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 16

Έρευνα του παραδεκτού

1. Όταν εναγόμενος που έχει τη συνήθη διαμονή του στο έδαφος κράτους άλλου από το κράτος μέλος στο οποίο ασκείται η αγωγή δεν παρίσταται, το αρμόδιο κατά τον παρόντα κανονισμό δικαστήριο υποχρεούται να αναστείλει τη διαδικασία μέχρις ότου εξακριβωθεί ότι ο εναγόμενος ήταν σε θέση να παραλάβει το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο εγκαίρως ώστε να προετοιμάσει την υπεράσπισή του, ή ότι πραγματοποιήθηκαν όλες οι αναγκαίες προς τούτο ενέργειες.
2. Το άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ εφαρμόζεται αντί της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εάν το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο έπρεπε να διαβιβαστεί από το ένα κράτος μέλος στο άλλο δυνάμει του εν λόγω κανονισμού.
3. Όταν δεν είναι εφαρμοστέες οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1393/2007, εφαρμόζεται το άρθρο 15 της σύμβασης της Χάγης, της 15ης Νοεμβρίου 1965, για την επίδοση και την κοινοποίηση στο εξωτερικό δικαστικών και εξώδικων πράξεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, εάν το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο έπρεπε να διαβιβαστεί στην αλλοδαπή σύμφωνα με τη συγκεκριμένη σύμβαση.

Άρθρο 17

Εκκρεμοδικία

1. Αν έχουν ασκηθεί αγωγές με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία μεταξύ των ιδίων διαδικών ενώπιον δικαστηρίων διαφορετικών κρατών μελών, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που επελήφθη πρώτο αναστέλλει αυτεπάγγελτα τη διαδικασία του μέχρι να διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο.
2. Στις αναφερόμενες στην παράγραφο 1 περιπτώσεις, εφόσον ζητηθεί από δικαστήριο που έχει επιληφθεί διαφοράς, οποιοδήποτε άλλο επιληφθέν δικαστήριο οφείλει να ενημερώσει χωρίς καθυστέρηση το πρώτο δικαστήριο για την ημερομηνία κατά την οποία επελήφθη της υποθέσεως.
3. Όταν διαπιστωθεί η δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο, κάθε δικαστήριο που επιλαμβάνεται μεταγενέστερα οφείλει να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο προς χάριν αυτού του δικαστηρίου.

Άρθρο 18

Συναφείς αγωγές

1. Όταν συναφείς αγωγές εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων διαφόρων κρατών μελών, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που έχει πρώτο επιληφθεί μπορεί να αναστείλει την εκδίκαση.
2. Όταν οι αγωγές της παραγράφου 1 εκκρεμούν σε πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που έχει πρώτο επιληφθεί δύναται επίσης, με αίτηση ενός από τους διαδίκους, να διαπιστώσει την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του, υπό την προϋπόθεση ότι το πρώτο δικαστήριο έχει διεθνή δικαιοδοσία και για τις δύο αγωγές και ότι το δίκαιο του επιτρέπει την ένωση συναφών υποθέσεων.
3. Θεωρούνται συναφείς, για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, αγωγές που συνδέονται μεταξύ τους τόσο στενά ώστε να υπάρχει συμφέρον να εξεταστούν και να εκδικαστούν ταυτόχρονα, για να αποφευχθεί ο κίνδυνος έκδοσης ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων σε περίπτωση που οι υποθέσεις εκδικάζονταν χωριστά.

Άρθρο 19

Ασφαλιστικά μέτρα

Τα ασφαλιστικά μέτρα που προβλέπονται από το δίκαιο κράτους μέλους μπορούν να ζητηθούν από τις δικαστικές αρχές του κράτους αυτού, έστω και αν δικαστήριο άλλου κράτους μέλους έχει, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, διεθνή δικαιοδοσία για την ουσία της υπόθεσης.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Νοεμβρίου 2007, περί επίδοσης και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξώδικων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις («επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων») και κατάργησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1348/2000 του Συμβουλίου (ΕΕ L 324 της 10.12.2007, σ. 79).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ

Άρθρο 20

Καθολική εφαρμογή

Το δίκαιο που ορίζεται από τον παρόντα κανονισμό ως εφαρμοστέο εφαρμόζεται ακόμη και αν δεν πρόκειται για δίκαιο κράτους μέλους.

Άρθρο 21

Ενότητα του εφαρμοστέου δικαίου

Το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων δίκαιο εφαρμόζεται σε όλα τα περιουσιακά αγαθά τα οποία αφορούν οι εν λόγω σχέσεις, ανεξαρτήτως της τοποθεσίας τους.

Άρθρο 22

Επιλογή του εφαρμοστέου δικαίου

1. Οι σύντροφοι ή οι μελλοντικοί σύντροφοι μπορεί να συμφωνήσουν να ορίσουν ή να μεταβάλουν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις τους δίκαιο, εφόσον αυτό το δίκαιο αναγνωρίζει περιουσιακές σχέσεις βάσει του θεσμού της καταχωρισμένης συμβίωσης και είναι ένα από τα ακόλουθα:

- α) το δίκαιο του κράτους στο οποίο οι σύντροφοι ή οι μελλοντικοί σύντροφοι ή ένας εξ αυτών έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας·
- β) το δίκαιο του κράτους της ιθαγένειας οποιουδήποτε εκ των συντρόφων ή των μελλοντικών συντρόφων κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας· ή
- γ) το δίκαιο του κράτους δυνάμει του δικαίου του οποίου δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης.

2. Εκτός εάν συμφωνήσουν διαφορετικά οι σύντροφοι, η μεταβολή του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δικαίου που πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια της συμβίωσης παράγει αποτελέσματα μόνο για το μέλλον.

3. Καμία αναδρομική μεταβολή του εφαρμοστέου δικαίου δυνάμει της παραγράφου 2 δεν επιτρέπεται να θίγει δικαιώματα τρίτων μερών που απορρέουν από αυτό το δίκαιο.

Άρθρο 23

Τυπικό κύρος της συμφωνίας επιλογής εφαρμοστέου δικαίου

1. Η συμφωνία που προβλέπεται στο άρθρο 22 διατυπώνεται εγγράφως, φέρει ημερομηνία και υπογραφή αμφοτέρων των συντρόφων. Κάθε διαβίβαση διά της ηλεκτρονικής οδού που εξασφαλίζει σε μόνιμη βάση τη μεταγενέστερη πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας θεωρείται ότι έχει καταρτιστεί εγγράφως.

2. Αν το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο αμφοτέροι οι σύντροφοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας προβλέπει πρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις για τις συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, αυτές θα πρέπει να τηρούνται.

3. Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας οι σύντροφοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε διαφορετικά κράτη μέλη και αν τα δίκαια των εν λόγω κρατών προβλέπουν ανόμοιες τυπικές προϋποθέσεις για τις συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, η συμφωνία είναι τυπικώς έγκυρη εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπει το δίκαιο μίας από τις εν λόγω χώρες.

4. Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας ο ένας μόνον εκ των συντρόφων έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος το οποίο προβλέπει πρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις για συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, εφαρμόζονται οι εν λόγω προϋποθέσεις.

Άρθρο 24

Συναίνεση και ουσιαστικό κύρος

1. Η ύπαρξη και το κύρος μιας συμφωνίας περί επιλογής του δικαίου ή μιας διάταξης του διέπονται από το δικαιο που θα ήταν εφαρμοστέο επί της συμφωνίας σύμφωνα με το άρθρο 22 αν η συμφωνία ή η διάταξη ήταν έγκυρη.
2. Ωστόσο, για να αποδείξει ένας σύντροφος ότι δεν έχει συναίνεσει, μπορεί να επικαλεστεί το δικαιο της χώρας όπου είχε τη συνήθη διαμονή του κατά τον χρόνο υποβολής της αγωγής ενώπιον του δικαστηρίου, αν από τις περιστάσεις συνάγεται ότι δεν θα ήταν εύλογο να προσδιοριστεί το αποτέλεσμα της συμπεριφοράς του σύμφωνα με το δικαιο που ορίζεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 25

Τυπικό κύρος της συμφωνίας περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων

1. Η συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων διατυπώνεται εγγράφως, φέρει ημερομηνία και υπογραφή αμφοτέρων των συντρόφων. Κάθε διαβίβαση διά της ηλεκτρονικής οδού που εξασφαλίζει σε μόνιμη βάση τη μεταγενέστερη πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας θεωρείται ότι έχει καταρτιστεί εγγράφως.
2. Αν το δικαιο του κράτους μέλους στο οποίο αμφοτέροι οι σύντροφοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας προβλέπει πρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις για τις συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, αυτές πρέπει να πληρούνται.

Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας οι σύντροφοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε διαφορετικά κράτη μέλη και αν τα δίκαια των εν λόγω κρατών προβλέπουν ανόμοιες τυπικές προϋποθέσεις για τις συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, η συμφωνία είναι τυπικώς έγκυρη εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπει το δικαιο μίας από τις εν λόγω χώρες.

Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας ο ένας μόνον εκ των συντρόφων έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος το οποίο προβλέπει πρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις για συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, οι εν λόγω προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται.

3. Αν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δικαιο επιβάλλει επιπρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις, οι εν λόγω προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται.

Άρθρο 26

Εφαρμοστέο δικαιο ελλείπει επιλογής των μερών

1. Ελλείπει συμφωνίας επιλογής δικαίου δυνάμει του άρθρου 22, το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δικαιο είναι το δικαιο του κράτους δυνάμει του δικαίου του οποίου δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης.
2. Κατ' εξαίρεση και εφόσον υποβληθεί αίτηση από οποιονδήποτε από τους συντρόφους, η δικαστική αρχή που έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί θεμάτων περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων μπορεί να αποφασίσει ότι οι περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων θα διέπονται από το δικαιο διαφορετικού κράτους από αυτό του οποίου το δικαιο είναι εφαρμοστέο δυνάμει της παραγράφου 1, εάν το δικαιο αυτού του έτερου κράτους αναγνωρίζει περιουσιακές σχέσεις απορρέουσες από τον θεσμό της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης και εάν ο αιτών αποδείξει ότι:
 - α) οι σύντροφοι διατηρούσαν την τελευταία κοινή συνήθη διαμονή τους σε αυτό το άλλο κράτος για σημαντικά μεγάλο χρονικό διάστημα· και
 - β) αμφοτέροι οι σύντροφοι βασίστηκαν στο δικαιο αυτού του έτερου κράτους κατά τη ρύθμιση ή τον σχεδιασμό των περιουσιακών τους σχέσεων.

Το δικαιο του εν λόγω έτερου κράτους εφαρμόζεται από τη στιγμή της δημιουργίας της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης, εκτός εάν ένας εκ των συντρόφων διαφωνεί. Στη δεύτερη περίπτωση, το δικαιο του εν λόγω έτερου κράτους παράγει αποτελέσματα από τον καθορισμό της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής στο εν λόγω έτερο κράτος.

Η εφαρμογή του δικαίου του έτερου κράτους δεν θίγει τα δικαιώματα τρίτων που απορρέουν από το εφαρμοστέο δυνάμει της παραγράφου 1 δίκαιο.

Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που οι σύντροφοι έχουν συνάψει συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων τους πριν από τον καθορισμό της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής τους στο εν λόγω έτερο κράτος.

Άρθρο 27

Πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δικαίου

Το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων δίκαιο δυνάμει του παρόντος κανονισμού καθορίζει, μεταξύ άλλων:

- α) τον διαφορετικό χαρακτηρισμό των περιουσιακών αγαθών οποιουδήποτε εκ των συντρόφων ή αμφοτέρων των συντρόφων κατά τη διάρκεια και μετά τη σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης·
- β) τη μεταφορά περιουσιακών αγαθών από μία κατηγορία σε άλλη·
- γ) την ευθύνη του ενός συντρόφου για τις υποχρεώσεις και τις οφειλές του άλλου συντρόφου·
- δ) τις εξουσίες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις οποιουδήποτε εκ των συντρόφων ή αμφοτέρων των συντρόφων σχετικά με τα περιουσιακά αγαθά·
- ε) τον καταμερισμό, τη διανομή ή την εκκαθάριση της περιουσίας μετά τη λύση της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης·
- στ) τις επιπτώσεις των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων στις νομικές σχέσεις μεταξύ ενός συντρόφου και τρίτων· και
- ζ) το ουσιαστικό κύρος μιας συμφωνίας περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων.

Άρθρο 28

Αποτελέσματα έναντι τρίτων

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 27 στοιχείο στ), ένας σύντροφος δεν μπορεί να επικαλεστεί το δίκαιο που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων μεταξύ τους έναντι τρίτου σε μια διαφορά μεταξύ του τρίτου και οποιουδήποτε εκ των συντρόφων ή αμφοτέρων των συντρόφων, εκτός εάν το τρίτο πρόσωπο γνώριζε ή, ενεργώντας με τη δέουσα επιμέλεια, όφειλε να γνωρίζει αυτό το δίκαιο.

2. Το τρίτο μέρος θεωρείται ότι γνωρίζει ποιο δίκαιο διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων εάν:

α) είναι το δίκαιο:

- i) του κράτους του οποίου το δίκαιο εφαρμόζεται στη συναλλαγή μεταξύ ενός συντρόφου και του τρίτου μέρους,
- ii) του κράτους στο οποίο ο συμβαλλόμενος σύντροφος και το τρίτο μέρος διατηρούν τη συνήθη διαμονή τους, ή
- iii) στις περιπτώσεις ύπαρξης ακίνητης περιουσίας, του κράτους στο οποίο βρίσκεται η ακίνητη περιουσία·

ή

β) οποιουδήποτε εκ των συντρόφων έχει συμμορφωθεί με τις ισχύουσες απαιτήσεις γνωστοποίησης ή καταχώρισης των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, οι οποίες προσδιορίζονται στο δίκαιο:

- i) του κράτους του οποίου το δίκαιο εφαρμόζεται στη συναλλαγή μεταξύ ενός συντρόφου και του τρίτου μέρους,
- ii) του κράτους στο οποίο ο συμβαλλόμενος σύντροφος και το τρίτο μέρος διατηρούν τη συνήθη διαμονή τους, ή
- iii) στις περιπτώσεις ύπαρξης ακίνητης περιουσίας, του κράτους στο οποίο βρίσκεται η ακίνητη περιουσία.

3. Στην περίπτωση που ένας σύντροφος δεν μπορεί να επικαλεστεί έναντι τρίτου το δικαιο που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δυνάμει της παραγράφου 1, οι περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, στον βαθμό που αφορούν το τρίτο μέρος, θα διέπονται από:

- α) το δικαιο του κράτους του οποίου το δικαιο εφαρμόζεται στη συναλλαγή μεταξύ ενός συντρόφου και του τρίτου μέρους· ή
- β) στις περιπτώσεις ύπαρξης ακίνητης περιουσίας ή καταχωρισμένων περιουσιακών στοιχείων ή δικαιωμάτων, το δικαιο του κράτους στο οποίο βρίσκεται η ακίνητη περιουσία ή έχουν καταχωρισθεί τα περιουσιακά στοιχεία ή τα δικαιώματα.

Άρθρο 29

Προσαρμογή εμπράγματων δικαιωμάτων

Σε περίπτωση που ένα πρόσωπο επικαλείται εμπράγματο δικαίωμα το οποίο έχει βάσει του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δικαίου, και το εν λόγω εμπράγματο δικαίωμα δεν είναι γνωστό στη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο γίνεται η επίκλησή του, το δικαίωμα αυτό προσαρμόζεται, εφόσον είναι απαραίτητο και κατά το μέτρο του δυνατού, στο εγγύτερο ισοδύναμο δικαίωμα βάσει του δικαίου αυτού του κράτους, λαμβανομένων υπόψη των σκοπών και των συμφερόντων που επιδιώκονται από το συγκεκριμένο εμπράγματο δικαίωμα και των αποτελεσμάτων που συνδέονται με αυτό.

Άρθρο 30

Υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου

1. Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να περιορίσουν την εφαρμογή των υπερισχυουσών διατάξεων αναγκαστικού δικαίου του δικαίου του δικάζοντος δικαστή.
2. Οι υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου είναι διατάξεις η τήρηση των οποίων κρίνεται πρωταρχικής σημασίας από ένα κράτος μέλος για τη διασφάλιση των δημόσιων συμφερόντων του, όπως η πολιτική, κοινωνική ή οικονομική οργάνωσή του, σε βαθμό που να επιβάλλεται η εφαρμογή τους σε κάθε κατάσταση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής τους, ανεξάρτητα από το δικαιο που κατά τα άλλα είναι εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 31

Δημόσια τάξη του δικάζοντος δικαστή

Η εφαρμογή μιας διάταξης του δικαίου οποιουδήποτε κράτους που καθορίζεται από τον παρόντα κανονισμό μπορεί να αποκλειστεί μόνον εάν η εφαρμογή αυτή είναι προδήλως ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη του δικάζοντος δικαστή.

Άρθρο 32

Αποκλεισμός της αναπαραπομπής

Ως δικαιο ενός κράτους που ορίζεται ως εφαρμοστέο από τον παρόντα κανονισμό νοούνται οι ισχύοντες στο κράτος αυτό κανόνες δικαίου, εκτός από τους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

Άρθρο 33

Κράτη με περισσότερα του ενός συστήματα δικαίου — Σύγκρουση δικαίων εδαφικού χαρακτήρα

1. Σε περίπτωση που το δικαιο που ορίζεται ως εφαρμοστέο από τον παρόντα κανονισμό είναι το δικαιο κράτους το οποίο αποτελείται από περισσότερες εδαφικές ενότητες, η καθεμία από τις οποίες έχει τους δικούς της κανόνες δικαίου για τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, οι κανόνες του εν λόγω κράτους περί εσωτερικής σύγκρουσης δικαίων θα καθορίσουν τη σχετική εδαφική ενότητα της οποίας οι κανόνες δικαίου εφαρμόζονται.

2. Ελλείπει σχετικών κανόνων περί εσωτερικής σύγκρουσης δικαίων:
- α) οποιαδήποτε παραπομπή στο δικαιο του κράτους που αναφέρεται στην παράγραφο 1 θεωρείται, για τους σκοπούς του καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με τις διατάξεις περί της συνήθους διαμονής των συντρόφων, ως παραπομπή στο δικαιο της εδαφικής ενότητας στην οποία οι σύντροφοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους·
 - β) οποιαδήποτε παραπομπή στο δικαιο του κράτους που αναφέρεται στην παράγραφο 1 θεωρείται, για τους σκοπούς του καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με τις διατάξεις περί της ιθαγένειας των συντρόφων, ως παραπομπή στο δικαιο της εδαφικής ενότητας με την οποία οι σύντροφοι έχουν τον στενότερο δεσμό·
 - γ) οποιαδήποτε παραπομπή στο δικαιο του κράτους που αναφέρεται στην παράγραφο 1 θεωρείται, για τους σκοπούς του καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με οποιοδήποτε άλλες διατάξεις που αφορούν άλλα στοιχεία ως συνδυετικούς παράγοντες, ως παραπομπή στο δικαιο της εδαφικής ενότητας στην οποία βρίσκεται το συγκεκριμένο στοιχείο.

Άρθρο 34

Κράτη με περισσότερα του ενός συστήματα δικαίου — σύγκρουση δικαίων προσωπικού χαρακτήρα

Όσον αφορά κράτος που έχει δύο ή περισσότερα συστήματα δικαίου ή σύνολα κανόνων που εφαρμόζονται σε διαφορετικές κατηγορίες προσώπων σε σχέση με τις περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων, οποιαδήποτε παραπομπή στο δικαιο αυτού του κράτους θεωρείται ως παραπομπή στο σύστημα δικαίου ή το σύνολο των κανόνων που καθορίζεται από τους ισχύοντες κανόνες στο συγκεκριμένο κράτος. Σε περίπτωση έλλειψης τέτοιων κανόνων, εφαρμόζεται το σύστημα δικαίου ή το σύνολο των κανόνων με το οποίο οι σύντροφοι έχουν τον στενότερο δεσμό.

Άρθρο 35

Μη εφαρμογή του παρόντος κανονισμού σε εσωτερικές συγκρούσεις δικαίων

Τα κράτη μέλη που περιλαμβάνουν διάφορες εδαφικές ενότητες από τις οποίες καθεμία έχει τους δικούς της κανόνες δικαίου για τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, δεν υποχρεούνται να εφαρμόζουν τον παρόντα κανονισμό στις συγκρούσεις δικαίων που αφορούν αποκλειστικά τις εδαφικές αυτές ενότητες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ, ΕΚΤΕΛΕΣΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Άρθρο 36

Αναγνώριση

1. Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζονται στα υπόλοιπα κράτη μέλη, χωρίς να απαιτείται καμία ειδική διαδικασία.
2. Σε περίπτωση αμφισβήτησης, κάθε ενδιαφερόμενος που επικαλείται ως κύριο ζήτημα την αναγνώριση απόφασης μπορεί να ζητήσει να διαπιστωθεί, με τις διαδικασίες που προβλέπονται στα άρθρα 44 έως 57, ότι η απόφαση πρέπει να αναγνωριστεί.
3. Εάν η επίκληση της αναγνώρισης γίνεται παρεμπιπτόντως ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, το δικαστήριο αυτό έχει διεθνή δικαιοδοσία να κρίνει σχετικά.

Άρθρο 37

Λόγοι μη αναγνώρισης

Απόφαση δεν αναγνωρίζεται:

- α) εάν η αναγνώριση είναι προδήλως αντίθετη στη δημόσια τάξη (ordre public) του κράτους μέλους αναγνώρισης·
- β) σε περίπτωση που εκδόθηκε ερήμην, αν το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε στον εναγόμενο εγκαίρως και κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί αυτός να αμυνθεί, εκτός εάν ο εναγόμενος παρέλειψε να ασκήσει ένδικο μέσο κατά της απόφασης ενώ μπορούσε να το πράξει·
- γ) εάν είναι ασυμβίβαστη με απόφαση που εκδόθηκε σε διαδικασία μεταξύ των ιδίων διαδικών στο κράτος μέλος στο οποίο ζητείται η αναγνώριση·
- δ) εάν είναι ασυμβίβαστη με προγενέστερη απόφαση που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτο κράτος μεταξύ των ιδίων διαδικών σχετικά με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία, εφόσον η προγενέστερη απόφαση πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την αναγνώρισή της στο κράτος μέλος στο οποίο ζητείται η αναγνώριση.

Άρθρο 38

Θεμελιώδη δικαιώματα

Το άρθρο 37 του παρόντος κανονισμού εφαρμόζεται από τα δικαστήρια και άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών με σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις θεμελιώδεις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη, και ιδίως στο άρθρο 21, που αφορά την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων.

Άρθρο 39

Απαγόρευση έρευνας της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου προέλευσης

1. Η δικαιοδοσία του δικαστηρίου του κράτους μέλους προέλευσης δεν ερευνάται.
2. Το κριτήριο της δημόσιας τάξης που προβλέπεται στο άρθρο 37 δεν εφαρμόζεται στους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας των άρθρων 4 έως 12.

Άρθρο 40

Απαγόρευση της επί της ουσίας αναθεώρησης της απόφασης

Η επί της ουσίας αναθεώρηση απόφασης που εκδίδεται σε κράτος μέλος απαγορεύεται.

Άρθρο 41

Αναστολή της διαδικασίας αναγνώρισης

Το δικαστήριο κράτους μέλους ενώπιον του οποίου ζητείται αναγνώριση απόφασης που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος δύναται να αναστείλει τη διαδικασία αν η απόφαση αυτή έχει προσβληθεί με τακτικό ένδικο μέσο στο κράτος μέλος προέλευσης.

Άρθρο 42

Εκτελεσιμότητα

Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος και οι οποίες είναι εκτελεστές στο εν λόγω κράτος καθίστανται εκτελεστές σε άλλο κράτος μέλος αφού κηρυχθούν εκεί εκτελεστές, κατόπιν αιτήσεως κάθε ενδιαφερομένου, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 44 έως 57.

Άρθρο 43

Καθορισμός κατοικίας

Για να κρίνει αν, για τους σκοπούς της διαδικασίας που προβλέπεται στα άρθρα 44 έως 57, ο διάδικος έχει την κατοικία του στο κράτος μέλος εκτέλεσης, το επιληφθέν δικαστήριο εφαρμόζει το εσωτερικό δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους.

Άρθρο 44

Κατά τόπον αρμόδια δικαστήρια

1. Η αίτηση κήρυξης της εκτελεσιμότητας υποβάλλεται στο δικαστήριο ή στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους εκτέλεσης, του οποίου η ονομασία έχει κοινοποιηθεί από αυτό το κράτος μέλος στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 64.
2. Η κατά τόπον αρμοδιότητα καθορίζεται από την κατοικία του προσώπου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση ή από τον τόπο εκτέλεσης.

Άρθρο 45

Διαδικασία

1. Η διαδικασία υποβολής της αίτησης διέπεται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους εκτέλεσης.
2. Ο αιτών δεν απαιτείται να διαθέτει ταχυδρομική διεύθυνση ούτε εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο στο κράτος μέλος εκτέλεσης.
3. Η αίτηση συνοδεύεται υποχρεωτικά από τα ακόλουθα έγγραφα:
 - α) αντίγραφο της απόφασης το οποίο πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας,
 - β) βεβαίωση που εκδίδεται από το δικαστήριο ή την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προέλευσης με χρήση του εντύπου που θα καταρτιστεί με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 67 παράγραφος 2, με την επιφύλαξη του άρθρου 46.

Άρθρο 46

Μη προσκόμιση της βεβαίωσης

1. Εάν η βεβαίωση που προβλέπει το άρθρο 45 παράγραφος 3 στοιχείο β) δεν προσκομιστεί, το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή μπορούν να ορίσουν προθεσμία για την προσκόμισή της ή να δεχθούν ισοδύναμο έγγραφο ή, εφόσον κρίνουν ότι έχουν επαρκώς ενημερωθεί, να απαλλάξουν τον αιτούντα από το βάρος αυτό.
2. Το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή μπορούν να ζητήσουν την προσαγωγή μεταφράσεων ή μεταγραμματισμών των εγγράφων. Η μετάφραση πραγματοποιείται από πρόσωπο που είναι εξουσιοδοτημένο να μεταφράζει σε ένα εκ των κρατών μελών.

Άρθρο 47**Κήρυξη εκτελεστότητας**

Η απόφαση κηρύσσεται εκτελεστή μόλις ολοκληρωθούν οι διατυπώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 45, χωρίς έλεγχο των λόγων μη αναγνώρισης όπως καθορίζονται στο άρθρο 37. Ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση δεν δύναται στο στάδιο αυτό της διαδικασίας να καταθέσει προτάσεις.

Άρθρο 48**Γνωστοποίηση της απόφασης επί της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας**

1. Η απόφαση επί της αίτησης για την κήρυξη της εκτελεστότητας γνωστοποιείται χωρίς καθυστέρηση στον αιτούντα κατά τη διαδικασία που προβλέπει το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης.
2. Η κήρυξη της εκτελεστότητας επιδίδεται ή κοινοποιείται στον καθ' ου η εκτέλεση, μαζί με την απόφαση, εφόσον αυτή δεν έχει ήδη επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον εν λόγω διάδικο.

Άρθρο 49**Ένδικο μέσο κατά της απόφασης επί της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας**

1. Κατά της απόφασης που εκδίδεται επί της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας μπορεί να ασκηθεί ένδικο μέσο και από τους δύο διαδίκους.
2. Το ένδικο μέσο ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου η ονομασία του οποίου έχει γνωστοποιηθεί από το οικείο κράτος μέλος στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 64.
3. Το ένδικο μέσο εκδικάζεται σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τη διαδικασία της αμφισβητούμενης διαδικασίας.
4. Αν ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση ερημοδικήσει ενώπιον του δικαστηρίου που επιλαμβάνεται του ένδικου μέσου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 16 ακόμα και αν ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση δεν έχει την κατοικία του στο έδαφος κάποιου από τα κράτη μέλη.
5. Το ένδικο μέσο κατά της κήρυξης εκτελεστότητας ασκείται εντός προθεσμίας 30 ημερών από την επίδοση ή την κοινοποίησή της. Εάν ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους άλλου από εκείνο στο οποίο κηρύχθηκε η εκτελεστότητα, η προθεσμία για την άσκηση του ένδικου μέσου είναι 60 ημέρες από την ημέρα που έγινε η επίδοση ή η κοινοποίηση προσωπικά ή στην κατοικία του. Η προθεσμία δεν παρεκτείνεται λόγω αποστάσεως.

Άρθρο 50**Διαδικασία προσβολής της απόφασης επί του ένδικου μέσου**

Η απόφαση επί του ένδικου μέσου μπορεί να προσβληθεί μόνο με το ένδικο μέσο που έχει γνωστοποιηθεί από το οικείο κράτος μέλος στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 64.

Άρθρο 51**Απόρριψη ή ανάκληση κήρυξης της εκτελεστότητας**

Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκήθηκε το ένδικο μέσο δυνάμει του άρθρου 49 ή του άρθρου 50 απορρίπτει ή ανακαλεί την κήρυξη της εκτελεστότητας μόνον εφόσον συντρέχει λόγος από τους οριζόμενους στο άρθρο 37. Αποφασίζει χωρίς καθυστέρηση.

Άρθρο 52

Αναστολή της διαδικασίας

Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται το ένδικο μέσο σύμφωνα με το άρθρο 49 ή το άρθρο 50 αναστέλλει τη διαδικασία, με αίτηση του διαδίκου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση, αν στο κράτος μέλος προέλευσης ανασταλεί η εκτελεστικότητα της απόφασης λόγω της άσκησης ένδικου μέσου.

Άρθρο 53

Ασφαλιστικά μέτρα

1. Όταν μια απόφαση πρέπει να αναγνωριστεί σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο, ο αιτών δύναται να ζητήσει ασφαλιστικά μέτρα σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης χωρίς να απαιτείται να κηρυχθεί εκτελεστή η απόφαση δυνάμει του άρθρου 47.
2. Η κήρυξη της εκτελεστικότητας εμπεριέχει αυτοδικαίως τη δυνατότητα λήψης ασφαλιστικών μέτρων.
3. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 49 παράγραφος 5, κατά της κήρυξης της εκτελεστικότητας και έως ότου εκδοθεί απόφαση για την προσφυγή αυτή, μπορούν να ληφθούν μόνο ασφαλιστικά μέτρα επί της περιουσίας του προσώπου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση.

Άρθρο 54

Μερική εκτελεστικότητα

1. Εάν η απόφαση έκρινε επί πολλών αξιώσεων, και η εκτελεστικότητα δεν μπορεί να κηρυχθεί για όλες, το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή κηρύσσει την εκτελεστικότητα για μία ή περισσότερες από τις αξιώσεις.
2. Ο αιτών δύναται να ζητήσει την κήρυξη εκτελεστικότητας για ορισμένα μόνο μέρη μιας απόφασης.

Άρθρο 55

Δικαστική αρωγή

Ο αιτών ο οποίος στο κράτος μέλος προέλευσης έχει εν όλω ή εν μέρει λάβει νομική αρωγή ή απαλλαγή από τα έξοδα ή τις δαπάνες, δικαιούται, σε οποιαδήποτε διαδικασία κήρυξης της εκτελεστικότητας, να επωφεληθεί από την ευνοϊκότερη νομική αρωγή ή να τύχει της πλέον εκτεταμένης απαλλαγής από έξοδα και δαπάνες, η οποία προβλέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης.

Άρθρο 56

Καμία εγγυοδοσία ή κατάθεση χρηματικού ποσού

Σε διάδικο που ζητεί σε κράτος μέλος την αναγνώριση, την εκτελεστικότητα ή την εκτέλεση απόφασης η οποία έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος, καμία εγγυοδοσία ή κατάθεση χρηματικού ποσού, ανεξάρτητα από την ονομασία της, δεν μπορεί να επιβληθεί με την αιτιολογία ότι είναι αλλοδαπός ή ότι δεν έχει την κατοικία του ή τη διαμονή του στο κράτος μέλος εκτέλεσης.

Άρθρο 57

Καμία φορολογική επιβάρυνση ή τέλος

Καμία φορολογική επιβάρυνση ή τέλος ανάλογα με την αξία της διαφοράς δεν επιβάλλεται στο κράτος μέλος εκτέλεσης κατά τη διαδικασία κήρυξης της εκτελεστικότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΙ

Άρθρο 58

Αποδοχή των δημόσιων εγγράφων

1. Δημόσιο έγγραφο που καταρτίζεται σε ένα κράτος μέλος έχει την ίδια αποδεικτική ισχύ σε άλλο κράτος μέλος με αυτήν που έχει στο κράτος μέλος προέλευσης ή την πλησιέστερη ισχύ, υπό τον όρο ότι αυτό δεν αντιβαίνει προδήλως στη δημόσια τάξη (*ordre public*) του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Το πρόσωπο που επιθυμεί να χρησιμοποιήσει δημόσιο έγγραφο σε άλλο κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει από την αρχή που συντάσσει μέσω των εκδιδόμενων εκτελεστικών πράξεων το δημόσιο έγγραφο στο κράτος μέλος προέλευσης να συμπληρώσει το έντυπο που θα καταρτιστεί σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 67 παράγραφος 2, περιγράφοντας την αποδεικτική ισχύ του δημόσιου εγγράφου στο κράτος μέλος προέλευσης.

2. Τυχόν αμφισβήτηση της γνησιότητας δημόσιου εγγράφου γίνεται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους προέλευσης και κρίνεται με βάση το δίκαιο του εν λόγω κράτους. Το δημόσιο έγγραφο που αμφισβητήθηκε δεν έχει αποδεικτική ισχύ σε άλλο κράτος μέλος για όσο χρονικό διάστημα η αμφισβήτηση εκκρεμεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου.

3. Τυχόν αμφισβήτηση που αφορά τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο γίνεται ενώπιον των δικαστηρίων που έχουν διεθνή δικαιοδοσία βάσει του παρόντος κανονισμού και κρίνεται σύμφωνα με το εφαρμοστέο βάσει του κεφαλαίου III δίκαιο. Το δημόσιο έγγραφο που αμφισβητήθηκε δεν έχει αποδεικτική ισχύ σε κράτος μέλος άλλο από το κράτος μέλος προέλευσης όσον αφορά το στοιχείο που αμφισβητήθηκε, για όσο χρονικό διάστημα η αμφισβήτηση εκκρεμεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου.

4. Εάν το αποτέλεσμα της διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους εξαρτάται από απόφαση σχετικά με παρεμπίπτον θέμα όσον αφορά τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων, το εν λόγω δικαστήριο έχει δικαιοδοσία ως προς το θέμα αυτό.

Άρθρο 59

Εκτελεστότητα των δημόσιων εγγράφων

1. Τα δημόσια έγγραφα που είναι εκτελεστά στο κράτος μέλος προέλευσης κηρύσσονται εκτελεστά σε άλλο κράτος μέλος κατόπιν αιτήσεως κάθε ενδιαφερόμενου μέρους σύμφωνα με τη διαδικασία των άρθρων 44 έως 57.

2. Για τους σκοπούς του άρθρου 45 παράγραφος 3 στοιχείο β), η αρχή που έχει εκδώσει το δημόσιο έγγραφο εκδίδει, κατόπιν αιτήσεως κάθε ενδιαφερόμενου μέρους, βεβαίωση με χρήση του εντύπου που θα καταρτιστεί σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 67 παράγραφος 2.

3. Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται ένδικο μέσο δυνάμει του άρθρου 49 ή του άρθρου 50 αρνείται να εκδώσει ή ανακαλεί δήλωση κήρυξης της εκτελεστότητας μόνον εάν η εκτέλεση του συγκεκριμένου δημόσιου εγγράφου είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη (*ordre public*) του κράτους μέλους εκτέλεσης.

Άρθρο 60

Εκτελεστότητα δικαστικών συμβιβασμών

1. Δικαστικοί συμβιβασμοί που είναι εκτελεστοί στο κράτος μέλος προέλευσης κηρύσσονται εκτελεστοί σε άλλο κράτος μέλος κατόπιν αίτησης κάθε ενδιαφερόμενου μέρους σύμφωνα με τη διαδικασία των άρθρων 44 έως 57.

2. Για τους σκοπούς του άρθρου 45 παράγραφος 3 στοιχείο β), το δικαστήριο που ενέκρινε τον συμβιβασμό ή ενώπιον του οποίου αυτός συνήφθη, εκδίδει κατόπιν αίτησης κάθε ενδιαφερόμενου μέρους, βεβαίωση με χρήση του εντύπου που θα καταρτιστεί σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 67 παράγραφος 2.

3. Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται ένδικο μέσο δυνάμει του άρθρου 49 ή του άρθρου 50 αρνείται να εκδώσει ή ανακαλεί δήλωση κήρυξης της εκτελεστότητας μόνον εάν η εκτέλεση του συγκεκριμένου δημόσιου εγγράφου είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη (*ordre public*) του κράτους μέλους εκτέλεσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 61

Επικύρωση ή άλλη ανάλογη διατύπωση

Καμία επικύρωση ή άλλη ανάλογη διατύπωση δεν απαιτείται για έγγραφα τα οποία εκδίδονται σε κράτος μέλος στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 62

Σχέση με τις ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την εφαρμογή διμερών ή πολυμερών συμβάσεων των οποίων ένα ή περισσότερα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη κατά τον χρόνο έκδοσης του παρόντος κανονισμού ή απόφασης σύμφωνα με το δεύτερο ή τρίτο εδάφιο του άρθρου 331 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, που αφορά θέματα τα οποία ρυθμίζονται με τον παρόντα κανονισμό, υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών δυνάμει του άρθρου 351 της ΣΛΕΕ.

2. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1, ο παρών κανονισμός υπερισχύει, στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, των συμβάσεων που συνάπτουν μεταξύ τους στον βαθμό που αυτές αφορούν θέματα ρυθμιζόμενα από τον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 63

Διαθέσιμες πληροφορίες για το κοινό

Τα κράτη μέλη, προκειμένου να καταστούν οι πληροφορίες διαθέσιμες στο κοινό μέσω του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις, παρέχουν στην Επιτροπή συνοπτική περιγραφή των εθνικών τους νομοθετικών διατάξεων και διαδικασιών που ισχύουν για τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, περιλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με το είδος της αρχής που είναι αρμόδια για τις περιουσιακές αυτές σχέσεις και σχετικά με τις επιπτώσεις όσον αφορά τρίτα μέρη αναφερόμενα στο άρθρο 28.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν για τη διαρκή επικαιροποίηση των πληροφοριών.

Άρθρο 64

Πληροφορίες σχετικά με τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων αρχών και τις διαδικασίες

1. Έως τις 29 Απριλίου 2018, τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή:

α) τα δικαστήρια ή τις αρχές που είναι αρμόδιες να εξετάζουν τις αιτήσεις για κήρυξη της εκτελεστότητας σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 και τα ένδικα μέσα κατά αποφάσεων εκδοθεισών επί των αιτήσεων αυτών σύμφωνα με το άρθρο 49 παράγραφος 2·

β) τα ένδικα μέσα κατά της απόφασης επί του ενδίκου μέσου που προβλέπονται στο άρθρο 50.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση των πληροφοριών αυτών.

2. Η Επιτροπή δημοσιεύει τις πληροφορίες που γνωστοποιήθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 1 στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, πλην των διευθύνσεων και των λοιπών στοιχείων επικοινωνίας επαφής των δικαστηρίων και των αρχών που αναφέρονται στο στοιχείο α) της παραγράφου 1.

3. Η Επιτροπή μεριμνά ώστε το κοινό να λάβει γνώση όλων των πληροφοριών που γνωστοποιούνται δυνάμει της παραγράφου 1 με κάθε πρόσφορο τρόπο, ιδίως μέσω του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Άρθρο 65

Κατάρτιση και μεταγενέστερη τροποποίηση του καταλόγου πληροφοριών που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2

1. Η Επιτροπή, με βάση τις κοινοποιήσεις των κρατών μελών, καταρτίζει τον κατάλογο των άλλων αρχών και επαγγελματιών του νομικού κλάδου που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση στις πληροφορίες του καταλόγου αυτού. Η Επιτροπή τροποποιεί τον κατάλογο αναλόγως.

3. Η Επιτροπή δημοσιεύει τον κατάλογο και κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση του καταλόγου αυτού στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

4. Η Επιτροπή μεριμνά ώστε το κοινό να λάβει γνώση όλων των πληροφοριών που γνωστοποιούνται δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο, ιδίως μέσω του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Άρθρο 66

Σύνταξη και μεταγενέστερη τροποποίηση των βεβαιώσεων και των εντύπων που προβλέπονται στο άρθρο 45 παράγραφος 3 στοιχείο β) και στα άρθρα 58, 59 και 60

Η Επιτροπή εγκρίνει εκτελεστικές πράξεις για τη σύνταξη και μεταγενέστερη τροποποίηση των βεβαιώσεων και των εντύπων που προβλέπονται στο άρθρο 45 παράγραφος 3 στοιχείο β) και στα άρθρα 58, 59 και 60. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 67 παράγραφος 2.

Άρθρο 67

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 68

Ρήτρα επανεξέτασης

1. Έως τις 29 Ιανουαρίου 2027, και στη συνέχεια ανά πέντε έτη, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Η έκθεση αυτή συνοδεύεται, ενδεχομένως, από προτάσεις προσαρμογής του παρόντος κανονισμού.

2. Έως τις 29 Ιανουαρίου 2024, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 9 και 38 του παρόντος κανονισμού. Η έκθεση αυτή αξιολογεί ιδίως τον βαθμό στον οποίο τα εν λόγω άρθρα έχουν διασφαλίσει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

3. Για τους σκοπούς των εκθέσεων των παραγράφων 1 και 2, τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή στοιχεία που αφορούν την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού από τα δικαστήριά τους.

Άρθρο 69

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται μόνο σε νομικές διαδικασίες που κινούνται, σε επίσημα έγγραφα που συντάσσονται ή καταχωρίζονται επισήμως και σε δικαστικούς συμβιβασμούς που εγκρίνονται ή συνάπτονται κατά ή μετά τις 29 Ιανουαρίου 2019, με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 3.
2. Εάν η αγωγή ασκήθηκε στο κράτος προέλευσης πριν τις 29 Ιανουαρίου 2019, οι αποφάσεις που εκδίδονται μετά την εν λόγω ημερομηνία αναγνωρίζονται και εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου IV, εφόσον οι κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας που εφαρμόστηκαν είναι σύμφωνοι με αυτούς που προβλέπονται από τις διατάξεις του κεφαλαίου II.
3. Το κεφάλαιο III ισχύει μόνο για τους συντρόφους που καταχωρίζουν τη συμβίωσή τους ή ορίζουν το εφαρμοστέο δικαιο στις μεταξύ τους περιουσιακές σχέσεις εκ της καταχωρισμένης συμβίωσης μετά τις 29 Ιανουαρίου 2019.

Άρθρο 70

Έναρξη ισχύος

1. Ο παρών κανονισμός τίθεται σε ισχύ την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
2. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία στον τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων επί περιουσιακών σχέσεων διεθνών ζευγαριών, που καλύπτει ζητήματα γαμικών περιουσιακών σχέσεων και περιουσιακών συνεπειών καταχωρισμένων συμβιώσεων, όπως η ενισχυμένη αυτή συνεργασία εγκρίθηκε με την απόφαση (ΕΕ) 2016/954.

Εφαρμόζεται από τις 29 Ιανουαρίου 2019, εκτός από τα άρθρα 63 και 64, τα οποία εφαρμόζονται από τις 29 Απριλίου 2018, και τα άρθρα 65, 66 και 67, τα οποία εφαρμόζονται από τις 29 Ιουλίου 2016. Για τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία δυνάμει αποφάσεως εκδοθείσας σύμφωνα με το άρθρο 331 παράγραφος 1 δεύτερο ή τρίτο εδάφιο της ΣΛΕΕ, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται από την ημερομηνία που ορίζεται στη συγκεκριμένη απόφαση.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα συμμετέχοντα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Λουξεμβούργο, 24 Ιουνίου 2016.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

A.G. KOENDERS

Συμβολαιογραφικό Ινστιτούτο της Ρουμανίας σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (CNUE) και την Εθνική Ένωση Συμβολαιογράφων της Ρουμανίας:

Η ΕΥΡΩΠΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΥΣ ΟΙ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ III

Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

21 Μαρτίου 2019

Το σεμινάριο αυτό συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2014-2020)

Austria ■ Belgium ■ Bulgaria ■ Croatia ■ Czech Republic ■ Estonia ■ France ■ Germany ■ Greece ■ Hungary ■ Italy ■ Latvia
Lithuania ■ Luxembourg ■ Malta ■ Netherlands ■ Poland ■ Portugal ■ Romania ■ Slovakia ■ Slovenia ■ Spain

Council of the Notariats of the European Union

CNUE asbl - Avenue de Cortenbergh, 120-B-1000 Bruxelles - Tél. +32(0)2 513 95 29 - Fax +32(0)2 513 93 82 - E-mail : info@cnue.be - www.cnue.eu

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Πέμπτη, 21 Μαρτίου 2019, 9:00 - 17:00

09:00-09:30 Εγγραφή

09:30-09:45 Έναρξη του σεμιναρίου και παρουσίαση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Συμβολαιογράφων

09:45-10:00 **Emilia Dimache** – Επικεφαλής της Νομικής Διεύθυνσης – Εθνική Υπηρεσία της Ρουμανίας για την πρόληψη και τον έλεγχο της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες – «Προκλήσεις στην εφαρμογή της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας»

10:00-10:15 **Mihaela Drăgoiu** – Διευθύντρια – Τμήμα Εποπτείας και Ελέγχου - Εθνική Υπηρεσία της Ρουμανίας για την πρόληψη και τον έλεγχο της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες - «Νέα προσέγγιση της έννοιας της συμμορφώσεως από τη σκοπιά του νέου σχεδίου νόμου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και την τροποποίηση άλλων νομοθετημάτων για τη μεταφορά της οδηγίας 2015/849/ΕΕ – AMLD4»

10:15-10:30 **Ana Maria Niculae** – Οικονομικός αναλυτής – Τμήμα διοργανικής συνεργασίας και διεθνών αντιδράσεων - «Διεθνής συνεργασία στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες – Υπερεθνική εκτίμηση κινδύνου της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες/χρηματοδότησης της τρομοκρατίας σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (SNRA)»

10:30-11:00 **Oxana Gîscă** – εκπρόσωπος της Υπηρεσίας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας για την πρόληψη και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες

11:00-11:30 **Augusto Henzel** – Συμβολαιογράφος στην Ιταλία

Διάλειμμα για καφέ

11:45-12:15 **Antonio Cappiello** - Οικονομική ανάλυση των συστάσεων και των δεικτών συμμόρφωσης για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

TRAINING 2018 - 2020

Europe for Notaries

Notaries for Europe

12:15-12:45 **Herve Paillet** – Συμβολαιογράφος στη Γαλλία

12:45-14:00 **Διάλειμμα για μεσημεριανό**

14:00-15:00 Εργαστήρια — μελέτη περιπτώσεων και ασκήσεις ρόλων

15:00-15:30 Συζήτηση σε επίπεδο ολομέλειας επί των περιπτώσεων μελέτης και των ασκήσεων ρόλων

15:30-15:45 **Διάλειμμα για καφέ**

15:45-16:15 Μοντέλα ορθών πρακτικών και ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των συμμετεχόντων επαγγελματιών του νομικού χώρου

16:15-16:45 Μηχανισμοί συνεργασίας/συντονισμού

16:45-17:00 Συζητήσεις και συμπεράσματα ομάδων

Θα υπάρξει ταυτόχρονη διερμηνεία στη ρουμανική, τη γαλλική και την αγγλική γλώσσα.

Τα περιεχόμενα του σεμιναρίου απηχούν μόνον τις απόψεις των ομιλητών, οι οποίοι φέρουν και την αποκλειστική ευθύνη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποποιείται κάθε ευθύνης όσον αφορά τη χρήση των πληροφοριών του εν λόγω σεμιναρίου.

Συμβολαιογραφικό Ινστιτούτο της Ρουμανίας σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (CNUE) και την Εθνική Ένωση Συμβολαιογράφων της Ρουμανίας:

Η ΕΥΡΩΠΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΥΣ ΟΙ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ III

**Κανονισμός σχετικά με ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των
συζύγων (ΕΕ 2016/1103)**

**Κανονισμός σχετικά με ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των
καταχωρισμένων συντρόφων (ΕΕ 2016/1104)**

Παρασκευή, 22 Μαρτίου 2019

Το σεμινάριο αυτό συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2014-2020)

Austria ■ Belgium ■ Bulgaria ■ Croatia ■ Czech Republic ■ Estonia ■ France ■ Germany ■ Greece ■ Hungary ■ Italy ■ Latvia
Lithuania ■ Luxembourg ■ Malta ■ Netherlands ■ Poland ■ Portugal ■ Romania ■ Slovakia ■ Slovenia ■ Spain

Council of the Notariats of the European Union

CNUE asbl - Avenue de Cortenbergh, 120-B-1000 Bruxelles - Tél. +32(0)2 513 95 29 - Fax +32(0)2 513 93 82 - E-mail : info@cnue.be - www.cnue.eu

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευή, 22 Μαρτίου 2019, 9:00 - 17:00

09:00-09:30 **Εγγραφή**

09:30-10:00 Έναρξη του σεμιναρίου και παρουσίαση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Συμβολαιογράφων

10:00-10:30 **Tamás Balogh** - Σχέσεις με κράτη μέλη τα οποία δεν συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία

10:30-11:00 **Paolo Pasqualis** - Αναγνώριση και εκτέλεση δημοσίων εγγράφων στον ευρωπαϊκό νομικό χώρο

11:00-11:30 **Saida Chraibi** - Γαμικές διαφορές στο Μαρόκο

Διάλειμμα για καφέ

11:45-12:15 **Igor Chernigov** - Τα χαρακτηριστικά του καθορισμού των γαμικών διαφορών στη Ρωσική Ομοσπονδία και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Σχετική νομική ανάλυση και παραδείγματα

12:15-12:45 **Ioana Olaru** - Προβλεψιμότητα και αδυναμία προβλέψεως στη διεθνή κληρονομική διαδοχή και τις γαμικές διαφορές

12:45-13:15 **Dan Andrei Popescu** - Συμβολαιογράφος στη Ρουμανία

13:15-14:30 **Διάλειμμα για μεσημεριανό**

14:30-16:00 Εργαστήρια — Μελέτη περιπτώσεων

16:00-16:15 **Διάλειμμα για καφέ**

16:15-17:00 Συζητήσεις και συμπεράσματα ομάδων

Θα υπάρχει ταυτόχρονη διερμηνεία στη ρουμανική, τη γαλλική και την αγγλική γλώσσα.

Τα περιεχόμενα του σεμιναρίου απηχούν μόνον τις απόψεις των ομιλητών, οι οποίοι φέρουν και την αποκλειστική ευθύνη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποποιείται κάθε ευθύνης όσον αφορά τη χρήση των πληροφοριών του εν λόγω σεμιναρίου.